

Salg af sex i Danmark 2020

En kortlægning

Theresa Dyrvig Henriksen, Stefan Bastholm Andrade, Line Mehlsen,
Louise Høyer Bom og Josefine Frøslev-Thomsen

Salg af sex i Danmark 2020 – En kortlægning

© VIVE og forfatterne, 2021

e-ISBN: 978-87-7119-929-1

Forsidecollage: rakoz poz (stock.xchng) og Hedda Bank/VIVE

Projekt: 301624

Finansiering: Reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2020-2023

Følgegruppe:

Anonymt medlem med sexsalgserfaring

Anonymt medlem med sexsalgserfaring

Aske Scott Graulund

Jeanett Bjønness

Jelena Seidel

Kira West

Marie-Louise Kiring Løven

Mi Kortzau

Mogens Holm Sørensen

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

I denne rapport præsenteres VIVEs kortlægning af "Salg af sex i Danmark 2020". Det overordnede formål med kortlægningen er at give en opdatering af vidensgrundlaget om sexsalg i Danmark med særligt fokus på omfang, sexsælgerens sociale baggrund og levekår samt exit-processer. Kortlægningen skal både bidrage til at afdække objektive forhold omkring sexsalg samt bidrage til at forstå kompleksiteten i sexsælgerens subjektive oplevelser af at sælge sex. Vi gør derfor brug af en omfattende kombination af kvantitative og kvalitative datakilder.

Vi vil gerne takke alle de personer, der har bidraget til dataindsamlingen. Det gælder særligt de personer med erfaringer med sexsalg, som har været villige til at dele deres erfaringer med os. Vi vil også gerne takke fagpersoner fra AmiAmi, Gadejuristen, Hope Now, KFUKs Sociale Arbejde, Kompetencecenter Prostitution, LivaRehab, Rederne/Reden International, SIO (Sexarbejdernes Interesse Organisation) og The Red Van for at bidrage med relevant viden og sparring samt for at udbrede kendskabet til undersøgelsen i deres netværk bl.a. ved at dele informationsmateriale, spørgeskemaer og skabe kontakt til potentielle informanter. Da undersøgelser vedrørende sexsalg generelt er karakteriseret ved, at det er vanskeligt at få adgang til data, er disse bidrag afgørende for gennemførelsen af kortlægningen. Eksempelvis var det ikke overraskende en udfordring at få udenlandske gadesexsælgere til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen, hvorfor det var afgørende for kortlægningen, at medarbejdere hos Reden International indgik aktivt i indsamlingen af spørgeskemaerne blandt denne målgruppe. Endelig vil vi gerne takke KFUKs Sociale Arbejde, Rigspolitiet og Socialstyrelsen for at have bidraget med data, som bl.a. har muliggjort, at vi har kunnet anvende registerdata i kortlægningen og herved haft mulighed for at undersøge sexsælgerens sociale baggrund og levekår med en hidtidig uset detaljeringsgrad. Dette er unikt i undersøgelser af sexsalg, og der er fortsat et stort potentiale i at inddrage registerdata i forbindelse med fremtidige undersøgelser på feltet.

Undersøgelsen er gennemført af forsker Theresa Dyrvig Henriksen (projektleder), seniorforsker Stefan Bastholm Andrade, senioranalytiker Line Mehlsen, analytiker Louise Høyer Bom og videnskabelig assistent Josefine Frøslev-Thomsen. Sidstnævnte var sammen med Rikke Amtoft, KU, oprindeligt tilknyttet projektet som specialeskriver med særligt fokus på sugardating. Endelig har studentermedhjælper Tobias Sønderby Jørgensen været tilknyttet projektet med særligt fokus på at interviewe mandlige og transkønnede sexsælgere, og studentermedhjælper Vivian Poulsen har været tilknyttet i forbindelse med transskribering af interviews.

Der har til undersøgelsen været tilknyttet en ekstern følgegruppe bestående af videnspersoner på området, og vi vil gerne takke følgegruppens medlemmer for deres gode faglige sparring undervejs i projektet. Vi vil også gerne takke de anonyme fagfæller, som har haft rapporten til eksternt review, og som har bidraget med konstruktive input til undersøgelsens resultater og konklusioner. Herudover vil vi gerne takke professor Mette Ejrnæs for at bidrage med relevant sparring og konstruktive kommentarer vedrørende estimeringen af antallet af sexsælgere.

Undersøgelsen er bestilt af Social- og Ældreministeriet, udført for Socialstyrelsen og finansieret af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2020-2023.

Kræn Blume Jensen

Forsknings- og analysechef for VIVE Social
2021

Indhold

Sammenfatning	6
Undersøgellesdesign og metode	6
Hvad ved vi om salg af sex anno 2020 på baggrund af rapporten?	7
Læsevejledning	15
DEL 1: INTRODUKTION	16
1 Baggrund	17
1.1 Formål	18
1.2 Definitioner og terminologi	18
2 Sexsalg i Danmark	21
2.1 Lovgivning	22
3 Perspektiver fra eksisterende forskning	25
3.1 Hvad er sexsalg anno 2020?	25
3.2 Forskning om vejen ind i sexsalg	28
3.3 Forskning om vejen ud af sexsalg	30
4 Data og metode	32
4.1 Kvantitative datakilder	33
4.2 Kvalitative datakilder	39
4.3 Kontakt til informanter	39
4.4 Interviewform	41
DEL 2: ESTIMAT FOR SEXSALG I DANMARK	44
5 Estimat over antallet af sexsælgere i 2020	45
5.1 Kategorisering af sexsælgere	45
5.2 De anvendte datakilder	47
5.3 Hvordan kommer sexsælgerne i kontakt med deres kunder?	53
5.4 Hvor mange sexsælgere var der i alt i Danmark i 2020?	56
DEL 3: SEXSÆLGERNES SOCIALE BAGGRUND OG LEVEKÅR	58
6 Sexsælgernes sociale profil	60
6.1 Metodiske overvejelser	61
6.2 Adskiller sexsælgerne sig fra andre befolkningsgrupper?	63
6.3 Social udsathed blandt sexsælgere	66
6.4 Social profil ved det 35. år	74
7 Organisering af sexsalg	77
7.1 Udvikling og tendenser	77
7.2 Kontaktformer og salgssteder	83
7.3 Hyppighed og ydelser	99
7.4 Corona	110

8	Motivation	114
8.1	Vejen ind i sexsalg og indledende motivation.....	114
8.2	Ændringer i motivationer for sexsalg	123
8.3	Grænsedragning og positioneringer	129
9	Sikkerhed og risikohåndtering	134
9.1	Fysiske risici.....	134
9.2	Kontrol og strategier til risikohåndtering	140
9.3	Sociale risici	146
DEL 4:	EXIT	153
10	Exit og fremtidsperspektiver	154
10.1	Ønsker om exit og forventninger til eventuelle støttebehov.....	154
10.2	Konkrete erfaringer med pauser og exit	161
11	Kontakt til offentlige myndigheder og sociale organisationer samt lovgivning.....	170
11.1	Erfaringer med offentlige myndigheder og sociale organisationer	170
11.2	Erfaringer med vilkår for sexsalg og lovgivning	177
Litteratur.....		183

Sammenfatning

Denne rapport har til formål at give en vidensopdatering på omfanget og karakteren af salg af sex i Danmark. Undersøgelsen er bestilt som et led i etableringen af en exit-pakke målrettet mennesker involveret i sexsalg, som blev vedtaget i forbindelse med udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet. VIVE har i den forbindelse fået til opgave at kortlægge området ud fra tre fokusområder:

- Et estimat på omfanget af sexsalg i Danmark
- En afdækning af danske seksælgeres sociale baggrund og levekår
- En exit-analyse, der kortlægger, i hvilket omfang seksælgerne ønsker at stoppe med at sælge sex, samt analyser af erfaringer med at få støtte fra sociale tilbud i forbindelse med exit.

Kortlægningen skal både bidrage til at afdække objektive forhold omkring sexsalg, og hvad der karakteriserer seksælgeres sociale baggrund samt bidrage til at forstå kompleksiteten i, hvordan sexsalg subjektivt opleves af den enkelte sælger.

Sexsalg er ikke et entydigt fænomen. Der er således både inden for forskningen og i den offentlige debat modstridende syn på, hvorfor nogle mennesker begynder at sælge sex, hvad konsekvensen er, og hvorvidt sexsalg skal klassificeres som et erhverv eller som et socialt problem. Derudover påpeger forskningen, at den enkeltes oplevelse med at sælge sex er forbundet med en høj grad af kompleksitet og ambivalens. Hvordan salg af sex opleves af den enkelte, varierer således i henhold til de rammer, som salget foregår under, herunder gældende lovgivning, den kulturelle opfattelse af sexsalg samt individuelle faktorer hos sælgeren såsom social baggrund. VIVE (det daværende SFI) har tidligere gennemført en kortlægning af sexsalg i forbindelse med projektet 'Prostitution i Danmark' fra 2011. Siden den kortlægning er der dog sket væsentlige forandringer i, hvordan salg af sex er organiseret både i forhold til udbredelsen af forskellige former for sexsalg og i forhold til, hvilke kontaktformer der anvendes i dialogen mellem sælger og køber. Sexsalg i Danmark anno 2020 er med andre ord et felt under forandring, hvorfor opdateret viden er nødvendig.

Undersøgellesdesign og metode

Kortlægningen er gennemført ved brug af en omfattende kombination af kvantitative og kvalitative datakilder. Vi trækker konkret på fire kvantitative datakilder: eksterne data/registreringer, registerdata, spørgeskemadata samt data fra annoncer for sexsalg. De kvalitative data består af interviews med tidligere og aktive seksælgerer samt interviews/sparringsamtaler med fagpersoner fra sociale tilbud målrettet seksælgerer. En oversigt over de forskellige datakilder fremgår af boksen nedenfor.

Datakilder	Antal faktiske personer i eksterne data/population/ besvarelser/interviews
Eksterne data: Rigspolitiet KFUKs Sociale Arbejde Socialstyrelsen	Ca. 3.500 med CPR-oplysninger samt ca. 4.700 uden CPR-oplysninger (primært personer med ikke-dansk statsborgerskab)
Registerdata	2.998 registrerede seksælgere 10.000 personer i kontrolgruppen
Spørgeskemadata	205 hele eller delvise besvarelser
Kvalitative interviews	65 interviews med tidligere og aktive seksælgere 11 interviews med 22 fagpersoner
Annoncedata	Ca. 2.500 unikke telefonnumre over en periode på 7 måneder

Alle datakilder bidrager i større eller mindre grad til at belyse hvert af projektets tre fokusområder. Vi gør brug af en triangulering af både datakilder og metoder, hvilket er med til at styrke undersøgelsens validitet, da vi kan anvende flere forskellige datakilder i de forskellige analyser og kombinere eksempelvis registeranalyser om objektive forhold vedrørende seksælgerens sociale baggrund med subjektive fortællinger om betydningen af social baggrund i forhold til involveringen i salg af sex. Trianguleringen af metoder er særlig væsentlig, da undersøgelser af sexsalg generelt er metodisk udfordrende, idet der er tale om et dynamisk felt, hvor det kan være vanskeligt at få adgang til forskellige relevante datakilder, som kan bruges til at belyse sexsalg. De forskellige datakilder supplerer således hinanden. Mens eksempelvis de anvendte registerdata først og fremmest afdækker seksælgere, der enten har været i kontakt med politiet eller forskellige sociale tilbud, giver data fra spørgeskemaundersøgelsen, de kvalitative interviews samt annoncedata mulighed for at komme bredere ud i gruppen af seksælgere i Danmark.

Hvad ved vi om salg af sex anno 2020 på baggrund af rapporten?

Sexsalg anno 2020 er karakteriseret ved en tiltagende individualisering, som både kommer til udtryk i måden, salget er organiseret, og i motivationerne for salget. Herudover synes skellene mellem de traditionelle former for sexsalg som eksempelvis klinik, gade, escort og privat/diskret at blive mere og mere udviskede. Flere forhold driver og er en del af denne udvikling. Det gælder bl.a. den teknologiske udvikling, som har betydet, at måden, seksælgere får kontakt til kunder på, har ændret sig. Herudover har fænomener såsom sugardating og andre former for transaktionel sex ligeledes bidraget til og været et led i en individualisering af sexsalget. Den tiltagende individualisering inden for sexsalg afspejler herudover en generel individualiserings-tendens i samfundet, som i forhold til sexsalg bl.a. betyder, at grænserne mellem kommercielle (betalte) og ikke-kommercielle seksuelle relationer er blevet mindre tydelige.

Individualiseringen af sexsalg betyder overordnet set, at mange seksælgere opererer på egen hånd, hvilket både kan ses som et udtryk for et større ønske om frihed, men ligeledes kan være udtryk for, at dette er mest økonomisk rentabelt. Et væsentligt spørgsmål er dog, hvilken betydning individualiseringen har for sælgerne. Her påpeger forskningen, at individualiseringen og udvisningen af grænserne mellem kommercielle og ikke-kommercielle seksuelle relationer kan være med til at normalisere sexsalget, men at sexsalg dog til stadighed er forbundet med betydelig social ambivalens og stigmatisering. Derudover opfattes udvisningen af grænserne mellem kommercielle og ikke-kommercielle seksuelle relationer som potentielt problematisk, da det kan være med til at sætte et ensidigt fokus på sexsalg som et udtryk for seksuel lyst og derved negligere andre bagvedliggende faktorer såsom et økonomisk behov, tvang eller andre faktorer, som betyder, at salget ikke er et udtryk for et frit valg.

I denne kortlægning bidrager vi med central viden, der kan belyse konsekvenserne af individualiseringen i sexsalget i form af analyser af social udsathed blandt seksælgere, motivationer for sexsalg, oplevelser af risici og ønsker i forhold til exit. I de følgende afsnit giver vi et indblik i centrale resultater fra kortlægningen baseret på de tre fokusområder i undersøgelsen.

Hvad ved vi om antallet af seksælgere i Danmark?

I denne kortlægning vurderer vi på baggrund af beregninger baseret på flere forskellige datakilder, at der i 2020 var ca. 4.500 unikke personer, som på mindst ét tidspunkt i løbet af året har solgt sex i Danmark.

Sexsælgere er dog ikke en nem gruppe at tælle. Det skyldes ikke mindst, at salg af sex er et tabubelagt emne, og mange seksælgere derfor ønsker at være anonyme for at værne om eget – og deres familiers – privatliv. Tabuiseringen betyder bl.a., at der ikke eksisterer en officiel datakilde til at få viden om antallet af aktive seksælgere i Danmark. I stedet må forskere, der er interesserede i at vide noget om antallet af seksælgere, forsøge at kombinere forskellige datakilder for derved at kunne beregne et estimat. En anden udfordring er, at sexsalg kan være svært at afgrænse. Fænomener som sugardating og andre former for transaktionel sex er eksempelvis med til at udfordre den definition af sexsalg, som vi anvender i kortlægningen.

Den mest umiddelbare fremgangsmåde til at give et estimat på størrelsen af en afgrænset gruppe, som seksælgere, er ved at udtrække en tilfældig stikprøve af den population, som gruppen indgår i. Der er imidlertid en række udfordringer forbundet hermed. For det første udgør seksælgere en meget lille del af den danske befolkning (Kofod et al., 2011; Socialstyrelsen, 2015), hvilket betyder, at det vil kræve en meget stor stikprøve for at opnå et relativt præcist estimat. For det andet er seksælgere ofte svære at få til at deltage i undersøgelser grundet førromtalte tabuisering, som betyder, at mange ønsker at være anonyme. Seksælgere betegnes i socialforskningen som en "skjult population", hvorfor man reelt ikke kan få viden om populationens størrelse ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse indsamlet på baggrund af repræsentativ stikprøve.

Mens tidligere tællinger har taget udgangspunkt i forskellige typer af traditionel sexsalg, fx escort, klinik, gadesexsalg og privat/diskret sexsalg, er udgangspunktet for denne tælling de kontaktformer, som seksælgerne benytter sig af for at komme i kontakt med deres kunder. Grundlaget for skiftet er, at nyere forskning viser, at en stigende andel af seksælgere sælger sex på tværs af flere forskellige former for sexsalg. En seksælger, som eksempelvis får kontakt på baggrund af fysisk tilstedeværelse på gaden, kan samtidig via sin mobiltelefon oprette en annonce på én af de mange internetportaler. Det giver med andre ord ikke længere mening at klassificere seksælgere ud fra sexsalgstype i forbindelse med en opgørelse over antallet af seksælgere, da grænserne er overlappende.

Vores estimat på ca. 4.500 unikke seksælgere i Danmark i 2020 er baseret på data om seksælgere, som har benyttet en kontaktform, som er synlig for offentligheden, fx i form af annoncer på danske annoncesider på nettet. Der er dog også kontaktformer, som er usynlige for offentligheden og for os som forskere, og som vi derfor af gode grunde ikke har adgang til data om. Det er eksempelvis sexsalg, hvor kontakten etableres på lukkede sociale medier. Vores estimat skal derfor ses med forbehold for usikkerhed, da der i de anvendte datakilder er et mørketal i form af de seksælgere, som ikke benytter sig af synlige kontaktformer, der er direkte tilgængelige for forskere. Vi har dog i vores estimat forsøgt at tage højde for mørketallet for disse usynlige kontaktformer. Det gør vi ved at inddrage viden fra kortlægningens spørgeske-

maundersøgelse, som viser, at andelen af seks sælgere i Danmark, som alene anvender usynlige kontaktformer, udgør godt 9 pct. af det samlede antal af seks sælgere. Ser vi bort fra mørketallet, betyder det, at estimatet for antallet af seks sælgere i Danmark i 2020 er ca. 4.100 unikke personer. Ud fra kortlægningens kvalitative del og på baggrund af tidligere forskning ved vi dog, at nogle seks sælgere udelukkende benytter sig af usynlige kontaktformer, hvorfor vi finder det væsentligt at inddrage mørketallet i det samlede estimat, og vi vurderer dermed, at estimatet på ca. 4.500 seks sælgere er det mest plausible.

Hvad ved vi om seks sælgernes sociale baggrund og levekår?

I rapporten belyser vi seks sælgernes sociale baggrund og levekår ud fra følgende forhold – seks sælgernes sociale (risiko)profil, organiseringen af seks salget, seks sælgernes motivation for at sælge sex, herunder evt. ændringer over tid, samt seks sælgernes oplevelse af risici og risikohåndtering.

Social profil og social udsathed

I modsætning til tidligere undersøgelser analyserer vi seks sælgernes sociale profil og graden af social udsathed på baggrund af en kombination af både kvalitative interviews med seks sælgere, spørgeskemadata og registerdata for en population af seks sælgere. Inddragelsen af registerdata er unik i såvel en dansk som en international kontekst, og registeranalyserne vil være et væsentligt bidrag til den eksisterende forskning på området, da de giver os mulighed for at analysere, i hvilken grad salg af sex er relateret til forskellige former for social udsathed. Socialt udsathed er her defineret ved anbringelsesforanstaltninger under opvæksten, psykisk sygdom, kriminalitet, misbrug af alkohol, medicin eller euforiserende stoffer, offer for en forbrydelse samt hjemløshed. I analyserne sammenligner vi resultaterne for gruppen af seks sælgere med en kontrolgruppe, som ligner gruppen af seks sælgere mest muligt ved bl.a. at være matchet i forhold til opvækstvilkår, herunder eventuel anbringelseshistorik. Derudover sammenligner vi med en gruppe af 5.000 repræsentativt udtrukne kvinder født i samme periode.

Vores analyser viser, at personer, der er registreret for at sælge sex i Danmark, er en meget heterogen sammensat gruppe af personer. Mens størstedelen af seks sælgerne ikke oplever socialt udsathed, finder vi imidlertid en relativt stor gruppe af personer med komplekse sociale problemstillinger med behov for øget social støtte. På baggrund af analyserne inddeler vi seks sælgerne i tre grupper, som hver har forskellige sandsynligheder for at opleve forskellige former for socialt udsathed. Den største gruppe (navngivet "majoriteten") dækker 91 pct. af seks sælgerne og er karakteriseret ved at have relativt lave sandsynligheder for at have oplevet samtlige former for socialt udsathed. De højeste risici for denne gruppe er at have haft anbringelsesforanstaltninger under opvæksten, at have siddet i fængsel samt modtage behandling for en psykisk sygdom. De to andre grupper viser i højere grad end majoriteten tegn på social udsathed. Den næststørste gruppe (navngivet "de psykisk sårbare"), som dækker 6 pct. af seks sælgerne, har markant højere risiko end majoriteten for at have modtaget behandling for en psykisk lidelse samt højere risici for at have været offer for en volds- eller seksualforbrydelse og for at have været under behandling for misbrug. Endelig er der en gruppe på 3 pct. (navngivet "personer med komplekse problemstillinger"), som har markant højere risici for udsathed på samtlige af de valgte risikofaktorer, og som derved kan karakteriseres som særligt socialt udsatte.

Analyserne af seks sælgernes sociale baggrund viser endvidere, at der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem forældrebaggrund, og hvorvidt de registrerede seks sælgere er socialt udsatte. Således har de seks sælgere med de mest komplekse problemstillinger også en højere andel af forældre, som har lavt uddannelsesnivea (dvs. en ikke-erhvervskompetencegivende

uddannelse som deres højeste uddannelsesniveau), samt forældre, hvor mindst én har modtaget en fængselsdom. Endelig viser analyserne, at sexsælgerne som 35-årige i forhold til jævnaldrende fra kontrolgruppen har en højere andel af personer, som er enlige samt har en lavere tilknytning til arbejdsmarkedet.

I analyserne af social udsathed blandt sexsælgere inddrager vi ligeledes de kvalitative interviews for at få sexsælgernes egne fortællinger om deres sociale baggrund samt subjektive vurderinger af socialt udsathed. På baggrund af interviewene med de danske sexsælgere er det tydeligt, at en del af de interviewede sexsælgere ikke har en subjektiv oplevelse af at være socialt udsat. Vi ser dog også flere eksempler på sexsælgere, som har erfaringer med ustabile opvækstvilkår og tilstødende sociale problemer, herunder erfaringer med psykisk sygdom, kriminalitet og misbrug. Ser vi nærmere på sexsælgernes fortællinger om familiebaggrund og opvækstvilkår, spænder fortællingerne over beskrivelser af en opvækst, som oplevedes uproblematisk, til beskrivelser af særdeles ustabile opvækstvilkår med beretninger om incest, omsorgssvigt, stof- og alkoholmisbrug samt fjernelse fra hjemmet.

For at undersøge aspektet vedrørende sexsælgernes subjektive oplevelse af social udsathed yderligere inddrager vi ligeledes viden fra spørgeskemaundersøgelsen, hvor vi bl.a. har spurgt til sexsælgernes egen oplevelse af sociale problemer og måler sexsælgernes trivsel med udgangspunkt i WHO's validerede trivselsindeks. Analyserne heraf viser, at størstedelen af sexsælgere (69 pct.) giver udtryk for, at de oplever en normal trivsel, 12 pct. befinder sig i risikogruppen for at udvikle lav trivsel, og 19 pct. angiver decideret lav trivsel.

Organisering af sexsalg

Analyserne viser, at der siden den seneste kortlægning fra 2011 er sket ændringer i organiseringen af sexsalg i form af en individualisering af sexsalget. Individualiseringen kommer bl.a. til udtryk ved, at skellene mellem de traditionelle former for sexsalg (klinik, gade, escort og privat/diskret) er blevet mere udviskede. Herudover ses individualiseringen ligeledes i forhold til den praktiske organisering af salget, hvor en stor del af sexsælgere beretter, at de opererer på egen hånd fremfor eksempelvis at være tilknyttet en klinik. Det kan både skyldes, at man ønsker selv at have friheden til at planlægge, hvor, hvornår og hvor ofte man sælger, samt at man ønsker at minimere udgifterne ved salget. Behovet for sidstnævnte skal ifølge flere sexsælgere ses i lyset af en oplevet øget konkurrence fra bl.a. udenlandske sexsælgere og til dels også fra fænomener som eksempelvis sugardating. Tilsvarende oplevelser af konkurrence fra udenlandske sexsælgere ses i tidligere forskning, herunder kortlægningen fra 2011 (Kofod et al., 2011), hvorimod konkurrencen fra sugardating ikke synes at være beskrevet i samme grad tidligere. Individualiseringen ses ligeledes i forhold til relationen til kunden og de seksuelle ydelser, som der efterspørges. Her fortæller flere sexsælgere, at de specifikt fokuserer på at sælge ydelser, som minder om ikke-kommercielle seksuelle relationer såsom kæresteoplevelser og lignende.

I vores analyser af organisering af sexsalg anvender vi både kvalitative interviews og spørgeskemadata, og ud over at belyse den generelle organisering af sexsalg, herunder kontaktformer, hyppighed, steder for sexsalg, samt hvilke ydelser der sælges, analyserer vi ligeledes, hvordan tredjeparter er involveret i sexsalget. Tredjeparter er personer, der til trods for, at de ikke er direkte involveret i selve salgsakten (sådan som køber og sælger er), stadig har en betydning for, hvordan sexsalget organiseres og opleves og derudover også kan have afgørende betydning for sexsælgernes levevilkår, risikovillighed og mulige exit. Analyserne viser, at involveringen af tredjepart i forbindelse med sexsalg varierer fra beretninger om fuldt ud

lovlig involvering af eksempelvis telefondamer til beretninger om ulovlige aktiviteter, hvor sexsælgere eksempelvis er blevet tvunget til at betale halvdelen af alt, hvad de tjener på en vagt, til ejere af en klinik eller anden form for bagmænd.

Motivation og ændringer i motivation over tid

I både spørgeskemaundersøgelsen og i de kvalitative interviews spørger vi ind til sexsælgerne motivation for at sælge sex, samt hvorvidt denne har ændret sig over tid. Analyserne af motivation viser, at økonomi er en væsentlig faktor både i forhold til at påbegynde og fortsætte med at sælge sex. At salg af sex motiveres af flere faktorer med økonomi som en særlig væsentlig faktor er i overensstemmelse med eksisterende forskning på feltet, men kortlægningen bidrager til den eksisterende viden ved også at kortlægge ændringer i motivation fra deres debut som sexsælgere. Resultaterne vidner om, at økonomi i særdeleshed er en central motivationsfaktor for de udenlandske sexsælgere, hvor det for flere er den altovervejende og i nogle tilfælde eneste motivationsfaktor. For de danske sexsælgere ser vi i højere grad et overlap af motivationsfaktorer, og både økonomi, kontrol og seksuel lyst synes således at spille en rolle. Endelig er der sexsælgere, som skitserer et tydeligt årsag-virkning-forhold, hvor en tidligere begivenhed kædes sammen med og forklarer involveringen i sexsalg. Det kan bl.a. være tidligere erfaringer med seksuelle overgreb samt sociale og psykiske problemstillinger. Ser vi på ændringer i motivation over tid på baggrund af data fra spørgeskemaundersøgelsen, kan vi desuden se, at økonomiske faktorer tillægges større værdi for både danske og udenlandske respondenter. For de danske gælder dette både i forhold til at få råd til basale livsnødvendigheder og en særlig livsstil (rejser, forbrugsvarer mv.), mens stigningen for de udenlandske kun ses i forhold til at få råd til basale livsnødvendigheder. Samtidig viser resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen, at særligt de danske sexsælgere anser faktorer relateret til organiseringen af salget, fx fleksibilitet, som værende centrale motivationsfaktorer.

De kvalitative interviews understøtter resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen ved at vise, at det på interviewtidspunktet er en kombination af faktorer, som motiverer sexsælgerne til at sælge sex, og flere både danske og udenlandske sexsælgere beretter herudover om ændringer i motivationen over tid. Flere af de danske sexsælgere beretter fortsat om seksuel lyst, relationen til kunder samt ønsket om økonomisk frihed og arbejdsmæssig fleksibilitet som værende afgørende motivationsfaktorer. Flere fortæller dog, at vægtningen af de forskellige motivationsfaktorer har ændret sig over tid, og at spændingen og den seksuelle lyst for nogles vedkommende er trådt mere i baggrunden, mens fleksibilitet og økonomi vægtes højere end i starten. Interviewene vidner om, at den subjektive oplevelse af motivation ikke er et enten/eller spørgsmål, men snarere et spørgsmål om både/og. Det betyder, at for den samme sexsælger kan det at sælge sex i nogle situationer føles frigørende og evt. seksuelt tilfredsstillende, mens det i andre situationer kan føles begrænsende og evt. grænseoverskridende. Herudover vidner analyserne om, at der til stadighed er sexsælgere, som befinder sig i situationer, hvor sexsalget opleves som eneste udvej eller løsning i forhold til en konkret problemstilling, hvad enten dette er gæld, misbrug, tvang eller følelse af kontroltab.

Risici og risikohåndtering

Der kan være både fysiske og sociale risici ved at sælge sex, og sexsælgerne anvender forskellige strategier for at håndtere disse risici. "Screening" af potentielle kunder er eksempelvis en strategi, som nogle sexsælgere anvender til at beskytte sig selv mod vold eller andre fysiske risici, mens hemmeligholdelse af sexsalg beskytter den enkelte mod sladder og andre sociale risici. At sexsalg er forbundet med såvel fysiske som sociale risici, bekræftes flere steder i den eksisterende forskning. Kortlægningen bidrager til den eksisterende viden om risici ved at sætte oplevelsen af risici og håndteringen heraf i relation til den generelle individualisering af

sexsalg, og analyserne indikerer, at individualiseringen stiller store krav til sexsælgernes risikohåndtering. Den større frihed og fleksibilitet forbundet med at sælge sex alene betyder således, at den enkelte sælger, hvis vedkommende sælger på egen hånd, selv er ansvarlig for at sørge for, at de fysiske rammer for salget er sikre. Generelt synes strategierne for håndtering af fysiske risici at kunne deles op i strategier, som ligger forud for mødet med kunden og under mødet med kunden. Dette omfatter bl.a. praktiske sikkerhedsforanstaltninger, som ikke at opgive en konkret adresse til kunden eller at sælge sex på steder med overvågning eller lignende. Det er dog samtidig tydeligt, at praktiske sikkerhedsforanstaltninger kun er en del af strategien, og at beslutningen om, hvorvidt man tager en kunde eller ej, i sidste ende ofte beror på en subjektiv vurdering af kundens adfærd.

Sociale risici er eksempelvis risikoen for, at sexsælgeren selv bliver stigmatiseret, eller at personer omkring sexsælgeren oplever stigmatisering. I forhold til håndtering heraf viser analyserne, at sexsælgere involverer deres nærmeste i varierende grad, og langt de fleste har store overvejelser i forhold til, hvem de kan involvere. Flere af de interviewede beretter om oplevelsen af at leve et 'dobbeltliv', om hemmeligholdelse og nervøsitet for at blive 'afsløret'. Flere fortæller endvidere om, at det stigma, der er forbundet med at sælge sex, er afgørende for, at de ikke oplever, at de kan være åbne omkring deres salg af sex og derfor vælger at skjule den del af deres liv. Mange sexsælgere vælger med andre ord at hemmeligholde deres involvering i sexsalg, hvorfor de må opfinde alternative historier, når de skal sælge sex.

Generelt synes langt de fleste, at det er vanskeligt at inddrage andre i deres erfaringer med sexsalg, særligt når det gælder deres børn, forældre og andre nære familiemedlemmer. De fleste af de interviewede sexsælgere vælger derfor kun at fortælle det til ganske få personer – oftest nære venner i eller uden for miljøet eller kærester – da dette dels er en mulighed for at have nogle at dele deres oplevelser med, dels giver dem tryghed. Nogle vælger slet ikke at sige det til nogen. Begrundelserne i forhold til at hemmeligholde deres erfaringer fra enten hele eller dele af deres netværk er i høj grad relateret til stigmatisering enten af sexsælgeren selv eller af sexsælgerens nærmeste.

Hvad ved vi om sexsælgernes erfaringer med exit og ønsker i forbindelse hermed?

Kortlægningens tredje og sidste fokusområde består af en exit-analyse. Formålet er at levere ny viden om, i hvilket omfang sexsælgere i Danmark ønsker at stoppe med at sælge seksuelle ydelser, og hvilke erfaringer og ønsker der er i målgruppen i forhold til at få støtte fra sociale tilbud i forbindelse med exit.

Der er flere forhold, som komplicerer en exit-analyse og i særlig grad kortlægningen af omfanget af exit-ønsker. For det første viser den eksisterende forskning, at exit ikke er en lineær proces, men noget, som oftest sker gradvist over længere tid, og ofte genoptager den enkelte salg af sex ad flere omgange. For det andet peger forskningen på, at sexsalg for mange sexsælgere betragtes som en midlertidig aktivitet, hvor de har en plan for exit eller har gjort sig tanker herom. Vi kortlægger sexsælgernes overvejelser i forhold til exit, deres konkrete erfaringer med pauser og exit samt overvejelser vedrørende støttebehov på baggrund af både spørgeskema- og interview-data. Generelt vidner sexsælgernes erfaringer med og overvejelser om exit om, at det for mange er en længerevarende proces. Vi ser både eksempler på sexsælgere, som navigerer ind og ud af sexsalg, ud fra egne præferencer og i henhold til andre forhold i deres liv. Der er dog også eksempler på svære exit-processer, hvilket bl.a. skyldes, at der kan være forskellige barrierer på linje med dem, som beskrives i den eksisterende forskning, og som bl.a. er relateret til strukturelle faktorer såsom misbrugsbehandling og sexsælgerens sociale position.

Vi har i spørgeskemaundersøgelsen spurgt sexsælgerne, om de ønsker at stoppe med at sælge seksuelle ydelser. Her angiver 11 pct. af dem, at de i høj grad ønsker at stoppe med at sælge seksuelle ydelser, mens 24 pct. svarer, at de i nogen grad (13 pct.) eller i mindre grad (11 pct.) ønsker at stoppe med at sælge sex. Endelig svarer 39 pct., at de slet ikke ønsker at stoppe med at sælge sex. Den sidste tiendedel svarer 'ved ikke' til spørgsmålet, hvilket tyder på, at det langt fra er alle sexsælgere, som har en klar forventning om, hvornår eller hvorvidt de stopper med at sælge sex. Analyserne viser desuden, at der er stor forskel på de danske og de udenlandske sexsælgeres ønske om at stoppe med at sælge sex. Over halvdelen af de udenlandske svarer således, at de i høj eller nogen grad gerne vil stoppe med at sælge sex. For de danske gør dette sig gældende for 14 pct. Omvendt er det kun ca. hver tiende af de udenlandske sexsælgere, som slet ikke ønsker at stoppe med at sælge sex, men det er ca. halvdelen af de danske.

Det kvalitative interviewmateriale viser, at der kan være forskellige bevæggrunde og tidshorisonter i forhold til at stoppe med at sælge sex. Nogle har et ønske om at stoppe her og nu, men kan ikke stoppe, fordi de har brug for pengene. Andre har ikke et ønske om at stoppe, fordi de trives med at sælge sex. Nogle fortæller dog, at de tror, at de vil stoppe med at sælge sex, hvis de får en kæreste, eller hvis deres nuværende kæreste beder dem om at stoppe. Langt de fleste påpeger, at deres sexsalg er en midlertidig aktivitet, men har ikke nødvendigvis en idé om, hvornår de ønsker at stoppe, eller hvorvidt de har brug for støtte i forbindelse hermed. For at belyse dette har vi i spørgeskemaundersøgelsen spurgt ind til, om sexsælgerne tror, at de sælger seksuelle ydelser om et halvt år, et helt år og om 5 år. Her svarer 65 pct. af sexsælgerne, at de tror, at de sælger sex om et halvt år, mens 55 pct. tror, at de sælger sex om et år. Derimod er det kun 28 pct., der tror, at de sælger sex om 5 år. Der er også her stor forskel på, hvordan hhv. danske og udenlandske sexsælgere ser på fremtidsudsigterne for deres sexsalg. 29 pct. af de danske sexsælgere svarer, at de forventer, at de sælger sex om et år, mens det gør sig gældende for 64 pct. af de udenlandske sexsælgere. Ser man 5 år ud i fremtiden, er det kun 5 pct. af de danske sexsælgere, som forventer, at de stadig sælger sex til den tid, mens det er 35 pct. af de udenlandske.

Kontakt til sociale myndigheder

Som et led i exit-analysen og afdækningen af sexsælgerenes behov for støtte i forbindelse hermed afdækker vi ligeledes sexsælgerenes kontakt til sociale tilbud og myndigheder på baggrund af de kvalitative interviews.

Mens nogle af sexsælgerne har stor erfaring med at være i kontakt med offentlige myndigheder eller sociale organisationer, fortæller andre, at de ingen erfaring har med dette. Det varierer således, i hvor høj grad sexsælgerne har erfaring med at have kontakt til og modtage støtte fra offentlige myndigheder og private organisationer. Derudover er det meget forskelligt, hvordan de sexsælgere, som har været i kontakt med det sociale system, har oplevet kontakten. Blandt de sexsælgere, som har stor erfaring med at være i kontakt med offentlige myndigheder og sociale organisationer, består kontakten i særlig grad af social støtte i form af eksempelvis kontakt med kommunale sagsbehandlere eller kontakt med NGO'er, som yder social støtte til sexsælgere. I forhold til kontakten til offentlige myndigheder fortæller nogle sexsælgere, at de på grund af deres involvering i sexsalg har følt sig stigmatiseret i mødet med eksempelvis kommunale forvaltninger. Omvendt beretter andre af de interviewede sexsælgere om, at de finder stor støtte i kontakten med det kommunale system, og at de bl.a. føler, at hjælpen er afgørende for, at de kan stoppe med at sælge sex og eksempelvis finde en anden indtægtskilde eller påbegynde uddannelse. I forhold til kontakten med sociale organisationer, som har tilbud

målrettet seksælgere, ser vi, at flere både udenlandske og danske seksælgere finder stor tryk-
hed i at kunne få hjælp fra sociale organisationer på feltet. Fælles for brugerne af organisatio-
nerne er, at de er kendetegnet ved udsathed i en eller anden grad. Hvor udenlandske seksæl-
gere særligt får støtte i form af juridisk rådgivning om bl.a. arbejds- og opholdstilladelse samt
ydelser, gør danske seksælgere brug af organisationerne, når de mangler basale nødvendig-
heder, såsom et sted at sove og penge til mad. Støtte i form af bisiddere og følgeskab til fx
lægebesøg fremhæves også af danske seksælgere som positivt ved de sociale organisationer.
Endelig fremhæves også støttende samtaler, psykologhjælp og gruppeterapi som en hjælp til
at indrette sig en tilværelse (fx med et andet job) uden salg af seksuelle ydelser. I tillæg til de
eksisterende tilbud er der flere seksælgere, som efterspørger tilbud, som kan yde åben rådgiv-
ning, både i forbindelse med opstart af sexsalg og exit. Her efterspørgeres bl.a. hjælp til reglerne
omkring skat og erhvervskontoer. Herudover efterspørgeres sundhedstilbud, hvor man anonymt
kan blive testet for kønssygdomme.

Hvad har vi brug for mere viden om?

Formålet med kortlægningen er at give en overordnet vidensopdatering vedrørende salg af sex
i Danmark. For at omsætte denne viden til konkret policy til gavn for personer involveret i sex-
salg er det væsentligt at have forståelse for, at sexsalg er et dynamisk fænomen, som påvirkes
af en række strukturelle, kulturelle, individuelle og relationelle faktorer. Der er således stor va-
riation i såvel den praktiske og organisatoriske gennemførelse af salget og i, hvordan involve-
ringen i sexsalg opleves for den enkelte.

I den eksisterende forskning omtales det ofte, at der er en vis grad af statushierarki mellem de
forskellige former for sexsalg med escort i toppen og gadesexsalg i bunden (se fx Kramer &
Berg, 2003; Weitzer, 2005, 2018). En nærliggende antagelse ville derfor være, at en stor del
af variationen i, hvordan sexsalg organiseres og opleves, kan tilskrives, hvilken form for sex-
salg der er tale om. Dog viser både tidligere forskning og denne undersøgelse, at selvom der
selvsagt er særlige forhold vedrørende den enkelte sexsalgstype, som påvirker oplevelsen
med at sælge sex (fx kan det opleves mere trygt at sælge i en klinik, hvor der er overvågning,
end at køre hjem til en kunde som escort eller møde en kunde på gaden), så er der ligeledes
faktorer, som er afgørende i forhold til, hvordan sexsalget opleves. Disse faktorer er fx motiva-
tionen for salget, hvor afhængig man som sælger er af indkomsten fra salget, relationen til den
enkelte kunde, tidligere negative og positive oplevelser med sexsalg, oplevelse af stigmatiser-
ing, oplevelsen af tvang fra andre og andre individuelle forhold, så som social baggrund, til-
stødende sociale problemer og sociale relationer. Herudover betyder individualiseringen og
den teknologiske udvikling, at grænserne mellem de forskellige former for sexsalg bliver mere
og mere udviskede. På den baggrund kan man derfor stille spørgsmålstejn ved, om det over-
hovedet er meningsfuldt at tale om et hierarki baseret på typen af sexsalg i en dansk kontekst.

I stedet synes graden af autonomi i forbindelse med salg af sex at være en central hierarkisk
markør. I kortlægningen kommer det bl.a. til udtryk i seksælgernes egne fortællinger, hvor gra-
den af autonomi både bliver en måde at positionere sig i forhold til andre seksælgere og en
måde at undgå social stigmatisering. Herudover finder vi, at en række andre faktorer direkte
eller indirekte kan påvirke graden og oplevelsen af autonomi i forbindelse med salget. Det
finder vi eksempelvis i analyserne af motivation og oplevelser af risici i forbindelse med sex-
salg samt i analyserne af socialt udsathed. I fremtidige undersøgelser kunne man med fordel
gøre sådanne analyser mere specialiserede og dykke yderligere ned i, hvorvidt der er særlige
grupper af seksælgere, fx transseksuelle, udenlandske seksælgere eller unge, for hvem der er
åbenlyse faktorer, som begrænser autonomi, og hvor salget direkte eller indirekte bliver moti-

veret af negative forhold i sexsælgerens liv. I forhold til de udenlandske kan et centralt fokusområde i fremtidige undersøgelser eksempelvis være at se mere indgående på organiseringen af udenlandske sexsælgere i Danmark, herunder hvordan involveringen af tredjeparter og trafficking udfolder sig i en dansk kontekst. Vi har i kortlægningen beretninger herom fra udenlandske sexsælgere, og derudover belyser vi emnet igennem interviews med fagpersoner. Det er dog inden for rammerne af denne kortlægning ikke muligt at fokusere intensivt på hverken den generelle organisering af udenlandske sexsælgere eller specifikt på trafficking/udnyttelse. Det kunne dog være interessant at gå yderligere ind i, hvilken betydning den individualiserings-tendens, som vi finder gør sig gældende for sexsalg i Danmark generelt, har for de udenlandske sexsælgere. Det er nærliggende at tænke, at den individualisering, som vi ser i forhold til organiseringen blandt de danske sexsælgere, og som bl.a. kan medvirke til øget autonomi i forbindelse med salget, ikke nødvendigvis gør sig gældende på samme måde blandt de udenlandske. På baggrund af analyserne i denne rapport kan vi eksempelvis se, at rammerne for salget og motivationen for involvering i sexsalg for de udenlandske sexsælgere ofte er anderledes end tilsvarende beretninger fra danske sexsælgere, hvilket tyder på, at betingelserne/mulighederne for at opnå autonomi og kontrol i forbindelse med salget ikke er de samme.

Læsevejledning

Rapporten falder i fire dele, som alle starter med en introduktion til indholdet i den pågældende del, herunder hvordan dette bidrager til den samlede vidensopdatering.

Den første del er en introduktion til kortlægningen og rapporten som helhed. I denne del præsenteres kortlægningens tre fokusområder, formål og opdrag. I den første del præsenteres endvidere den anvendte terminologi i rapporten og den valgte definition af sexsalg. I forlængelse heraf beskrives den sociale og lovgivningsmæssige kontekst for sexsalg i Danmark. Den første del af rapporten indeholder endvidere en gennemgang af relevant forskning på feltet, der i særlig grad belyser kortlægningens tre fokusområder, og endelig rundes denne del af rapporten af med en præsentation af de anvendte datakilder samt de metodiske overvejelser, som ligger til grund for rapportens dataindsamling.

Rapportens anden del beskæftiger sig med det første af projektets fokusområder og giver et samlet estimat på antallet af sexsælgere i Danmark i 2020. I denne del undersøges, hvilke kontaktformer sexsælgere gør brug af for at komme i kontakt med kunder, og endelig indeholder rapportens anden del metodiske beregninger, datakilder og overvejelser, der ligger bag det estimerede antal sexsælgere i Danmark i 2020.

Rapportens tredje del beskæftiger sig med det andet af projektets fokusområder og afdækker danske sexsælgeres sociale baggrund og levekår. I denne del undersøges sexsælgerenes sociale profiler med henblik på at analysere, i hvilken grad salg af sex er relateret til forskellige former for social udsathed. Den tredje del indeholder endvidere analyser af, hvordan sexsalget er organiseret i Danmark i 2020, sexsælgerenes motivation for at sælge sex og sexsælgerenes oplevelser af sikkerhed, risikohåndtering og socialitet.

Den fjerde del af rapporten beskæftiger sig med det tredje af projektets fokusområder og kortlægger, i hvilket omfang danske sexsælgere ønsker at stoppe med at sælge sex, samt hvilke erfaringer og ønsker sexsælgerne har i forhold til at få støtte fra sociale tilbud i forbindelse med exit. Denne del indeholder sexsælgerenes konkrete erfaringer med pauser, exit samt kontakt til sociale tilbud og myndigheder. Endelig indeholder den fjerde del af rapporten sexsælgerenes erfaringer med de vilkår, som den eksisterende lovgivning på området medfører for dem og deres salg af sex.

DEL 1: INTRODUKTION

Her i rapportens første del giver vi en introduktion til kortlægningen og rapporten som helhed. Formålet er at klæde læseren på til at sætte de efterfølgende empiriske analyser i forhold til eksisterende viden på området. Rapportens første del vil derfor introducere læseren til kortlægningens fokusområder, beskrive forskellige ideologiske tilgange til sexsalg som socialt fænomen samt rammesætte de efterfølgende kvantitative og kvalitative analyser. Sidstnævnte gør vi dels ved at kontekstualisere kortlægningen i henhold til eksisterende dansk lovgivning samt ved at perspektivere kortlægningen i forhold til central viden fra den eksisterende forskning. Vi inddrager forskning, som har et særligt fokus på seksælgeres sociale baggrund samt entry- og exit-processer. En litteraturgennemgang viser, at der er sket væsentlige forandringer inden for sexsalg siden den seneste kortlægning fra 2011. Eksempelvis er der inden for den internationale forskning kommet et øget fokus på exit fra sexsalg motiveret af de offentlige politiske debatter om regulering af salg af sex ved hjælp af forskellige lovgivningsmodeller. Forskningen fokuserer i den forbindelse i særlig høj grad på exit-modeller, herunder hvilke faktorer der kan hhv. fremme og hæmme exit. Herudover er der kommet et øget forskningsmæssigt fokus på at afdække bredden inden for sexsalg i modsætning til tidligere, hvor international forskning primært var centreret omkring sexsalg på gaden.

I tillæg til at introducere læseren til projektet som helhed samt den eksisterende forskning på feltet indeholder første del af rapporten ligeledes en præsentation af de anvendte datakilder samt de metodiske overvejelser, som ligger til grund for indsamlingen heraf. I kortlægningen gør vi brug af omfattende data- og metodetriangulering med henblik på at styrke kortlægningens validitet. Vi inddrager således både kvantitative datakilder i form af eksterne registreringer, registerdata og spørgeskemadata og kvalitative datakilder i form af interviews med aktive og tidligere seksælgere samt fagpersoner, som har kontakt til seksælgere i forbindelse med deres arbejde.

Rapportens første del indeholder fire korte kapitler. De første tre præsenterer kortlægningens formål og opdrag samt den valgte definition af sexsalg. I kapitel 2 beskriver vi nogle overordnede tendenser vedrørende udviklingen af sexsalg i en dansk kontekst. Herudover indfører vi læseren i lovgivningen på området samt skitserer centrale internationale diskussioner vedrørende lovgivning relateret til sexsalg. I kapitel 3 inddrager vi relevant forskning på feltet, der i særlig grad belyser kortlægningens tre fokusområder, og i kapitel 4 præsenterer vi de anvendte datakilder.

1 Baggrund

Sexsalg er ikke et entydigt fænomen. Der er således store forskelle på, hvordan det at sælge sex opleves af den enkelte sælger. Ligeledes hersker der både inden for forskningen og i den offentlige debat mange modstridende syn på, hvorfor nogle mennesker begynder at sælge sex, hvad konsekvensen er, og hvorvidt sexsalg skal klassificeres som et erhverv eller som et socialt problem (Henriksen et al., 2017; Kofoed et al., 2011). Oftest er sexsalg centrum i en kamp mellem to overordnede forståelsesparadigmer. På den ene side finder vi det såkaldte undertrykkelsesparadigme, hvor sexsælgerne præsenteres som ofre for de sociale strukturer (Walkowitz, 2017). I undertrykkelsesparadigmet anses salg af sex som ensidigt skadeligt med store konsekvenser for sexsælgerne (Farley et al., 2003). Det andet paradigme er det såkaldte empowerment paradigme, hvor sexsalg betragtes som seksuelt frigørende og som værende et erhverv på linje med andre liberale erhverv.

Talrige studier peger dog på, at oplevelsen af at sælge sex varierer alt efter kontekst, herunder kulturelle og lovgivningsmæssige rammer, omstændighederne for salget samt sælgerens sociale position og baggrund (Henriksen, 2020; Hulusjö, 2013; Vanwesenbeeck, 2001). Hvordan salg af sex opleves af den enkelte er således forbundet med en høj grad af kompleksitet og ambivalens. Tanken om, at sexsalg er *enten* undertrykkende *eller* frigørende, synes derfor sjældent at være særligt dækkende. For den samme person kan salg af sex i nogle situationer opleves som undertrykkende, mens det i andre situationer og under andre omstændigheder kan opleves som det modsatte. Ofte vil det dog være hverken det ene eller det andet (Järvinen & Henriksen, 2018; Weitzer, 2005, 2009).

At sexsalg langt fra er et entydigt fænomen, afspejles ikke alene i sexsælgerens subjektive oplevelse af at sælge sex, men også i den måde, som sexsalg generelt er organiseret på. Siden den seneste kortlægning fra 2011 er der sket væsentlige forandringer i, hvordan feltet er organiseret bl.a. i forhold til udbredelsen af forskellige former for sexsalg. Eksempelvis er der indikationer af, at de danske kvindelige sexsælgere i højere grad søger mod privat/diskret sexsalg (fx salg af sex i eget hjem eller i et lejet sommerhus) frem for at være tilknyttet en klinik (Socialstyrelsen, 2015). Herudover er der kommet større fokus på såkaldt gråzoneprostitution/transaktionel sex såsom sugardating. Sexsalg i Danmark anno 2020 er med andre ord et felt under forandring, hvorfor opdateret viden er nødvendigt. Denne undersøgelse skal derfor kortlægge omfang og organisering af sexsalg, sexsælgerens sociale baggrund og levekår samt afdække, hvordan salg af sex opleves af sælgerne, herunder om sexsælgerne ønsker at stoppe med at sælge sex.

For at undersøge dette anvender vi en række kvantitative og kvalitative datakilder. Konkret anvendes eksterne data fra Rigspolitiet, Socialstyrelsen og KFUKs Sociale Arbejde, registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen, data fra en webscraping af annonce-sites, spørgeskemadata og kvalitative interviews. Vi gør brug af en triangulering af både datakilder og metoder, hvilket er med til at styrke undersøgelsens validitet, da vi kan anvende flere forskellige datakilder i de forskellige analyser og kombinere eksempelvis registeranalyser om objektive forhold vedrørende sexsælgerens sociale baggrund med subjektive fortællinger om betydningen af social baggrund i forhold til involveringen i salg af sex. Kortlægningen kan dermed både bidrage til at afdække objektive forhold omkring sexsalg, og hvad der karakteriserer sexsælgere og bidrage til at forstå kompleksiteten i, hvordan sexsalg subjektivt opleves af den enkelte sælger.

1.1 Formål

Det overordnede formål med kortlægningen er at opdatere vidensgrundlaget vedrørende sexsalg i Danmark. Undersøgelsen er bestilt af partierne bag udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet i forbindelse med etableringen af en 'exit-pakke' målrettet mennesker, som sælger sex, og som oplever sociale vanskeligheder relateret til salg af sex. VIVE har i den forbindelse fået til opgave at udarbejde en opdatering af vidensgrundlaget vedrørende sexsalg med særligt fokus på omfang og former, tilstødende sociale problemer og exit-processer.

Det opdaterede vidensgrundlag for sexsalg i Danmark har følgende tre fokusområder:

- Et estimat på omfanget af sexsalg i Danmark
- En afdækning af danske sexsælgeres sociale baggrund og levekår
- En exit-analyse, der kortlægger, i hvilket omfang danske sexsælgere ønsker at stoppe med at sælge sex, samt analyser af erfaringer med at få støtte fra sociale tilbud i forbindelse med exit.

For at indhente viden om ovenstående tre fokusområder gør vi som nævnt brug af en kombination af en række forskellige datakilder og fremgangsmåder, som fremgår af tabel 1.1. De anvendte datakilder, samt hvilke metoder der er anvendt i dataindsamlingen, præsenterer vi i kapitel 4 'Data og metode'.

Tabel 1.1 Datakilder og fremgangsmåde for hvert fokusområde

Fokusområde	Formål	Datakilder
1	Optælling af omfanget af sexsalg i Danmark	Spørgeskemaundersøgelse
		Data fra webscraping
		Eksterne datakilder
2	Social profil af baggrund og levekår	Kvalitative interviews
		Eksterne datakilder i kombination med registerdata
		Spørgeskemaundersøgelse
3	Analyse af ønsket om exit	Kvalitative interviews
		Spørgeskemaundersøgelse

1.2 Definitioner og terminologi

I kortlægningen defineres sexsalg som *en handling, hvor mindst to handlende personer på markedsmæssige betingelser køber og sælger en seksuel ydelse mod betaling* (Järvinen, 1990; Kofod et al., 2011). Begrebet er inden for serviceloven defineret som et socialt problem og omfatter af strafferetlige årsager ikke forhold, hvor personer under 18 år er involveret, eller forhold, hvor personer tvinges af andre til at sælge seksuelle ydelser. Betalingen for den seksuelle ydelse består i langt de fleste tilfælde af kontanter, men betalingen kan også bestå af andre omsættelige modydelser. Betalingen for den seksuelle ydelse aftales og foregår som hovedregel, inden ydelsen leveres.

De senere år er der i både den brede offentlighed og i socialforskningen kommet et stort fokus på såkaldt gråzoneprostitution/transaktionel sex i form af eksempelvis sugardating og lignende

fænomener (Miller, 2011; Scull, 2020). Transaktionel sex er bl.a. omdrejningspunktet i et stort igangværende forskningsprojekt om sugardating blandt marginaliserede unge (<https://ruc.dk/forskningsprojekt/sugardating-blandt-marginaliserede-unge>). Transaktionel sex beskrives i projektet og i forskningen generelt som seksuelle relationer, hvor dét at give og modtage gaver, penge eller andre former for service er en vigtig faktor, og sugardating refererer i den forbindelse til seksuelle eller intime forhold mellem en yngre og mindre velstående kvinde eller mand og en ældre og økonomisk bedrestillet mand eller kvinde (Dahl & Østergaard, 2021; Groes, Bjønness & Bræmer, 2021). Gråzoneprostitution/transaktionel sex er dermed med til at udfordre den gængse definition af sexsalg og således også den definition, der benyttes i kortlægningen. Hvorvidt der er tale om sexsalg, afhænger ifølge den valgte definition dog af, hvorvidt betalingen er omsættelig, og om den seksuelle ydelse sælges og købes på markedslignende vilkår eksempelvis ved, at prisen/modydelsen for den seksuelle ydelse aftales på forhånd. Det betyder, at dét at låne en sofa og få et sted at sove mod at give seksuelle ydelser til gengæld ikke falder inden for den definition af sexsalg, som der arbejdes med i denne kortlægning. Ligeledes er dét at modtage drikkevarer på en restauration og efterfølgende have sex med personen, der gav drikkevarer, ikke regnet som sexsalg. At betalingen for de seksuelle ydelser skal være omsættelig, og at der er tale om markedslignende vilkår, er således med til at afgrænse begrebet sexsalg. Definitionen af sexsalg i dette projekt er dermed heller ikke det samme som transaktionel sex, idet dette begreb også kan omfatte mere uformelle transaktioner og rammer for mødet og ofte rummer ”en kombination af materielle og ikke-materielle motiver” (Groes, Bjønness & Bræmer, 2021, s. 3).

Traditionelt set skelner man mellem forskellige typer af sexsalg, hvoraf nogle af de mest gængse er klinik, privat/diskret, escort og sexsalg på gaden, og en overordnet beskrivelse af hver type fremgår af tabel 1.2 (Jensen, 2019; Kofod et al., 2011; Socialstyrelsen, 2015).

Tabel 1.2 Beskrivelser af forskellige typer af sexsalg

Type	Beskrivelse
Klinik	Kunden opsøger seksælgeren på en klinik enten ved forudgående aftale eller ved 'drop-in'. Stedets adresse vil oftest forefindes i annoncer, og i nogle tilfælde vil det også være synligt udefra, at der er tale om en klinik.
Privat/diskret	Kunden opsøger seksælgeren på et privat/privatlignende sted (fx i seksælgerens eget hjem eller et sted lånt til formålet). Lokationen er ikke offentligt kendt, og alle aftaler indgås således på forhånd.
Escort	Kunden kontakter seksælgeren på baggrund af annoncer, og seksælgeren kommer ud til kundens opholdssted, fx i kundens hjem, på et hotel etc.
Gade	Kunden opsøger som hovedregel seksælgeren på offentlige udendørs lokationer, fx på gaden, i parker, offentlige toiletter etc.

Sexsalg er dog som nævnt et dynamisk fænomen, og de forskellige former for sexsalg er derfor mindre afgrænsede i dag end tidligere. Resultaterne fra såvel spørgeskemadata som de kvalitative interviews inddraget i denne undersøgelse viser, at langt de fleste seksælgere opererer på tværs af de traditionelle typer af sexsalg – særligt når det kommer til de former, som foregår indendørs. Gadesexsalg/udendørs sexsalg synes dog stadig at være relativt afgrænset fra de øvrige former. Der er bl.a. flere undersøgelser, som peger på, at der inden for denne form for sexsalg er en større andel af stofmisbrugere, og at sælgeren er i større risiko for at blive udsat for vold (se bl.a. Comack & Seshia, 2010; Kofod et al., 2011; Sanders, 2004). Med dette in mente har vi i denne rapport valgt, at vi som hovedregel kun skelner imellem indendørs og udendørs sexsalg. Derudover har vi valgt i forhold til optællingen at tage udgangspunkt i de kontaktformer, som seksælgerne benytter for at skabe kontakt til potentielle kunder. Dette gør

vi, fordi der også her er sket en del ændringer de seneste år. Eksempelvis viser resultaterne fra denne undersøgelse, at de danske kvinder, som traditionelt har fået kontakt til kunder på gaden, i stigende grad benytter eksempelvis digitale annonceringsformer eller får kontakt til kunder igennem deres netværk.

1.2.1 Terminologi anvendt i rapporten

Inden vi fortsætter, er det væsentligt at afklare, hvilken terminologi, vi anvender i kortlægningen, og med hvilken begrundelse. Sagt helt simpelt er sexsalg køb og salg af seksuelle ydelser, men den mening, der tilskrives begrebet sexsalg, er forskellig fra person til person/sælger til sælger. I interviewene har vi spurgt seksælgerne, hvad de kalder sig selv, når de sælger sex, og der bruges en række forskellige betegnelser, såsom luder, glædespige, sexarbejder, prostitueret og seksælger. Herudover bruges betegnelserne prostitution, sexsalg og sexarbejde ofte om det at sælge sex. Vi søger at bruge så neutrale terminologier som muligt og anvender derfor begreberne sexsalg om selve den kommercielle seksuelle transaktion og betegnelserne seksælger og (sex)købere/kunder om hhv. sælger og køber. Betegnelsen sexarbejder/sexarbejde er lig de engelske betegnelser sexworker/sexwork og er uden tvivl de mest gængse betegnelser, når vi ser på den internationale litteratur. I en dansk kontekst er det dog ikke optimalt at bruge disse betegnelser, da en del af interviewpersonerne i denne undersøgelse ikke omtaler sig selv som sexarbejdere eller det at sælge sex som sexarbejde. Nogle tager derimod direkte afstand fra betegnelserne, da de betragter sexarbejdere som professionelle og sexarbejde som noget, der fx kører efter et mere organiseret og fastlagt skema end den måde, de sælger sex på. Sidstnævnte gør sig bl.a. gældende for mandlige seksælgere og personer, som sælger sex mere sporadisk.

2 Sexsalg i Danmark

Sexsalg er, som alle andre sociale fænomener, formet af tid og kontekst, og oplevelsen af at sælge sex er derfor knyttet til en række strukturelle, individuelle og interpersonelle faktorer. I dette kapitel giver vi en kort introduktion til den sociale og lovgivningsmæssige kontekst, som kortlægningen er en del af.

Når vi skal kortlægge sexsalg i Danmark, er det væsentligt at se på, hvor mange sexsælgere man tidligere har opgjort, at der er. Henover det seneste årti er der lavet forskellige undersøgelser, som giver et bud på dette. Det gælder bl.a. den seneste kortlægning gennemført af VIVE (dengang SFI) i 2010/2011, der bl.a. havde fokus på at estimere antallet af sexsælgere involveret i sexsalg i løbet af 2010 (Kofod et al., 2011). I undersøgelsen blev det estimeret, at ca. 1.600 kvinder var involveret i salg af sex fra klinikker, 900 kvinder var involveret i escort, samt at ca. 600 var involveret i gadesexsalg (Kofod et al., 2011). Tallet for gadesexsælgere dækkede kun udenlandske kvinder, som solgte sex på gaden i København. I 2015 beregnede Socialstyrelsen, at 2.900 personer som minimum havde været involveret i salg af sex i perioden medio 2013 til medio 2014. Også her blev indendørs sexsalg vurderet til at være den mest gængse form for sexsalg, idet rapporten konkluderede, at ca. 1.700 var involveret i indendørs sexsalg, mens 400 var involveret i gadesexsalg. Herudover var der ca. 800 personer, for hvem typen af sexsalg var ukendt (Socialstyrelsen, 2015). Det seneste bud på at estimere antallet af sexsælgere ses i befolkningsstudiet "Projekt SEXUS" fra 2019, som er en større undersøgelse af danskernes seksualitet. Studiet er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt en tilfældigt udtrukket stikprøve af personer i alderen 15-89 år. I undersøgelsen bliver personer med seksuelle erfaringer spurgt til deres erfaringer med køb og salg af sex, og her svarer 1 pct. af kvinderne og 2 pct. af mændene (n = 30,1.279), at de har prøvet at modtage betaling (eksempelvis i form af penge eller gaver) mindst en gang i deres liv (Frisch et al., 2019).¹ Projekt SEXUS udmærker sig ved, at der er tale om en repræsentativ stikprøve, og at det giver et samlet billede af, hvor stor en andel af de medvirkende i undersøgelsen der har købt og solgt sex på et tidspunkt i løbet af deres liv.² Det bør bemærkes, at man ikke kan sammenligne antallet af sexsælgere på tværs af de forskellige undersøgelser, da der anvendes forskellige datakilder, og derudover giver de to første undersøgelser fra hhv. SFI og Socialstyrelsen et estimat baseret på en specifik tidsperiode (2010 og 2013/2014), hvilket ikke er tilfældet for projekt SEXUS.

Den generelle kulturelle opfattelse er, at sexsælgere som oftest er kvinder. Derfor kan det også virke bemærkelsesværdigt, at der er flere mænd end kvinder i projekt SEXUS, som har prøvet at modtage en modydelse for en seksuel ydelse. Lignende resultater findes dog i flere andre undersøgelser – særligt i undersøgelser med fokus på unge. Eksempelvis viser data fra VIVEs ungeprofilundersøgelse, at der blandt de 15-22-årige er knap 3 pct. af mændene og knap 2 pct. af kvinderne, som svarer, at de har *ydet noget seksuelt til gengæld for gaver* (Dahl & Østergaard, 2020). Herudover viser et nordisk studie ligeledes, at det at bytte seksuelle ydelser for en modydelse er mere udbredt blandt unge mænd under 18 år end blandt unge kvinder (Holmström et al., 2019). Det er dog væsentligt at bemærke, at der i de pågældende undersøgelser ikke nødvendigvis tale om aktiviteter, som falder ind under den definition af sexsalg,

¹ I rapporten "Sex i Danmark" kan der findes flere detaljer om hyppigheden af sexsalgserfaringer. Heraf fremgår det eksempelvis, at de fleste af de mænd, som har prøvet at modtage betaling for sex, kun har prøvet det én gang (Frisch et al., 2019: s. 489).

² Sexkøbere/kunder har ikke været et særskilt fokusområde i denne kortlægning. Den seneste vurdering af antallet af sexkøbere i Danmark er sket i forbindelse med Projekt SEXUS, som viste, at 22 pct. af de seksuelt erfarne mænd havde prøvet at betale for en seksuel ydelse med penge eller gaver, mens andelen for de seksuelt erfarne kvinder var på 0,2 pct. (Frisch et al., 2019).

som vi benytter i denne undersøgelse, hvor sælgeren skal være over 18 år, og hvor modydelsen skal være omsættelig.

Sammenligner vi voksne kvinders og mænds sexsalg, så peger både national og international forskning på, at der er forskel på, hvordan mænds og kvinders sexsalg organiseres, og at kvinderne sælger hyppigere, at deres sexsalg er mere organiseret (fx kører efter et fast skema), og at det foregår over længere tid (Ellison & Weitzer, 2017; Järvinen & Henriksen, 2018; Weinberg et al., 1999). Derudover er mændene i sammenligning med kvinderne mindre involveret i synlig sexsalg, fx på gader eller på klinikker (Henriksen et al., 2020; Kofod et al., 2011; Scott & Minichiello, 2014), og mændene er ligeledes oftere bi- eller homoseksuelle samt yngre end kvinderne (Ellison & Weitzer, 2017). Disse forhold kan dels være med til at forklare den generelle kulturelle opfattelse af, at sexsælgere er kvinder, og kan dels ses som en indikation af, at mandligt sexsalg måske i højere grad end kvindeligt sexsalg er udtryk for en kortvarig aktivitet, som evt. er en del af tidlig udforskning af egen seksualitet.

Hvorvidt køb og salg af sex er socialt acceptabelt eller ej, er et af de forhold, som fylder meget i den offentlige debat, og sexsælgeres sociale position er derfor væsentlig i forbindelse med en kortlægning af sexsalg. Ser man på den sociale og juridiske status for sexsalg fra et historisk perspektiv, har omdrejningspunktet for debatten været kvindelige sexsælgere og mandlige købere, hvor mandlige købere historisk set er blevet portrætteret som personer, der handler i henhold til deres naturlige seksuelle lyst/behov, mens kvindelige sexsælgere over tiden er blevet portrætteret som både et moralsk problem, et offer og for nylig som arbejdstagere på linje med andre (Henriksen, 2019). Kvinders sexsalg blev således i starten af det 20. århundrede beskrevet som et nødvendigt onde, som skulle opfylde mænds naturlige seksuelle lyst (Järvinen, 1993; Henriksen, 2019; Spanger, 2011). De mandlige kunders seksualitet blev med andre ord beskrevet som naturlig, mens de kvindelige sexsælgere blev fremstillet som seksuelt og socialt afvigende kvinder, som oftest havde psykiske problemer (Henriksen, 2019). Fra midten af det 20. århundrede skiftede den sociale opfattelse af sexsælgere karakter, og sexsælgere blev i stedet set som ofre for problematiske sociale eller psykologiske forhold og som personer, som havde brug for social støtte (Henriksen, 2019; Spanger, 2011). I 1970'erne og 1980'erne blev sexsælgerens sociale status omdrejningspunktet i en ophedet feministisk debat tæt knyttet til de dominerende paradigmer i international forskning, som var (og stadig er) centrale i såvel den offentlige som den videnskabelige debat om sexsalg (Bjønness, 2012, 2013). Som nævnt i kapitel 1 har særligt to perspektiver gjort sig gældende i debatten i løbet af de seneste tre årtier – et "undertrykkelsesparadigme" (hvor sexsalg afspejler samfundets kønsbestemte ulighed og mandlige dominans) og et "empowerment-paradigme" (hvor sexsalg afspejler kvinders (seksuelle) frigørelse). Debatten vedrørende den sociale status af sexsælgere har i såvel den offentlige som den videnskabelige debat affødt et fokus på den juridiske status af sexsalg, herunder hvorvidt sexsalg skal klassificeres som et erhverv med dertilhørende arbejdstagerrettigheder.

I kapitel 3 vil vi beskæftige os mere indgående med forskellige perspektiver på sexsalg samt inddrage relevant forskning, som mere direkte kan belyse kortlægningens tre fokuspunkter, herunder forskning vedrørende eksempelvis exit-processer. Først vil vi dog gennemgå centrale lovgivningsmæssige diskussioner i såvel en dansk som en international kontekst.

2.1 Lovgivning

Sexsalg blev afkriminaliseret i Danmark i 1999, hvilket betyder, at det i dag er lovligt at købe og sælge seksuelle ydelser, såfremt sælgeren er fyldt 18 år. Det er således lovligt at have

sexsalg som indtægtskilde, så længe seksælgeren registrerer sig og betaler skat af sin indkomst. Overstiger indtægten 50.000 kr. om året, skal seksælgeren ligeledes lade sig momsregistrere som selvstændigt erhvervsdrivende (Jensen, 2019; Kofod et al., 2011).

Der er dog stadig forhold relateret til salg af sex, som er kriminaliseret. Eksempelvis er rufferi, bagmandsvirksomhed og menneskehandel strafbart. Der findes dermed en række bestemmelser i straffeloven, som beskæftiger sig med køb og salg af seksuelle ydelser. Det gælder § 224, som fastslår, at *"den, der medvirker til, at en person under 18 år mod betaling eller løfte om betaling har samleje med en kunde, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år"* (Jensen, 2019: s. 373). Derudover er køb og salg af seksuelle ydelser ligeledes reguleret på baggrund af straffelovens § 233, som fastslår, at *"den, der driver virksomhed med, at en anden mod betaling eller løfte om betaling har seksuelt forhold til en kunde, straffes for rufferi med fængsel indtil 4 år"* (Jensen, 2019: s. 373). I § 233 præciseres det yderligere, at det er strafbart at tjene på andres sexsalg, fx ved at optræde som mellemmand, samt at det er strafbart at udleje hotelværelser til brug ved sexsalg.

Trods afkriminaliseringen i 1999 anerkendes sexsalg ikke som et legalt erhverv i Danmark, hvorfor seksælgere ikke har arbejdstagerrettigheder. Dog kan der være særlige forhold, som gør sig gældende, hvis man som seksælger registrerer sig som selvstændigt erhvervsdrivende og lader sig momsregistrere, idet man som selvstændigt erhvervsdrivende jf. lov om sygedagpenge § 1 er berettiget til sygedagpenge efter 2 ugers sygdom, hvis de øvrige bestemmelser vedrørende sygedagpenge, herunder beskæftigelseskravet, er opfyldt (Social- og Indenrigsministeriet, 2020). Kommuner er i kraft af serviceloven forpligtet til at rådgive og hjælpe personer med særlige sociale problemer, og i vejledningen til serviceloven fremgår det, at dette bl.a. gælder seksælgere, og at *"kommunernes rådgivningsforpligtelse omfatter alle, der har et behov"* (Social- og Indenrigsministeriet, 2020).

I den offentlige debat beskrives den danske lovgivning vedrørende sexsalg ofte som en juridisk gråzone, da lovgivningen hverken fuldstændigt legaliserer *eller* kriminaliserer sexsalg. Kritikere af den eksisterende danske lovgivning påpeger desuden, at lovgivningen til trods for hensigten om at beskytte seksælgere mod udnyttelse, gør seksælgere sårbare over for potentiel udnyttelse af kriminelle netværk og udsættes for yderligere risici og skadevirkninger som følge af, at de må arbejde alene eller i det skjulte (Gadejuristen et al., 2019).

2.1.1 International lovgivning

Hvordan salg af sex reguleres, varierer betydeligt på tværs af landegrænser, men overordnet set findes der tre forskellige juridiske modeller: kriminalisering, afkriminalisering og legalisering (Phoenix, 2009). Som navnet antyder, er det primære middel til at regulere sexsalg inden for kriminaliseringsmodellen gennem det strafferetlige system (fx ved at sanktionere seksælgere eller sexkøbere), mens sexsalg inden for legaliseringsmodellen generelt reguleres gennem anden lovgivning, såsom arbejdsmarkedslovgivning (Phoenix, 2009). Afkriminaliseringsmodellen er derimod karakteriseret ved at fjerne alle bestemmelser, der kriminaliserer selve sexsalget (Phoenix, 1999; Vanwesenbeeck, 2017). Ifølge Phoenix (2009) implementeres de tre modeller dog kun sjældent fuldt ud, hvilket betyder, at de fleste lande har delvist implementerede variationer. For eksempel inkluderer kriminaliseringsmodellen teoretisk kriminalisering af alle aktiviteter relateret til sexsalg, men i praksis er det ofte mere nøjagtigt at tale om en delvis kriminalisering, da strafferetlige sanktioner ofte kun gøres gældende mod visse aktiviteter, såsom det at foranledige andre til sexsalg eller at organisere sexsalg på andres vegne (Phoenix, 2009, s. 15). Ofte anvendte argumenter for en total kriminalisering er, at salg af sex er skadeligt for

både seks sælgere og for samfundet, hvorfor både sælger og køber kriminaliseres. Argumentet for en legalisering er omvendt, at sexsalg i sig selv ikke er et problem, og at man kan fjerne en stor del af usikkerheden ved at sælge sex ved at anerkende sexsalg som et erhverv og give seks sælgerne arbejdstagerrettigheder (Henriksen, 2019; Kofoed et al., 2011; Oselin, 2014).

I mange lande (fx inden for Skandinavien) har den offentlige debat i de sidste to årtier drejet sig om spørgsmålet om kriminalisering efter den såkaldte nordiske/svenske model³, hvor køber af seksuelle ydelser kriminaliseres, mens sælgerne afkriminaliseres. Modellen har fået stor international opmærksomhed, siden den blev indført først i Sverige i 1999 og herefter i bl.a. Norge i 2009 (vedtaget i 2008) og på Island i 2009. I Finland blev køb af seksuelle ydelser fra ofre for menneskehandel eller fra sælgere, hvor salget var organiseret af andre, ulovligt i 2007 (Skilbrei & Holmström, 2011). I 2014 stemte Europaparlamentet for en betænkning, der opfordrede medlemslandene til at regulere salg af sex "in harmony with the Swedish model", og flere andre lande uden for Skandinavien, såsom Irland (2014), Nordirland (2015) og Frankrig (2016), har ladet sig inspirere af den nordiske model og kriminaliseret sexkøbere (Månsson, 2017: s. 2). To af de vigtigste argumenter for kriminalisering af kunder er at mindske efterspørgslen efter betalt sex og at beskytte seks sælgere mod udnyttelse og menneskehandel. Argumentet for at kriminalisere køber frem for sælger er, at man herved forsøger at undgå social marginalisering af sælgeren. Kritikere af den nordiske model påpeger omvendt, at denne måde at regulere sexsalg skader seks sælgerne og sætter dem i øget risiko for at blive udsat for vold fra kunder (Levy & Jakobsson, 2014; Vanwesenbeeck, 2017). Derudover argumenteres der for, at en kriminalisering af kunder kan vanskeliggøre opklaringen af potentielle strafbare handlinger relateret til sexsalg (fx vold eller menneskehandel), da kunder potentielt kan være tilbageholdende med at samarbejde med politiet (Vanwesenbeeck, 2017). Den nordiske model stilles ofte i modsætning til lovgivningen i fx New Zealand, der afkriminaliserede sexsalg i 2003 for personer over 18 år, og i den forbindelse gav seks sælgere de samme rettigheder som dem, der eksisterer på det ordinære arbejdsmarked (Abel, 2014; O'Neill & Jobe, 2016). I andre lande, såsom Holland og dele af Australien, er sexsalg tilladt i bestemte områder og under bestemte rammer, fx kræver det en autorisation at få lov til at sælge sex (O'Neill & Jobe, 2016; Phoenix, 2009).

Den danske lovgivning adskiller sig fra ovenstående eksempler, da den afkriminaliserer og lovliggør sexsalg uden at anerkende det som et erhverv. Det indbyggede modsætningsforhold i den danske lovgivning er blevet diskuteret (og sommetider kritiseret) flittigt, og der har over årene været en vedvarende debat om, hvorvidt Danmark skulle følge de nordiske landes eksempel og kriminalisere sexkøbere eller i højere grad gå i retning af en legalisering af sexsalg ved at anerkende det som erhverv (Henriksen, 2019).

---

³ For en grundig beskrivelse af modellen, herunder erfaringerne med anvendelsen heraf, se Månsson (2017).

3 Perspektiver fra eksisterende forskning

Eftersom der er sket væsentlige forandringer på feltet siden den seneste kortlægning fra 2011, vil vi i dette kapitel præsentere forskning, som kan perspektivere resultaterne af kortlægningen i forhold til eksisterende viden på området. Vi fokuserer specifikt på forskning, som falder inden for kortlægningens tre fokusområder, hhv. omfang, social baggrund og/eller exit-processer. Traditionelt har særligt den internationale forskning været centreret omkring gadesexsalg, men henover de seneste årtier er der kommet et større fokus på andre grupper af seksælgere. Det gælder både kvindelige seksælgere involveret i andre former for sexsalg (escort, klinik mv.) samt mandlige og transkønnede seksælgere. Størstedelen af forskningen har dog stadig fokus på kvinders sexsalg og eksempelvis viser en kortlægning af 166 videnskabelige artikler, at kun 10 pct. udelukkende fokuserer på mandlige seksælgere, samt at mange studier ikke specificerer seksælgernes biologiske køn, men blot anvender betegnelsen "hun" om sælgeren (Dennis, 2008; Scott & Minichiello, 2014). Tilsvarende ser vi som beskrevet i kapitel 2, at der også kulturelt hersker en generel opfattelse af, at sexkøberen er en mand, mens sælgeren er en kvinde (Henriksen, Andersen & Presser, 2020).

3.1 Hvad er sexsalg anno 2020?

Som nævnt i kapitel 1 skitseres sexsalg typisk ud fra to overordnede forståelsesparadigmer – undertrykkelsesparadigmet og empowerment-paradigmet (for review, se Jeffreys, 2009), men samtidig viser en lang række studier, at seksælgernes egen oplevelse af at sælge sex varierer i forhold til den sociale, kulturelle og juridiske kontekst (Henriksen, 2020; Hulusjö, 2013; Vanwesenbeeck, 2001). Forskning relateret til det første paradigme fokuserer ofte på, at involvering i sexsalg er relateret til traumatiske eller problematiske livsforhold, såsom oplevelser med seksuelt misbrug, vold, fysiske og psykiske sundhedsproblemer, fattigdom og misbrug af alkohol og/eller stoffer (Dalla, 2006; Farley et al., 1998; Høigard & Finstad, 1992; Moran, 2015). I modsætning hertil er forskningen inden for empowerment-paradigmet primært fokuseret på sexsalg som et udtryk for individets egen frihed til at handle og en forståelse af sexsalg, som en simpel udveksling af ydelser (Agustin, 2007; Bernstein, 2007; Delacoste & Alexander, 1987; McLeod, 1982; Scambler & Scambler, 1997; Vance, 1989). Der er med andre ord en forskel i den grundlæggende forståelse af sexsalg og seksælgernes bevæggrunde inden for de to paradigmer. Ved det første paradigme eksisterer en forståelse af, at seksælgere enten direkte eller indirekte bliver presset ud i sexsalg, mens der inden for det andet paradigme er en grundlæggende forståelse af, at størstedelen af seksælgere vælger at sælge sex, men at dette valg for nogle seksælgere kan være et udtryk for "*en overlevelsesstrategi*" (Walkowitz, 2017, s. 19, citeret i Henriksen, 2019). Faktorer såsom udnyttelse og vold behandles inden for dette paradigme ikke som en iboende del af det at sælge sex, men snarere som effekter af stigmatisering og kriminalisering/manglende rettigheder (Henriksen, 2019; Hulusjö, 2013).

Den offentlige debat om sexsalg trækker i vid udstrækning på de to ovenstående paradigmer, hvilket særligt kommer til udtryk i forbindelse med diskussioner vedrørende den juridiske regulering af sexsalg (jf. kapitel 2 – for analyse af debatten, se bl.a. Bjønness, 2012; Wøldike, 2009). Dog er der over de senere år kommet en forståelse i forskningen og til dels i samfundsdebatten om, at de to dominerende paradigmer om sexsalg er utilstrækkelige i forhold til at forstå kompleksiteten relateret til den enkelte seksælgers oplevelse af sexsalg. Dette har ledt til etableringen af et tredje forståelsesparadigme for sexsalg, det 'polymorfe paradigme', som i højere grad end de øvrige paradigmer er i stand til at indfange, at oplevelser med at sælge sex kan

variere på tværs af kultur og omstændighederne vedrørende salget (Weitzer, 2005, 2009). Desuden argumenteres der inden for dette paradigme for, at forskellige demografiske faktorer samt sociale og individuelle karakteristika hos sexsælgerne også har en indvirkning på, hvordan det opleves at sælge sex. Hensigten med det polymorfe paradigme er således, at forståelsen af sexsalg skal være *“sensitive to complexities and to the structural conditions shaping the uneven distribution of agency, subordination, and worker’s control”* (Weitzer, 2010, s. 6, citeret i Hulusjö, 2013, s. 32).

Variationen i sexsælgerens vilkår for at sælge sex er med andre ord relevante for forståelsen af sexsalg, hvorfor netop vilkår for sexsalg bl.a. er noget af det, som vi sætter fokus på i denne kortlægning. Et andet væsentligt element, som gør sig gældende i forhold til sexsalg, er en tiltagende individualisering, som både kommer til udtryk i måden, salget er organiseret, og i motivationerne for salget. Følger vi Zygmunt Bauman og Anthony Giddens er individualiseringen et udtryk for en generel adskillelse af sex og erotik fra kærlighed i det postmoderne/senmoderne samfund, samt at der er sket en opløsning af traditionelle normer relateret til eksempelvis seksualitet (Bauman, 1998, 2003; Giddens, 1992). Dog, påpeger Bauman, betyder individualiseringen, at det senmoderne individ på en gang higer efter intime sociale relationer og samtidig oplever dem som potentielt begrænsende for den personlige frihed. Flere forskere påpeger, at disse ændrede dynamikker også har betydning for sexsalg, og at grænserne mellem kommercielle (betalte) og ikke-kommercielle seksuelle relationer er blevet mindre tydelige som følge heraf (Bernstein, 2001). Eksempelvis beskriver Elizabeth Bernstein, at dette bl.a. kommer til udtryk ved, at nogle sexsælgere i dag sælger såkaldte kæresteoplevelser, som skal give kunden en autentisk oplevelse af at være på besøg hos en kæreste frem for en sexsælger. Det drejer sig dermed ikke kun om sex, men også om autenticitet og om en følelse af samhørighed. Autenticiteten er dog bundet til den midlertidige relation, og når kunden går ud ad døren igen, er det uden de forpligtelser, som normalt følger med et parforhold. I tillæg hertil påpeger andre dele af forskningen om sexsalg, at sexsalg i det senmoderne samfund er præget af et kulturelt ideal/etik om, at sexsalg skal være forbundet med et frit valg og ikke skyldes udnyttelse/tvang eller økonomisk nød (Henriksen & Järvinen, 2019). Teela Sanders (2008) beskriver i forbindelse hermed, at kunderne foretrækker sexsælgere, som de har en opfattelse af sælger sex af egen fri vilje og som synes at have kontrol over eget liv. Tilsvarende betragtninger finder vi i en undersøgelse af danske kunder, hvor kunderne påpeger, at et væsentligt motiv for at købe sex er, at det er uforpligtende, men samtidig understreger, at det for dem er en betingelse, at sexsælgeren indgår i salget af egen fri vilje, samt at der er tale om gensidig nydelse (Lautrup, 2005). Det vurderes i undersøgelsen, at nogle kunder i interviewsituationen fokuserede på sælgerens frivillighed og gensidighed som en måde at retfærdiggøre køb af sex. En undersøgelse af danske mænd og kvinders sexsalg viser i forlængelse heraf, at sexsælgerne i overensstemmelse med kulturelle idealer søger at understrege egen frihed og seksuel nydelse i forbindelse med sexsalget som en del af en salgsstrategi og en måde at tiltrække kunder (Järvinen & Henriksen, 2018).

Individualiseringen af sexsalg betyder overordnet set, at mange sexsælgere opererer på egen hånd, hvilket jf. ovenstående både kan ses som et udtryk for et større ønske om frihed, men ligeledes kan være udtryk for, at dette er mest økonomisk rentabelt. Et væsentligt spørgsmål er dog, hvilken betydning individualiseringen har for sælgerne? Her påpeger forskningen, at individualiseringen og udvisningen af grænserne mellem kommercielle og ikke-kommercielle seksuelle relationer kan være med til at normalisere sexsalget, men at sexsalg dog til stadighed er forbundet med betydelig social ambivalens, og at stigmaet forbundet med sexsalg ikke er forsvundet og tilsyneladende heller ikke er på vej til at forsvinde (Brents & Sanders, 2010;

Nayar, 2017). Derudover påpeges det som værende potentielt problematisk, at sexsalg italesættes som noget, der minder om ikke-kommercielle seksuelle relationer, da det kan være med til at negligere andre bagvedliggende faktorer såsom et økonomisk behov, tvang eller andre faktorer, som betyder, at salget ikke er et udtryk for et frit valg (Berg, 2013; Nayar, 2017).

Som vi vil se igennem rapporten, kommer individualiseringen af sexsalget til udtryk på flere måder. Det gælder bl.a. i forhold til den praktiske organisering af salget, hvor en stor del af sexsælgerne beretter, at de opererer på egen hånd fremfor eksempelvis at være tilknyttet en klinik. Det kan både skyldes, at man ønsker selv at have friheden til at planlægge, hvor, hvornår og hvor ofte man sælger, samt at man ønsker at minimere udgifterne ved salget. Det gælder ligeledes i forhold til relationen til kunden og de seksuelle ydelser, som der efterspørges. Her fortæller flere sexsælgere, at de specifikt fokuserer på at sælge ydelser, som minder om ikke-kommercielle seksuelle relationer, såsom kæresteoplevelser og lignende. En generel problematik, som både påpeges i den eksisterende forskning og også genfindes i denne undersøgelse, er, at denne type af seksuelle ydelser har en iboende problematik om, at det kan være vanskeligt at opretholde tidsafgrænsningen i relationen. Som vi vil se igennem rapporten, så vidner denne undersøgelse om, at flere forhold er en del af denne udvikling. Det gælder bl.a. fænomener, såsom sugardating og andre former for transaktionel sex, som både bidrager til og er et led i individualiseringen af sexsalg. Det ser vi nærmere på i det næste afsnit, inden vi går over i at beskrive forskningen vedrørende veje ind og ud af sexsalg.

3.1.1 Særligt om sugardating (transaktionel sex)

Begrebet sugardating har i løbet af de seneste år fundet vej til den danske scene, og flere henviser til opblomstringen af hjemmesiden sugardaters.dk samt den massive mediemæssige omtale af fænomenet, herunder DR-dokumentaren "Gina Jaqueline – En sugardaters fortælling" fra 2017, når de skal forklare, hvorfor sugardating har vundet indpas i (danske) folke-munde (Groes, Bjønness & Bræmer, 2021; Holmström et al., 2019).

Som beskrevet i kapitel 1 beskrives sugardating i forskellige studier som betegnelse for én form for transaktionel sex, hvilket bl.a. er tilfældet i et igangværende dansk forskningsprojekt om marginaliserede unges erfaringer med at udveksle sex og intimitet for materielle goder (Groes, Bjønness & Bræmer, 2021). Af andre undersøgelser fremgår det, at mange unge selv anvender dette begreb, fordi de anser sugardating for at være mindre stigmatiserende end fx gråzoneprostitution eller transaktionel sex (Groes et al., 2019). Inden for forskningen beskrives sugardating som et fænomen, der udspiller sig på et kontinuum mellem almindelig dating og regulært sexsalg (Groes, Bjønness & Bræmer, 2021; Nayar, 2017; Scull, 2019). Dette implicerer, at sugardating i visse situationer (og mellem visse partere) tager form som datingrelationer med mere personlig/emotionel kontakt og uafklarede rammer, hvad angår forventninger om ydelser (selskab, kys, samleje etc.) og modydelser (gaver, rejser, penge etc.), mens sugardating i andre sammenhænge tager form som escort, hvor der er faste aftaler om ydelser/modydelser (Groes, Bjønness & Bræmer, 2021). Tidligere er de kommercielle seksuelle relationer blevet begrebsliggjort og/eller studeret som gråzoneprostitution, sex mod compensation, kompenseret dating eller som byttesex (Groes et al., 2019; Holmström et al., 2019; Hunter, 2002; Scull, 2019; Swader & Vorobeva, 2015; Weiskopf, 2015). Det 'nye' er således ikke fænomenets eksistens, men snarere terminologien og udbredelsen af fænomenet, herunder hvorledes det påvirker og ændrer det etablerede sexsalgsmiljø i Danmark, hvad angår forventninger til ydelser/modydelser.

Hvad angår udbredelsen af sugardating, estimerer et nyt kvantitativt studie (gennemført som led i førnævnte forskningsstudie), at ca. 10 pct. af unge mellem 18-30 år på et tidspunkt i deres liv har tilbudt samvær, kys eller sex til gengæld for materielle goder (Dahl & Østergaard, 2021). Studiet fastslår samtidig, at blot 0,5 pct. af de adspurgte unge definerer den udveksling, der har fundet sted, som sugardating (Dahl & Østergaard, 2021). Dette vidner om, at flertallet af unge er forbeholdende over for at begrebsliggøre og klassificere deres adfærd som sugardating, hvilket bl.a. skal ses i forhold til den samfundsmæssige problematisering af og modstand mod, at unge involverer sig i transaktionelle seksuelle relationer. Udbredelsen af sugardating beskrives derudover ofte som udtryk for en ændring af samtidens seksualitetskultur. Eksempelvis beskriver professor Christian Graugaard, at det for at forstå udbredelsen af sugardating er relevant at rette blikket mod de samfundsmæssige strukturer og forandringer, som sætter rammerne for unges intime adfærd i det senmoderne samfund (Graugaard, 2018). Graugaard peger i forbindelse hermed særligt på seks såkaldte adskillelsetendenser i form af 1) adskillelse af lyst og forplantning, 2) adskillelse af lyst og varige parforhold, 3) adskillelse af lyst og intimsfære, 4) adskillelse af lyst og kærlighed, 5) adskillelse af lyst og seksuel kategori og 6) adskillelse af lyst, adfærd og identitet (Graugaard, 2018, s. 194). Fælles for tendenserne er, at de på forskellig vis beskriver, hvorledes unges intime liv, herunder seksuelle relationer, i stigende grad løsriver sig fra traditionelle bånd (fx ægteskab, monogami og reproduktion) og i højere grad bliver individuelle, selvudviklende projekter, hvor den unge involverer sig i multiple, lyst-baserede relationer alene ud fra seksuelle formål. Ifølge Graugaard er ungdommen i stand til at navigere i denne udvikling, herunder indgå i intime relationer med kommercielle elementer, idet flertallet af unge ikke ser kærlighed som en forudsætning for at indgå i et seksuelt forhold (jf. den fjerde adskillelsetendens) – og ej heller ser kærlighed og økonomi som gensidigt udelukkende. Graugaard mener, jf. den tredje adskillelsetendens, at ungdommen kan navigere i den tiltagende kommercialisering og pornificering af intimitet, da mange unge er i stand til at *”skelne mellem pornografiens fantasiunivers og den sociale virkelighed, de selv er levende aktører i”* (Graugaard, 2018, s. 198). Dette betyder, at kommercielle seksuelle relationer som sugardating bliver mulige 'arenaer', hvori den unge kan udleve, eksperimentere og drage (økonomisk/materiel) fordel af deres seksualitet. Hvorvidt de unge er i stand til at navigere (problemfrit) i de kommercielle seksuelle relationer, samt hvilke unge der er tale om, er et omdiskuteret spørgsmål, som vi ikke vil komme nærmere ind på i denne sammenhæng. Vi vil i stedet henvise til den igangværende (Groes, Bjønness & Bræmer, 2021) og nyeste (Dahl & Østergaard, 2021) forskning, der bl.a. peger på, at der er en overrepræsentation af udveksling af intimitet for materielle goder blandt unge, der er socialt udsatte (Dahl & Østergaard, 2021).

I forhold til denne kortlægning er det dog relevant at påpege, at der inden for forskningen er enighed om, at sugardating spejler nye tendenser i samfundets seksualitetskultur, samt at sugardating som fænomen grænser op til og ofte overlapper med sexsalg (Frøslev-Thomsen & Amtoft, 2021). Som beskrevet i kapitel 1 har fremkomsten af fænomener som fx sugardating en betydning for både den kulturelle forståelse af sexsalg og for den praktiske udførelse heraf, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved udbredelsen af seksuelle ydelser som kærestesex (jf. ovenstående afsnit), som til trods for at være en kommerciel (betalt) seksuel relation simulerer at være det modsatte.

3.2 Forskning om vejen ind i sexsalg

I den eksisterende forskning identificeres en række strukturelle, interpersonelle og individuelle motivationsfaktorer i forbindelse med involvering i salg af sex (Cusick, 2002; Vanwesenbeeck,

2013). Dodsworth har på baggrund heraf defineret henholdsvis negative "push-faktorer", såsom oplevelser med seksuel vold/misbrug og fattigdom, og positive "pull-faktorer", såsom spænding. Dodsworth identificerer i forbindelse hermed to primære indgangsmodeller: "the model of coercion or grooming" og "the model of drift". I den første model opfattes seksælgeren som tvunget eller manipuleret af andre, fx en kæreste, til at sælge sex. I den anden model sammenkobles sociale, strukturelle og personlige faktorer, og seksælgeren involveres i sexsalg på grund af positive eller negative livsomstændigheder (Dodsworth, 2015). I den eksisterende forskning er det muligt at identificere flere lignende 'indgangsmodeller' eller 'forklarende modeller' (se fx Cobbina & Oselin, 2011; Phoenix, 1999). Overordnet set bliver involveringen i sexsalg oftest sat i forbindelse med negative faktorer, såsom som seksuel udnyttelse, tvang, hjemløshed, økonomiske problemer/fattigdom, kriminalitet og alkohol- og/eller stofproblemer (Cusick & Hickman, 2005; Dodsworth, 2015; Phoenix, 2000; Sanders, 2004, 2007; Williamson & Folaron, 2003). Der er dog også undersøgelser, som peger på andre motivationsfaktorer, såsom udforskningen af egen seksualitet og seksuel lyst (se fx Ellison & Weitzer, 2017). Den altovervejende motivationsfaktor er dog ifølge Vanwesenbeeck økonomi (Vanwesenbeeck, 2013: s. 12). Således kan salg af sex skyldes mangel på andre muligheder for at tjene penge eller være et udtryk for et økonomisk rationale, da den enkelte oplever, at andre indtjeningsmuligheder er økonomisk mindre gunstige (Vanwesenbeeck, 2013). Tidligere danske undersøgelser viser ligeledes, at økonomi spiller en central rolle for mange seksælgere, og at akutte økonomiske problemer kan være udslagsgivende for at påbegynde sexsalg (Bjønness, 2013; Kofod et al., 2011, s. 168ff).

Generelt er der i forskningen enighed om, at involvering i sexsalg er forbundet med en række komplekse og sammenkoblede faktorer, men at der er behov for mere forskning vedrørende seksælgernes sociale baggrund (Cusick et al., 2011; Hulusjö, 2013; Sanders, 2007; Vanwesenbeeck, 2001; Weitzer, 2005). Særligt spørgsmålet om, hvem der bliver seksælgere, og hvorvidt seksælgere kommer fra en mere social marginaliseret position end andre, har længe været debatteret i forskningen, og kun enkelte nyere studier beskæftiger sig med dette (se fx Fredlund et al., 2013; Henriksen, 2020; McCarthy et al., 2014).

At der ligger flere faktorer bag påbegyndelse og den fortsatte involvering i sexsalg, understøttes af de analyser af seksælgernes motivation, som er en del af denne undersøgelse. I modsætning til hovedparten af den eksisterende forskning har vi dog i denne undersøgelse ligeledes mulighed for at inddrage registerdata, hvilket gør det muligt at få et mere detaljeret indblik i seksælgernes sociale baggrund. Inddragelsen af registerdata til at belyse social baggrund er kun sket i begrænset omfang tidligere, herunder i et tidligere studie foretaget af VIVE, som sammenlignede sociale baggrundsfaktorer blandt kvinder involveret i indendørs sexsalg med kvinder fra en kontrolgruppe. Analyserne fra dette studie indikerede, at seksælgere oftere havde forældre med et lavt uddannelsesniveau og en dårlig arbejdsmarkedstilknudning samt oftere havde forældre, som havde været indsat i fængsel i løbet af seksælgerens barndom. Derudover tydede analyserne på, at seksælgere oftere havde oplevelser med anbringelsesforanstaltninger i barndommen (Henriksen, 2020). I forhold til det tidligere studie har vi i dette studie adgang til en endnu større population af seksælgere, som både indeholder personer med erfaringer fra udendørs og indendørs sexsalg, hvilket vil være et væsentligt bidrag til den eksisterende viden på området.

3.3 Forskning om vejen ud af sexsalg

Sammenlignet med den omfattende litteratur om, hvorfor personer bliver involveret i sexsalg, er undersøgelser af, hvorfor og hvordan sexsælgere stopper med at sælge sex mere sjældne, og en række forskere har understreget behovet for mere forskning inden for dette område (Dalla, 2006; Oselin, 2014; Weitzer, 2000). Forskning i exit-processer og udvikling af exit-modeller er dog blevet øget i takt med den politiske diskussion af, hvordan sexsalg kan reguleres (Sanders et al., 2009).

Størstedelen af den internationale forskning om exit er fokuseret på sexsælgere med erfaring fra gadesexsalg og har primært til hensigt at identificere vendepunkter, barrierer og udløserer ('triggers') i forbindelse med en exit-proces (Sanders et al., 2009). Litteraturen peger på flere forskellige faktorer, som kan have indflydelse på et ønske om at stoppe med at sælge sex. Månsson og Hedin (1999) beskriver disse faktorer som såkaldte "turning points" og identificerer tre forskellige typer af turning points: 1) en øjenåbnende begivenhed, fx nødvendigheden af at tilbyde andre ydelser end forventet for at tjene penge, 2) en traumatisk begivenhed, fx voldtægt, og 3) en positiv livsbegivenhed, fx forelskelse, graviditet, nyt job, uddannelse, misbrugsbehandling eller andet, der kan føre til, at den enkelte redefinerer sin tilværelse (Månsson & Hedin, 1999). Alle tre typer af turning points identificeres i en række både nationale og internationale undersøgelser (Dalla, 2006; Kofod et al., 2011; Henriksen et al., 2017; Sanders, 2007; Oselin, 2010). Det gælder bl.a. den tidligere kortlægning af sexsalg i Danmark fra 2011, som identificerede, at følgende faktorer kan have betydning for et ønske om at forlade prostitution: alder, helbred, dårlige oplevelser (såsom voldelige episoder, besværlige kunder eller oplevelser af utryghed), en anden indtægtskilde, manglende kundegrundlag, at få en kæreste, stress og frygten for at blive opdaget (Kofod et al., 2011, s. 245, 247-248). Lignende faktorer identificeres i flere internationale undersøgelser, hvor særligt traumatiske begivenheder – som at blive udsat for vold eller andre negative omstændigheder, såsom følelser af stress, skam eller lavt selvværd – beskrives som udslagsgivende for et ønske om exit (Dalla, 2006; Oselin, 2010). Herudover påpeger flere internationale undersøgelser på linje med Månsson og Hedin (1999) dog også på, at positive livsbegivenheder kan være af betydning for den enkeltes ønske om et exit (se fx Baker, Dalla & Williamson, 2010).

Den eksisterende litteratur viser, at sexsælgere kan tage mange forskellige veje, hvis de vil stoppe med at sælge sex, men at der dog er mange faktorer, som kan besværliggøre et exit (Oselin, 2010). Her peger forskningen bl.a. på socialt udsathed og strukturelle faktorer (fx fattigdom, manglen på adgang til social støtte og manglende alternative indtjeningsmuligheder), relationelle faktorer (fx problematiske parforhold) og psykologiske faktorer (fx lavt selvværd). Exit-processen kan derfor for nogle være forbundet med stor kompleksitet, og forskningen viser i forlængelse heraf, at exit ikke er en lineær proces, men noget, som oftest sker gradvist over længere tid, og hvor den enkelte ofte genoptager salg af sex ad flere omgange (Henriksen et al., 2017, Henriksen, 2019; Månsson & Hedin, 1999).

Månsson & Hedin (1999) giver et væsentligt indblik i forståelsen af udfordringer relateret til at stoppe med at sælge sex og foreslår en exit-model, der kombinerer strukturelle faktorer (job, bolig, uddannelse), situationsbestemte faktorer (livsforhold og kritiske hændelser), relationelle faktorer (private relationer og professionel støtte) og individuelle faktorer (individuelle drivkræfter og troen på en 'anden fremtid') for at forklare, hvordan og hvorfor kvinder forlader prostitution (Månsson & Hedin, 1999). Månsson og Hedin finder, at individuelle faktorer, herunder individets evne til at forestille sig et liv uden sexsalg, er særligt vigtige for en vellykket exit. En anden relevant exit-model finder vi hos Sanders (2007), der skildrer fire veje ud af sexsalg: en

reaktion på pludselige hændelser, naturlig progression, gradvis planlægning og yo-yoing. Førstnævnte er ifølge Sanders et udtryk for en reaktion på en vigtig livsbegivenhed (jf. Månsson og Hedins beskrivelse af turning points). Den pågældende livsbegivenhed er ofte relateret til negative oplevelser i forbindelse med sexsalg, såsom vold, men Sanders fremhæver også andre livsbegivenheder, såsom graviditet. Den gradvise planlægning er derimod et udtryk for en længerevarende proces, hvor seksælgeren benytter tiden til at finde måder at erstatte eksempelvis indtjeningen fra sexsalget. I modsætning hertil ses den naturlige progression som værende mindre planlagt og som noget, der eksempelvis udløses af eksempelvis alder. Som den sidste og fjerde vej skitserer Sanders et mønster, hvor forskellige barrierer (trapping factors) gør det vanskeligt for seksælgeren at stoppe med at sælge sex, hvorfor vedkommende bevæger sig ud og ind af sexsalg over en længere periode (Sanders, 2007). De to exit-modeller skitseret af hhv. Månsson og Hedin samt Sanders har dannet grundlag for flere andre modeller med fokus på, hvad der hhv. hæmmer og fremmer en exit-proces (se fx Baker et al., 2010). En til tider fremført kritik af exit-modeller og i særlig grad af exit-programmer er, at de er baseret på en opfattelse af, at sexsalg i sig selv er uhensigtsmæssig for seksælgeren, og derfor ikke indfanger strategisk involvering i sexsalg, hvor seksælgeren bevæger sig ind og ud af sexsalg i overensstemmelse med deres egne præferencer (Bowen, 2015; Ham & Gilmour, 2017).

Et element i denne kortlægning er at afdække, i hvilket omfang seksælgerne i Danmark ønsker at stoppe med at sælge seksuelle ydelser. Jævnfør ovenstående gennemgang af forskningen på området er det dog tydeligt, at der både er en række faktorer, som påvirker den enkeltes exit-proces, og en række forhold, som komplicerer en exit-analyse. Det gælder bl.a. betragtningen om, at exit ikke er en lineær proces, men noget, som oftest sker gradvist over længere tid. Vi giver dog i rapportens tredje del en beskrivelse af, hvilke overvejelser seksælgerne i undersøgelsen har gjort sig i forhold til at stoppe med at sælge sex, herunder hvor længe de forventer at fortsætte med at sælge sex samt egen oplevelse af behov for støtte i forbindelse med et eventuelt exit.

4 Data og metode

I dette kapitel præsenterer vi kortlægningens datagrundlag og metode. I kortlægningen gør vi brug af omfattende metodetriangulering med henblik på at styrke kortlægningens validitet. Trianguleringen af metoder er særlig væsentlig, da undersøgelser af sexsalg generelt indebærer to overordnede metodiske udfordringer. Den første udfordring er relateret til tilgængeligheden af data, mens den anden udfordring omhandler feltets dynamiske karakter og det faktum, at salg af sex i stigende grad rykker væk fra det synlige offentlige rum. Begge forhold vanskeliggør undersøgelser på feltet.

Den første udfordring om datatilgængelighed betyder, at det kan være vanskeligt at få adgang til forskellige relevante datakilder, som kan bruges til at belyse sexsalg. Tidligere forskning viser, at det i særdeleshed gør sig gældende i forhold til kvantitative datakilder, idet sexsælgere er en "skjult" population, som ikke optræder i officielle registre hos eksempelvis Danmarks Statistik. Det betyder konkret, at man med udgangspunkt i eksisterende registre ikke kan lave analyser af fx social baggrund eller bruge registrene til at estimere antallet af sexsælgere. Det er heller ikke muligt at lave sådanne analyser med udgangspunkt i en spørgeskemaundersøgelse blandt et repræsentativt udtræk af den samlede befolkning. Dette skyldes, at andelen af sexsælgere udgør en relativ lille andel af befolkningen, hvorfor det ikke er muligt at danne en population af sexsælgere ad den vej. Vi danner derfor en population ved at kombinere andre eksterne datakilder. Kombinationen af datakilder sker på baggrund af CPR-numre, således at data efterfølgende kan kobles til registerdata fra eksempelvis Danmarks Statistiks registre om levikår, uddannelse, indkomst, sundhed og kriminalitet. Der findes dog kun få brugbare eksterne datakilder, da sexsælgere sjældent lader sig registrere med CPR-nummer.

Den anden udfordring er ligeledes relateret til prostitutionsfeltets manglende synlighed og omhandler det forhold, at sexsalg er et dynamisk fænomen, som ændrer sig løbende i henhold til den sociale kontekst. Konkret betyder det, at der siden den seneste kortlægning fra 2011 er sket væsentlige forandringer i forhold til organiseringen af sexsalg i Danmark, hvor salg af sex i stigende grad er rykket væk fra det offentlige rum og ind på digitale platforme eller ud i private/privatlignende fora. Det er således blevet vanskeligere end tidligere at etablere kontakt til sexsælgere i forbindelse med undersøgelser som denne. Hertil kommer, at sexsalg til stadighed er et fænomen, som er forbundet med høj grad af stigma, hvorfor de sexsælgere, man får kontakt til, muligvis vil have reservationer i forhold til at deltage i undersøgelser.

For at imødekomme de ovenstående udfordringer gør vi i kortlægningen brug af metodetriangulering. Endvidere trækker undersøgelsen på erfaringer fra den tidligere danske kortlægning fra 2011 samt øvrige danske og udenlandske undersøgelser inden for prostitutionsområdet. Det gælder bl.a. et netop gennemført forskningsprojekt, hvor det har været muligt udarbejde en population af sexsælgere via et samarbejde med Rigspolitiet og på baggrund heraf inddrage registerdata (Henriksen, 2019, 2020). I forbindelse med denne kortlægning har vi arbejdet videre ad dette spor og formålet at få en endnu større population af sexsælgere gennem inddragelse af flere eksterne datakilder i form af registreringer fra KFUKs Sociale Arbejde og Socialstyrelsen. I forhold til udfordringer med at etablere kontakt til sexsælgere som informanter til kvalitative interviews har vi anvendt en flerstrengt strategi og herigennem forsøgt at få kontakt til så mange informanter som muligt. Vi har ydermere udarbejdet informationsmateriale og gjort kortlægningens spørgeskema tilgængelig på flere sprog for på den måde at imødekomme eventuelle sprogbarrierer. Det bør dog generelt bemærkes, at dataindsamlingen har været udfordret af både den manglende synlighed af sexsalg samt den generelle skepsis vedrørende

undersøgelser blandt personer med sexsalgserfaringer. Hertil kommer udfordringer som følge af coronapandemien og de medfølgende nedlukninger af samfundet, hvilket har vanskeliggjort dataindsamlingen yderligere, bl.a. fordi mange sexsælgere har haft lukket ned for salg, hvorfor det ikke har været muligt at kontakte dem.

I den resterende del af dette kapitel giver vi et detaljeret indblik i både de anvendte datakilder og de metodiske overvejelser og valg truffet i forbindelse med indsamlingen af henholdsvis kvalitativt og kvantitativt datamateriale. I tabel 4.1 giver vi et samlet overblik over de datakilder, som indgår i kortlægningen.

Tabel 4.1 Oversigt over datakilder og indsamlingsmetoder

Datakilder	Indsamlingsmetode	Antal forventede personer i eksterne data/population/besvarelser/interviews jf. projektbeskrivelse	Antal faktiske personer i eksterne data/population/besvarelser/interviews
Eksterne data: Rigspolitiet KFUKs Sociale Arbejde Socialstyrelsen	Rekvireres via eksterne samarbejdspartnere	Min. 2.200	Ca. 3.500 med CPR-oplysninger samt ca. 4.700 uden CPR-oplysninger (primært personer med ikke-dansk statsborgerskab)
Registerdata	Rekvireres via DST og SDS	Ca. 1.200	2.998 registrerede sexsælgere 10.000 personer i kontrolgruppe
Spørgeskemadata	Rundringning pba. kontaktoplysninger i annoncer Fræmsendelse af link til spørgeskema på mail og sms Indsamling vha. gatekeepere i NGO'er Fysisk fremmøde på klinikker og hos tilbud til sexsælgere (kun delvist)	100-150	205 hele eller delvise besvarelser
Interviews med sexsælgere	Rundringning pba. kontaktoplysninger i annoncer Fysisk fremmøde på klinikker og hos tilbud til sexsælgere (kun delvist) Sneboldsmetode Kontakt via gatekeepere	40-50	65 interviews
Interviews/sparringsamtaler med fagpersoner	Direkte kontakt	0	11 interviews/sparringsamtaler med 22 fagpersoner
Annoncedata	Webscraping af annoncesites hver måned i 6 måneder	Mellem 3.000-4.500	Ca. 2.500

Kilde: Kortlægning 2020.

4.1 Kvantitative datakilder

Som det fremgår af tabel 4.1, trækker kortlægningen på fire kvantitative datakilder: eksterne data/registreringer, registerdata, spørgeskemadata samt data fra annoncer for sexsalg. Vi inddrager de kvantitative datakilder på forskellig vis i afdækningen af kortlægningens tre fokusområder. Eksempelvis inddrager vi spørgeskemadata og registerdata til at belyse sexsælgerens sociale baggrund og levekår (fokusområde 1), mens estimeringen af antallet af sexsælgere

(fokusområde 2) sker med udgangspunkt i eksterne data, spørgeskemadata og annoncedata. Spørgeskemadata indgår ligeledes i afdækningen af sexsælgernes ønsker i forbindelse med exit (fokusområde 3).

4.1.1 De eksterne datakilder og registerdata

De eksterne datakilder består af registreringer fra Rigspolitiet, KFUKs Sociale Arbejde og fra Socialstyrelsen. De eksterne datakilder anvender vi primært i kombination til at generere en samlet population af sexsælgere i Danmark, som efterfølgende kan kobles til registerdata. Kombinationen af de eksterne datakilder bliver også anvendt i forbindelse med vores estimat for antallet af sexsælgere. For alle de eksterne datakilder gælder det, at vi kun har adgang til data i anonymiseret form. Det gælder både i forbindelse med eventuel indledende datarensning, og efter at data er koblet til de relevante registre fra Danmarks Statistik. Alt analysearbejde foregår desuden på de sikre forskerservere hos Danmarks Statistik.

Som nævnt har VIVE i forbindelse med tidligere forskning gjort brug af et udtræk fra Rigspolitiets sagsregister med henblik på at generere en population af sexsælgere, som kunne kobles til registerdata (Henriksen, 2019, 2020). Udtrækket fra Rigspolitiets sagsregister omfatter alle registrerede hændelser i perioden fra 2007 til og med juli 2020, som kan knyttes til salg af seksuelle ydelser. For at kunne anvende Rigspolitiets data i undersøgelsen har udtrækket gennemgået en omfattende manuel datarensning med henblik på at fjerne personer, som ikke hørte til undersøgelsens målgruppe, fx kunder, vidner og advokater. Politiets registreringer inkluderer en række forskellige informationer, herunder en unik og anonymiseret identifikationskode (ikke CPR-nummer), et hændelsesresumé, en række søgeord (fx prostitution, bordelkontrol, gadeprostitution m.m.), en kategorikode, som indikerer den registrerede persons rolle i den pågældende hændelse (fx vidne, forurettet, anmelder m.m.) samt køn og nationalitet. For mere detaljeret beskrivelse af rensningen af Rigspolitiets data, se bilag 7.

En registrering i forbindelse med en hændelse inkluderer i Rigspolitiets data alle relevante personer. Det vil sige, at hvis en sexsælger eksempelvis bliver udsat for et røveri på en klinik, så vil både forurettet (sexsælgeren), potentielle vidner (fx eventuel telefondame, kunder eller andre sexsælgere) og den mistænkte fremgå af registreringen for hændelsen. Et andet eksempel kunne være, hvis en nabo til en klinik har klaget over støj fra en klinik, så vil både anmelderen (naboen) og eventuelle personer truffet på klinikken være registreret. Ved at gennemgå de registrerede data tilknyttet hver enkelt hændelse manuelt har vi udelukket personer, som ikke har tilhørt kortlægningens målgruppe, og fjernet dem fra populationen (for mere information om data, se Henriksen 2019, 2020). Dataudtrækket fra Rigspolitiet omfattede i udgangspunktet 25.917 registreringer fordelt på unikke 13.359 personer. Heraf blev 7.934 vurderet til at tilhøre projektets målgruppe. Ud af disse personer var 3.212 registreret med en anonymiseret identifikationskode, som matchede et dansk CPR-nummer, mens de resterende 4.722 personer var registreret med en anonymiseret identifikationskode, hvor der ikke var et bagvedliggende dansk CPR-nummer.

Vi anvender også andre eksterne datakilder i form af registreringer foretaget af KFUKs Sociale Arbejde samt Socialstyrelsen. Data fra KFUKs Sociale Arbejde dækker over aktive brugere af Reden og Reden International i perioden fra den 1. januar 2018 til den 19. oktober 2020. Den indledende datarensning af data fra KFUKs Sociale Arbejde har bestået i at samle og rense registreringer af sexsælgere til ét samlet datasæt. Eksempelvis er det ikke alle registreringer, som omhandlede sexsælgere, da KFUKs Sociale Arbejde eksempelvis også hjælper personer

udsat for vold. Efter endt datarens har vi et samlet datasæt fra KFUKs Sociale Arbejde på 2.313 personer fordelt over årene 2018 (757 personer), 2019 (908 personer) og 2020 (643 personer).

Dataudtrækket fra Socialstyrelsen består af registreringer af 163 personer foretaget i forbindelse med forløb hos dels Kompetencecenter Prostitution (63 personer), dels i forbindelse med projektet Exit prostitution (100 personer). Registreringerne fra Kompetencecenter Prostitution er indsamlet i perioden 2015 til oktober 2020, mens registreringer fra exit-projektet er indsamlet i løbet af projektperioden fra 2013-2016. Det har ikke været nødvendigt at lave indledende datarensning af Socialstyrelsens data.

Ved at inddrage flere forskellige eksterne datakilder får vi ikke blot en større population af sexsælgere, men vi sikrer os ligeledes en større bredde i populationen, da de forskellige datakilder rammer forskellige dele af prostitutionsfeltet. Det er dog væsentligt at påpege, at der i det samlede datasæt ikke er tale om en totalpopulation. Ikke desto mindre kan vi via de eksterne registreringer af sexsælgere i perioden 2007-2020 forene information om sexsalg blandt danske mænd og kvinder med registerdata om bl.a. sundhed, familieliv, økonomi, kriminalitet og uddannelse, hvilket giver en unik mulighed for at foretage analyser af, i hvilken grad salg af sex er relateret eksempelvis med socialt udsathed, samt at foretage klassifikationer af socialt udsathed (for lignende analyser, se Benjaminsen et al., 2015, 2017). Der er således et stort potentiale i at inddrage registerdata i forbindelse med undersøgelser vedrørende målgruppen, da det giver mulighed for at undersøge sexsælgernes sociale baggrund og levekår med en hidtidig uset detaljeringsgrad.

Vi anvender også data fra KFUKs Sociale Arbejde og Rigspolitiet i forbindelse med estimeringen af antallet af sexsælgere. Rigspolitiets data blev ligeledes anvendt i den tidligere kortlægning fra 2011, hvor data dog udelukkende dannede udgangspunkt for tællingen af sexsælgere på klinikker. Det skyldes, at Rigspolitiet i perioden fra 2007-2010 arbejdede med en overordnet strategi for en styrket politimæssig indsats mod bagmænd inden for området. Strategien betød bl.a., at de enkelte politikredse hvert år besøgte samtlige kendte klinikker og registrerede samtlige sexsælgere mødt i forbindelse med besøgene, hvilket gjorde Rigspolitiets data meget anvendelige til estimeringen af antal sexsælgere inden for klinikområdet. Efter 2010 har politiets besøg på klinikker imidlertid ikke længere været systematiske i samme omfang som for perioden 2007-2010. Som det vil fremgå af kapitel 5 om optællingen, tager vi i denne optælling ikke længere udgangspunkt i typen af sexsalg, men i stedet i kontaktformer. Dette sammenholdt med Rigspolitiets ændrede praksis i registreringer betyder, at vi i denne optælling anvender en anden strategi, og Rigspolitiets data indgår således i estimeringen af antallet af sexsælgere, som benytter forskellige kontaktformer i kommunikationen med deres kunder. I estimeringen af antallet af sexsælgere, anvender vi udelukkende registreringer fra 2020, da det er dette år, som estimeringen omfatter. Vi gennemgår data anvendt i estimeringen grundigt i kapitel 5.

4.1.2 Annoncedata fra danske hjemmesider

I den tidligere kortlægning fra 2011 anvendte VIVE optællinger af annoncer fra Ekstra Bladet og på internettet til at give et estimat på omfanget af escort i Danmark. I trit med den digitale udvikling siden 2011, hvor en stadig større del af danskernes liv foregår på internettet, vurderede vi, at der i forbindelse med denne kortlægning er et behov for et større fokus på de internetbaserede annoncer. Vi har derfor udviklet et design, som ud fra en særlig teknik kaldet "webscraping" automatisk indhenter information fra danske annoncer om salg af sex på internettet. Indsamlingen af annonceoplysninger er mere specifikt foretaget ud fra et computerprogram i R, som trækker på programpakkerne *rvest* (Wickham, 2020) og *Rselenium* (Harrison,

2020). De to programpakker muliggør en automatiseret indsamling af data fra internetsider og minder i deres funktionalitet om lignende platforme fra andre programmeringssprog som fx Python (jf. programbibliotekerne "beautiful soup" og "Selenium WebDriver"). Da der kan være sexsælgere, som skifter taletidskort til deres mobiltelefon, eller sexsælgere, som har flere annoncer med forskellige numre på forskellige internetportaler, har vi rensset for dubletter, hvor telefonnummeret er forskelligt, men selve annonceteksten er identisk. Endvidere har vi for et repræsentativt udsnit af annoncer foretaget valideringer ved telefonisk at kontakte sexsælgerne bag annoncerne.

Konkret foretages webscrapinger af siderne vist i tabel 4.2. Siderne er dels fundet ved egen gennemgang af annoncesites og ved at sparre med andre, som har kendskab til relevante annoncesider, herunder interviewede sexsælgere og fagpersoner og KFUKs Sociale Arbejde.

Tabel 4.2 Annoncesider, som indgår i webscrapingen

Portal	Adresse
Annonce Light	https://Annoncelight.dk
Eroguide	https://www.eroguide.dk/
Escort.dk	https://www.escort.dk/annoncer/1/0/6/0/
Escort Fantasy	https://www.escortfantasy.dk/
Escort-siden	https://www.escort-side.dk/
Escort4	https://m.escort4.dk/
Escort46	https://www.escort46.dk/
Escort 5	https://www.escort5.dk/
Escortguiden	https://escortguide.dk/
Escortnews	https://escortnews.dk/
Massage 24-7	https://www.massage24-7.dk/
Nympho	https://nympho.dk/
SecretPleasure	https://secretpleasure.dk/
Sexo ¹	https://sexo.dk/
Sexpiger.dk	http://www.sexpiger.dk/
Side 6	https://massage.side6.dk/

Note: ¹ Siden er blevet lukket ned under dataindsamlingsperioden, hvorfor data fra siden kun er inddraget i dele af perioden.
 Kilde: Kortlægning 2020.

Vi benytter annoncedata fra webscrapingen i forbindelse med at kunne give et estimat over antallet af sexsælgere. Det er således muligt at se en udførlig beskrivelse af, hvordan annoncedata anvendes, i kapitel 5.

4.1.3 Spørgeskemadata

VIVE har foretaget en spørgeskemaundersøgelsen blandt nuværende og tidligere sexsælgere i Danmark fra perioden august 2020 til januar 2021. I alt 203 personer har helt (140 personer) eller delvist (63 personer) besvaret spørgeskemaet. Det anvendte spørgeskema kan ses i bilag 1, og et eksempel på informationsmateriale vedrørende spørgeskemaet kan ses i bilag 4.

Spørgeskemaet har bidraget med viden om objektive forhold om respondenternes erfaringer med sexsalg, som ikke kunne afdækkes ved hjælp af registerdata. Det er eksempelvis viden

om hyppighed i sexsalget, betalingsmiddel, kontaktformer og salgssteder. Herudover har spørgeskemaet også bidraget med viden om mere subjektive forhold, såsom seksælgernes motivation for at sælge sex samt deres oplevede trivsel. Endelig har spørgeskemaet bidraget med viden af seksælgernes ønsker og erfaringer i forhold til exit. Spørgeskemaet og informationsmateriale har været tilgængelig på følgende sprog: dansk, engelsk, spansk, thai og rumænsk. Derudover har det været muligt både at besvare skemaet elektronisk på computer, telefon og iPad samt fysisk på papir.

Indsamlingen af spørgeskemaerne har fulgt en flerstrengt strategi baseret på både fysisk og elektronisk indsamling. Den elektroniske indsamling er foregået ved, at vi ad flere omgange har udsendt spørgeskemaer på mail og sms på baggrund af manuel gennemgang af annoncer samt på baggrund af kontaktoplysninger hentet ved hjælp af webscrapingen. Vi har løbende tilpasset udsendelsen ud fra, om der har været en lav svarprocent fra bestemte grupper af seksælgere (fx mandlige seksælgere). Vi har derudover bedt en række NGO'er og sociale tilbud om at distribuere information om spørgeskemaet og evt. link til spørgeskemaet til relevante dele af deres netværk. Det gælder bl.a. LivaRehab og SIO. Endelig har vi indsamlet spørgeskemaer i forbindelse med rekrutteringen til de kvalitative interviews, hvor vi har været i kontakt med seksælgere. Det vil sige, at vi i forbindelse med at kontakte seksælgere til interview ligeledes har spurgt, om de vil være interesserede i at besvare et spørgeskema. Dette er gjort ud fra en forventning om, at nogle seksælgere vil sige nej til at deltage i interviews, men evt. godt ville besvare et kort spørgeskema. Her har der både været tale om elektronisk og fysisk indsamling.

Indsamlingen af skemaer på baggrund af fysisk fremmøde er foregået på forskellige måder. For det første har vi besøgt ca. 10 klinikker primært i hovedstadsområdet, hvor vi har udleveret og indsamlet skemaer. For det andet har vi haft et samarbejde med enkelte sociale tilbud målrettet seksælgere, som vi har haft særligt vanskeligt ved at nå på egen hånd. Indsamlingen via sociale tilbud er primært sket ved, at medarbejdere fra tilbuddene har assisteret med indsamlingen af spørgeskemaer, og sekundært ved, at en medarbejder fra VIVE har været til stede hos det sociale tilbud og indsamlet spørgeskemabesvarelser. Det har i særlig grad været udfordrende at få besvarelser fra seksælgere med erfaring fra gadesexsalg, herunder udenlandske gadesexælgere, hvor et samarbejde med Reden International har været afgørende for, at vi har fået besvarelser fra denne del af målgruppen.

Generelt har strategien om at indsamle spørgeskemaer ved hjælp af fysisk fremmøde været udfordret af de gentagne nedlukninger og restriktioner, som der har været som følge af coronapandemien. Nedlukningerne og restriktionerne har betydet, at vi ikke har kunnet indsamle skemaer på baggrund af fysisk fremmøde på klinikker eller hos sociale tilbud i samme grad som forventet. I forbindelse med den tidligere kortlægning fra 2011 havde vi positive erfaringer med at indsamle spørgeskemaer på baggrund af fysisk fremmøde på klinikker, uden at dette oplevedes som værende forstyrrende for seksælgernes mulighed for at få kunder, da de ganske enkelt ikke lukkede op eller satte et optaget skilt i døren, hvis de ikke kunne forstyrres. Modsat viste kortlægningen fra 2011, at det var u hensigtsmæssigt at opsøge seksælgere, som var til stede på gaden for at sælge sex, da vi forstyrrede deres mulighed for at blive kontaktet af kunder. Vi har derfor i forbindelse med kortlægningen for 2020 ikke forsøgt at få spørgeskemabesvarelser fra seksælgere ved at opsøge dem direkte på gaden.

For at få så mange besvarelser som muligt har det været muligt for alle, der besvarer et spørgeskema, at deltage i en lodtrækning om 15 gavekort på 200 kr. Mod afslutningstidspunktet for dataindsamlingen gjorde vi det ligeledes muligt for respondenter at få et gavekort på 100 kr. til

gengæld for en besvarelse med henblik på at fremme incitamentet til at deltage i undersøgelsen. Eksempelvis har vi benyttet denne mulighed i forbindelse med indsamlingen af besvarelser fra udenlandske sexsælgere, som får kontakt med kunder på gaden, da det som nævnt har vist sig særligt udfordrende at indsamle spørgeskemabesvarelser fra denne del af målgruppen. Det er vores oplevelse, at det har været en stor motivationsfaktor for gadesexsælgernes deltagelse i undersøgelsen, at de modtog et gavekort.

I tabel 4.3 giver vi en samlet deskriptiv statistisk opgørelse over de kvantitative datakilder. Det skal hertil bemærkes, at der ikke kunne kobles baggrundsoplysninger fra Danmarks Statistik for samtlige personer. Tabellen angiver derfor også dækningsgraden i forhold til at supplere med registre fra Danmarks Statistik. Især data fra KFUKs Sociale Arbejde har en meget lav dækningsgrad på blot 2 pct. Det skyldes, at størstedelen af registreringer af sexsælgere omhandler personer, som ikke har et gyldigt dansk CPR-nummer. Eftersom data fra spørgeskemaundersøgelsen samt data fra internetannoncerne ikke indeholder CPR-oplysninger, er dækningsgraden her sat til 0. På baggrund af informationen i selve annonceteksten fra de indsamlede internetannoncer har det endvidere ikke været muligt at indsamle nok relevant data til at analysere personernes køns- og aldersfordeling.

Tabel 4.3 Deskriptivt overblik

	Rigspolitiet	KFUKs Sociale Arbejde	Kompetencecenter Prostitution ¹	Exit prostitution ¹	Spørgeskema	Internetannoncer
Periode	[2007:2020]	[2018: 2020]	[2015: 2020]	[2013: 2016]	[2020: 2020]	[2020: 2021]
<i>Kønsfordeling</i>						
Mænd	4,0	0	14,5	4,4	7,8	-
Kvinder	96,0	100	85,5	95,7	87,8	-
Andet	-	-	-	-	4,4	-
<i>Aldersfordeling</i>						
Gennemsnit	41,4	38,8	36,6	40,0	39,9	-
Standardafvigelse	10,7	8,8	10,1	10,4	11,4	-
Interval	[18;80]	[22;55]	[23: 64]	[25: 64]	[18; 82]	-
<i>Observationer i alt</i>	18.889	2,313	63	100	205	2.557
<i>Dækningsgrad</i>	41,3 %	1,5 %	98,4 %	69,0 %	0 %	0 %

Note: ¹ Vi har i det udleverede data fra Socialstyrelsen ikke oplysninger om registreringstidspunktet. Aldersoplysninger er her beregnet ved at trække det seneste år (2020) fra personernes fødselsår.

Kilde: Kortlægning 2020.

I Rigspolitiets data er der over perioden 90 registreringer af mindreårige, som udførte seksuelle ydelser mod en modydelse. Heraf er 19 registreringer af personer under den seksuelle lovalder på 15 år (den yngste registrerede er blot 10 år). Eftersom kortlægningen i udgangspunktet alene omhandler sexsalg og ikke kriminalitet forbundet med eksempelvis misbrug af børn, har vi valgt alene at medtage personer over 18 år. For personer i sexsalg over 18 år kan der også være tale om kriminalitet (eksempelvis trafficking), men vi kan på baggrund af vores datakilder ikke med sikkerhed identificere disse tilfælde. Vi har derfor alene valgt at fjerne personer under 18 år i kortlægningen.

4.2 Kvalitative datakilder

De kvalitative data består af 65 interviews med tidligere og aktive seksælgere, heraf 12 kvinder, som er rekrutteret med udgangspunkt i deres erfaringer med sugardating. Herudover har vi gennemført 11 interviews/sparringssamtaler med 22 fagpersoner fra sociale tilbud målrettet seksælgere. Vi inddrager særligt de kvalitative data til at afdække seksælgernes sociale baggrund og levekår (fokusområde 1) samt i forbindelse med afdækningen af seksælgernes ønsker i forbindelse med exit (fokusområde 3). Herudover bidrager interviewene med vigtig viden om organiseringen af sexsalg, som vi anvender som baggrundsviden i forhold til udarbejdelsen af de beregningsmodeller, som ligger til grund for estimeringen af antallet af seksælgere (fokusområde 2). Alle interviews er indsamlet i perioden fra juni 2020 til januar 2021. Alle nuværende og tidligere seksælgere, som har deltaget i kvalitative interviews, er blevet tilbudt et gavekort til gavekortet.dk eller Netto/Salling group på 300 kr. som tak for deres tid. Eksempler på interviewguides kan ses i bilag 2 og 3.

4.3 Kontakt til informanter

Det er afgørende for kvaliteten af kortlægningen, at der indgår interview med personer, som repræsenterer forskellige former for sexsalg, og som har forskellige erfaringer med at sælge sex. Til indsamlingen af de kvalitative interviews blandt aktive og tidligere seksælgere har vi derfor gjort brug af en flerstrengt rekrutteringsstrategi.

For det første tog vi kontakt til en række danske klinikker/bordeller. Vi henvendte os indledningsvist på mail eller telefon, hvor vi lavede aftaler om et eventuelt besøg, men hvis der ikke kunne træffes nogen af disse kontaktveje, tog vi forbi klinikkerne med informationsmateriale og ringede på. Et eksempel på informationsmateriale kan ses i bilag 5. Det bemærkes, at strategien med at tage forbi klinikkerne med informationsmateriale kun blev anvendt kortvarigt grundet de skiftende coronarestriktioner, som betød, at vi i praksis kun nåede at anvende denne strategi til ca. 10 klinikker. I den indledende kontakt var der enkelte klinikker, der ikke ville tage imod os, da de (ofte telefondamer) ikke ønskede at forstyrre seksælgerne eller at deltage i undersøgelser som vores. Efter den indledende kontakt blev interviewene enten afholdt på klinikkerne, eller der blev lavet aftaler om telefoninterview med seksælgerne, der var tilknyttet klinikken.

For det andet kontaktede vi en lang række seksælgere via deres annoncer på forskellige annoncersteder. Her har vi bl.a. brugt siderne Eroguide, Nympho og Annoncelight. Vi fandt både oplysninger på baggrund af manuel gennemgang af annoncersteder og ved hjælp af kontaktoplysninger hentet fra webscrapingen. Vi sendte først en mail med oplysninger om undersøgelsen og fulgte i nogle tilfælde op med en telefonisk opringning. Det er langt fra alle seksælgere, der oplyser en mailadresse på deres annoncer, og derfor har vi også kontaktet seksælgere via deres annoncer på det telefonnummer, de har opgivet. Dog oplevede vi, at der var bedst respons, hvis vores henvendelse først blev sendt pr. mail. Annoncering via internetannoncering vurderes at være den metode, som langt de fleste seksælgere benytter for at komme i kontakt med kunder. På baggrund heraf muliggjorde strategien om at rekruttere på baggrund af annonceoplysninger, at vi kunne nå bredt ud i sexsalgsmiljøet, ved at vi eksempelvis kunne søge efter bestemte grupper af seksælgere, fx udenlandske eller mandlige seksælgere, eller seksælgere med erfaringer fra forskellige former for sexsalg, fx privat/diskret. Rekrutteringen via annonceoplysninger må dog forventes at indeholde en vis selektion, da vi hovedsageligt vil have nået relativt ressourcestærke seksælgere med overskud til at deltage i en undersøgelse

som vores. Derudover er der til stadighed nogle sexsælgere, som ikke annoncerer på annoncerider. For at imødekomme dette har vi som det tredje led i rekrutteringsstrategien rekrutteret via sociale tilbud, som er i kontakt med mennesker med både dansk og udenlandsk baggrund, der sælger sex i Danmark. De sociale tilbud har ofte en tillidsfuld relation til målgruppen, som det kan være svært for forskere at opbygge over en relativt kort periode. De sociale tilbud har hjulpet med rekrutteringen ved at fortælle relevante personer i deres målgruppe om kortlægningen og muligheden for at bidrage til kortlægningen ved at give et interview og/eller besvare et spørgeskema og modtage et gavekort som tak for ens tid. De sociale tilbud har kontaktet VIVE, når der var nogen, der gerne ville deltage i et interview, og interviewet er blevet foretaget af en interviewer fra VIVE. Som det sidste og fjerde led i rekrutteringsstrategien har vi i mindre grad benyttet os af sneboldsmetoden, hvor allerede interviewede sexsælgere har sat os i kontakt med potentielle informanter. Vi har søgt at opnå en spredning af informanterne således, at vi har lavet interview med personer fra forskellige dele af landet, som har solgt sex i få eller i mange år, og hvor der ligeledes har været forskel i, hvordan de har organiseret deres sexsalg. Vi har således interviewet personer, som har erfaringer fra forskellige former for sexsalg, og som besidder varierende grad af sociale og økonomiske ressourcer. I forhold til førstnævnte er det dog erfaringen, at størstedelen af informanterne har erfaringer fra flere forskellige former for sexsalg.

Vi har herudover ligeledes haft fokus på at rekruttere personer, som primært eller udelukkende har erfaring med sugardating. Det har vi gjort med henblik på at kunne undersøge overlap og forskelle mellem sugardating og de mere traditionelle former for sexsalg (klinik, gade, escort og privat/diskret). Det kan eksempelvis være forskelle og overlap i forhold til organiseringen, oplevelser med at modtage modbydelser for seksuelle ydelser, oplevelser med stigmatisering og forhold relateret til sikkerhed. Vi har rekrutteret personer med sugardatingerfaringer via hjemmesiden sugardaters.dk, hvor vi har oprettet en profil og beskrevet formålet med undersøgelsen. Det har således været tydeligt for informanterne, at de har indgået i en undersøgelse om salg af sex. Der er derfor også en vis grad af selektion blandt de personer med sugardatingerfaringer, som har været villige til at deltage i interview. Det skyldes ikke mindst, at nogle sugardatere ikke ser sig selv som en del af målgruppen for undersøgelsen. Det har selvsagt også betydning for de erfaringer med at modtage modbydelser for seksuelle ydelser, som kommer frem i interviewene. For alle informanterne rekrutteret via sugardaters.dk gælder det dog, at de alle forholder sig til overlap og forskelle mellem sugardating, og hvad de opfatter som mere 'traditionelt sexsalg' og derved bidrager med relevant viden til undersøgelsen.

Blandt de kvalitative interviews har 12 ud af de 65 været med personer, som primært eller udelukkende har erfaringer med sugardating. Det bør herudover bemærkes, at en del af de sexsælgere, som ikke er rekrutteret via sugardaters.dk, også har erfaringer med sugardating. Det kan både være tidligere erfaringer fra tiden, før de begyndte at sælge sex på eksempelvis en klinik. Det kan også omhandle erfaringer, som er baseret på, at sexsælgerne medtager sugardating som en ydelse, de sælger på linje med andre seksuelle ydelser, fx med henblik på at få flere faste eller længerevarende kunderelationer, hvilket foretrækkes af mange sexsælgere. Viden om sugardating indgår derfor både i analyserne sammen med de andre interviews og i selvstændige analyser. I forbindelse med førstnævnte fremgår det, hvornår den pågældende analyse er baseret på viden fra et interview med sugardatere. Fordelingen af informanter i forhold til forskellige karakteristika fremgår af tabel 4.4.

Tabel 4.4 Interviewpersoner med sexsalgs erfaringer fordelt på forskellige karakteristika

Oversigt over interviewpersoner med sexsalgs erfaringer	
Køn	Kvinder: 55 Mænd: 7 Transpersoner: 3
Nationalitet	Dansk: 53 Anden nationalitet: 12 ¹
Alder	18-30-årige: 31 31-40-årige: 17 41-50-årige: 12 51 år eller ældre: 5
Aktive vs. tidligere	Aktive: 51 Tidligere: 14
Primær type af sexsalg (indendørs/uden-dørs) ²	Primært/udelukkende indendørs: 59 Primært/udelukkende udendørs: 6 (herudover er der 1 informant, som har erfaring fra gadesexsalg, men hvor erfaringer fra indendørs sexsalg er det primære)

Note: ¹ Ikke etnisk danske interviewpersoner omtales herefter som udenlandske.

² Det er ikke relevant at opdele yderligere på forskellige former for sexsalg, da der er stort overlap herimellem. Interview med personer med sugardatingerfaringer figurerer under kategorien "indendørs".

Kilde: Kortlægning 2020.

Muligheden for at få succes med den flerstrengede rekrutteringsstrategi har i høj grad været betinget af interviewernes evne til hurtigt at opnå informanternes tillid. Tilliden er bl.a. blevet foranlediget ved, at alle interviewaftaler er indgået på informantens præmisser. Ud over at kunne vælge tid og sted for interviewet har informanten ligeledes kunnet vælge interviewform samt vælge, hvorvidt interviewet måtte optages på henholdsvis diktafon/telefon. Kun 2 ud af de 65 interviewede aktive eller tidligere sexsælgere ønskede ikke, at interviewet blev optaget. Endelig har vi i etableringen af kontakten understreget, at informanten anonymiseres i den afsluttende rapport, hvilket er blevet gentaget i forbindelse med interviewet, hvor informanten ligeledes er blevet oplyst om, at han/hun ikke er forpligtet til at svare på nogen spørgsmål, hvis vedkommende ikke ønsker det.

I tillæg til interview med sexsælgere er der ligeledes gennemført interviews/sparringssamtaler med fagpersoner fra forskellige organisationer, som i deres daglige arbejde møder sexsælgere eller på anden vis har stor viden om feltet. Som nævnt indledningsvist er sexsalg et dynamisk fænomen, hvorfor organiseringen af feltet ligeledes ændrer sig løbende. For at få det bedst mulige afsæt for undersøgelsen af kortlægningens tre fokusområder har vi derfor prioriteret at lave interview med fagpersoner for at få viden om, hvordan feltet havde udviklet sig de senere år. Interviewene med fagpersoner har vist sig at være af stor vigtighed, da de har givet viden om, hvordan sexsalg er organiseret for såvel danske som udenlandske sexsælgere. Vi har konkret interviewet en eller flere personer fra følgende organisationer: Kompetencecenter Prostitution, The Red Van, Rederne/Reden International, AmiAmi, Gadejuristen, Hope Now, SIO og LivaRehab.

4.4 Interviewform

Det kvalitative interview er generelt velegnet til at afdække motivationer, oplevelser af behov og konsekvenser. I forbindelse med kortlægningen har det handlet om motivationer for at

sælge sex samt for nogles vedkommende motivationer for at stoppe igen, oplevelser i forbindelse hermed samt med de levekår og sociale processer, som interviewpersonerne har været en del af. Viden fra interviewene kan således give en forståelse af det at være seksælger og subsidiært danne baggrund for afdækning af behovet for eventuelle sociale tiltag eller lovgivningsmæssige ændringer. Samtlige interview med seksælgere er gennemført som semi-strukturerede interviews. Denne interviewform giver interviewpersonen rum til at fortælle om personlige oplevelser og erfaringer, men indebærer samtidig, at interviewet er tilstrækkeligt styret til at sikre, at det er muligt at besvare undersøgelsesspørgsmålene, samt at der er en grad af sammenlignelighed på tværs af interviewene (Kvale & Brinkmann, 2015). Interviewguiden har taget udgangspunkt i temaer, som kunne belyse kortlægningens tre fokusområder, men dog tilpasset den enkelte informants situation og erfaringer. Størstedelen af interviewene har udviklet sig som samtaler, hvor den interviewedes egne udtalelser har bestemt retningen. Dette betyder, at vi ud over at få besvaret temaerne i interviewguiden ligeledes har fået kendskab til mange detaljer vedrørende eksempelvis personlige oplevelser med salg af sex, som de interviewede selv har fundet relevante. Samtlige interviews er afsluttet med, at den interviewede har fået mulighed for at komme med tilføjelser, ligesom informanten er blevet opfordret til at kontakte os, hvis de kommer i tanker om tilføjelser efterfølgende. Interviewene indskrives sig i den interaktionistiske tradition, hvor vi som interviewere anses som værende aktive medspillere i interviewet, og hvor den viden, som frembringes i interviewet, ikke kan ses som uafhængigt af den sociale kontekst (her interviewsituationen), som det er fremkommet i (Järvinen & Mik-Meyer, 2005). En væsentlig metodisk refleksion i forhold til at indsamle interview om sexsalg er, at der er tale om følsomt emne, fordi det omhandler en handling, der er forbundet med stigmatisering, hvorfor interviewpersonen sætter sig selv i en potentielt stigmatiserende og sårbar situation ved at indgå i interviewet. Dette stiller krav til selve interviewsituationen, og som beskrevet i ovenstående har vi bl.a. lagt stor vægt på at lade interviewpersonen vælge tid, sted og interviewform (i det omfang, det var muligt under skiftende corona restriktioner) samt understreget, at interviewpersonen kunne stoppe interviewet eller afvise at svare på specifikke spørgsmål, hvis vedkommende ønskede dette.

Ud af de 65 interviews med tidligere og aktive seksælgere er 29 interviews gennemført som fysiske interviews, hvor VIVEs interviewer og interviewpersonen mødtes på et sted valgt af interviewpersonen. 29 interviews er gennemført som telefoninterview, og de resterende 7 interviews er gennemført som onlineinterview med video på. Det var oprindeligt planen, at langt størstedelen af interviewene skulle have været gennemført som fysiske interview, da vi i forbindelse med kortlægningen fra 2011 oplevede, at den fysiske tilstedeværelse var væsentlig for at kunne opbygge den nødvendige tillid mellem informant og interviewer. Grundet corona-restriktioner var vi dog nødsaget til at ændre denne strategi og gennemføre en større del end forventet som enten telefon- eller videointerview. Generelt oplevede vi, at der var både fordele og ulemper forbundet med telefon- og videointerview. Fordelene ved denne interviewform var bl.a., at denne interviewform var mere fleksibel, og at en del interviewpersoner fandt det lettere at deltage i et telefon- eller videointerview frem for et fysisk, da der ikke først skulle findes et sted at gennemføre interviewet. Herudover var det for nogle interviewpersoner afgørende, at interviewet blev gennemført over telefon eller video, da de oplevede, at det gav en større grad af anonymitet. Dette betød i nogle tilfælde, at både interviewpersonen og intervieweren var mere komfortable med at tale om følsomme emner. Modsat kunne den manglende mulighed for at sidde fysisk sammen dog også betyde, at det var sværere for interviewpersonen at få tillid til intervieweren, hvilket kunne afholde interviewpersonen fra at komme ind på følsomme emner. Herudover betød den manglende fysiske tilstedeværelse, at intervieweren ikke kunne se og reagere på interviewpersonens kropssprog, samt at det kunne være sværere at få et flow i interviewet, da man eksempelvis kunne blive udfordret af dårlig forbindelse eller tekniske problemer.

Generelt synes det vigtigt, at interviewformen tilpasses interviewpersonens ønsker. I nogle tilfælde kan det være fordelagtigt, at interviewet gennemføres som telefon- eller videointerview, da det for nogle er afgørende for, om de ønsker at deltage i et interview. Modsat tilgodeser denne interviewform ikke hele målgruppen, da særligt de mindre ressourcestærke interviewpersoner ikke har mulighed for at indgå på de præmisser, som der ligger til grund for at deltage i telefon- eller videointerview. De fysiske interview udmærker sig også ved, at interviewerens får indblik i den kontekst, som interviewpersonen indgår i. Eksempelvis gav interviewene gennemført på klinikker et unikt indblik i, hvordan klinikkerne ser ud og er organiseret, idet interviewerens blev vidne til 'hverdagen på klinikken', fx samspillet med en eventuel telefondame, og hertil muliggjorde det, at interviewerens kunne spørge ind til konkrete oplevelser. I bilag 6 har vi samlet et par eksempler på de korte observationer, som vi har lavet i forbindelse med et fysisk interview på en klinik og hjemme hos en seksælger, som sælger fra eget hjem.

Alle interviews med såvel seksælgere som fagpersoner er fuldt eller delvist transskriberet (refereret med citater) samt kodet i programmet Nvivo. Kodningen foregår ad flere omgange, og som led i kvalitetssikringen af kodningen gennemgås kodningen af de enkelte interview af flere i projektteamet. I nogle tilfælde kodes interviewene ligeledes ad flere omgange af flere forskellige personer fra projektteamet. For de medvirkende seksælgere gælder det, at alle navne, stednavne samt andre genkendelige træk anonymiseres i forbindelse med afrapporteringen, således at det ikke muligt at genkende den enkelte informant. Efter aftale med de medvirkende fagpersoner er det ikke anonymiseret, hvilke NGO'er der har deltaget i interviewene, men i forbindelse med analyserne nævner vi ikke de organisationer med navn, og ved citater nævner vi heller ikke navnet på den medarbejder, som citeres.

DEL 2: ESTIMAT FOR SEXSALG I DANMARK

Her i rapportens anden del sætter vi fokus på det første af projektets tre fokusområder og giver et samlet estimat på antallet af seksælgere i Danmark i 2020. Seksælgere er imidlertid ikke en nem gruppe at tælle. Det skyldes ikke mindst, at salg af sex er et tabubelagt emne, og at mange seksælgere derfor ønsker at være anonyme for at værne om eget – og deres familiers – privatliv. Tabuiseringen betyder bl.a., at der ikke eksisterer en officiel datakilde til at få viden om antallet af aktive seksælgere i Danmark. I stedet må forskere, der er interesserede i at vide noget om antallet af seksælgere, forsøge at kombinere forskellige datakilder for derved at kunne beregne et estimat. En anden udfordring er, at seksalg kan være svært at afgrænse. Fænomener som sugardating og andre former for transaktionel sex er eksempelvis med til at udfordre den definition af seksalg, som vi anvender i kortlægningen (se i øvrigt Nayar, 2017).

I denne kortlægning vurderer vi, på baggrund af beregninger baseret på flere forskellige datakilder, at der i 2020 var ca. 4.500 unikke personer, som på mindst ét tidspunkt i løbet af året har solgt sex i Danmark. Tallet er i udgangspunktet baseret på data om seksælgere, som har benyttet en kontaktform, som er synlig for offentligheden. Det kan enten være ved at annoncere på danske annoncesider på nettet eller ved at etablere kontakt til potentielle kunder på klinikker eller på gaden. Tallet skal derfor ses med forbehold for usikkerhed. Ikke mindst, fordi der i de anvendte datakilder er et mørketal i form af de seksælgere, som ikke benytter sig af synlige kontaktformer, der er direkte tilgængelige for forskere. Det kan eksempelvis være seksælgere, som får kontakt til kunder via sociale medier eller andre platforme, som ikke tillader eksterne dataindsamlinger. Vi har ligeledes heller ikke data for de seksælgere, som alene får kunder via personlige fysiske henvendelser på fx barer, hoteller eller klubber. Vi har i vores estimat forsøgt at tage højde for mørketallet ved disse usynlige kontaktformer. På baggrund af seksælgernes spørgeskemabesvarelser vurderer vi, at de seksælgere i Danmark, som alene anvender usynlige kontaktformer udgør godt 9 pct. af det samlede antal af seksælgere. Uden vores estimat for mørketallet er det samlede estimat med ekstrapolation på godt 4.100 unikke personer.

I forhold til den tidligere tælling for 2010 (en del af kortlægningen fra 2011) anvender vi i denne tælling en anden tilgang. Skiftet af tilgang skyldes ikke mindst, at annonceringen af seksalg i dag er blevet langt mere digital, end den var for 10 år siden. Mens én af de mest udbredte måder at annoncere salg af sex i 2010'erne var i trykte medier som eksempelvis Ekstrabladet, foregår størstedelen af annonceringen i dag på internettet. Samtidig er der også tegn på, at en stadig mindre del af seksalget foregår på gadeplan (Cunningham & Kendall, 2011; Reynolds, 2020). Annonceringen af salg af sex foregår med andre ord i dag primært via mobiltelefonen, hvor seksælgere når som helst kan komme i kontakt med deres kunder via etablerede platforme som diverse sociale medier og internetportaler (Rocha et al., 2010). Denne udvikling stiller nye metodiske krav for en tælling. Mens tidligere tællinger har taget udgangspunkt i typen af seksalg og estimeret eksempelvis antallet af seksælgere involveret i escort, klinik, gadesexsalg og privat/diskret (Khan et al., 2004; Kofod et al., 2011; Roberts & Brewer, 2006), er udgangspunktet for denne tælling de kontaktformer, som seksælgerne benytter sig af for at komme i kontakt med deres kunder. Grundlaget for skiftet er, at nyere forskning viser, at en stigende andel af seksælgere sælger sex på tværs af seksalgsformer (Reynolds, 2020; Rocha et al., 2010). En seksælger, som eksempelvis får kontakt på baggrund af fysisk tilstedeværelse på gaden, kan samtidig via sin mobiltelefon oprette en annonce på én af de mange internetportaler. Det giver med andre ord ikke længere mening at klassificere seksælgere ud fra traditionelle typer af seksalg i forbindelse med en opgørelse over antallet af seksælgere, da de forskellige former ikke er afgrænset fra hinanden.

5 Estimat over antallet af sexsælgere i 2020

I dette kapitel præsenterer vi baggrunden for vores beregninger af estimatet på, at der i 2020 var ca. 4.500 unikke personer i Danmark, som solgte seksuelle ydelser. Den mest umiddelbare fremgangsmåde til at give et estimat på størrelsen af en afgrænset gruppe som sexsælgere er ved at udtrække en tilfældig stikprøve af den population, som gruppen indgår i. En sådan stikprøvebaseret tilgang til at tælle en social gruppe er eksempelvis tidligere blevet anvendt i danske kortlægninger af ofre for voldtægt (Balvig et al., 2009) eller udbredelsen af religiøs fundamentalisme (Rezaei & Goli, 2010). Der er imidlertid en række udfordringer forbundet hermed. For det første udgør sexsælgere en meget lille del af den danske befolkning (Kofod et al., 2011; Socialstyrelsen, 2015), hvilket betyder, at det vil kræve en meget stor stikprøve for at opnå et relativt præcist estimat. For det andet er sexsælgere ofte svære at få til at deltage i undersøgelser, da mange ønsker at være anonyme.

Sexsælgere betegnes i socialforskningen som en "skjult population", hvorfor man reelt ikke kan få viden om populationens størrelse ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse indsamlet på baggrund af en repræsentativ stikprøve. Hvis der eksempelvis er mellem 3.000 og 8.000 sexsælgere ud af en population på 2,5 millioner, svarer det til, at mellem 0,12-0,32 pct. af populationen er sexsælgere. Den lave andel af sexsælgere betyder, at der til en tilfældig stikprøve skal udtages godt to millioner respondenter for at kunne estimere antallet af sexsælgere med en præcision på +/- 200 sexsælgere (Kofod et al., 2011). Hertil kommer en række metodiske problematikker relateret til bias og frafald i spørgeskemabesvarelsene, som vurderes at være særligt væsentlige i forbindelse med gennemførelsen af optællingen grundet emnets karakter. Eksempelvis er sexsalg formentlig så tabuiseret, at det kan antages, at det er de færreste personer, der sælger sex, som ønsker at blive kontaktet af forskere i deres fritid.

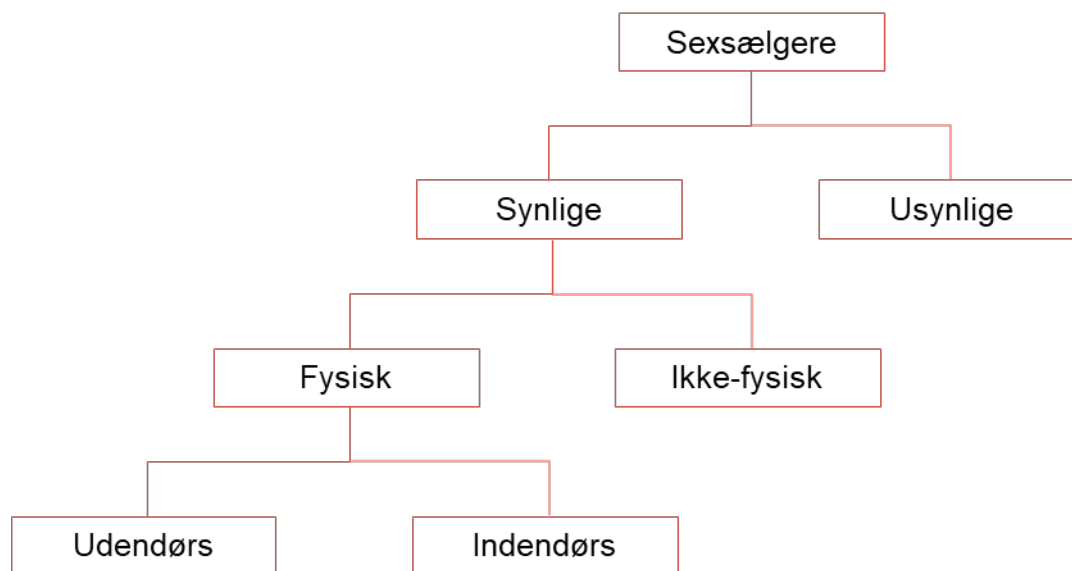
I denne tælling anvender vi derfor en anden fremgangsmåde, hvor vi kombinerer flere forskellige datakilder. I kapitlet gennemgår vi fremgangsmåden ved først at præsentere kategoriseringen af sexsælgere. Kategoriseringen af sexsælgerne er baseret ud fra, om sexsælgernes annoncering foregår hhv. i det offentlige eller private rum, samt hvorvidt kontakten til kunden etableres på baggrund af fysisk kontakt (fx ved henvendelser på gaden) eller ikke-fysisk (fx på baggrund af internetannoncering). Efter kategoriseringen gennemgår vi, hvorledes vi har operationaliseret kategorierne ud fra de forskellige datakilder, som ligger til grund for optællingen (hhv. arkivdata fra Rigspolitiet, brugerdata fra KFUKs Sociale Arbejde, data fra danske internetannoncer og endelig data fra kortlægningens spørgeskemaundersøgelse). Spørgeskemaundersøgelsen spiller her en central rolle, da vi i operationaliseringen anvender sexsælgernes besvarelser til at identificere overlappet mellem de forskellige kontaktformer, som de benytter sig af for at komme i kontakt med deres kunder. Vi benytter denne viden om overlappet mellem kontaktformer til at konstruere datavægte, som muliggør, at en person som eksempelvis både har solgt sex via internetannoncer og på klinik, ikke bliver talt to gange i tællingen. Vægtningen muliggør endvidere, at vi kan beregne et mørketal i form af et estimat på de kontaktformer, som ikke er umiddelbart tilgængelige for forskere.

5.1 Kategorisering af sexsælgere

Sexsælgere kan og er i historiens løb blevet klassificeret på mange forskellige måder. I denne kortlægning har vi valgt et pragmatisk udgangspunkt, hvor vi tæller antallet af sexsælgere med udgangspunkt i de kontaktformer, de benytter for at komme i kontakt med deres kunder. Figur

5.1 viser, hvordan vi på baggrund af logisk deduktion af mulige kontaktformer opdeler populationen af seksælgere i Danmark i forskellige grupper. Opdelingen er baseret på et overordnet skel mellem de seksælgere, som anvender en synlig kontaktform, og de seksælgere, som i stedet anvender usynlige kontaktformer, fx ved at etablere kontakt med kunder i lukkede sociale internetfora.

Figur 5.1 Synlige og usynlige kontaktformer for salg af sex

Kilde: Egen figur.

De synlige kontaktformer kan yderligere opdeles i forhold til, hvorvidt kontaktformen er fysisk (fx at kontakten etableres på gaden) eller ikke-fysisk (fx digitalt via internetannoncer). Den synlige fysiske kontaktform kan yderligere opdeles i to undergrupper – udendørs og indendørs. Skellet mellem de to grupper i den synlige fysiske kontaktform består i, hvorvidt kontakten mellem kunde og sælger etableres "indendørs", eksempelvis ved at en kunde opsøger en seksælger på en klinik (såkaldte walk-ins), eller om kontakten etableres "udendørs" på gaden. Den synlige ikke-fysiske kontaktform sker ud fra annoncer i enten trykte eller digitale medier. Efter som den altdominerende aktør for annoncering i trykte medier, Ekstrabladet, også har alle deres annoncer på nettet, har vi i denne kortlægning valgt alene at tælle de digitale annoncer på danske internetportaler. Den fjerde og sidste kontaktform er den usynlige. At kontaktformen er usynlig, betyder, at vi som udenforstående ikke har direkte adgang til seksælgere med denne kontaktform, da deres kontakt til kunder sker på måder, som er usynlige for os, da den eksempelvis foregår på klubber eller via sociale medier, hvor vi ikke har adgang. De usynlige kontaktformer dækker således over kontakten til kunder på fysiske lokaliteter (fx på barer, hoteller eller i sexklubber), kontakten via mund-til-mund mellem venner og bekendte i lukkede sociale omgangskredse samt ikke-fysiske kontaktformer via sociale medier (fx Twitter, Facebook eller Instagram) eller lukkede digitale fora/grupper (fx hjemmesider, der kræver medlemskab). Fælles for annoncering ud fra sociale medier eller lukkede digitale fora er, at data her ejes af selskaber, som ikke umiddelbart tillader forskere at indsamle data til undersøgelser.

5.2 De anvendte datakilder

Til estimeringen af antallet af seksælgere inden for de forskellige kontaktformer anvender vi fire datakilder, som er indsamlet af tre aktører, hhv. Rigspolitiet, KFUKs Sociale Arbejde og VIVE. De fire datakilder vil blive kombineret på forskellige vis, alt efter hvilken kontaktform der skal bestemmes størrelsen af. Vi vil i det følgende gennemgå selve operationaliseringen af kontaktformerne ud fra datakilderne. Detaljerede beskrivelser af de enkelte datakilder, herunder deskriptive statistiske opgørelser, kan findes i kapitel 4.

I beregningerne anvender vi to eksterne datakilder i form af data fra Rigspolitiets sagsregister og data fra KFUKs Sociale Arbejde. Som nævnt i kapitel 4 omfatter Rigspolitiets data alle registrerede hændelser i perioden fra 2007 til og med juli 2020, som kan knyttes til salg af seksuelle ydelser. Fra Rigspolitiet anvender vi data for personer, som er registret som seksælgere i perioden fra januar 2020 til juli 2020. KFUKs Sociale Arbejde har ved hjælp af Rederne indsamlet data om primært gadesexsalg i de større danske byer siden 2018. Til tællingen vil vi benytte deres nyeste data, som dækker perioden fra januar 2020 til medio oktober 2020.

Endelig benytter vi til tællingen to datakilder, som er indsamlet af projektets egne forskere. For at få viden om antallet af seksælgere, som benytter sig af annoncering på nettet, der i den internationale forskningslitteratur beskrives som den førende kontaktform (se fx Rocha et al., 2010), har vi udviklet en algoritme, som muliggør automatisk indsamling af data fra de største danske internetportaler for sexsalg i Danmark. Indsamlingsmetoden er beskrevet mere indgående i rapportens metodekapitel, men kort fortalt er metoden baseret på en løbende indsamling af telefonnumre med tilhørende baggrundsoplysninger baseret på annoncer indsamlet på offentligt tilgængelige annoncesider. Vi har endvidere foretaget en telefonisk validering af telefonnumrene i annoncerne på baggrund af en tilfældigt udvalgt stikprøve af alle annoncer. Personer fra de udtrukne annoncer i januar 2021 er blevet kontaktet telefonisk af en forskningsmedarbejder for dels at bekræfte, at nummeret er i brug, samt for at adspørge seksælgerne, om de i løbet af 2020 har skiftet telefonnummer.

Den sidste datakilde er data fra spørgeskemaer indsamlet af VIVE som led i denne undersøgelse. Som beskrevet i rapportens metodekapitel har vi rekrutteret respondenter ud fra en flerstrengt strategi. Alle personer, som har deltaget i de kvalitative interviews, er blevet bedt om også at besvare spørgeskemaet. Derudover har vi rekrutteret via gatekeepere i nøgleorganisationer for seksælgere samt ved at udsende link til spørgeskemaet på mail og/eller på sms. Spørgeskemaundersøgelsen har en nøglerolle i estimatet for de forskellige kontaktformer. Vi benytter viden fra seksælgernes besvarelser i spørgeskemaet om deres brug af kontaktformer til at konstruere datavægte, som muliggør en kombination af datakilder. Med vægtene kan vi tage højde for, at datakilderne kan indeholde gengangere, eftersom en seksælger kan benytte sig af flere kontaktformer (fx både personlige henvendelser og internetannoncer). Endvidere kan vi med spørgeskemaoplysningerne om seksælgernes kontaktformer også tage højde for eventuelle mørketal, da spørgeskemaundersøgelsen giver indsigt i, om seksælgerne benytter sig af de usynlige kontaktformer, som vi ikke har en direkte datakilde til at måle.

Tabel 5.1 viser, hvilke kombinationer af de forskellige datakilder, vi anvender til at estimere antallet af seksælgere med de enkelte kontaktformer. Vi har af gode grunde og naturlige årsager ikke nogen ekstern datakilde, som kan måle usynlige kontaktformer, og som vi derved kan benytte til at udregne et estimat. De usynlige kontaktformer udgør således som udgangspunkt et mørketal i tællingen. Vi kan dog få et estimat for mørketallet ved hjælp af besvarelserne fra

spørgeskemaundersøgelsen, da vi herigennem kan få viden om seksælgere, som alene benytter sig af de usynlige kontaktformer.

Tabel 5.1 Data for at måle de tre synlige kontaktformer samt konstruktion af datavægte

	Første måling	Sidste måling	Måneder
<i>Synlig fysisk, indendørs</i>			
Rigspolitiets registreringer af seksælgere på klinik	Januar 2020	Juli 2020	7
KFUK's brugerdata for personer på klinik	Januar 2020	Medio oktober 2020	9,5
<i>Synlig fysisk, udendørs</i>			
Rigspolitiets registreringer af seksælgere på gadeplan	Januar 2020	Juli 2020	7
KFUK's brugerdata af personer i sexsalg på gaden	Januar 2020	Medio oktober 2020	9,5
<i>Synlig ikke-fysisk</i>			
VIVE (Webscraping)	Juni 2020	Februar 2021	6
<i>Datavægte</i>			
VIVE (Spørgeskemaundersøgelse)	August 2020	Februar 2021	6

Kilde: Kortlægning 2020.

Som det fremgår af tabel 5.1, dækker datakilderne forskellige tidsperioder. Mens eksempelvis Rigspolitiets registreringer alene dækker indtil juli 2020 (hvor data blev udleveret til projektet), dækker VIVES egne dataindsamlinger fra sommeren 2020 til starten af 2021. Grundet coronapandemien har vi valgt at fortsætte VIVEs egen indsamling af data til efter 2020 for på den måde at få indsigt i, hvorledes markedet for sexsalg i Danmark blev påvirket af indførelsen af restriktioner og nedlukning af de liberale erhverv.

I de tre følgende delafsnit vil vi give et deskriptivt overblik over det samlede antal af seksælgere, som er registreret i de synlige kontaktformer (hvh. synlig fysisk indendørs, synlig fysisk udendørs og synlig ikke-fysisk). Ud over at give et samlet tal på personerne i hver af grupperne, vil vi også undersøge, i hvilken grad personer fra de kombinerede datakilder ligner hinanden i forhold til basale socio-demografiske karakteristika i form af køn, alder, nationalitet og uddannelsesniveau. Viden om forskelle i seksælgernes socio-demografiske karakteristika er centralt for kombinationen af datakilderne, da vi dermed kan vurdere, hvorvidt bestemte datakilder alene indsamler data om en specifik socio-demografisk profil, som derved vil kunne give et skævt samlet billede.

5.2.1 Synlig fysisk indendørs kontakt

I estimeringen af antallet af seksælgere, som benytter en synlig indendørs kontaktform, benytter vi en kombination af de to eksterne datakilder fra Rigspolitiet og KFUKs Sociale Arbejde. Vi medtager alene personer fra hver af de to datakilder, som anvender kontaktformer, der svarer til en synlig fysisk indendørs kontaktform (fx får kontakt til kunder på klinikker). I Rigspolitiets data finder vi 467 unikke personer i 2020, som har benyttet en såkaldt synlig indendørs kontaktform. På tilsvarende vis finder vi i datasættet fra KFUKs Sociale Arbejde 88 unikke seksælgere, som i 2020 har anvendt denne kontaktform. Ved at kombinere de to datakilder og ud fra CPR-oplysninger kontrollere for mulige dubletter har vi et samlet datasæt for den synlige indendørs kontaktform på 555 unikke seksælgere i 2020. For at få et estimat af antallet af seksælgere for hele 2020 har vi ekstrapoleret antallet af seksælgere i datasættet. Beregningerne af antallet ud fra ekstrapolation giver sammenlagt 912 personer. Ekstrapolationen sker ud fra

en simpel metode, hvor vi for hver datakilde dividerer antallet af unikke seksælgere med antallet af måneder, vi har observationer, og derefter ganget med 12 for at få et estimat for hele året:

$$\frac{467}{7} \times 12 + \frac{88}{9,5} \times 12 = 912$$

Vi antager således i vores ekstrapolationer, at populationen af seksælgere ikke udgør en konstant population, men derimod er dynamisk. Hvis populationen var konstant, ville antallet af nye observationer falde for hver måned. Imidlertid peger forskningen på, at antallet er dynamisk, da mange seksælgere kun opholder sig på et givent geografisk sted i kortere tid ad gangen, samt at der er en del sæsonvariation i antallet af seksælgere (Kofod et al., 2011).

Et deskriptivt overblik over de to datakilder fra Rigspolitiet og KFUKs Sociale Arbejde, som danner datagrundlaget for estimatet for synlig fysisk indendørs sexsalg, fremgår af tabel 5.2. Tabellen viser, at de to delpopulationer, som tilsammen udgør datagrundlaget for det synlige fysiske indendørs sexsalg, alle har en stor overrepræsentation af kvinder. Endvidere er aldersfordelingerne ikke signifikant forskellige på tværs af de to datakilder, da de begge har en gennemsnitsalder i slutningen af 30'erne. Til gengæld fremgår det af tabellen, at spørgeskemaundersøgelsen i sammenligning med de andre datakilder har en højere andel af personer med en mellemlang videregående uddannelse. Andelen af personer med en lang videregående uddannelse er dog tilnærmelsesvis den samme i Rigspolitiets data, KFUKs data og data fra spørgeskemaundersøgelsen. Fordelingen af nationaliteten på personer i de fire datakilder er ikke ens. Det skyldes, at flere datakilder i udgangspunktet er baseret på forskellige målgrupper. Således har eksempelvis Rigspolitiets data en lavere andel af etnisk danske seksælgere, da politiet i særlig grad har fokus på at afdække ulovlige aktiviteter på tværs af landegrænser.

Table 5.2 Datagrundlag for at tælle synlig fysisk indendørs sexsalg i 2020

Antal		
Faktisk observeret antal		555
Ekstrapoleret antal		912
	Deskriptivt overblik over de involverede datakilder	
	Rigspolitiet	KFUK
<i>Køn</i>		
Mand	7,83	0,0
Kvinde	92,13	100
Andet	-	-
<i>Alder</i>		
Gennemsnit (standardafvigelse i parentes)	37,20 (0,51)	38,11 (3,08)
<i>Uddannelse</i>		
Grundskole	52,17	66,67
Gymnasie	6,96	-
Teknisk/KVU	20,87	22,22
MVU	12,17	11,11
LVU	7,83	-
<i>Nationalitet</i>		
Dansk	2,55	11,11
Ikke-dansk	97,45	88,90
Total faktisk observeret	467	88
Måneder observeret	7	9,5

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020.

5.2.2 Synlig fysisk udendørs kontakt

For at tælle antallet af seksælgere, som benytter en synlig fysisk udendørs kontaktform, anvender vi ligesom ved den synlige fysiske indendørs kontaktform data fra Rigspolitiet og KFUKs Sociale Arbejde. Fra Rigspolitiet har vi efter endt datarens opgjøret de relevante seksælgere til 22 unikke personer i 2020, mens vi i datasættet fra KFUKs Sociale Arbejde har 484 unikke personer. Når de to datakilder bliver kombineret ud fra CPR-oplysninger, og derved også kontrolleret for mulige dubletter, opnår vi et samlet datasæt på 506 personer. Når vi ekstrapolerer antallet af personer i hver datakilde, således at de svarer til et års observationer, opnår vi et samlet antal på 649 unikke personer:

$$\frac{22}{7} \times 12 + \frac{484}{9,5} \times 12 = 649$$

Table 5.3 giver et summarisk overblik over datagrundlaget for det synlige fysisk udendørs sexsalg. Hertil skal det bemærkes, at mange af de seksælgere, der er registreret af Rigspolitiet, har ikke gyldige danske CPR-numre. Det skyldes bl.a., at personer enten ikke har opholdt sig lovligt i Danmark, eller at de har opgivet et fejlagtigt CPR-nummer. Grundet det høje antal

manglende CPR-numre i Rigspolitiets data har vi valgt ikke at medtage oplysninger fra Danmarks Statistiks registre om uddannelsesoplysninger for denne gruppe.

Tabel 5.3 Datagrundlag for at tælle synlig fysisk udendørs sexsalg i 2020

Deskriptivt overblik over de involverede datakilder		
	Rigspolitiet	KFUK
Faktisk observeret antal		506
Ekstrapoleret antal		649
<i>Køn</i>		
Mand	4,5	0,0
Kvinde	95,45	100
Andet	-	-
<i>Alder</i>		
Gennemsnit (standardafvigelse i parentes)	31,01 (2,50)	38,11 (3,08)
<i>Uddannelse</i>		
Grundskole	-	66,67
Gymnasie	-	> 0,0
Teknisk/KVU	-	22,22
MVU	-	11,11
LVU	-	> 0,0
<i>Nationalitet</i>		
Dansk	0,0	1,40
Ikke-dansk	100,0	98,60
Total faktisk observeret	22	484
Måneder observeret	7	9,5

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020.

5.2.3 Synlig ikke-fysisk kontakt

I trit med den digitale udvikling, hvor en stadig større del af danskernes liv foregår på internettet, anvender vi internetbaserede annoncer til at kortlægge sexsalg, hvor der anvendes en synlig ikke-fysisk kontaktform. Som beskrevet i rapportens metodekapitel har vi udviklet et design, som ud fra en særlig teknik kaldet "webscraping" automatisk henter information fra danske annoncer om salg af sex på internettet. Vi justerer for mulige overlap på tværs af hver månedlige måling ved hjælp af automatiserede computeralgoritmer og telefonisk validering. Eftersom langt fra alle annonceportaler sletter gamle annoncer, tæller vi alene nye unikke telefonnumre i forhold til den forrige indsamling af unikke telefonnumre. Dermed indgår datamålingen i juli 2020 alene som en reference for augusttællingen. Vores opgørelse viser, at vi i alt for de fem måneder i 2020 har registret 2.338 sexsælgere, som har benyttet sig af denne kontaktform. Grundet corona-epidemien har vi imidlertid valgt også at medtage tællinger af annoncer fra januar og februar 2021 for på den måde at få et mål for at justere det samlede tal for de perioder i 2020, hvor store dele af Danmark var mere eller mindre lukket ned. Når januar og februar medtages i tællingen, bliver det samlede observerede antal på 2.731 personer. Imidlertid kan

det meget vel tænkes, at nogle sexsælgere af forskellige årsager skifter telefonnummer eller har flere telefonnumre i løbet af året. Det kan eksempelvis være sexsælgere, som skifter talletidkort til deres mobiltelefon, eller sexsælgere, som har flere annoncer med forskellige numre på forskellige internetportaler. For at justere for disse forhold har vi også renset for dubletter, hvor telefonnummeret er forskelligt, men selve annonceteksten er identisk. I alt har vi på baggrund af algoritmen indsamlet data om 2.557 unikke annoncer. Når vi ekstrapolerede antallet for at gælde for hele året, giver vores beregninger i alt 4.383 personer:

$$\frac{2.557}{7} \times 12 = 4.383$$

Tabel 5.4 giver et summarisk overblik over antallet af unikke annoncer, som vi har indsamlet på baggrund af vores computeralgoritme fra perioden fra juli 2020 til februar 2021.

Tabel 5.4 Datagrundlag for at tælle synligt ikke-fysisk sexsalg i 2020 ud fra automatiseret indsamling af data fra internetannoncer fra danske portaler for sexsalg

Faktisk observeret antal (renset for dubletter ift. numre og infotekst)							2.557		
Ekstrapoleret antal (renset for dubletter ift. numre og infotekst)							4.383		
2020							2021		
	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Total
Unikke telefonnumre for måneden	2.418	2.452	2.162	2.289	2.718	1.563	1.266	1.243	-
Kumulerede unikke telefonnumre	-	3.036	3.505	3.844	4.311	4.756	4.924	5.149	5.149
Ændring	-	618	469	339	467	445	168	225	2.731
Løbende gennemsnit	-	618	543,5	475,3	473,2	467,6	417,7	390,1	390,1
<i>Baggrundkarakteristika for nye numre</i>									
Procent dansksprogede	31,4	20,4	39,2	37,2	30,4	44,3	47,0	30,7	30,6
Procent escort	14,4	6,5	9,4	13,0	10,1	12,1	7,1	8,4	11,8
Procent thai	5,2	3,1	4,3	10,9	2,6	3,6	3,0	0,9	4,6
Procent sugardating	4,3	3,1	2,8	4,1	4,5	3,8	0,6	3,1	3,8
Procent transseksuel	0,2	0,0	0,6	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2

Kilde: Eget data fra webannoncer for perioden juli 2020 til marts 2021.

Vi har over de første fire dage i hver måned anvendt en selvudviklet algoritme til at indsamle oplysninger fra de udvalgte annoncesider. I trit med at hjemmesiderne har ændret opsætning (i den bagvedliggende html- og CSS-kode), har det været nødvendigt at foretage løbende justeringer i algoritmen. Tabel 5.4 viser endvidere, at antallet af nye unikke annoncer i gennemsnit i perioden fra august 2020 til december 2020 lå på 468 unikke annoncer. Antallet for januar 2021 er dog noget lavere, hvilket skyldes, at der grundet coronapandemien var en større nedlukning af liberale erhverv, herunder salg af sex. I februar 2021 kan vi se tegn på, at sexsalget – trods fortsat nedlukning – er ved at stige igen, da antallet af unikke annoncer steg fra 168 i januar til 225 i februar.

For at måle, hvorvidt der er et mønster i udviklingen af, hvem som annoncerer for salg af sex, har vi i tabel 5.4 også medtaget mål for baggrundskarakteristika. På baggrund af oplysningerne fra annonceteksterne har vi ud fra text-mining teknikker genereret nye variable, som måler

karakteristika, fx om en annonce er skrevet på engelsk, eller om ordet "thai" indgår i teksten. Til det formål anvender vi forskellige programmer. For automatisk at klassificere en tekst, som er skrevet på dansk, engelsk eller et tredje sprog anvender vi et særligt R-program baseret på neurale netværk udviklet af Google kaldet Googles Compact Language Detector 3 (for mere info, se <https://cran.r-project.org/web/packages/cld3/cld3.pdf>). Da programmet ikke har let ved at læse tekst med meget slang og fagudtryk, som er tilfældet for mange af annoncerne, er det imidlertid ikke altid, at programmet kategoriserer en tekst korrekt. Vi har derfor foretaget løbende kontrol og justeringer. På baggrund af vores analyser kan vi konkludere, at godt 41 pct. af annoncerne indsamlet i december 2020 er skrevet på engelsk. Vi har endvidere skrevet et program, som på baggrund af simple *grep*-søgninger klassificerer tekster i forhold til ordlister. Ud fra denne metode har vi opgjort, at 7 pct. af annoncerne fra december 2020 indeholder ordet "thai".

Fra tidligere undersøgelser og eksisterende forskning ved vi, at der er et overlap af personer mellem de forskellige former for sexsalg. Eksempelvis viste en spørgeskemaundersøgelse fra kortlægningen i 2011 et overlap, hvor halvdelen af respondenterne, som tilkendegav at sælge sex på klinikker, også havde erfaring med at sælge sex som escort (Kofod et al., 2011: s. 95). For at få et mere præcist estimat for omfanget af personer inden for de forskellige former for sexsalget i Danmark er det derfor nødvendigt at vide, hvor stort overlappet er. I næste afsnit vil vi benytte besvarelser fra kortlægningens spørgeskemaundersøgelse til at få viden om størrelserne og overlappet mellem de fire kontaktformer, som vi benytter i beregningen i antallet af seksælgere (dvs. den synlige fysiske indendørs, den synlige fysiske udendørs, den synlige ikke-fysiske og den usynlige kontaktform).

5.3 Hvordan kommer seksælgere i kontakt med deres kunder?

Eksisterende forskning peger på, at der er stor forskel på, hvordan seksælgere kommer i kontakt med deres kunder, og at kontaktformerne har ændret sig i takt med den teknologiske udvikling (Minichiello, Scott & Callander, 2013). I spørgeskemaundersøgelsen spørger vi derfor ind til, hvordan seksælgere typisk kommer i kontakt med deres kunder. Tabel 5.5 giver et overblik over seksælgernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen. I tabellen har vi inddelt besvarelserne i de fire kontaktformer, som vi anvender til at få et estimat for det samlede antal af seksælgere i Danmark. Tabellen viser, at den synlige ikke fysiske kontaktform (annoncer på internettet) er den klart mest anvendte kontaktform blandt de adspurgte seksælgere. Således har 75 pct. af samtlige respondenter i spørgeskemaundersøgelsen svaret, at de anvender internetannoncer til at komme i kontakt med deres kunder. Den næstmest hyppige kontaktform er de usynlige kontaktformer, som anvendes af næsten en tredjedel (32 pct.) af de adspurgte seksælgere. Tabellen viser også, at 31 pct. af de adspurgte seksælgere anvender en synlig fysisk indendørs kontaktform i det offentlige rum og får således kontakt med kunder på baggrund af kunders fysiske fremmøde på klinikker. Den mindst udbredte kontaktform er en synlig fysisk udendørs kontaktform i form af kontakt etableret på gaden. Denne kontaktform anvendes af 16 pct. af de adspurgte seksælgere.

Tabel 5.5 Anvendte kontaktformer ifølge spørgeskemaundersøgelsen, andele

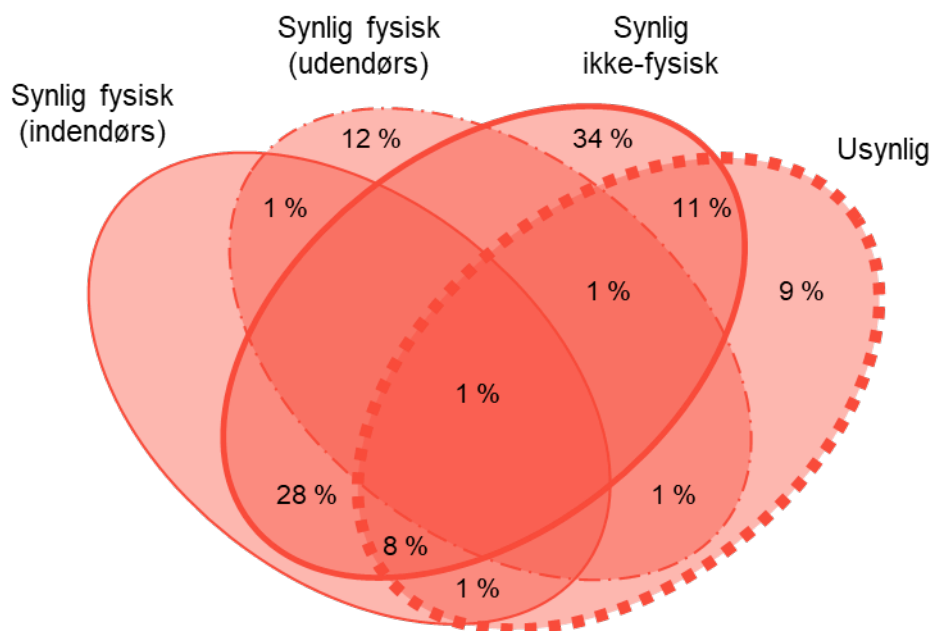
Kontaktformer	Eksempler	Antal	Andel af stikprøven	95-procents-konfidensbånd ^A
Synligt ikke-fysisk	Annoncering i aviser, magasiner eller på nettet	105	75,0	[67,2; 81,4]
Synligt fysisk, indendørs	Fysisk kontakt i offentlig rum (fx klinik)	43	30,7	[23,7; 38,9]
Synligt fysisk, udendørs	Gaden	23	16,4	[11,2; 23,4]
Usynligt	Faste kunder, bekendte, SoMe, lukkede online fora/grupper (fx på Facebook eller medlemsbaserede internettjenester), åbne online forums (fx sugardating.dk eller Dkwebcam.dk) og mobil apps	45	32,1	[25,0; 40,2]

Note: ^A Konfidensbåndet er bestemt ud fra Wilsons intervalestimat for binomiale fordelinger.

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020.

Sexsælgerens kontaktformer overlapper i høj grad. En sexsælger, som får kontakt med potentielle kunder via fysisk tilstedeværelse på gaden, kan således samtidig anvende sin mobiltelefon til også at annoncere på nettet og derved få kontakt til kunder. Vi anvender denne viden om overlap til at koble information fra de forskellige datakilder sammen. En grafisk illustration af de mange og store overlap mellem de forskellige kontaktformer for sexsalg i forhold til synlighed, og hvorvidt kontaktformen er fysisk eller ej, fremgår af figur 5.2.

Figur 5.2 Overlap mellem de fire analytiske kontaktformer (totalprocenter)

Kilde: Egen figur.

Figur 5.2 viser, at de adspurgte sexsælgere i høj grad benytter sig af flere forskellige kontaktformer. Således benytter lidt over en femtedel af de adspurgte sexsælgere (8 + 1 + 1 + 11 = 21 pct.) en kombination af en usynlig ikke-fysisk kontaktform (fx annoncering via apps) og en synlig ikke-fysisk kontaktform (annoncering på nettet). Figuren viser, at størstedelen af sexsælgerne, som benytter sig af den synlige ikke-fysiske kontaktform (internetannoncer), har mange overlap til både de andre synlige kontaktformer og til de usynlige kontaktformer. Det betyder, at vi med data fra annonceringen på nettet har et godt grundlag til også at kunne

udtale os om sexsælgere, der benytter sig af andre kontaktformer, herunder også de usynlige kontaktformer, som ellers ville udgøre et mørketal i tællingen. De grupperinger af sexsælgere, som holder sig til én kontaktform, anvender i overvejende grad kontaktformer, som vi i kortlægningen har direkte adgang til i form af synlig ikke-fysisk kontakt (34 pct.) og synlig fysisk uden-dørs kontakt (12 procent). Figur 5.2 giver også et indblik i mørketallet, eftersom 9 pct. af de adspurgte sexsælgere alene benytter sig af en usynlig kontaktform (fx kontakt via apps eller kontakt via bekendte).

Vi vil benytte viden om både overlap og mørketal i det endelige estimat på antallet af sexsælgere. For at tage højde for mulige overlap, hvor en sexsælger indgår i flere af de anvendte datakilder, anvender vi datavægte. Datavægte er konstrueret ud fra spørgeskemabesvarelserne således, at en sexsælger, som eksempelvis optræder i to datakilder, kun vil tælle for en halv observation for estimatet for det samlede antal i hver datakilde, da denne person ellers ville tælle dobbelt. I bilag 8 giver vi en detaljeret præsentation af de metodiske overvejelser bag datavægtene for hver af de fire kontaktformer.

5.3.1 Mørketal i form af de usynlige kontaktformer

Vi har som nævnt tidligere ingen direkte datakilde til at opgøre sexsælgere, som benytter sig af usynlige kontaktformer og fx får kontakt til kunder via netværk eller ved at opsøge potentielle kunder på barer, hoteller eller klubber. Viden om de usynlige kontaktformer er dog central for at kunne give et samlet estimat, da vi på baggrund af tidligere forskning har en forventning om, at der er en særlig selektion i, hvilke sexsælgere som benytter sig af de usynlige kontaktformer. Fra tidligere forskning i socialt udsatte borgere med misbrug af alkohol og illegale stoffer ved vi eksempelvis, at salg af seksuelle ydelser via eget netværk (her karakteriseret som en usynlig fysisk kontaktform) er relativt udbredt (Bjønness, 2013; Kofod et al., 2011). Samtidig tyder international forskning på, at kontakt til kunder via usynlige ikke-fysiske kontaktformer som eksempelvis Snapchat, WhatsApp eller OnlyFans anvendes i stigende grad af yngre personer (Nayar, 2017; Rocha et al., 2010). For at få et estimat for mørketallet anvender vi spørgeskemabesvarelserne, som angiver overlappene til de andre kontaktformer. Vi benytter denne viden til at estimere et mørketal i form af de sexsælgerne, som alene benytter sig af usynlige kontaktformer. Tabel 5.6 viser andelen af sexsælgere, som i spørgeskemaet har angivet alene at benytte en usynlig kontaktform.

Tabel 5.6 Estimer for mørketal i form af sexsælgere, der alene benytter sig af usynlige kontaktformer

Samlet andel	Nedre og øvre interval
9,3	[5,5; 15,2]

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020.

Tabel 5.6 viser, at de usynlige kontaktformer samlet set anvendes eksklusivt af 9 pct. af sexsælgerne i Danmark. Vi anvender Vilcox interval for binomiale fordelinger til at beregne usikkerheden i estimatet for en nedre og øvre grænse på et 95-procents-signifikansniveau. Vores beregninger viser, at mørketallet varier mellem 5,5 og 15,2 pct. Fra yderligere analyser af besvarelserne i spørgeskemaet fremgår det, at den usynlige kontaktform, som involverer kontakt til kunder via sociale medier og lukkede internetplatforme, udgør den største kilde til mørketallet. Således anvender 7 pct. af sexsælgerne ifølge spørgeskemaundersøgelsen alene denne kontaktform, mens en anden kilde til mørketal i form af kontakt til kunder via bekendte og socialt netværk alene anvendes eksklusivt af 5 pct. af sexsælgerne.

5.4 Hvor mange sexsælgere var der i alt i Danmark i 2020?

Efter at have beregnet samtlige datavægte kan vi nu foretage de endelige beregninger for at give et estimat på det samlede antal sexsælgere i Danmark i 2020.

5.4.1 Det mest simple bud

Vi starter med det mest simple bud, hvor vi alene anvender én datakilde til det samlede estimat. Dette simple bud vil vi efterfølgende benytte som baseline til at vurdere de andre estimater, hvor vi inkluderer flere datakilder og dermed også flere antagelser om data. I det simple bud tager vi alene udgangspunkt i den mest optimale datakilde, som vi vurderer er internetannoncerne. Vi vurderer, at denne datakilde er den mest optimale, da vi har kunne foretage totaltællinger i den periode, vores algoritme har indsamlet data, og herudover viste sexsælgernes besvarelser af spørgeskemaet, at denne datakilde blev anvendt af 75 pct. af sexsælgernes (jævnfør tabel 5.5). Beregningen bag estimatet i det simple bud kan beskrives relativt kortfattet. Efter at have beregnet et estimat for det samlede antal af unikke sexsælgere, som har annonceret på nettet, benytter vi oplysninger fra spørgeskemaundersøgelsen til at opregne antallet af sexsælgere med annoncering på nettet til 100 pct., hvorved vi opnår et estimat. Tabel 5.7 viser, at hvis vi alene benytter det observerede vægtede data, som alene strækker sig over et halvt år, vil $\left(\frac{1.808}{0,750} = \right)$ 2.411 unikke personer have solgt på et tidspunkt i Danmark. Hvis vi derimod ekstrapolerer vores beregning således, at vi dækker et helt år, vil populationsestimatet på sexsælgere være på $\left(\frac{3.099}{0,750} = \right)$ 4.132 personer.

Tabel 5.7 Det mest simple estimat alene baseret på én datakilde

Kontaktform	Observeret (vægtet)	Ekstrapoleret (vægtet)
<i>Synligt ikke-fysisk</i>		
Antal observationer	1.808	3.099
Antal måneder observeret	6	12
I alt	2.411	4.132
Nedre og øvre interval	[2.220; 2.689]	[3.805; 4.610]

Kilde: VIVEs data fra internetannoncer samt egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020.

Vi beregner usikkerhedsintervallet for andelen af personer, som anvender den synlige ikke-fysiske kontraktform med et 95-procents-signifikansniveau til at variere fra mellem 0,67 og 0,81. I tabel 5.7 anvender vi disse usikkerhedsintervaller til at give et øvre og nedre interval for ovenstående estimat for antallet af sexsælgere i Danmark, der alene er baseret på data fra internetannoncerne (dvs. den synlige ikke-fysiske kontaktform). Vores beregninger viser, at for det ekstrapolerede vægtede data er usikkerhedsintervallet for estimatet på mellem ca. 3.800 til 4.600 personer. Det betyder, at såfremt vi udelukkende baserer vores beregninger på internetannoncerne, så vil estimatet for antallet af sexsælgere på et helt år ligge inden for dette interval.

5.4.2 Estimer ud fra flere datakilder

Tabel 5.8 giver et overblik over vores beregninger ud fra en række scenarier, hvor vi anvender flere datakilder til estimatet. I de to første scenarier (hhv. scenarie A og B) tager vi alene udgangspunktet i data uden brug af datavægtene, hvilket bl.a. betyder, at vi her ikke tager højde for overlap. Mens vi i det første scenarie (A) alene benytter det observerede data, anvender vi

i det andet scenarie (B) ekstrapoleret data. Scenarie B giver et samlet estimat for hele året og er derfor at foretrække frem for scenarie A. Scenarie B tager dog hverken højde for overlap i kontaktformer eller mørketal, men ved at udregne dette estimat har vi en øvre grænse for, hvad vi kan forvente i de næste scenarier, hvori der indgår kontrol for flere forhold, herunder overlap. I de næste to scenarier (hhv. scenarie C og D) anvender vi datavægtene til at kontrollere for overlap, hvorfor disse tal er lavere end de to foregående scenarier. I scenarie D, som er baseret på ekstrapolerede data og datavægte, får vi et estimat på 4.063 unikke personer. Dette ligger meget tæt op ad det estimat, vi fandt ud fra den mest simple tilgang, der alene anvendte det data fra den synlige ikke-fysiske kontaktform (internetannoncer). I det sidste scenarie (E) giver vi et estimat, hvor vi også tager højde for de 9,3 pct. af seksælgerne i Danmark, som alene anvender usynlige kontaktformer (fx får kunder gennem netværk eller lukkede grupper på sociale medier). Vi bestemmer mørketallet til at udgøre 417 unikke personer, og derved får vi et samlet estimat på 4.480 unikke personer. Vi vurderer, at scenarie E og dermed estimatet på ca. 4.500 seksælgere til at være det mest plausible, da vi både ud fra kortlægningens kvalitative del og fra tidligere forskning ved, at nogle seksælgere udelukkende benytter sig af usynlige kontaktformer.

Tabel 5.8 Estimer ud fra flere datakilder

Kontaktform	A. Observeret (ikke- vægtet)	B. Ekstra- poleret (ikke- vægtet)	C. Observeret (vægtet)	D. Ekstra- poleret (vægtet)	E. Ekstra- poleret med mørketal (vægtet) ¹
Synligt fysisk, indendørs	555	912	250	412	413
Synligt fysisk, udendørs	506	649	431	552	678
Synligt ikke-fysisk	2.557	4.383	1.808	3.099	3.099
Usynligt (mørketal) ¹	-	-	-	-	417
I alt	3.618	5.944	2.489	4.063	4.480

Note: ¹ Mørketallet er beregnet ved $(0,093/(1-0,093)) * 4.063$

Kilde: Rigspolitiets data, KFUK og VIVEs data fra internetannoncer samt egen spørgeskemaundersøgelse om seksalg i Danmark 2020.

DEL 3: SEXSÆLGERNES SOCIALE BAGGRUND OG LEVEKÅR

Her i rapportens tredje del sætter vi fokus på sexsælgerne sociale baggrund og levekår. Både danske og udenlandske undersøgelser konkluderer, at sexsælgere er en meget heterogen gruppe af mennesker med vidt forskellige baggrunde og vilkår for at sælge sex. Flere undersøgelser konkluderer endvidere, at en række individuelle og strukturelle forhold, såsom socialt netværk og økonomi, er med til at forme, hvordan det enkelte individ oplever dét at sælge sex (Bjønness, 2011, 2013; Henriksen, 2019, 2020; Hulusjö, 2013; Phoenix, 2000). Formålet med del 3 er at bidrage med vigtig viden om sexsælgernes sociale karakteristika samt om, hvordan det opleves at sælge sex. Det gør vi bl.a. gennem registerbaserede analyser af sexsælgernes sociale profiler samt analyser af, hvordan sexsælgerne oplever det at sælge sex, herunder hvilke vilkår de sælger under, hvad der motiverer den, og hvilke risici de oplever.

Sexsælgernes levekår afdækkes ved analyser af, hvordan sexsalget organiseres, sexsælgernes motivation for at sælge sex og sexsælgernes oplevelser af sikkerhed, risikohåndtering og socialitet. I modsætning til tidligere undersøgelser analyserer vi sexsælgernes sociale profil og levekår på baggrund af en kombination af både kvalitative interviews med sexsælgere, spørgeskemadata og registerdata for en population af sexsælgere (Vanwesenbeeck, 2001).

I kapitel 6 præsenterer vi sexsælgernes sociale profil. Analyserne bygger på både registerdata og kvalitative interviews. Brugen af registerdata giver en unik mulighed for at analysere, i hvilken grad salg af sex er relateret til forskellige former for social udsathed. Socialt udsathed er her defineret ved anbringelsesforanstaltninger under opvæksten, psykisk sygdom, kriminalitet, misbrug af alkohol, medicin eller euforiserende stoffer, offer for en forbrydelse samt hjemløshed. Analyserne viser, at sexsælgerne er en meget heterogen gruppe, hvor størstedelen ikke har nogle tegn på social udsathed. Analyserne viser dog også, at der samtidig er en gruppe, som kan karakteriseres som havende komplekse sociale problemstillinger. Der er bl.a. en statistisk signifikant sammenhæng mellem forældrebaggrund, og hvorvidt de registrerede sexsælgere kan karakteriseres som socialt udsatte. Eksempelvis er der en markant større andel af de mest socialt udsatte sexsælgere, som har forældre, der har siddet i fængsel. Sexsælgerne er derudover som 35-årige oftere enlige og har en lavere tilknytning til det ordinære arbejdsmarked, sammenlignet med en jævnaldrende fra en kontrolgruppe, der ligner gruppen af sexsælgere i forhold til fx opvækstvilkår.

Kapitlerne 7-9 præsenterer forskellige dimensioner af levekår for sexsælgere i Danmark. Kapitel 7 beskriver, hvordan sexsælgerne organiserer deres salg af sex, herunder hvilke kontaktformer de anvender, og hvordan sexsalget foregår. Skellene mellem de traditionelle former for sexsalg er blevet mere udviskede, og der er sket en individualisering af sexsalget, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved, at man som sælger ikke er bundet til en bestemt organiseringsform eller type af sexsalg (fx en klinik), men i stedet involverer sig sideløbende inden for flere former for sexsalg. Derudover synes hyppigheden for salget også at variere i henhold til andre faktorer i sexsælgerens liv. Begrundelserne for at sælge sex på egen hånd synes både at bunde i et ønske om større fleksibilitet i forbindelse med salget samt i et ønske om at minimere udgifterne forbundet med salget. Behovet for sidstnævnte skal ifølge flere sexsælgere ses i lyset af en oplevet øget konkurrence fra bl.a. udenlandske sexsælgere og til dels også fra fænomener som eksempelvis sugardating. Tilsvarende oplevelser af konkurrence fra udenlandske sexsælgere ses i tidligere forskning, herunder kortlægningen fra 2011 (Kofod et al., 2011), hvorimod konkurrencen fra sugardating ikke synes at være beskrevet i samme grad tidligere.

Kapitel 8 omhandler sexsælgernes motivation for at sælge sex, og hvordan motivationen evt. ændres over tid. Analyserne viser, at økonomi er en væsentlig faktor både i forhold til at påbegynde og fortsætte med at sælge sex. For særligt de danske sexsælgere kan det også være en blanding af eksempelvis økonomi, kontrol og seksuel lyst, der motiverer den enkelte til at sælge sex. At salg af sex motiveres af flere faktorer med økonomi som en særlig væsentlig faktor, er i overensstemmelse med eksisterende forskning på feltet, jf. kapitel 3. Kortlægningen bidrager i forbindelse hermed til den eksisterende viden ved også at kortlægge ændringer i motivation over tid, hvilket bidrager til en større forståelse af mekanismerne bag sexsalg.

Kapitel 9 omhandler sexsælgernes oplevelse af sikkerhed, og hvordan de håndterer risici i forbindelse med deres salg af sex. Der kan være både fysiske og sociale risici ved at sælge sex, og sexsælgere anvender forskellige strategier for at håndtere disse risici. "Screening" af potentielle kunder er eksempelvis en strategi, som nogle sexsælgere anvender til at beskytte sig selv mod vold eller andre fysiske risici, mens hemmeligholdelse af sexsalg beskytter den enkelte mod sladder og andre sociale risici. At sexsalg er forbundet med såvel fysiske som sociale risici, bekræftes flere steder i den eksisterende forskning (Bjønness, 2013; Henriksen, 2020; Hulusjö, 2013; Järvinen & Henriksen, 2018; Kofod et al., 2011; Koken et al., 2004; Walkowitz, 2017). Kortlægningen bidrager til den eksisterende viden om risici ved at sætte oplevelsen af risici og håndteringen heraf i relation til den generelle individualisering af sexsalg, og analyserne indikerer, at individualiseringen stiller store krav til sexsælgernes risikohåndtering. Den større frihed og fleksibilitet forbundet med at sælge sex alene betyder således dels, at den enkelte sælger, hvis vedkommende sælger på egen hånd, selv er ansvarlig for at sørge for, at de fysiske rammer for salget er sikre. Derudover viser analyserne, at en stor del af risikohåndteringen beror på sexsælgernes subjektive vurderinger af kundernes adfærd.

6 Sexsælgerens sociale profil

Formålet med dette kapitel er at give et billede af de sociale profiler af seks sælgere i Danmark. Sexsælgerens sociale position i samfundet er et centralt diskussionsemne i både den offentlige og videnskabelige debat. Det gælder ikke mindst spørgsmål om, hvem der bliver seks sælgere, hvorvidt seks sælgere primært er socialt udsatte personer, og i hvilken grad seks sælgerens fysiske og mentale sundhed påvirkes af at sælge sex (Kofod et al., 2011; Henriksen, 2019, 2020; Henriksen et al., 2017). Spørgsmålet om, hvorvidt seks sælgere i Danmark er særligt udsatte, har tidligere været et omdrejningspunkt i et studie fra VIVE, som undersøgte den sociale baggrund for kvinder, der er involveret i indendørs sexsalg (Henriksen, 2020). Studiet var baseret på registerdata om ca. 1.100 indendørs seks sælgere, som blev sammenlignet med en kontrolgruppe, som havde de samme socio-demografiske karakteristika. Sammenligningerne indikerede, at seks sælgerne adskilte sig fra kvinderne i kontrolgruppen på en række centrale sociale baggrundsfaktorer. Eksempelvis havde seks sælgerne i forhold til kontrolgruppen oftere forældre med et lavt uddannelsesniveau og en lav grad af arbejdsmarkedstilknytning. Sexsælgerens forældre havde også i højere grad end kontrolgruppens forældre været i fængsel i løbet af seks sælgerens barndom. Analyserne tydede endvidere på, at seks sælgere selv oftere havde været underlagt anbringelsesforanstaltninger i barndommen, samt at seks sælgere som voksne i højere grad oplevede en række sociale udsathedsfaktorer, herunder fængsling (Henriksen, 2020). Vi vil i dette kapitel bygge videre på viden fra dette studie. I forhold til det forrige studie har vi nu adgang til en endnu større population af seks sælgere, som både indeholder personer med erfaringer fra udendørs og indendørs sexsalg. Ligesom ved det tidligere studie sammenligner vi her seks sælgerens sociale profil med den sociale profil for en kontrolgruppe. Vi har lagt vægt på, at kontrolgruppen ligner gruppen af seks sælgere mest muligt. Det betyder, at vi bl.a. har sikret, at kontrolgruppen matcher gruppen af registrerede seks sælgere i forhold til opvækstvilkår, herunder anbringelsehistorik, da det viste sig at være en meget væsentlig udsathedsfaktor for seks sælgerne i den tidligere undersøgelse.

Vi vil i dette kapitel have særligt fokus på seks sælgerens sociale baggrundskarakteristika og eventuelle tilstødende sociale problematikker. Vores analyser viser, at personer, der er registreret for at sælge sex i Danmark, er en meget heterogen sammensat gruppe af personer. Mens størstedelen af dem ikke har tegn på en særlig grad af social udsathed, som eksempelvis psykisk sygdom, kriminalitet, misbrug eller hjemløshed, er der grupperinger blandt seks sælgere, som har behov for øget social støtte. Især viser vores analyser, at der blandt de registrerede seks sælgere kan identificeres en relativt stor gruppe af personer, som har høj risiko for komplekse problemstillinger, og som derfor kan karakteriseres som særligt socialt udsatte. Mens gruppen af personer med høj risiko for komplekse problemstillinger udgør 3,2 pct. af de registrerede seks sælgere, udgør gruppen i en kontrolgruppe blot 1,8 pct. Det til trods for at kontrolgruppen består af personer med lignende opvækstvilkår. Kapitlets analyser viser endvidere, at der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem forældrebaggrund, og hvorvidt de registrerede seks sælgere er socialt udsatte. Således har de seks sælgere med de mest komplekse problemstillinger også en højere andel af forældre, som har lavt uddannelsesniveau (dvs. en ikke-erhvervskompetencegivende uddannelse som deres højeste uddannelsesniveau) samt forældre, hvor mindst én har modtaget en fængselsdom. Endelig viser analyserne, at seks sælgerne som 35-årige i forhold til jævnaldrende fra kontrolgruppen har en højere andel af personer, som er enlige samt har en lavere tilknytning til arbejdsmarkedet. Inden vi går mere i dybden med resultaterne af vores analyser, præsenterer vi de bagvedliggende metodiske overvejelser.

6.1 Metodiske overvejelser

Analyserne af seksælgernes sociale profil er baseret på statistiske analyser af registerdata fra Danmarks Statistik. Data er blevet konstrueret ved, at vi ud fra CPR-oplysninger har sammenkoblet data for registreringer af seksælgere i Danmark med en lang række administrative registre om seksælgernes socio-demografiske karakteristika, herunder data om deres køn, alder, uddannelse, beskæftigelse og familiebaggrund. Endvidere har vi medtaget information om seksælgernes sociale udsathed i form af mål for behandling af psykiske problemer, misbrug af alkohol, medicin og euforiserede stoffer, kriminalitet, offer for en forbrydelse og hjemløshed. I de statistiske analyser vil fokus være på at afdække samspillet mellem de forskellige former for socialt udsathed i relation til seksælgernes socio-demografiske profil. Dermed undersøger vi, hvad der i forskningslitteraturen kaldes for "intersektionaliteten" mellem de forskellige former for social udsathed (Andrade & Järvinen, 2018).

I tråd med forskningslitteraturen analyserer vi seksælgernes sociale udsathed ud fra et multi-dimensionelt perspektiv (Benjaminsen et al., 2015, 2018). I det multidimensionelle perspektiv er det ikke et spørgsmål om, hvorvidt en person er udsat eller ej, men derimod anses udsathed som et kontinuum fra få eller ingen psykiske eller sociale problemer til komplekse sociale og psykiske problemer (Larsen & Mortensen, 2009). En sådan forståelse af social udsathed sætter krav til de statistiske analyser. Vi vil eksempelvis ikke kunne benytte en traditionel regressionsmodel, eftersom denne alene vil kunne bestemme sammenhænge mellem én afhængig variabel (fx risikovariablen for psykiske problemer) i relation til et sæt af uafhængige baggrundsvARIABLE (fx køn, alder og uddannelsesniveau). Inspireret af tidligere danske studier i social udsathed benyttes derfor en særlig metode kaldet "latent klasseanalyse" til at identificere forskellige grupper (Benjaminsen et al., 2015, 2018). Den latente klasseanalysemodel er udviklet til netop at undersøge overlap mellem flere afhængige variable i relation til de uafhængige variable (McCutcheon, 1987).

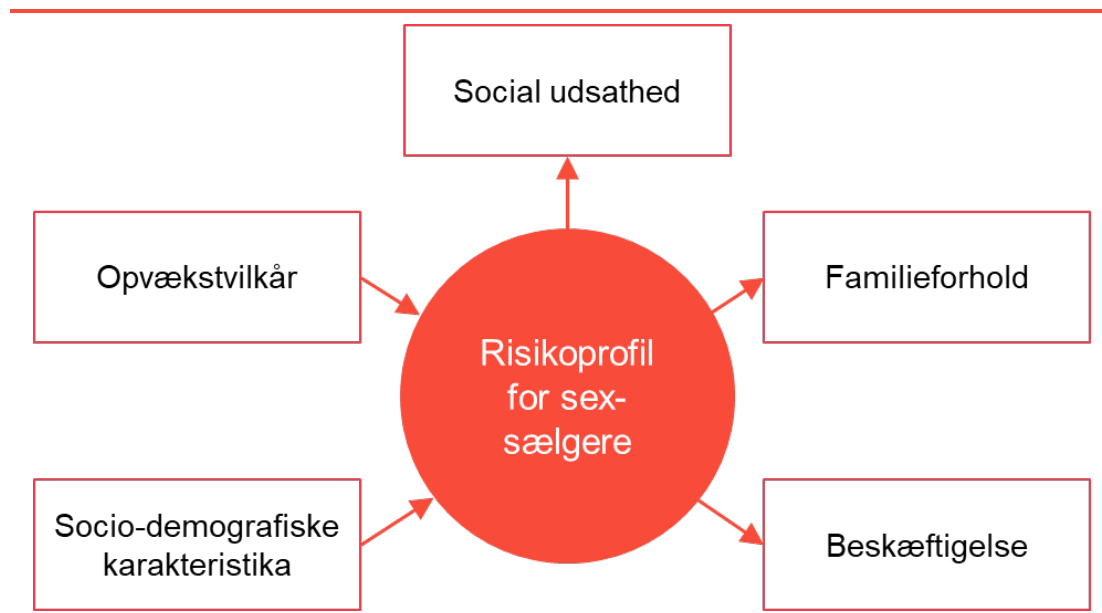
Den latente klasseanalyse vil ud fra mønstrene i de anvendte risikoindikatorer, der indgår i analysen, indkredse et antal unikke profiler. En central pointe er, at vi ved hjælp af den latente klassemodel går fra at tale om risikoindikatorer til i stedet at tale om risikoprofiler vel vidende, at der stadig er tale om grupper, der er identificeret ud fra mønstre på de registerbaserede indikatorer (for mere om denne problemstilling, se Benjaminsen et al., 2015). Risikoprofilerne skal derfor ses som en form for idealtyper blandt seksælgere i Danmark. Af samme grund er karakteristika for risikoprofilerne beskrevet ud fra sandsynligheder. Eksempelvis vil en given profil ikke blive præsenteret ud fra en præmis om, at *alle* personer har et givent karakteristika, men derimod, at personerne i denne profil har øget sandsynlighed for det gældende karakteristika.

I figur 6.1 har vi opstillet vores analytiske model for analyserne i kapitlet. Figuren viser, hvorledes vi antager, at seksælgernes sociale udsathed kan beskrives ved hjælp af et endnu ukendt antal risikoprofiler. Mens én risikoprofil eksempelvis vil være karakteriseret ved at beskrive personer, som har en høj sandsynlighed for misbrug af alkohol og illegale stoffer samt høj sandsynlighed for kriminalitet, vil en anden risikoprofil beskrive en gruppe af personer, som alene har høj risiko for psykiske problemer. Som vist i figuren antager vi endvidere, at disse risikoprofiler er formet af dels socio-demografiske karakteristika, såsom personens køn og alder, dels af opvækstvilkår. Endelig vil vi i de følgende analyser arbejde med en antagelse om, at risikoprofilen også er medvirkende til at forme seksælgernes familieforhold og beskæftigelse.

Det skal understreges, at vi i analyserne alene forholder os til sammenhænge og ikke til kausale årsags-virkningsforhold. Valget på alene at analysere deskriptive sammenhænge beror

først og fremmest på, at det anvendte registerdata ikke tillader mere præcise tidsmål, eftersom indikatorvariable alene måler behandling og ikke faktiske problemer, som kan være ubehand- lede i mange år. Endvidere har vi på baggrund af vores data for de registrerede sexsælgere ikke viden om, hvornår de startede – eller stoppede – med at sælge sex. Vi kan således ikke vide, om sexsalget startede før eller efter eksempelvis psykiske problemstillinger. En person, som startede med at sælge seksuelle ydelser som 18-årig i 2006, kan således potentielt først være registreret i vores data 14 år senere i 2020. Vedkommende kan med andre ord muligvis have solgt sex i mange år, før personen er blevet registreret, hvilket gør det umuligt at be- stemme det kausale forhold mellem sexsalg og potentielle udsathedsfaktorer. Frem for at indgå i en debat om hønen-eller-ægget i forhold til salg af sex og efterfølgende konsekvenser skal analyserne i dette kapitel derfor i højere grad ses som et bidrag til en intersektionel forståelse af social udsathed, hvor problematikker overlapper hinanden (Hancock, 2007). Fremfor at fo- kusere på, *hvornår* en given problematik opstod i personens liv, vil vi i analyserne i stedet konstatere, at den pågældende person på et tidspunkt *har* oplevet eller vil opleve den pågæl- dende problematik.

Figur 6.1 Analytisk model for relationen mellem baggrundsforhold, socio-demografiske ka- rakteristika og social udsathed blandt registrerede sexsælgere

Anm.: Egen figur.

For at måle social udsathed ud fra registerdataoplysninger trækker vi på tidligere undersøgel- ser (Benjaminsen et al., 2015, 2018) og anvender følgende fem indikatorer: psykiske proble- mer, anbringelsesforanstaltninger under opvæksten, fængselsstraf, ofre for en forbrydelse samt hjemløshed. Psykisk sygdom er målt ud fra data fra Sundhedsdatastyrelsen og måler behandling for alle diagnosticerede former for psykiske lidelser. Anbringelsesforanstaltninger måles ud fra Danmarks Statistiks opgørelse af hjælpeforanstaltninger til børn, unge og familier, der har behov for særlig støtte i henhold til udvalgte paragraffer i Lov om Social Service. Fæng- selsstraf måles ud fra registeret for kriminalstatistik i forhold til afsluttede retssager, som er endt med en fængselsdom. Information om ofre for forbrydelser er baseret på data fra Politiets sagsstyringsystem (POLSAS) og måler ofre for anmeldte volds- og seksualforbrydelser. Be- mærk, at vi i indikatoren for ofre for forbrydelser ikke ser på, om anmeldelsen førte til en doms-

fældelse, hvor den skyldige er blevet dømt, men alene, at en person har anmeldt, at vedkommende er offer for en volds- eller seksualforbrydelse. Vi måler hjemløshed ud fra registeroplysninger om brug af boformer for hjemløse (jf. servicelovens § 110).

I analyserne medtager vi samtlige seksælgere, som i vores datakilder er blevet registreret i perioden fra 2007 til 2020. Vi har ekskluderet personer født før 1955, da vi vurderer, at de 141 personer født fra 1932 til 1954 er spredt ud over et så stort aldersspænd, som ikke er godt dækket af registervariablene for risikoindikatorerne. Tabel 6.1. viser tidsperioden for registrering af de udvalgte indikatorer i forhold til minimum og maksimums alder for de registrerede seksælgere i analysen.

Tabel 6.1 Indikatorer for social udsathed blandt seksælgere registreret i perioden fra 2007 til 2020

Social udsathed	Første måling			Sidste måling		
	År	Min. alder	Max alder	År	Min. alder	Max alder
Anbringelsesforanstaltninger	1980	0	25	2020	20	65
Psykisk sygdom	1999	1	44	2020	20	65
Behandling af misbrug for alkohol, medicin og euforiserende stoffer	1999	0	44	2018	18	63
Fængselsstraf	1980	18	25	2019	19	64
Offer for en volds- eller seksualforbrydelse	2001	1	46	2019	19	64
Hjemløse	1999	1	44	2019	19	64

Som vist i tabel 6.1 er der forskel på, hvor stort datavindue der er for de forskellige risikoindikatorer. Eksempelvis er der registeroplysninger fra Sundhedsdatastyrelsen for behandling af psykisk sygdom for perioden fra 1999 til 2020, mens der blot er registeroplysninger for ofre for straffelovsforbrydelser for perioden fra 2001 til 2020. Analyserne i kapitlet skal derfor ses med det forbehold, at der især for ældre personer kan være et mørketal i forhold til visse indikatorer på social udsathed, som eksempelvis hjemløshed, hvor første måling i registre er i 2001. Omvendt kan man argumentere for, at social udsathed længere tilbage i tid – for langt størstedelen af personerne i analysen – vil udgøre et mindre problem for deres dagligdag end psykiske og sociale problematikker, der er indtruffet for nyligt (for mere om de metodiske udfordringer med at anvende registerbaseret data til mål for social udsathed, se Benjaminsen et al., 2015). I de følgende analyser vil vi kortlægge de interne sammenhænge mellem de seks risikoindikatorer for socialt udsathed. Især vil vi vise, hvorvidt gruppen af registrerede seksælgere har et særligt mønster for social udsathed.

6.2 Adskiller seksælgere sig fra andre befolkningsgrupper?

Nyere forskning peger på, at seksælgere i Danmark udgør en relativt selekteret gruppe af personer, som i overvejende grad kommer fra hjem, som i forvejen er karakteriseret ved sociale problemer (Henriksen, 2020). Dermed kan undersøgelser af seksælgernes sociale baggrund let komme til at ende i en diskussion om, hvorvidt der er tale om selektion (at udsatte personer i højere grad sælger sex) eller påvirkning (at det at sælge sex fører til social udsathed). For at imødegå en sådan problemstilling vil vi i vores analyser sammenligne de registrerede seksælgere karakteristika med en kontrolgruppe. Kontrolgruppen er udtrukket fra Danmarks Statistik, hvor individerne er samlet til at ligne vores population af registrerede seksælgere mest muligt i forhold til deres socio-demografiske baggrundskarakteristika. Kontrolgruppen består derfor af

10.000 personer, som er udtrukket ud fra en stratificeret stikprøve således, at personerne matcher de registrerede seksælgere i forhold til køn, alder og svære opvækstvilkår (målt ved forældrenes uddannelsesniveau, samt at der under opvæksten er foretaget anbringelsesforanstaltninger). Kontrolgruppen kan dermed anses for at bestå af personer, hvor størstedelen har haft en opvækst formet af sociale problemer.

Tabel 6.2 giver et statistisk overblik over de registrerede seksælgere i relation til kontrolgruppen. For at undersøge, hvorvidt seksælgere som kontrolgruppen adskiller sig fra kvinder i den danske befolkning som helhed, har vi i tabellen også medtaget et repræsentativt udsnit fra hele befolkningen blandt kvinder fra samme periode i starten af 1970'erne (gennemsnits fødselsår på 1973). Udtrækket består af 5.000 kvinder. Som det fremgår af tabellen, har vi til analyserne medtaget 2.532 unikke personer, som er registreret for at sælgere sex i perioden fra 2007 til 2020 af hhv. Rigspolitiet, KFUKs Sociale Arbejde eller Socialstyrelsen. Eftersom en person kan være registreret flere gange undervejs i perioden, måles deres demografiske karakteristika (alder, køn og familieforhold), første gang de optræder i data, mens indikatorerne for social udsathed måles kumuleret over hele perioden, jf. de metodiske udfordringer med at anvende registerdata til at måle social udsathed. Vi har af Sundhedsdatastyrelsen fået adgang til data om, hvorvidt de registrerede seksælgere har modtaget behandling for misbrug af alkohol, medicin og euforiserende stoffer, samt om de har modtaget behandling for psykiske lidelser. Imidlertid har vi ikke fået adgang til data om disse indikatorer for hele befolkningen. Vi har derfor til denne tabel valgt alene at vise indikatorer for variable, som vi kan måle for seksælgere, kontrolgruppen og for stikprøven af tilfældigt udvalgte kvinder født i samme periode.

En central pointe for sammenligningen af de tre grupper i tabel 6.2 er, at der kun er godt to tredjedele af de registrerede seksælgere, som vi har gyldige CPR-oplysninger for, og som kan genfindes i registrene. Det skyldes, at mange seksælgere kommer til Danmark i kortere perioder og derfor ikke altid når at få tildelt et CPR-nummer. Endvidere skal det påpeges, at alle indikatorerne for socialt udsathed er målt ud fra, at personerne i analysen har modtaget velfærdsstatslige ydelser, som eksempelvis behandling for et misbrug af stoffer eller psykisk lidelse. Dermed tager vi i analyserne med registerdata ikke højde for det mørketal af personer, som eksempelvis hyppigt benytter sig af alkohol og stoffer uden at komme i behandling eller personer, der begår kriminalitet uden at blive opdaget. Analyserne i dette kapitel skal derfor ses som et konservativt bud på de sociale problematikker, der er blandt gruppen af seksælgere i Danmark.

Statistiske analyser af målene for de socio-demografiske karakteristika i tabel 6.2 viser, at gruppen af registrerede seksælgere ligner personerne i den matchede kontrolgruppe i forhold til både fødselsår og køn. Imidlertid har de registrerede seksælgere et lavere uddannelsesniveau. Således har eksempelvis en tredjedel af seksælgere et lavt uddannelsesniveau, hvilket her er defineret ved et ikke-erhvervskompetencegivende uddannelsesniveau (dvs. en grundskole- og/eller en gymnasial uddannelse). Til sammenligning har blot 26 pct. af personer i kontrolgruppen tilsvarende lavt uddannelsesniveau. For det tilfældige udtræk af 5.000 jævnaldrende kvinder fra befolkningen er andelen af kvinder med et tilsvarende lavt uddannelsesniveau på 18 pct. Hertil skal det dog bemærkes, at vi ikke har uddannelsesoplysninger for 47 pct. af samtlige registrerede seksælgere. Usikkerheden i målet for seksælgernes uddannelsesniveau skyldes, at over halvdelen af seksælgere ikke er født i Danmark, hvilket betyder, at deres uddannelser fra deres hjemlande ikke nødvendigvis er oplyst til Danmarks Statistiks demografiske registre.

Tabel 6.2 Socio-demografiske karakteristika for gruppen af registrerede seksælgere, kontrolgruppen og et tilfældigt udsnit af 5.000 kvinder

	Gruppen af registrerede seksælgere	Kontrolgruppe	5.000 tilfældige kvinder
<i>Socio-demografi</i>			
Fødselsår	1972,30 (0,20)	1974,56 (11,63)	1972,77 (4,30)
<i>Køn</i>			
Andel mænd	2,50	2,34	0
Andel kvinder	97,50	97,66	100
<i>Indvandring</i>			
Dansk	46,98	84,48	83,92
Første generationsindvandrere	51,72	14,01	15,24
Anden generationsindvandrere	1,30	1,51	0,84
<i>Uddannelsesniveaue</i>			
Lav	32,58	25,55	17,76
Mellem	7,70	31,92	34,60
Høj	13,03	36,92	37,96
Ukendt	46,68	8,71	9,68
<i>Social udsathed</i>			
Andel med anbringelsesforanstaltninger	15,68	14,75	4,95
Andel med behandling for psykisk sygdom	9,56	18,21	Ingen data
Andel med misbrugsbehandling	3,00	-	Ingen data
Andel med fængselsstraf	8,93	4,48	3,38
Andel offer for en volds- eller seksualforbrydelse	5,77	6,98	5,24
Andel, der har været hjemløs	2,21	1,04	0,84
Antal personer i alt	2,532	10.000	5.000

Kilde: Data fra Danmarks Statistik, Rigspolitiet, KFUKs Sociale Arbejde og Socialstyrelsen.

I forhold til indikatorerne for socialt udsathed viser tabel 6.2, at andelen af personer, som har oplevet anbringelsesforanstaltninger under deres opvækst, er nogenlunde lige stor, når vi sammenligner gruppen af seksælgere med kontrolgruppen (hhv. 16 pct. blandt de registrerede seksælgere mod 15 pct. i kontrolgruppen). I forhold til de registrerede seksælgere har kontrolgruppen en dobbelt så høj andel af personer, som har modtaget behandling for psykisk sygdom (18 pct. mod 9 pct.). Godt 6 pct. af de registrerede seksælgere har anmeldt et enten voldeligt eller seksuelt overgreb, hvilket er nogenlunde på niveau med kontrolgruppen, hvor andelen er på 7 pct. samt det repræsentative udsnit (5 pct.). Endvidere har 3 pct. af de registrerede seksælgere modtaget behandling for misbrug af alkohol, medicin og illegale stoffer.

Blandt de 5.000 tilfældige kvinder fra årgang 1974 er andelen, hvor der har været en anbringelsesforanstaltning, derimod på blot 5 pct. Det viser, at gruppen af seksælgere og kontrolgruppen som forventet ligner hinanden, og at begge grupper samtidig adskiller sig fra gruppen af tilfældigt udvalgte. På en række andre parametre synes gruppen af seksælgere dog at være mere udsatte end personerne i kontrolgruppen. I forhold til kontrolgruppen er der således en

højere andel af de registrerede seksælgere, som har været i fængsel, været offer for en forbrydelse eller haft perioder med hjemløshed. Således har eksempelvis 9 pct. af seksælgere været i fængsel mod godt 5 pct. af personerne i kontrolgruppen. Kontrolgruppen er her tættere på det tilfældige udsnit af kvinder, hvor andelen med fængselstraf er på 3 pct.

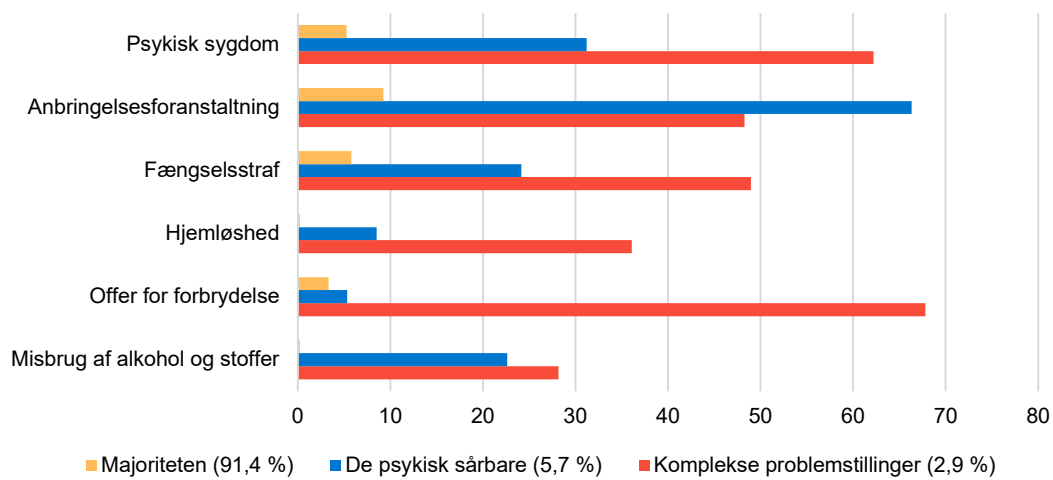
På baggrund af tabel 6.2 fremstår gruppen af registrerede seksælgere til at være mere socialt udsatte end både kontrolgruppen (til trods for at grupperne er sammenlignelige i forhold til opvækstvilkår) og et tilfældigt udsnit af jævnaldrende kvinder fra hele befolkningen. Spørgsmålet er dog, om de udsatte seksælgere alene kan findes blandt en mindre, stærkt udsat gruppe, som trækker gennemsnittet op, eller om de sociale problemer er mere spredt ud blandt seksælgere. Det spørgsmål vil vi besvare i næste afsnit, hvor vi anvender en latent klasseanalyse til at undersøge mønstrene i indikatorerne for social udsathed. Derudover vil vi supplere med seksælgernes egne fortællinger med oplevelser af social udsathed.

6.3 Social udsathed blandt seksælgere

For at undersøge i hvilken grad sociale udsathed blandt gruppen af registrerede seksælgere primært omhandler en mindre gruppe af marginaliserede, anvender vi en latent klasseanalyse model. Denne type model er baseret på en statistisk antagelse om, at sammenhænge på tværs af forskellige indikatorer for socialt udsathed kan forklares ud fra nogle gensidigt udelukkende underliggende "klasser" eller idealtyper (McCutcheon, 1987). Det svarer i vores analyse til, at sammenhængene på tværs af risikoindikatorerne kan forklares ud fra forskellige underliggende sociale profiler. Hver af disse profiler vil have forskellige sandsynligheder for risikoindikatorerne. Eksempelvis kan det tænkes, at én profil af registrerede seksælgere har høj risiko for misbrug af hårde stoffer og fængselsdomme, mens en anden profil af registrerede seksælgere alene har høj risiko for alvorlige psykiske problemer.

I analyserne med de latente klassemodeller medtager vi samtlige personer, som er registreret som seksælgere, der er født i perioden 1955 til 2000. Modellsøgningen viser, at vi kan identificere tre latente klasser eller idealtyper, som opdeler seksælgere i adskilte grupper efter deres risiko for socialt udsathed. I bilag 9 gennemgår vi de metodiske overvejelser for modellsøgningen. Figur 6.2 giver et overblik over, hvorledes klasserne i modellen repræsenterer de tre idealtypiske grupper med hver deres unikke profil for socialt udsathed.

Figur 6.2 De tre risikoprofiler for de registrerede seksælgere

Kilde: Data fra Danmarks Statistik, Rigspolitiet, KFUKs Sociale Arbejde og Socialstyrelsen.

Som vist i figur 6.2 er den første risikoprofil, som vi har navngivet "majoriteten", den største af de tre risikoprofiler og omfatter ca. 91 pct. af seksælgere. "Majoriteten" er karakteriseret ved at have relativt lave sandsynligheder for at have oplevet samtlige former for social udsathed. De højeste risici for majoriteten er at have haft anbringelsesforanstaltninger under opvæksten (9 pct. risiko), at have siddet i fængsel (6 pct.) samt modtage behandling for en psykisk sygdom (5 pct.). Den næste risikoprofil, som omhandler ca. 6 pct. af individerne i analysen, har vi navngivet "De psykisk sårbare", eftersom personer i denne risikoprofil har markant højere risiko end majoriteten for at have modtaget behandling for en psykisk lidelse (31 pct.). De psykisk sårbare har også en høj risiko for at have haft anbringelsesforanstaltninger under opvæksten, men da alle tre risikoprofiler i forhold til det repræsentative udsnit af jævnaldrende kvinder har relativt høje risici for anbringelsesforanstaltninger, navngiver vi profilen i forhold til deres risiko for psykisk sygdom. Personer i denne risikoprofil har endvidere en højere risiko end majoriteten for at have været offer for en volds- eller seksualforbrydelse (5 pct. mod 3 pct. risiko i majoriteten) og for at have været under behandling for misbrug (23 pct. mod < 0,1 pct. i majoritetsgruppen). Den tredje og sidste klasse er den mindste og består af ca. 3 pct. af individerne i analysen. Denne gruppe har markant højere risici for udsathed på samtlige af de seks indikatorer, hvorfor vi har navngivet klassen som personer med "Komplekse problemstillinger".

Tidligere forskning fra både Danmark og udlandet peger på, at der blandt seksælgere er en stærk sammenhæng til udsatte forældre (Fredlund et al., 2013; Henriksen, 2020; McCarthy et al., 2014). Vi vil derfor i det næste afsnit præsentere registeranalyser af, i hvilken grad familiebaggrund spiller en rolle for seksælgernes grad af socialt udsathed, hvorefter vi inddrager de kvalitative interviews med seksælgere for at få et større indblik i, hvordan evt. social udsathed er kommet til udtryk i seksælgerens liv.

6.3.1 Social udsathed og familiebaggrund

For at måle forældrenes grad af udsathed anvender vi data om, hvorvidt mindst én af forældrene har modtaget en fængselsdom samt mål for den højeste gennemførte uddannelse. Tabel 6.5 viser fordelingen af de to forældremål for de tre risikoprofiler for registrerede seksælgere samt for kontrolgruppen og det tilfældige udsnit af jævnaldrende kvinder.

Tabel 6.3 Forældrebaggrund

	Tilfældigt udsnit af kvinder	Kontrolgruppen	Risikoprofiler for de registrerede seksælgere		
			Majoriteten (91,4 %)	De psykisk sårbare (5,7 %)	Komplekse problemstillinger (2,9 %)
Forældre med lav uddannelse	12,41	16,22	18,88	49,31	38,36
Forældre i fængsel	3,38	4,48	13,30	47,92	35,62
Forældre med lav uddannelse og fængsel	0,94	1,20	5,36	28,47	12,33

Anm.: Alle tre sammenhænge mellem de registrerede seksælgere og forældrebaggrund er statistisk signifikante ud fra χ^2 -test ved $p < 0,000$.

Kilde: Data fra Danmarks Statistik, Rigspolitiet, KFUKs Sociale Arbejde og Socialstyrelsen.

På baggrund af tabel 6.5 kan vi konkludere, at der blandt gruppen af registrerede seksælgere er en selektion i forhold til opvækstvilkår. Således har en større andel af de registrerede seksælgere, som kan kategoriseres som psykisk sårbare eller som værende i risiko for komplekse problemstillinger, forældre med lav uddannelse og fængselsdomme. Blandt seksælgerne er andelen af seksælgere, som har forældre, der både har lav uddannelse og fængselsdomme, på hhv. 5 pct. i majoritetsgruppen, 28 pct. i gruppen af psykisk sårbare og 12 pct. for seksælgerne med komplekse problemstillinger. Til sammenligning er den tilsvarende andel i såvel kontrolgruppen som i det tilfældige repræsentative udsnit af jævnaldrende kvinder på ca. 1 pct.

6.3.2 Seksælgernes egne oplevelser af social udsathed og tilstødende sociale problemer

Vi vil i dette afsnit fokusere på seksælgernes egne fortællinger om socialt udsathed. Vi ser i afsnittet særligt på de danske seksælgeres fortællinger, da det primært er personer med dansk baggrund, som indgår i registeranalyserne, da de udenlandske seksælgere kun i begrænset omfang kan genfindes i registre. Flere af de interviewede fagpersoner fortæller dog om omfattende sociale problemer blandt de udenlandske seksælgere. Flere fagpersoner beskriver således, at de i sammenligning med tidligere i dag har kontakt til flere udenlandske seksælgere, som har problemer med stoffer end alkohol. Derudover er der en fagperson, der påpeger, at vedkommende i højere grad oplever at have kontakt til udenlandske seksælgere *"med alvorlige psykiske og fysiologiske problemer"*. Flere fagpersoner fortæller i relation til dette, at de har kontakt til en del grønlandske kvinder, som kæmper med massive sociale problemer, herunder hjemløshed og misbrug, og hvor løsningen bliver at sælge eller bytte sex til gengæld for stoffer, alkohol og/eller overnatningsmuligheder. I flere af interviewene med fagpersoner gives der udtryk for, at der er relativt meget sexsalg inden for stofmiljøet, da det er den måde, man får betalt sine stoffer.

På baggrund af interviewene med de danske seksælgere er det tydeligt, at en del af de interviewede seksælgere ikke har en subjektiv oplevelse af at være socialt udsat, og at de formentlig vil tilhøre den klasse, som vi har navngivet 'majoriteten'. Vi ser dog også flere eksempler på seksælgere, som har erfaringer med ustabile opvækstvilkår og tilstødende sociale problemer, herunder erfaringer med psykisk sygdom, kriminalitet og misbrug. Ser vi nærmere på seksælgernes fortællinger om familiebaggrund og opvækstvilkår, spænder fortællingerne over beskrivelser af en opvækst, som oplevedes uproblematisk, til beskrivelser af særdeles ustabile opvækstvilkår med beretninger om incest, omsorgssvigt, stof- og alkoholmisbrug samt fjernelse fra hjemmet. I forhold til førstnævnte er der flere, der påpeger, at de er vokset op i en *"helt*

almindelig kernefamilie" (Peter), at de har en *"rigtig god relation til familien"* (Anette) og generelt er vokset op i stabile hjem, *"hvor der ikke manglede noget"* (Peter).

Camilla, der er 35 år og har solgt sex indendørs i 15 år, er en af dem, som påpeger, at hun er vokset op i en *"god kernefamilie"* med forældre med gode job. Hun fortæller:

[Jeg] er vokset op i en god kernefamilie. Min far er højtstående inden for [navn på virksomhed og stilling]. Og min mor har siddet med HR, Human Ressource Marketing, også et fint job. Så alle de der ydre omstændigheder, de har været på plads, og har egentlig haft et godt familieliv siden barnsben. En god, tæt familie, hvis man kan kalde det det.

Camilla fortæller dog, at hun i de tidlige teenageår *"begyndte at skeje rigtigt meget ud"* og blev involveret i småkriminalitet og begyndte at drikke. Dette ledte til mange sammenstød med forældrene, som til sidst betød, at Camilla flyttede hjemmefra i en alder af 17-18 år uden egentlig at have et sted at tage hen, så hun boede lidt hos en veninde og *"flyttede lidt rundt omkring"* og *"levede fra dag til dag"*. Hun beskriver teenageårene og tiden, op til hun flyttede, således:

Jeg begyndte at lyve, jeg begyndte at stjæle, jeg begyndte at drikke, og jeg følte ikke, at jeg passede ind i min egen familie. De prøvede jo altid at holde moralen højt, og det, hvad kan man sige, det moralske kompas i orden. Og især også fordi jeg kommer fra en familie, hvor tingene altså – der lyver vi ikke, og vi stjæler ikke og bedrager ikke. Så der var mange samtaler med mig, da jeg var ung... Og det eskalerede og eskalerede og eskalerede og eskalerede, og det blev værre og værre, og jeg følte ikke, at de kunne forstå mig, og de har jo selvfølgelig ikke følt, at jeg kunne forstå dem. Så da jeg bliver omkring de her 17-18 år, der har tingene været så slemme, at til sidst der duede det bare ikke, at jeg boede ved mine forældre. De var kørt ned, og jeg var bare – altså jeg var på en rute, der hed point of no return. Der var ikke mere at gøre for mig.

I dag er Camilla blev diagnosticeret med mild grad af borderline, og når hun ser tilbage, er hun overbevist om, at hun allerede havde problemer med borderline som barn. Camilla sælger ikke sex længere, og hun har i dag god kontakt med sine forældre, som hun synes er en stor følelsesmæssig og økonomisk støtte, og de hjælper hende bl.a. i forhold til at få genetableret kontakt til hendes søn, som hun ikke så i en periode over 5 år, men som hun er begyndt at få lidt mere kontakt med på interviewtidspunktet.

Hvor Camilla beskriver sin familie som god og tæt, fortæller andre interviewpersoner om ustabile opvækstvilkår og om dårlig eller ingen kontakt til deres forældre i dag. Flere fortæller om at være vokset op med en eller begge forældre, som havde *"svært ved at udfylde forældrerollen"* (Julie) på grund af psykisk sygdom, misbrug, og som har haft svag eller ingen tilknytning til arbejdsmarkedet og har haft svære økonomiske problemer. Julie oplevede, at hun igennem sin opvækst var *"mor for [sin] mor"*, som led af en svær depression, og hun begyndte at sælge sex for at hjælpe moren med at skaffe penge (se i øvrigt boks 8.1 i kapitel 8). Anne, der tidligere har solgt sex både uden- og indendørs, er ligeledes vokset op med en mor, som ifølge Anne *"var fraværende og ikke kunne magte det"*. Anne boede med sin mor og hendes mors kæreste, som forgreb sig seksuelt på Anne op gennem hendes opvækst. Hun mødte først sin biologiske far som 10-årig, og da *"den her incestuøse familie"* gik i *"opbrud"*, flyttede hun ind hos sin biologiske far og hans kæreste, som begge havde et misbrug af alkohol og stoffer, og som ligeledes var i fængsel i perioder. Efter halvandet år hos faren flytter Anne på institution. For Annes vedkommende var opholdet på ungdomsinstitutionen en svær tid, fordi hun føler sig

svigtet af sin familie og oplever, at hun i en alder af 13-14 år skal klare sig selv, hvilket hun efter eget udsagn *"ikke aner, hvordan man gør"*. Hun beskriver følelsen af svigt således:

Det handlede jo heller ikke kun om deres misbrug, men også om de relationer, som vores familie byggede på. Jeg havde jo også en forestilling om, at min far skulle redde mig, men det følelsesmæssige bånd var der ikke. Det er meget naturligt, at man som barn tænker sådan. Min far har ikke kunnet magte det, og for min mor er det lidt det samme.

Anne fortæller, at hun her små 30 år senere kan se, at hun undervejs i sin barn- og ungdom har flere *"klassiske forsøg på råb om hjælp"* i form af bl.a. selvforsøg eller en overdosis, og hvor hun tidligere har haft en opfattelse af, at det var hende selv, der var problemet, mener hun i dag, at der *"klart skulle have ringet alarmklokker"* i det sociale system, så hun kunne have fået hjælp dengang.

Ligesom Anne er der en del andre af de interviewede seksælgere, som har været anbragt uden for hjemmet i løbet af deres opvækst. Anbringelse uden for hjemmet kan have forskellige årsager, men for de seksælgere, som vi har talt med, har den altovervejende grund været en eller anden form for omsorgssvigt fra forældrenes side eller i den nærmeste familie. Mette, der i dag er 39 år, fortæller eksempelvis, at hun voksede op med en alkoholiseret far og en mor, der *"tæsker"* hende op gennem hendes opvækst, begyndende fra da Mette er i 2-3-årsalderen. Moren er, ifølge Mette, selv blevet udsat for seksuelle overgreb fra sin far, da hun var barn, og i løbet af Mettes barndom forgriber morfaren sig også seksuelt på hende. Som teenager bliver Mette anbragt i den forstand, at hun får et værelse i København, som hun har frem til, at hun bliver 18 år, hvorefter hun på grund af sin alder ikke længere kan have værelset. Ifølge Mette er der dog ingen form for efterværn, da hun fylder 18 år, og hun ender derfor på gaden. Andre seksælgere beskriver ligeledes at være vokset op med forældre, der var misbrugende, og at have en opvækst, som var præget heraf. Mie fortæller, at hun voksede op hos en mor, der kæmpede med psykiske problemer og alkoholmisbrug, hvorfor Mie havde en aflastningsfamilie, som hun var ved hver anden weekend samt en *"voksen, som kunne tage hende med på ture"* (formentlig kontaktperson fra kommunen). Mie var egentlig glad for begge foranstaltninger. Som 13-årig kommer hun dog på et opholdssted for adfærdsvanskelige piger, hvor hun boede i godt 2 år. Opholdet var dog ikke godt, så hun endte med at flytte hjem til sin mor igen, hvilket hun dog betegner som *"en katastrofe"*. Hun boede hjemme hos sin mor i ganske få måneder, inden hun mødte en sundhedsplejerske, som ifølge Mie *"ændrede [hendes] liv"* bl.a. ved at hjælpe med at komme på et nyt opholdssted, som hun blev rigtigt glad for, og som bl.a. hjalp hende med at fuldføre 9. klasse og derved færdiggøre folkeskolen. Mie boede på opholdsstedet, indtil hun var 18 år, og er stadig i kontakt med personalet på stedet, som hun beskriver som sin plejefamilie.

Flere af seksælgene beskriver, at de også selv har haft problemer med misbrug af stoffer og alkohol, og for nogle har det, jf. ovenstående, været en gennemgående faktor i hele deres liv. Det gælder eksempelvis Annie, der i dag er 40 år, og som fortæller om omfattende stof- og alkoholmisbrug i hele den nærmeste familie op igennem hendes liv – *"Altså, de er stort set – min søster, kusiner og min mor og min far – de er alle sammen døde af enten alkohol eller stoffer"*. Annie blev introduceret til stoffer tidligt, da hun bl.a. hjalp sin mor med at lave kuverter til stofferne, som moren så skulle ud og sælge. Adspurgt om, hvornår hun selv begyndte på stoffer, svarer hun følgende:

Altså hashen. Der røg jeg første gang på en joint, da jeg var 7, og jeg havde små lyserøde nervepiller liggende på en overhylde, som min mor havde givet mig i en lille æske, som jeg bare kunne tage lidt af, hvis det var, at jeg havde det hårdt, eller jeg havde det svært. [...] Det er helt sygt at tænke på. Men dengang var det normalt for mig.

Annie udviklede over årene selv et misbrug, som hun finansierede ved hjælp af sexsalg. Flere andre beskriver ligesom Annie, at de også selv har haft problemer med stoffer, da de startede med at sælge sex. Det gælder bl.a. Jens, som med egne ord "sniffede for meget kokain", og Katja, som oplevede, at hendes misbrug eskalerede, da hun begyndte at sælge sex. Katja fortæller:

Man kan meget hurtigt få et misbrug af at være i den her branche. Det kan man, fordi det kan være rigtig hårdt for sjælen engang imellem. Men jeg var ude i et misbrug, inden jeg startede det her, og så kom jeg ud i et større misbrug, da jeg kom i gang, fordi pengene ... lige pludselig havde jeg bare råd til alt det, jeg ville have. Hele tiden!

Både Katja og Jens beskriver, at de i dag er ude af deres misbrug. Katja sælger stadig sex, mens Jens stoppede med at sælge sex, da han stoppede med at tage stoffer. Han fortæller følgende om sit liv i den periode, hvor han tog stoffer og solgte sex:

Jeg brugte måske en million på halvandet år, kun på kokain. En million danske kroner på halvandet år på kokain. Jeg købte to biler, der blev beslaglagt, jeg fik et klip i kørekortet, og jeg røg i fængsel i 3 måneder. Jeg var dybt kriminel. Jeg solgte stoffer. Det der var bare et lille problem af noget større. Jeg stoppede med sælge, stoppede med at sniffe, stoppede med at ryge tjald hver dag og stoppede med at have sex for penge

Enkelte andre sexsælgere fortæller ligesom Jens om at have været involveret i kriminalitet af forskellig slags, og nogle har også oplevet at være i fængsel. Andre har ikke selv direkte erfaringer med kriminalitet, men har haft det tæt inde på livet, enten i barndommen ved at forældre har været involveret i kriminalitet, eller som voksne ved at de har været i forhold med personer, som har erfaringer med kriminalitet. Herudover er der flere beskrivelser af sexsælgere, som oplever psykiske problemer, ofte i kombination med sociale problemstillinger såsom misbrug. En af de sexsælgere, som beskriver psykiske problemer, er Lotte, der beskriver det således:

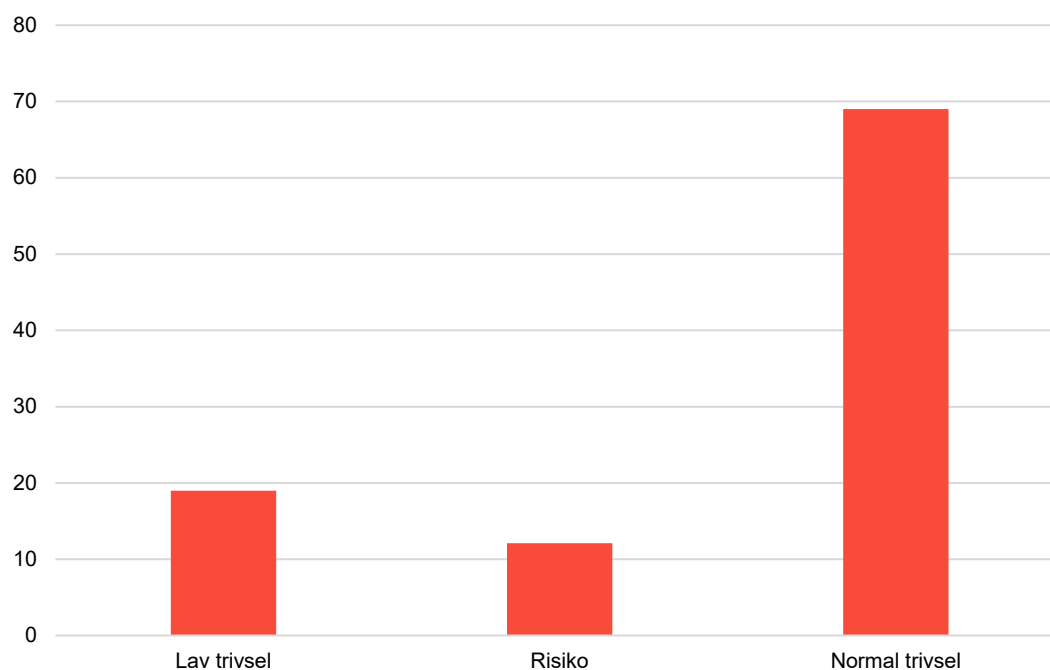
Jeg har jo fået konstateret dissociationer, og jeg har fået konstateret PTSD. [...] Jeg kan lukke af for mine følelser, og jeg kan blive helt følelseskold. [...] jeg har også gjort det over for mine børn, min mand og mine børnebørn, og det er jo der, det bliver noget lort, fordi det virkede jo rigtig godt over for kunderne og mennesker, man ikke gad have ind i sit system, men at gøre det over for mennesker, som elsker dig ubetinget, er noget lort.

For at undersøge aspektet vedrørende sexsælgernes subjektive oplevelse af social udsathed yderligere, inddrager vi viden fra spørgeskemaundersøgelsen, hvor vi bl.a. har spurgt til sexsælgernes egen oplevelse af sociale problemer. Vi har for det første gjort dette ved at spørge til egen trivsel ud fra WHO's validerede trivselsindeks, som måler psykisk trivsel. Derudover er sexsælgerne blevet spurgt til, om de inden for det seneste år har haft behov for støtte i forhold til psykiske problemer, fysiske helbredsproblemer, økonomiske problemer, ledighed, boligproblemer samt misbrugsproblemer af alkohol, medicin og euforiserende stoffer. Denne viden om

sexsælgerens egne oplevelser udgør et vigtigt element til de registerbaserede analyser, som alene måler, hvorvidt seksælgerne har modtaget behandling for sociale problemer.

Analysen af besvarelserne vedrørende trivsel jf. WHO's trivselsindeks viser, at størstedelen af seksælgerne oplever en normal trivsel på tidspunktet for besvarelsen af spørgeskemaet. Indekset er konstrueret ud fra fem spørgsmål om seksælgerens trivsel de seneste 2 uger. Ved at tage summen af spørgsmålene og multiplicere med fire fås et intervalscore på mellem 0-100. Tidligere komparative undersøgelser har vist, at Danmark er blandt de lande i Europa med den højeste score med en gennemsnitsværdi på 70,1 i trivselsindekset (EQLS). Blandt seksælgerne, som har besvaret spørgeskemaundersøgelsen for denne undersøgelse, er trivselsscoren dog lavere med en værdi på 60,2. WHO oplyser, at værdier mellem 0-35 indikerer, at respondenterne har stor risiko for depression eller stressbelastning. En værdi mellem 36-50 angiver, at respondenterne er i risiko, mens en værdi på over 50 indikerer, at der ikke er risiko for depression eller stressbelastning. En mere detaljeret analyse af seksælgerens trivselsindeksscore fremgår af figur 6.3. Figuren viser, at størstedelen af seksælgerne (69 pct.) giver udtryk for, at de oplever en normal trivsel, mens 19 pct. dog angiver en lav trivsel. Godt 12,1 pct. af seksælgerne giver i besvarelserne af WHO's trivselsindeks udtryk for, at de befinder sig i en risikogruppe, hvor deres trivsel kan udvikle sig til at være lav.

Figur 6.3 Sexsælgerens trivsel målt ved WHO's trivselsindeks

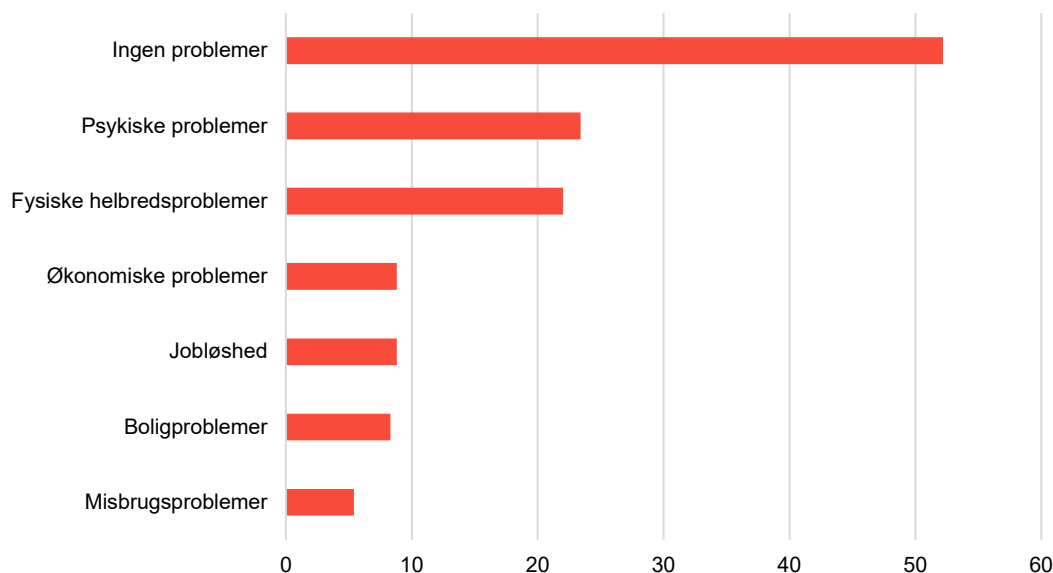
Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark (n = 205).

Ser vi nærmere på spørgsmålet om, hvorvidt seksælgerne har oplevet at have brug for støtte til en række problemstillinger inden for det seneste år, kan vi se, at halvdelen (52 pct.) af seksælgerne ikke har haft behov for støtte til forskellige sociale problematikker. Resultaterne er afbilledet i figur 6.4 og viser desuden, at psykiske problemer er det mest udbredte problem, idet 23 pct. af seksælgerne angiver at have oplevet et behov for støtte til psykiske problemstillinger. Dernæst kommer fysiske helbredsproblemer (22 pct.), mens godt 8 pct. angiver, at de har haft hhv. økonomiske problemer, problemer med jobløshed samt boligproblemer. Endelig

angiver 5 pct., at de har haft problemer med misbrug af alkohol, medicin og euforiserende stoffer.

Figur 6.4 Sexsælgernes vurdering af støttebehov i relation til forskellige problematikker det seneste år

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark (n = 205).

I den latente klasseanalyse fandt vi, at der er en mindre gruppe af seksælgere, som kan karakteriseres som havende komplekse sociale problemstillinger, og hvor der optræder en kombination af forskellige udsathedsfaktorer. Data fra spørgeskemaundersøgelsen viser i tråd hermed, at de fleste af de seksælgere, der har deltaget i undersøgelsen, oplever normal trivsel, mens der er en mindre gruppe, som oplever lav mental trivsel. Vi kan dog i det kvalitative materiale genfinde billedet af, at der for de mest udsatte seksælgere er en kombination af udsathedsfaktorer i spil. Der er således flere af seksælgernes fortællinger, der vidner om, at de har været socialt udsatte helt fra barndommen af, og at de også som voksne oplever at være stærkt socialt udsatte med en kombination af psykiske problemstillinger, misbrug og kriminalitet. For at illustrere dette kan man i boks 6.1 læse en lidt længere beskrivelse fra interviewet med Anne, der har levet et liv præget af stærk socialt udsathed siden barndommen. Som beskrevet tidligere var Annes barndom præget af seksuelt misbrug, stof- og alkoholmisbrug, kriminalitet og institutionsophold, og i beskrivelsen ser vi nærmere på, hvordan Annes liv udviklede sig i den sene ungdom og det tidlige voksenliv. I afsnittet, der følger efter boksen, ser vi nærmere på seksælgernes socio-demografiske karakteristika som voksne på baggrund af registerdata, og derudover inddrager vi endnu en gang seksælgernes egne fortællinger.

6.1 En fortælling om langvarig social udsathed

Anne fortæller, at hun som 15-årig er i en situation, hvor hun ikke går i skole, ikke er i gang med uddannelse og heller ikke arbejder. Det hun kender er, ifølge hende selv, misbrugsmiljøet, hvor hun føler, at hun passer godt ind, og hun får et omfattende misbrug af piller, hash, alkohol og benzo'er. Misbruget finansierer hun ved at sælge sex på gaden. Som 18-årig bliver hun gravid med en mand fra misbrugsmiljøet, som hun er i et fast forhold med, men som ikke kender til hendes sexsalg. Det bliver et vendepunkt for Anne, som er opsat på at give sit barn en bedre opvækst, end hun selv har haft:

Der sker noget, da jeg finder ud af, at jeg er gravid med hende. Jeg stopper hurtigt efter det. Jeg ved, at der ikke skal være stoffer og kunder mere. Hun skal have et andet liv. Det skal i hvert fald været bedre. Hun er den afgørende faktor, for at jeg overhovedet er i live i dag – både fysisk og psykisk. Hun er min kamp. Selvfølelsen er der delvist ikke, men hun er der. Jeg tror, fordi jeg kommer fra så grotesk en barndom og ungdom, så er det motivationen for, at jeg klarer mig, at det slet ikke skal være sådan for hende. [...] og vi klarer faktisk, hendes far og jeg, at komme ud af stofmisbruget. Min datter bliver født uden abstinenser. Jeg er helt stoffri, da hun bliver født. Vi får bolig, og vi er enige om, at vi vil give det her barn et godt liv. Min datters far kommer fra en rent praktisk og udadtil meget almindelig familie. Så vi har et meget godt billede af, hvad en god sund familie er. [...] Men min datters far klarer den ikke. Han er der, det han kan, men det knækker også mig. [...] Jeg er stoffri det første år af min datters liv. Jeg prøver hele tiden, også i dag, at få balance uden at tage stoffer. Eller uden at prostituere mig. [...] og selvom jeg får slips, så er jeg hele tiden fast omkring, at jeg vil min datter og vil være god for hende. [...] Men altså, jeg har jo også problemer. Jeg er jo også fucked up. Så det er hele tiden, hvem der er mindst fucked up. Jeg er jo ikke bedre end ham. Det er tilfældigheder.

Anne beskriver, at de virkelig "vil det her sammen", og at hendes kæreste er narkoman, men at han har "hjertet på rette sted", men at de ganske enkelt ikke magter det. Hendes kæreste er i perioder i fængsel, og på et tidspunkt kommer der en plejefamilie ind i billedet, som datteren bor hos i perioder, fra hun er 3 år gammel. Anne er glad for plejefamilien, som hun beskriver som værende en plejefamilie for datteren og en aflastningsfamilie for hende selv:

Plejefamilien rummede jo og forstod min datter. De forstod, at de blev nødt til at have mig med. Det blev både min datters plejefamilie og min aflastningsfamilie. De forstod, at jeg skulle ind over for at hjælpe min datter bedst. De vidste godt, at det var nødvendigt. Det er helt unikt. Men det er også heldigt, at vi har fået det.

Annes interview er på mange måder en beskrivelse om, hvordan et liv med stærk og langvarig social udsathed kan forme sig. På interviewtidspunktet er Anne dog stoffri på fjerde år og er ligeledes tilknyttet terapeutisk behandling.

6.4 Social profil ved det 35. år

Vi afslutter analyserne af de registrerede seksælgeres sociale profil ved at undersøge de tre risikoprofiler for socialt udsathed blandt seksælgerne i relation til deres livsbaner. I analyserne sammenligner vi seksælgerne med personerne i kontrolgruppen og det tilfældige udtræk af kvinder, når de er 35 år. Resultatet er vist i tabel 6.6.

Tabel 6.4 Livsbegivenheder som 35-årig

	Tilfældigt udsnit af kvinder	Kontrolgruppen	Risikoprofiler for de registrerede seksælgere		
			Majoriteten	De psykisk sårbare	Komplekse problemstillinger
<i>Beskæftigelsesstatus som 35-årig</i>					
I beskæftigelse	76,06	65,67	39,13	18,09	22,86
Arbejdsløs	11,81	11,74	26,34	48,94	45,71
Under uddannelse	2,36	2,74	1,71	2,13	0,00
Uden for arbejdsmarkedet	4,51	5,44	19,17	21,28	22,86
Ukendt	5,25	14,42	13,64	9,57	8,57
<i>Familieforhold som 35-årig</i>					
Enlig	15,72	18,70	27,05	46,81	60,00
Enlig med børn	25,74	27,18	32,42	34,04	22,86
I parforhold	4,96	3,95	14,65	22,86	14,29
I parforhold med børn	53,59	50,18	25,88	10,64	2,86

Anm.: Begge sammenhænge mellem de registrerede seksælgere og hhv. beskæftigelsesstatus og familieforhold som 35-årige er statistiske signifikante ud fra χ^2 -test ved $p < 0,000$.

Kilde: Data fra Danmarks Statistik, Rigspolitiet, KFUKs Sociale Arbejde og Socialstyrelsen.

Tabellen viser, at seksælgere som 35-årige har en lavere beskæftigelsesgrad end jævnaldrende i kontrolgruppen og i det tilfældige udsnit. Således er 39 pct. af de registrerede seksælgere i majoritetsgruppen i fuldtidsbeskæftigelse mod 76 pct. i det tilfældige repræsentative udsnit af jævnaldrende kvinder og 66 pct. i kontrolgruppen. For de psykisk sårbare og seksælgere med komplekse problemstillinger er andelen i beskæftigelse lavere på hhv. 18 pct. og 23 pct. Den lavere andel i fuldtidsbeskæftigelse skal dog ses i relation til, at mange seksælgere ser salget af seksuelle ydelser som deres primære indtægtskilde. I spørgeskemaundersøgelsen svarer 66,6 pct. således, at salg af seksuelle ydelser er én af deres primære indtægtskilder, mens 32 pct. svarer, at deres primære indtægtskilde også kommer fra lønarbejde, og endelig svarer 24 pct., at deres indtægt for salg af sex er suppleret af sociale ydelser som eksempelvis kontanthjælp eller førtidspension.

Tabel 6.6 viser også, at gruppen af seksælgere adskiller sig fra de to øvrige grupper, når det kommer til familieforhold. Andelen af personer, som er enlige, er eksempelvis markant højere blandt seksælgere. Eksempelvis er der 27 pct. i majoritetsgruppen af seksælgere, som er enlige, mod 16 pct. i det tilfældige udsnit af jævnaldrende kvinder og 19 pct. i kontrolgruppen. Blandt gruppen af seksælgere med komplekse problemstillinger er andelen af enlige på 60 pct. Andelen af enlige med børn varierer over grupperne med en andel på mellem 22 pct. (hos seksælgere med komplekse problemstillinger) til 34 pct. (hos de psykisk sårbare seksælgere). Mens halvdelen af personerne i det repræsentative udsnit og i kontrolgruppen som 35-årige er i et parforhold med børn, er andelen på 26 pct. i majoritetsgruppen af de registrerede seksælgere og 11 pct. i gruppen af psykisk sårbare. Hos seksælgere med komplekse problemstillinger er det blot 3 pct., der som 35-årige er i et parforhold med børn.

Vi går i dette kapitel ikke nærmere ind i seksælgernes beretninger om familieforhold, da dette behandles i kapitel 9. Ser vi nærmere på seksælgernes egne fortællinger om beskæftigelse, så er der ligesom ved beskrivelserne af de øvrige udsathedsfaktorer ligeledes stor variation i fortællingerne. Nogle har således fulgt et gængs uddannelsesmønster og er i dag en del af det

ordinære arbejdsmarked i en eller anden forstand, mens andre hverken har uddannelse eller reelle erfaringer med det ordinære arbejdsmarked. Peter, der er 40 år på interviewtidspunktet og sælger sex indendørs på tredje år, fortæller eksempelvis følgende om sig selv:

Jeg har gået i folkeskole og er sproglig student fra gymnasiet. Jeg har læst de matematiske fag fra gymnasiet som tilvalg efterfølgende. Så har jeg arbejdet med alt muligt: kassemedarbejder, kundeservice, ufaglært på kontor, på restaurationer. Så har jeg en kontoruddannelse med speciale i økonomi og regnskab. Det er også det, jeg arbejder med til daglig. Jeg har et fuldtidsarbejde ved siden af det her. [...] Og jeg tager ikke stoffer og drikker ikke. Jeg er ikke ekstrem på nogen måde, hverken af politisk eller religiøs overbevisning. Der er jeg nok meget normal – måske lidt rød, når det kommer til det politiske, velfærd og hvordan goderne i samfundet skal fordeles.

Flere andre beskriver ligesom Peter, at de er "helt normale" og "ikke er ødelagte", som Andrea beskriver det:

Vi er helt normale kvinder, der bare har et seksuelt behov, som vi får dækket. Lad være med at tale om prostitution som kvindenedværdigende, for det er det ikke for mange af os.

Andrea er i slutningen af 40'erne og har solgt sex indendørs i 2 år. Hun har en lang videregående uddannelse og arbejder fuldtid på det ordinære arbejdsmarked ved siden af sexsalget. Birgitte, der er i slutningen af 50'erne og har solgt sex indendørs i mere end et årti, har ligesom Andrea en lang videregående uddannelse og er ligeledes en del af det ordinære arbejdsmarked. Hun beskriver dog, at hun "nok er et særsyn i denne branche. Der er ikke mange akademikere. Det er mere pædagoger, sundhedsplejersker, sygeplejersker, SOSU-assistenten eller studerende. Jeg har mødt en revisor, men det er typisk de jobs. Eller kontanthjælpsmodtagere eller folk på førtidspension".

Flere andre fortæller, at de enten har uddannelser, er under uddannelse eller har et job på det ordinære arbejdsmarked, hvorfor sexsalget bliver en form for "bibeskæftigelse". Derudover er der en gruppe af de interviewede sexsælgere, som har en uddannelse, men som ikke er en del af arbejdsmarkedet, enten fordi de sælger sex på fuldtid, eller fordi de er ledige, sygemeldte eller lignende. Laila på 48 år er en af de sexsælgere, som har en uddannelse inden for sundhedssektoren, men som har skiftet til at sælge sex fuldtid, fordi hun synes, at hendes ordinære job var for fysisk krævende. Vi vender tilbage til motiver for sexsalg i kapitel 8, som beskæftiger sig med både den indledende og vedblivende motivation for at sælge sex. I de kvalitative interviews er der dog også eksempler på de diametrale modsætninger til ovenstående fortællinger om at være en del af arbejdsmarkedet. Gitte på 44 år har solgt sex både uden- og indendørs og har på intet tidspunkt i sit voksne liv været en del af det ordinære arbejdsmarked. Det samme gælder Merete, der på interviewtidspunktet er 50 år gammel og har solgt sex i 32 år med pauser undervejs, fx i forbindelse med graviditeter. Merete har været afhængig af stoffer i store dele af sit voksne liv og har derudover kæmpet med psykiske lidelser og har flere indlæggelser bag sig. Merete har aldrig færdiggjort folkeskolen og har heller ikke på noget tidspunkt været fast tilknyttet det ordinære arbejdsmarked. I dag lever hun af sin førtidspension suppleret med indtægten fra sexsalg.

7 Organisering af sexsalg

I dette kapitel undersøger vi, hvordan sexsælgerne organiserer deres salg af sex, herunder hvilke kontaktformer de anvender, hvordan sexsalget foregår og fra hvilke steder, hvor ofte og hvilke ydelser de sælger, samt hvordan tredjeparter er involveret i sexsalget. Allererst undersøger vi, hvordan sexsælgerne i de kvalitative interviews har oplevet en udvikling i organiseringen af prostitutionsfeltet, og hvordan denne udvikling har haft betydning for deres sexsalg. Ud over at bruge interview med sexsælgere vil vi ligeledes inddrage interview med fagpersoner til at belyse dette. Som nævnt i kapitel 4 er særligt mængden af interview med udenlandske sexsælgere begrænset, hvorfor interviewene med fagpersoner er af stor vigtighed, da de kan hjælpe os med at få viden om, hvordan sexsalg er organiseret for både danske og udenlandske sexsælgere.

I en undersøgelse af salg af sex i Danmark 2020 er det uundgåeligt, at covid-19 får en betydning. Vi interviewede sexsælgerne løbende efter den gradvise genåbning af samfundet efter forårets nedlukning, og covid-19 situationen kunne mærkes på deres hverdagsliv. Til sidst i kapitlet følger derfor et afsnit om, hvordan sexsælgerne oplevede nedlukningen, og hvilken betydning covid-19 har haft for vilkårene for sexsalg.

7.1 Udvikling og tendenser

De mest centrale udviklinger på området, som både beskrives af sexsælgerne og fagpersoner på området, er, at skellene mellem de traditionelle former for sexsalg (klinik, gade, escort, privat/diskret) bliver mere og mere udviskede, samt at der er sket en individualisering af sexsalg. Flere forhold driver og er en del af denne udvikling. Det gælder bl.a. den teknologiske udvikling, som har betydet, at måden, sexsælgere får kontakt til kunder på, har ændret sig. Herudover har fænomener, såsom sugardating og andre former for transaktionel sex, ligeledes bidraget til og været et led i en individualisering af sexsalget.

På baggrund af de kvalitative interviews kan vi se, at individualiseringen helt konkret betyder, at flere arbejder på egen hånd og selv står for organiseringen af salget. Fagpersoner på området fortæller, at de danske sexsælgere, som traditionelt blev set som en del af gadeprostitutionen, stadig færdes i gademiljøet, men at måden, hvorpå de får kontakt med kunder, har ændret sig. Denne udvikling er bl.a. drevet af den teknologiske udvikling, der gør det muligt at etablere kontakt til kunder via smartphones, hvormed gadesexsælgere ikke kun får kontakt på gaden, men også via annoncer. Herudover beskriver flere fagpersoner, at de oplever, at sexsælgerne, som færdes i gademiljøet, ofte får kontakt til kunder via deres individuelle netværk. En fagperson, som arbejder med kvinder, der sælger sex på gadeplan, fortæller:

Nu behøver de ikke at stå udenfor og fryse og vente på at blive samlet op af en bil. Nu har de faste kunder kodet ind på telefonen, og de har deres escort-sider. Det gælder både de danske og de udenlandske. De er derfor ikke så synlige mere, men der er mindst lige så mange, der prostituerer sig nu som tidligere.

Et generelt billede er, at langt størstedelen af de interviewede sexsælgere involverer sig i flere former for sexsalg, hvorfor det hyppigt er tilfældet, at den enkelte sexsælger fx både sælger sex fra klinik, escort og privat/diskret. Endelig tilkendegiver flere fagpersoner såvel som sexsælgere, at individualiseringen af feltet også kommer til udtryk ved, at de danske sexsælgere i

mindre grad end tidligere er til stede på klinikkerne, hvilket også bemærkes af Louise, der har solgt sex indendørs de seneste 3 år. Louise fortæller:

Mange af bordellerne, der er det udenlandske piger. Jeg tror ikke, at der er så mange bordeller tilbage i Danmark, hvor det kun er danske piger. Mange af dem er udenlandske piger, men det er ikke sådan, at de nødvendigvis er tvunget ind i det.

Louise har en idé om, at de fleste danske seks sælgere har valgt at sælge privat, fordi bordeller er blevet "besværligt med al den lovgivning", og hun uddyber:

Jamen, der må ikke – officielt set – være en bordelmutter, der tager sig af huslejen, der tager sig af sikkerheden eller annoncerne, fordi så tjener hun pludselig på det, men man kan sige, at hun jo også gør et stykke arbejde, så selvfølgelig skal hun også tjene noget på det. Men det er simpelthen bare blevet så besværligt med alle de der ting. Men fordelene ved et bordel er jo netop, at der er en sikkerhed, der er et andet bindeled mellem dig og kunderne, og du skal ikke selv stå for annoncerne; der er en, der sørger for, at de kommer ud, og at de ligger øverst og sådan. Men det er bare for besværligt nu [...] Og det synes jeg ærligt talt bare er skide ærgerligt, fordi det [klinikkerne] er et af de mest sikre steder at være.

Tilsvarende betragtninger finder vi hos flere andre danske seks sælgere, som fortæller, at de vælger at sælge privat/diskret enten som supplement til eller i stedet for at sælge via klinikker. I tråd med eksisterende undersøgelser af sexkøbernes adfærd og præferencer (se kapitel 3), oplever nogle af seks sælgerne ligeledes, at kunderne foretrækker privat/diskret frem for klinikker. Dette beskrives af Tea og Pernille, der begge har erfaringer fra forskellige former for indendørs sexsalg.

Tea: Jeg læste et indlæg på Eroguide [en hjemmeside, hvor kunder og seks sælgere kan få kontakt, lave debattråde, og hvor kunderne lægger anmeldelser op], hvor der var mange af gæsterne, der talte om, at privat/diskret var deres foretrukne måde at besøge piger på. Jeg tror, der er flere, der gør det privat/diskret i dag end før. (...) Jeg tror også, der er flere, der laver en blanding.

Pernille: Tidligere sad mændene jo nærmest i kø i venteværelset [til klinikkerne]. Nu vil gæsterne have mere. Ved privat/diskret skabes der en anden illusion, hvor det måske mere er at hjælpe den søde studerende, end at det er købesex.

En anden seks sælger oplever samme udvikling mod mere privat/diskret salg og uddyber, at det kan skyldes, at "man ikke vil risikere at sidde på en vagt, hvor du skal betale for at være". En lignende betragtning kommer fra en af de interviewede fagpersoner, som laver opsøgende arbejde på klinikker, og som oplever, at mange af de såkaldte danske klinikker er lukket ned, og at salget i stedet foregår i "andre arenaer såsom i sommerhuse eller i airbnb lejligheder". Oplevelsen af, at der er færre, der i dag udelukkende sælger sex fra klinikker, forklares derfor også med, at der er kommet flere alternativer til klinikkerne. Pia, der har solgt sex indendørs i mere end 20 år, fortæller:

Der er ikke nogen, der åbner et bordel i dag med danske piger. Man er presset af swingerklubber og Grindr og Tinder, hvor alting er kommet meget tættere på, og det er blevet meget nemmere at få sex. [...] I dag har man alle de her dating apps, og der ligger swingerklubber over det hele, så det er ikke til at åbne et sted i dag.

Flere andre seksælgere genkender tendensen med, at kliniksalg er blevet mindre udbredt. Hvor Pia forbinder tendensen til fremkomsten af andre (gratis) kontaktformer, forbinder Pernille det både med et pres på klinikkerne grundet individualisering af sexsalg og med et generelt pres på branchen på grund af manglende prisudvikling. Pernille fortæller:

Ja, der er en udvikling i, at det får mere privat karakter i relationen. Og så er der afvikling. Der er færre gæster, man tjener færre penge, og man skal yde mere. Det er træls. Da jeg startede, var det en dårlig dag, hvis man gik hjem med 10.000 kroner [...] Men generelt er det blevet sværere at tjene sine penge i branchen for en dansk pige. Og der er ingen inflation i branchen. Priserne har på ingen måde fulgt med inflationen og udgifterne til annoncer og leje. Jeg tjener okay penge, men det er for meget, hvis det koster 3.000 kroner at gå hjem med 9.000 kroner. På et tidspunkt regnede jeg ud, at mine faste udgifter var 33 pct. af min indtjening på en dag. Så skal der sgu også tjenes nogle penge, hvis det skal kunne svare sig. De faste udgifter er telefondamen, huslejen og annoncer. Og mænd, der går på bordel, har en forventning om, at man fornyer sig. Man kan ikke komme i det samme undertøj hver gang. Og kondomer og glidecreme og olie og sådan. Derfor tror jeg også, at fremtiden ligger i en anden opstilling end nu.

En meget udbredt opfattelse blandt særligt de danske seksælgere er, at øget konkurrence fra udenlandske seksælgere, samt at det er blevet nemmere at annoncere, har presset priserne i bund og medvirket til, at det er blevet 'købers marked'. På gaden oplever flere af seksælgerne, at priserne er presset meget langt ned. En af seksælgerne fortæller, at det er blevet svært at tjene penge på at sælge sex på gaden både på grund af prisdumping fra andre seksælgere, men også, fordi kunderne "leder efter de piger, der er syge, og så presser de prisen ad helvede til, fordi de ved, at de [seksælgerne] har brug for dem [pengene]". Hun fortæller, at kunder tilbyder at betale helt ned til 50 kr., hvilket hun finder ydmygende og provokerende, men at hun også nogle gange bliver nødt til at acceptere at sælge til den pris, hvis hun er stoftrængende. Det er ikke kun på gaden, at seksælgere beretter om en oplevelse af, at priserne bliver presset. Tea, der sælger sex indendørs på syvende år, oplever, at priserne presses af den øgede konkurrence:

Altså, fra da jeg startede til nu, er det faldet meget i kunder. Da jeg startede, var der knald på. Det er der ikke rigtig længere. Man går ikke længere hjem med stort plus på kontoen som for 6 år siden. Det er tydeligt, at det er blevet dårligere på den måde. Jeg tror, det er fordi, at der er kommet mange udenlandske til, som presser priserne.

En anden relateret tendens, der beskrives af seksælgerne, er, at færre og færre sælger sex på fuld tid i dag, og flere oplever, at det er nødvendigt at supplere indtægterne med anden indkomst. Pia, der har solgt sex indendørs i over 20 år, fortæller, at hun oplever, at det er de færreste, der i dag lever af sexsalg på fuld tid, hvilket ifølge hende er en ændring, som startede med finanskrisen i 2008. Mange af de danske seksælgere forbinder, som nævnt, prisdumpingen med øget tilstrømning af udenlandske seksælgere, og en del beskriver også, at denne øgede konkurrence har medført, at det er blevet mere udbredt at tilbyde seksuelle ydelser uden kondom, både hos udenlandske og danske seksælgere. Ida startede med at sælge sex indendørs for 10 år siden, men har holdt en længere pause og er netop startet igen få måneder før interviewets gennemførelse. Ida er af den opfattelse, at særligt salg af ydelser uden kondom er en af de ting, der har ændret sig henover de seneste 10 år. Hun fortæller:

Det kan godt være, jeg ikke har ligget på lagnerne i flere år, men jeg har haft – jeg har haft antennerne ude og har kendt masser, som i de år har været aktive, jeg har ikke været ude af miljøet. Jeg har fuldstændig styr på, hvad der er sket. Simpelthen fordi det interesserer mig. For det første så er det med ydelser uden kondom, både oralsex, men også almindelig sex, blevet voldsomt udbredt. Og det tror jeg også er startet med de udenlandske. Fordi ud over at prisdumpe, som de jo gør helt vildt, altså det er frygteligt, så meget de forsøger at dumpe for at få gæster ind – for 100 kr. ekstra kan du få lov til hvad som helst. Det bliver gæsterne jo inspireret af, for der er jo nogen, der er ligeglade med sygdomme og alt muligt. Så det er blevet mere almindeligt også blandt de danske piger at tilbyde ydelser uden beskyttelse.

Selvom mange af interviewpersonerne fortæller, at de aldrig selv ville sælge ydelser uden beskyttelse, opleves det som en generel tendens, at det er blevet mere normalt. Flere seks sælgere beskriver, at de oplever dette i mødet med kunderne, som i højere grad end tidligere også efterspørger sex uden beskyttelse. Eksisterende forskning peger i forlængelse heraf på, at det at påpege at italesættelsen af, at andre sælger sex uden beskyttelse eller lader sig presse af kunder til at sænke priserne (og derved ikke er i kontrol over situationen), er en måde for den enkelte seks sælger at differentiere sig fra andre seks sælgere og derved selv fremstå som værende i kontrol (se fx Bjønness, 2013). Dette vender vi tilbage til i kapitel 8, hvor vi bl.a. ser på grænsedragninger seks sælgerne imellem.

Dernæst forbinder nogle seks sælgere den øgede konkurrence med en generel udvikling i ydelser og en større grad af individualisering inden for sexsalg. Det forklares af Sidsel, som har solgt sex indendørs i 5 år, og som forklarer, at den øgede konkurrence betyder, at indtjeningen ved at sælge på en klinik ikke er høj nok, hvorfor nogle seks sælgere supplerer med andre ydelser, fx webcaming. Sidsel fortæller:

Folk er blevet mere selvstændige, og jeg tror også, at det er i forbindelse med det her med, at der er kommet så mange udenlandske til, der har taget så meget af markedet. Så har de danske piger fx ikke længere nok i kun at have de her 2-4 eller 6 faste vagter om måneden. Så derfor prøvede mange sådan at køre noget escort eller køre noget webcam ved siden af for at kunne få mere.

Bevægelsen mod mere differentieret salg kan siges at være udtryk for en stigende individualisering af sexsalget, at sexsalget for de danske seks sælgere generelt er mindre organiseret, at flere vælger privat/diskret frem for klinikker, og at den enkelte seks sælger i højere grad arbejder på egen hånd. Mette, som er tidligere seks sælger, er af den opfattelse, at der tidligere var mere 'etik' i branchen, hvor hun mente, at man arbejdede ud fra nogle fælles uskrevne regler. Hun forklarer:

For eksempel hvis en pige suttede uden kondom, så ringede moderen rundt til de andre mødere og sagde, at hende kan vi ikke bruge. Man lagde en standard, og der var regler. Man sagde, hvad der var på menuen, og så holdt man sig til det. På bordellerne blev der sat nogle rammer for pigerne, så de havde større mulighed for at passe på sig selv. I dag er der sugardating, og det er mere flydende og købers marked. Der er meget uden kondom i dag, og det var der nærmest ikke dengang. Det var nemmere med fælles regler. Og større chance for at passe på sig selv.

Mette oplever hermed, at der i dag er ringere mulighed for at arbejde sammen og arbejde under nogle ordentlige (og fælles) forhold. Endelig oplever flere af seks sælgerne, at udbredelsen og populariteten af sugardating kan have betydning for priserne. Eksempelvis understreger Signe,

at det er nødvendigt at "pleje sine kunder", da man ellers vil kunne "mærke på indtjeningen, at der er kommet sugardating". Flere andre seksælgere oplever ligesom Signe, at sugardating har haft en indirekte betydning for de forventninger, kunder har til seksælgeren, og nogle seksælgere oplever, at kunderne oftere forventer en mere personlig og længerevarende relation. Ida, der sælger sex indendørs, forklarer:

Du kan jo godt mærke, at der er mere rift om kunderne. Kunderne skal nurses meget mere i dag, end de skulle engang, altså, mange af mine kunder er jeg nødt til – ja nødt til, jeg gør det gerne – bare det, at de synes, at det er okay at skrive til mig i ugens løb, sådan lige for at høre, hvordan det går, "hvad skal vi på onsdag?". Det er helt nyt for mig, men det er blevet meget almindeligt, at gæsterne gerne vil have sådan et forhold til dig. Netop fordi det ikke længere handler om lige at få den tømt (griner), så skal man meget mere have et forhold med sine – ikke alle, men der er nogen [kunder], der går efter, at den pige, de ses med fast, at de decideret har en eller anden form for forhold.

Ellen, der har solgt sex i mere end 20 år, og som både har erfaring fra sugardating og indendørs sexsalg, anerkender, at der er kommet øget konkurrence fra udenlandske kvinder, som "giver en god service og nogle ydelser, som de danske piger ikke gav før i tiden". Overordnet set mener hun ikke, at de danske seksælgere har formået at følge med prisudviklingen, og at dette sammenholdt med, at det ifølge hende "er nemmere at prutte om prisen" hos de udenlandske, har medvirket til, at de udenlandske har flere kunder. Hun ser dog også udviklingen som et udtryk for, at "markedet bliver mættet af nogle andre, end det gjorde for 20 år siden [fordi] grænsen for, hvad der er prostitution måske ikke er så tydelig mere". Hun forklarer udviklingen med, at kvinder i dag sammenlignet med kvinder for 10 og 20 år siden "er mere seksuelt frigjorte og mere maskuline i deres måde at betragte sex på, [og] derfor foregår der nogle prostitutionsaftaler, som ikke er sat i system". Ellen refererer her bl.a. til sugardating og beskriver, at udviklingen inden for sexsalg er en naturlig konsekvens af samfundsudviklingen, og er man "ude af trit med tiden", som hun siger, risikerer man at være nødt til at lukke ned. Enkelte af de seksælgere, som har været i branchen henover en årrække, fortæller ligesom Ellen, at de tidligere har haft kommercielle seksuelle relationer, som man i dag ville betegne som sugardating, men som der ikke var et begreb for på daværende tidspunkt.

Såvel seksælgere som fagpersoner synes at være enige i, at der er sket en udvikling af sexsalg i retning af, at det er blevet mere individualiseret, og at sugardating skal ses som et led i denne udvikling. Dog synes flere umiddelbart at være mere skeptiske over for sugardating end Ellen. Signe, der ligesom Ellen har erfaring fra både sugardating og indendørs sexsalg, oplever eksempelvis, at rammerne for salget i forbindelse med sugardating bliver for udefinerbare, og at sugardating kan medvirke til, at særligt yngre personer indgår i kommercielle seksuelle relationer under ikke-ordnede forhold, hvilket hun finder meget problematisk. Denne bekymring deler Signe med flere andre af de interviewede seksælgere og fagpersoner. Jeanne, der tidligere har solgt sex indendørs over flere årtier, fortæller følgende om sugardatingens betydning i forhold til yngre personers involvering i sexsalg:

Jeg synes, at det er bekymrende, at de [sugardatere] er så unge. Jeg kan love dig for, at før i tiden, hvis der kom en ung pige ind og søgte arbejde, så kan jeg love dig for ... Vi var jo alle sammen mødre, og vi var sådan: "Du skal ikke være her!". Der var aldrig nogen under 18. Jeg har været i bordelbranchen, siden jeg var 18, og jeg har aldrig mødt en mindreårig. Den yngste, jeg har mødt, har været 19, men de fleste af os er altså nogle gamle damer efterhånden.

Jeanne fortæller i forlængelse heraf, at sugardating i hendes optik blot en måde at legitimere køb og salg af sex, og at *"de der køber sex via sugardating, snyder sig selv og bilder sig selv ind, at de ikke køber sex, men det gør de"*. Lignende betragtninger finder vi hos flere fagpersoner, som bl.a. påpeger, at det at sugardating potentielt indeholder elementer, som minder om ikke-kommercielle datingrelationer kan gøre det *"nemmere at forholde sig til"* for både købere og sælgere og er en måde *"at kamouflere salg af sex"* (fagperson).

Individualiseringen af sexsalg betyder i sagens natur, at man som sælger selv varetager organiseringen af salget, og at man ikke nødvendigvis har kontakt til andre sælgere. Flere seksælgere og fagpersoner beskriver eksempelvis, at seksælgere, som startede på en klinik uden at have erfaring hermed, før i tiden (i større eller mindre omfang) blev vejledt af mere etablerede seksælgere. En fagperson, som har arbejdet med opsøgende arbejde over en længere årrække, fortæller:

Vi ser også, at den her udvikling betyder, at de slet ikke kender andre, der sælger sex. De gør det helt alene og har derfor ikke rigtigt nogen at tale med om det. Der er ikke noget beskyttelse, det er den ene ting, men der er jo heller ikke nogen at snakke med om, hvordan de gør tingene, eller hvordan de passer på sig selv, mens de er i det. Det er typisk unge kvinder, som slet ikke har kontakt til andre. De bliver heller ikke oplært i, hvordan man egentlig gør, og de sælger tit alt og alt for billigt.

En lignende bekymring beskrives af flere fagpersoner, som arbejder med danske kvinder, som sælger sex på gadeplan. En af de interviewede fagpersoner påpeger, at hvor der før i tiden var en sikkerhed i, at de andre kvinder på gaden eksempelvis så, hvilken bil man steg ind i, men at dette er forsvundet med individualiseringen af miljøet, hvor kontakten til kunden ikke etableres på gadeplan i samme grad som tidligere, men eksempelvis digitalt eller via netværk. Den pågældende fagperson understreger dog, at vedkommende ikke ved, hvor meget der foregår digitalt eller via netværk, og hvor meget der stadig foregår på gaden.

I det kvalitative materiale har vi indikationer af, at individualiseringen i særlig grad gør sig gældende i forhold til organiseringen af sexsalg blandt danske kvinder. Ser vi specifikt på mandligt sexsalg, tyder eksisterende forskning (jf. kapitel 3) på, at mandlige seksælgere ikke i samme grad som kvinder har været organiseret på eksempelvis klinikker, og at tendensen omkring individualisering af sexsalget derfor ikke er en ny udvikling blandt de mandlige seksælgere. Eksempelvis viser flere tidligere studier, at mandlige seksælgere oftere arbejdede på egen hånd, at salget ikke var organiseret i samme grad som for de kvindelige seksælgere, samt at kvinderne oftere end mændene var afhængige af indkomsten fra sexsalget (Ellison & Weitzer, 2017; Järvinen & Henriksen, 2018). Individualiseringen synes således ikke at være en ny tendens blandt de mandlige seksælgere. Dog påpeger enkelte fagpersoner, at de som noget nyt har oplevet sexsalg blandt udenlandske mænd, både på klinikker og på gadeplan. Der er dog tale om få tilfælde og således ikke noget, der kan betragtes som en tendens.

I ovenstående har vi kun indirekte – og gennem de danske seksælgeres oplevelser og betragtninger – behandlet udvikling og tendenser i forhold til udenlandsk sexsalg. Vi har beskrevet, hvordan danske seksælgere oplever, at udenlandske seksælgere dominerer i forhold til det klassiske indendørs sexsalg, hvilket understøttes af interviewene med de fagprofessionelle. En fagperson, som arbejder med udenlandske seksælgere, påpeger, at udenlandsk sexsalg ligeledes påvirkes af den teknologiske udvikling, herunder mulighederne for at få kontakt til kunder via sociale medier, men i modsætning til de danske seksælgere beskrives dette som noget, som giver en ny platform for organisering af sexsalg fra tredjepart, da det jf. pågældende fagperson giver bagmænd mulighed for at ekspandere til et nyt marked. Fagpersonen fortæller:

Clients are now moving away from the streets towards the brothels and escort- and dating sites. The field is more and more characterized by the online contact platforms and the industry is being more individualized. On the other hand, the area is expanding as a business. The traffickers can integrate into the internet and dating side. This is very difficult to prove, but we know about this.

Ovenstående citat indikerer, at den individualisering, som vi ser i forhold til organiseringen blandt de danske seksælgere, bl.a. som følge af den teknologiske udvikling, ikke nødvendigvis gør sig gældende på samme måde blandt de udenlandske. Her synes den teknologiske udvikling ifølge den pågældende fagperson blot at åbne op for nye måder, hvorpå en tredjepart/bagmand kan organisere salget for de involverede sælgere. Et ofte fremført spørgsmål vedrørende udenlandsk sexsalg er netop, hvorvidt salget er organiseret af en tredjepart, som ulovligt profiterer på andres salg af sex. Vi vil vende tilbage til dette senere i kapitlet, men umiddelbart kan vi på baggrund af materialet i denne undersøgelse ikke vurdere, hvorvidt der er en tendens til, at dette foregår i større eller mindre grad end tidligere.

Generelt er det dog tydeligt, at individualiseringen af sexsalg har medvirket til væsentlige ændringer i organiseringen af sexsalg, som har betydning for, hvordan sexsalg foregår i praksis. I det følgende afsnit ser vi nærmere på den praktiske organisering og på, hvilke kontaktformer og salgssteder seksælgere benytter.

7.2 Kontaktformer og salgssteder

I dette afsnit beskriver vi, hvordan seksælgere får kontakt til kunder, og hvorfra de sælger sex. For at belyse dette trækker vi både på spørgeskemaundersøgelsen og på de kvalitative interviews med seksælgere. Analysen af de kvalitative interviews giver indblik i, hvordan seksælgere tilrettelægger deres sexsalg, og hvordan de oplever de forskellige måder, sexsalget kan organiseres på. Vi beskriver, hvilke til- og fravalg seksælgere har truffet samt deres begrundelser herfor. I afsnittet beskriver vi også seksælgernes erfaringer med at involvere tredjeparter i sexsalget, fx bordelmuttere, telefondamer, chauffører, alfonser eller andre aktører.

Generelt bekræfter både valg af kontaktform og salgssted tendensen omkring større individualisering og tendensen med, at grænserne mellem de klassiske sexsalgsformer udviskes. Langt størstedelen af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen svarer således, at de benytter sig af flere forskellige kontaktformer og salgssteder.

7.2.1 Kontaktformer

Tabel 7.1 viser, hvilke kontaktformer seksælgere anvender til at skaffe kunder. Her fremgår det, at annoncering på nettet er den mest udbredte kontaktform, hvor tre fjerdedele har fået kontakt til kunder det sidste år på denne måde. Dernæst har ca. halvdelen haft faste kunder, mens 31 pct. har fået kontakt til kunder på en klinik, hvor kunderne kan tage kontakt uden forudgående aftale. Blandt de mindre udbredte kontaktformer finder vi digitale tjenester, såsom åbne online fora som Sugardating.dk eller DKwebcam.dk (16 pct.), sociale medier (11 pct.), dating apps (7 pct.) og lukkede online fora, fx på Facebook eller via dark web (5 pct.). Endelig har 14 pct. fået kunder på gaden, og 7 pct. fået kunder via eget netværk/bekendte.

Table 7.1 Kontaktformer, procent

Kontaktform	Procent
Annoncering på nettet	75,0
Faste kunder	53,6
Via fysisk fremmøde på klinik	30,7
Åbne online fora	15,7
På gaden	14,4
SoMe apps (fx Instagram, Snapchat eller TikTok)	11,4
Dating apps (fx Tinder eller Grindr)	7,1
Via eget netværk/bekendte	7,1
Lukkede online fora (fx lukkede grupper på Facebook eller via dark web)	4,9

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

I kapitel 5 har vi kategoriseret de forskellige kontaktformer i fire overordnede analytiske kategorier, alt efter om de er hhv. synlige eller usynlige for udenforstående. Den synlige kontaktform kan bl.a. være en fysisk kontaktform, hvor en kunde eksempelvis opsøger en seksælger som "walk-in" på en klinik (dvs. indendørs) eller på gaden (dvs. udendørs). Den anden form for såkaldt synlig kontakt er ikke fysisk, men foregår i stedet online på annoncesider, hvor den er synlig for alle, som går ind på de respektive annoncesider. Endelig er der den usynlige kontaktform, som er den, hvor kunde og sælger får kontakt med hinanden, uden at det er synligt for andre, dvs. eksempelvis gennem lukkede online fora eller via bekendte. Som vi så i kapitel 5, er der et stort overlap mellem de forskellige kontaktformer. Ser vi nærmere på, hvem der benytter de forskellige kontaktformer, er det ikke overraskende særligt kvinder med andet statsborgerskab end dansk og med et meget lavt uddannelsesniveau, som møder deres kunder på gaden. Fordelingen af seksælgere på alder, køn, uddannelsesniveau og statsborgerskab er stort set ens for de to øvrige synlige kontaktformer. Der er således typisk tale om kvinder med dansk statsborgerskab, og størstedelen er enten faglærte eller uden erhvervskompetencegivende uddannelse. Den største andel af mandlige seksælgere (16 pct.) og seksælgere, som ikke identificerer sig i forhold til et binært biologisk køn (13 pct.), ser vi inden for den usynlige kontaktform (fx dating-apps), og endnu en gang har den største andel af seksælgere inden for denne kontaktform en ikke-erhvervskompetencegivende uddannelse (62 pct.).

Tabel 7.2 Overblik over de analytiske kontaktformer

	Kontaktformer				Alle
	Synlig fysisk udendørs	Synlig fysisk indendørs	Synlig ikke-fysisk	Usynlig	
<i>Køn</i>					
Mænd	4,35	2,33	6,57	15,56	7,86
Kvinder	91,30	95,35	87,62	71,11	87,86
Andet	4,32	2,33	5,71	13,33	4,29
<i>Statsborgerskab</i>					
Dansk	21,74	76,74	80,95	82,22	74,29
Andet	43,48	20,93	12,38	11,11	15,71
Uoplyst	34,78	2,33	6,67	6,67	10,00
<i>Alder</i>	35,83 (9,07)	41,32 (12,07)	40,37 (11,33)	36,2 (10,41)	38,88 (11,29)
<i>Uddannelse</i>					
Ikke kompetencegivende	86,36	45,24	42,31	62,22	52,90
Faglært	4,55	26,19	21,15	15,56	17,39
Mellemlang videregående	0,0	21,43	20,19	8,89	15,94
Lang videregående	9,9	7,14	15,38	13,33	13,04
Ved ikke/uoplyst	0,0	0,0	0,96	0,00	0,72
Andel	16,4	30,7	75,0	32,1	100
Antal	23	43	105	45	140

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

I de kvalitative interviews fortæller sexsælgerne om de forskellige måder, de kommer i kontakt med kunder på. Langt de fleste af de interviewede fortæller, at de skaffer kunder via annonce-sider som Annoncelight, Escortsiden, Eroguide etc. Flere sexsælgere fortæller, at de foretrækker Annoncelight, fordi det er en mere fleksibel side, hvor man nemt kan aktivere og de-aktivere ens annonce. De mandlige sexsælgere fortæller, at de primært skaffer kunder gennem sider som Rent-Men og Hunks, men at de også bruger dating-platformen Grindr til at skaffe nye kunder. De sexsælgere, som sælger fra klinikker, opretter og betaler ligeledes ofte for annoncer på annoncesiderne, hvor de i annoncerne angiver vagtplanen for ugen eller de kommende uger. Hvis sexsælgeren sælger på flere lokationer eller også sælger privat flere steder i landet, angiver de typisk i annoncerne, hvornår de befinder sig i hvilken landsdel.

Flere sexsælgere fortæller i interviewene, at de benytter sig af flere forskellige annoncerings-former, hvilket ligeledes fremgår af interviewene med fagpersoner. Eksempelvis beskriver nogle sexsælgere, at de både benytter deciderede annoncesites, sociale medier og betalings-sider, såsom sugardaters.dk. I forhold til sidstnævnte beretter nogle sexsælgere, at de bruger sugardating-platformen til at skaffe kunder på lige fod med de øvrige annonceringssider. Mange sexsælgere fortæller endvidere, at de foretrækker, at kunderne kontakter dem via sms eller Whatsapp, og nogle beskriver, at de ikke tager telefonen ved hjemmeligt nummer. Efter en indledende sms kan der dog godt følge et telefonopkald, hvor sexsælgeren aftaler tid, sted og pris med kunden. Enkelte sexsælgere foretrækker at blive kontaktet på mail.

Nogle sexsælgere fortæller, at de konstant har en aktiv annonce, eller at de aktiverer den flere dage, før "de går på" for at booke kunder ind. Andre fortæller, at de først aktiverer deres annonce på selve dagen, hvor de vil sælge sex, fordi de har oplevelser med, at nogle kunder ikke

dukker op, hvis de har booket lang tid i forvejen. Kasper, som sælger SM fra en klinik, fortæller eksempelvis:

Jamen, altså en typisk dag er, at jeg kommer herud omkring kl. 9, hvor jeg gør rent og støvsuger. Så har jeg de her forskellige annoncer, så aktiverer man dem, og så ser man, hvad der sker. Nogle gange kommer der ikke nogen, og nogle gange kommer der 10. Det er meget varierende. Der er ikke to dage, der er ens.

Flere af seksælgerne, der sælger fra klinik, fortæller, at der ud over annoncering og 'forudbestilling' også er kunder, der kommer som spontane gæster på klinikken (walk-ins), eller kunder, som ringer på dagen og ønsker en tid. De få seksælgere, vi har talt med, som arbejder på thailandske massageklinikker, fortæller ligeledes, at de får en del walk-ins. Flere af dem, der sælger fra klinik, fortæller dog, at de har flest møder, som er aftalt på forhånd, efter at kunden har fundet deres annoncer. Signe, der sælger på klinik, fortæller:

Jeg plejer at gøre det, at om torsdagen, der sætter jeg en annonce ind på Annoncelight om, at jeg kommer om lørdagen. Normalvis så ved mine faste gæster godt, at det er om lørdagen. [...] Der er nogle, der kommer og banker på. Jeg vil faktisk sige, at for mit vedkommende, der er det nok 80 pct., der bestiller tid.

Enkelte seksælgere, der sælger fra klinik, fortæller, at de slet ikke tager imod walk-ins, da de kun ønsker aftalte møder, hvor de har været i kontakt med kunden forud for mødet. Mange af dem, der sælger fra klinik, fortæller desuden, at de foretrækker, at kunderne har lavet en aftale på forhånd, fordi de hermed har en ide om, hvilken indtægt de kan forvente at få den pågældende dag. Andre seksælgere beretter, at de ikke har så mange faste kunder eller forudbestillinger, og at de derfor er afhængige af, at kunderne dukker op på klinikken. Hanne, der sælger fra klinik, fortæller, at hun i perioder er nødsaget til at supplere salget på klinik med escort, da antallet af kunder på klinikken kan variere. Hun siger:

Jeg er her fra 10-22, jeg er der i 12 timer, ikke, og det er jo meget varierende, hvad der kommer i løbet af dagen, og hvornår de kommer, så man kan sige, at man jo lidt sådan ... Jeg kan godt føle, at man lidt bare sidder og sidder, ikke. Den der uvished om, at man ikke ved, om der kommer nogen i dag, ikke. Fordi man jo også betaler for leje af lokale og sådan. Så det er jo sådan lidt usikkert. [...] Jeg kan sidde herinde indtil kl. 22.00 i aften, og det er ikke sikkert, at der kommer et eneste øje.

Det er meget varierende, hvor stor en andel faste kunder udgør af seksælgernes samlede sexsalg. Nogle har næsten udelukkende faste kunder, nogle har næsten halvdelen som faste kunder, mens andre fortæller, at de stort set ikke har nogen faste kunder. Gitte, som sælger sex fra eget hjem, fortæller, at hun ikke har lyst til at have faste kunder, og at hun heller ikke er økonomisk afhængig af indtægten fra et bestemt antal kunder. Hun fortæller:

Jeg er ikke så god til at have faste. Jeg må tage det fra dag til dag. Når jeg står op, så sætter jeg annoncen på, når det passer mig, og når det ikke passer mig, så lader jeg være [...]. Jeg annoncerer det samme sted. Jeg orker ikke computere og gider ikke det der, og jeg har heller ikke noget kort at betale med. Jeg ved godt, at de fleste har mange sider, men jeg orker det ikke. Det her, det handler ikke om, at jeg skal tjene flest muligt penge. Det her handler bare om, at jeg kan leve, give mine hunde noget mad, have et sted at bo, og at jeg kan være fri.

Flere mandlige seksælgere, som overvejende sælger escort eller privat/diskret, fortæller, at de altid har fastlagt aftalerne på forhånd, og at de således sjældent laver spontane aftaler, ligesom de beretter, at de har mange tilbagevendende/faste kunder. Frederik, der har solgt sex perio-
devis henover to årtier, fortæller:

Min hverdag, den ser altid sådan ud, at jeg er på job og aftaler med mine gæster – ikke spontane aftaler. Det er altid aftaler, som er aftalt i forvejen. Typisk – en gæst har ringet til mig her i eftermiddag, fordi han gerne ville have en aftale med mig i ugens løb, og det er en gæst, som jeg har set gennem de sidste 5 år med jævne mellemrum. Og så laver jeg en aftale med gæsten om et bestemt tidspunkt, hvor vi mødes på. Så det er aldrig sådan, at jeg sidder og venter på, at der er en, der dukker op, og som ikke dukker op. Eller hvor jeg har ventetid. Det er altid fastlagte aftaler.

Andre mandlige seksælgere fortæller, at deres faste kunder også anbefaler dem til deres bekendte, hvormed de også får nye kunder gennem disse anbefalinger. Jimmy sælger som escort og fortæller eksempelvis, at han får de fleste af sine kunder på denne måde, og at det kun er få kunder, han får kontakt til gennem annoncer.

7.2.2 Salgssteder

Tabel 7.3 viser, hvilke steder seksælgere har mødet med deres kunder. Cirka halvdelen af alle seksælgere har prøvet at mødes med kunder på hotel og i kundens eget hjem, dvs. som escort. Omkring en tredjedel har prøvet at mødes med kunder på klinikker, og over en fjerdedel har mødet med kunder på offentlige steder (fx gaden, bil, rastepladser, eller lignende) eller i eget hjem, mens blot 12 pct. har prøvet at tage imod kunder på sexklubber eller lignende. Den største andel af mænd er ikke overraskende inden for indendørs sexsalg, som primært relateres til privat/diskret eller escort. En tredjedel af de mænd, som har besvaret dette spørgsmål, har dog også har modtaget kunder i det offentlige rum. Fra de kvalitative interviews ved vi dog, at dette næppe skal forveksles med, at mændene sælger på gaden, sådan som man ser fx udenlandske kvinder gøre det på Vesterbro.

Tabel 7.3 Salgssteder, procent

Salgssted	Alle	Kvinder	Mænd
Klinik/bordel	35,9	37,6	16,7
Offentlige steder (fx gaden, i en bil, rastepladser, toiletter, skoven eller lign.)	27,0	24,7	33,3
Eget hjem	27,3	25,0	50,0
Webcam (med betaling for specifikke ydelser) ¹	21,0	20,0	8,3
Udlejningsboliger	32,3	31,4	33,3
Kundens hjem	48,2	46,9	50,0
På hotelværelser (enten lejet af sælgeren eller af kunden)	51,2	49,3	58,3
Sexklubber eller lignende	11,5	10,7	8,3
Samlet antal personer	196	180	16

Note: ¹ Webcam betragtes i sig selv ikke som sexsalg jf. kortlægningens definition heraf. Vi har dog valgt at tage den med her, da flere har angivet, at de bruger webcaming som et supplement til fysiske møder eller som en erstatning for fysiske møder i forbindelse med coronanedlukningen. Der er ingen af dem, som indgår i kortlægningen, som alene har solgt via webcam.

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

I de kvalitative interviews fortæller en stor del af seksælgere (op mod tre fjerdedele af de interviewede), at de har erfaringer med flere forskellige former for sexsalg og eksempelvis både

sælger som escort, via privat/diskret og på klinik. Der er således store overlap mellem de former for sexsalg, som i udgangspunktet foregår indendørs (jf. afsnittet om udviklingen og tendenser på feltet). Årsagerne til, at sexsælgerne vælger at sælge fra flere lokationer, skyldes bl.a., at sexsælgerne på denne måde selv kan tilrettelægge deres tid og aftaler, samt at blandingen giver de bedste forudsætninger for en stabil og sikker indtjening.

En blanding, vi ofte om hører fra sexsælgerne, er, at man kører escort til sine faste gæster, samtidig med at man tager faste vagter på en klinik og indimellem lejer sig ind i nogle lokaler rundt om i landet for at sælge privat/diskret. En anden hyppig blanding er både at sælge fra ens private hjem, samtidig med at man kører escort, enten til kundens hjem eller hoteller. Blandt dem, der har erfaringer med salg fra gaden, er der imidlertid sjældent tale om erfaringer med andre former for sexsalg. I de følgende afsnit beskriver vi sexsælgernes erfaringer med de forskellige salgssteder, og hvad de oplever som fordele og ulemper ved det pågældende salgssted.

7.2.2.1 Erfaringer med indendørs sexsalg (klinik, privat/diskret og escort)

Langt størstedelen (59) af interviewpersonerne har erfaringer med indendørs sexsalg i form af eksempelvis salg af sex på klinikker, som privat/diskret eller som escort. Tidsmæssigt spænder erfaringerne over få måneder til flere årtier, og der er tale om erfaringer fra kvinder, mænd og transkvinder af både dansk og udenlandsk oprindelse.

Halvdelen af interviewpersonerne har erfaringer med at sælge sex på klinikker, og interviewene peger på, at der er store forskelle på klinikernes vilkår og organisering. Dette gælder bl.a. i forhold til, hvordan dækningen af de faste omkostninger er organiseret. De fleste steder betaler sexsælgerne både en fast husleje (ofte pr. vagt), udgifter til telefondame og udgifter til annoncering. Sexsælgerne med erfaringer fra klinikker beretter om forskellige fordele ved kliniksalg. Pernille har solgt sex periodevis i over 10 år og fortæller, at hun foretrækker klinik frem for escort, fordi der på klinikken er en telefondame, som hjælper og gør, at hun "føler sig lidt opvartet" og kun skal fokusere på at være sammen med gæsterne. Hun oplever, at det er let at komme i gang på klinikkerne, fordi rammerne for salget er sat. Hun fortæller:

Klinik er nemmere, fordi alle ved, at man har den her tid, og man har allerede tøjet af. Det er lige til, og så er man i gang. [...] Samtidig er det dejligt, at man tjener mange penge. Jeg kører hjemmefra kvart over 8 og er hjemme halv 11. Det er en dag, jeg skal tage ud.

Andre sexsælgere nævner også dette med, at klinik opleves som en nemmere måde at sælge sex, fordi en telefondame eller bordelmoder ordner opgaver, såsom kontakt med kunder, tøjvask, at der er kaffe/te, rengøring etc. Tea, der også sælger privat/diskret indimellem, oplever, at klinikken er nemmere, fordi stedet er kendt af mange, hvilket giver grobund for et solidt kundegrundlag. Hun påpeger dog også, at man aldrig ved, hvem det er, der kommer som "walk-in", hvilket hun oplever som utrygt. Hanne uddyber denne pointe og fortæller, at man ved at arbejde på de mere etablerede klinikker, som er kendt i lokalmiljøet, har mulighed for at opbygge nogle varige kunderrelationer. Hanne fortæller:

Stedet har ligget her i 30 år eller mere, og folk kommer og banker på døren, og mange af dem ringer måske ikke i forvejen, fordi de ved bare, at vi ligger her, og så kører de forbi, og så ved de tit, hvem det er, som er på arbejde. Eller det ved folk, som kommer her tit. Og man kan sige, at man har faste gæster også, som kommer udelukkende for at besøge os eller den enkelte pige, ikke. Og man kan sige, at på det år, som jeg har været her, der har der været rigtig mange, som kommer her hver

onsdag, så det er folk, som jeg kender i forvejen, og det gør det jo lidt, lidt bedre, fordi så ved man, hvad folk er til, og du ved, det er det samme i et forhold: Der bliver tingene jo også kun bedre, hvis man sådan har været sammen nogle gange.

Hanne oplever det som trygt at sælge sex på den pågældende klinik, fordi der er en kendt kundegruppe, og hun ved derfor ofte, hvad hun kan forvente, i forhold til hvilke kunder der kommer, og hvilken indtjening, det vil give. Flere af seks sælgerne med erfaringer fra klinikker fortæller desuden, at de oplever, at det kan være rart og tryghedsskabende, at der er andre (enten seks sælgere eller telefondamer) i nærheden, som kan hjælpe, hvis man står i en ubehagelig situation med en kunde.

Andre seks sælgere fremhæver, at de både oplever øget sikkerhed og kollegialt samvær som fordele ved at være på klinik. Ser vi nærmere på sidstnævnte, spænder interviewpersonernes erfaringer med kollegiale relationer generelt fra ikke at have kontakt til andre i branchen til at have et egentligt kollegaskab, hvor man kan vende ting med hinanden, og hvor man holder lidt øje med hinanden. Flere af de interviewede betoner vigtigheden af at kende nogen, der arbejder inden for det samme, som man kan dele erfaringer med. Marie Louise oplever, at en af fordelene ved at være på en klinik er, at der er kollegaer.

Det er skide hyggeligt. Vi har haft julefrokost og været ude og spise og lavet negle og sådan noget. Det er rigtig hyggeligt. Det er dejligt, at der er nogen. [...] Jeg tror, det bedste er nok det der med, at der er kollegaer. Og når der ikke kommer nogen gæster, så sidder man jo bare og drikker kaffe og spiser mad fra Just Eat. Det er rigtig rart.

Andre fortæller, at de måske ikke er deciderede veninder med de andre på klinikken, men at de oplever, at de passer på hinanden. Signe fortæller eksempelvis, at hende, der har klinikken, er der for dem:

Altså, hvis der har været en grim oplevelse eller et eller andet, jamen, så er hendes telefon åben 24/7. Men vi har en generel ... Vi er indforståede med, at vi passer på hinanden, fordi der er ikke rigtig andre, der gør det. Vi har en pige hernede med et alkoholproblem, som vi faktisk har fået i behandling.

Andre seks sælgere med erfaring fra klinikker betegner dog ikke det at sælge sex fra en klinik, hvor der er flere tilknyttet, som værende en fordel. I stedet oplever de miljøet på klinikkerne som værende præget mere af intern konkurrence end af et kollegaskab. Gitte, som både har erfaring fra klinikker og fra privat/diskret, fortæller, at hun ikke vil sælge sammen med andre på klinikker, da andre seks sælgere kan "finde på at ødelægge din relation til en god kunde, fordi de selv vil have den indtægt". Hanne foretrækker ligeledes ikke at involvere sig med de andre kvinder på klinikken, hvor hun sælger sex. Hun fortæller:

Jeg har en almindelig omgangskreds, så jeg mænger mig ikke så meget med de der piger i den her kreds, jeg gider det sådan set ikke, for de har så mange issues, altså. Det føler jeg lidt. De er sgu nogle omstændige piger mange af dem, så jeg holder mig helst bare til min gode omgangskreds og dem, som jeg kender, og så prøver jeg at skille det ad, ikke. Jeg skal ikke være veninder med nogle af dem der, det skal jeg ikke.

En anden central ulempe, der fremhæves i interviewene, er udgifterne til stedet, som i nogle tilfælde overstiger indtjeningen. Michelle fortæller eksempelvis, at hun har fravalgt at arbejde

på klinik, fordi hun ikke brød sig om den måde, betalingen foregik det pågældende sted. Hun fortæller:

Man betalte bordelmutter, som selv havde været pige, men man betalte alt efter, hvor meget man tjente. Man skulle have 800 til telefonpigen. Jeg ville hellere have, at det var omvendt, fordi telefonpigen har jo faktisk noget at gøre med, hvor mange kunder man har, men det har huslejen ikke. Så jeg følte mig lidt røvendt.

En tilsvarende betragtning finder vi hos Ida, der har erfaring med at sælge sex indendørs, og som oplever det som en ulempe at sælge fra en klinik, hvor der er andre seks sælgere. Hun fortæller:

Decideret klinikarbejde gider jeg egentlig ikke. Fordi at de vil have ret store summer til telefon, husleje, annoncer, men det er jo ingen garanti – ingen garanti for, at jeg går hjem med en masse penge. Der er jo også vagter, hvor der vitterligt ikke kommer noget. Så sidder du altså med en regning, og det gider du ikke. Man gider jo ikke gå arbejde for så at skyldte penge. Det gode ved den anden måde [privat/diskret] er, at [...] jeg bestemmer selv, hvad jeg vil bruge på annonce, og hvor jeg vil annoncere. Jeg bestemmer selv, hvilke mænd der går ind af døren, og allervigtigst: Jeg skal ikke stå ved siden af en anden pige og blive peget på. Det er bare nedtur, hvis du er på vagt med en anden pige, og det er hende, der napper alle kunderne, det er skide irriterende.

Ida beskriver i ovenstående, at hun foretrækker privat/diskret. Samme betragtninger finder vi hos flere andre danske seks sælgere, som foretrækker privat/diskret, fordi de ønsker at holde udgifter forbundet med salget til et minimum. Eksempelvis fortæller Merete følgende:

Jeg er træt af at sidde på en klinik og skal give flere tusinde kroner i husleje, og hvis der så er en dag, hvor der ikke er noget at lave, så sidder du lige pludselig og skylder flere tusinde kroner til bagmændene, og det gider jeg ikke. Her har jeg et fint børneværelse/arbejdsværelse, som jeg har indrettet rigtigt pænt, og så sad vi [Merete og hendes kæreste] en dag og snakkede om, at jeg lige så godt kunne prøve at lave en annonce på Annoncelight og så indrette værelset deroppe, og det syntes han var fint.

Flere andre fortæller ligesom Merete, at de sælger fra eget hjem, og at fordelene ved at sælge hjemmefra, ud over nedbringelsen af udgifter, er, at det er tidsbesparende, fleksibelt og trygt. Peter, der sælger fra eget hjem, begrundet det således:

Interviewer: Det lyder, som om at du normalt sælger hjemmefra. Du tager ikke ud?

Peter: Nej, det gør jeg ikke. Det er dels fordi, at jeg ikke selv har bil, og at det ville være lidt svært at køre escort med bussen. Og så er det fordi, at med det prisniveau, jeg har, så vil jeg ikke køre ud i en time for at sutte pik for en hundredekroneseddel. [...] Der er jo også risikoen for, at nogen sender en adresse, hvor jeg bruger tid på at tage derud, og så findes adressen ikke, eller der står nogen og griner mig op i ansigtet med et kamera. Så det er lige så meget derfor. Så jeg tror heller ikke, jeg ville gøre det, selvom jeg havde bil. Både for ikke at risikere at køre forgæves og spilde sin tid, men også, fordi man måske kunne ende med at blive lokket i et baghold og få nogle øretæver. Det vil jeg ikke.

Interviewer: Så det er en måde at passe på dig selv?

Peter: Ja, fordi herhjemme, der er jeg så meget hjemme og hviler i mig selv, at der ved jeg, at hvis der skete noget, så ville jeg kunne samle styrken – fordi jeg er hjemme på alle planer – at jeg ville kunne vippe vedkommende ud eller råbe om hjælp eller ringe til politiet. Det er jeg ikke sikker på, at jeg ville kunne overskue, hvis jeg stod et sted i fx Korsør, og der skete noget uforudset og ubehageligt. Måske ville jeg instinktivt råbe om hjælp, men jeg ved, at når jeg er hjemme, så kan jeg finde rundt med lukkede øjne, og jeg ved, hvor ting og døre og vinduer er, så jeg ville være så meget på hjemmebane, at jeg kunne forsvare mig selv eller komme væk. Jeg har aldrig overhovedet haft nogen ubehagelige oplevelser eller noget, der ligner.

Ud over at sælge fra eget hjem fortæller seksælgerne om en række andre måder at organisere sig på inden for privat/diskret. Flere beskriver, at de enten selv står for at leje et eller flere forskellige lokaler, evt. sammen med en anden seksælger, eller at de lejer et lokale for en fast dagspris via en tredjeperson, som lejer det af en officiel udlejer. Lokalerne kan i nogle tilfælde være tilpasset til sexsalg, og på den baggrund kan privat/diskret i nogle tilfælde minde om salg af sex på klinikker.

Louise er en af de seksælgere, som lejer sig ind i en privat lejlighed sammen med en veninde, der også sælger sex. Hun synes, at det føles mere sikkert, at de er to, og derudover foretrækker hun at mødes med kunderne på hendes "hjemmebane". Hun fortæller:

Mange af dem, der henvender sig, er gifte mænd, så det kan jo ikke være hjemme hos dem, og så står man pludselig og skal finde et eller andet sted ude i naturen eller et eller andet, hvor der er risiko for, at man kan blive opdaget – eller vejret kan skifte! Så det er bare nemmere det her privat – også det her med, at så ved jeg, at det er mit område, så at sige.

Louise fortæller videre, at hun også har erfaringer med udendørs sexsalg, som ifølge hende, også er sjovt, men mere risikofyldt. Dels er der større chance for at støde på nogen, man kender, dels er der større chance for, at den lokation, som man har valgt (fx et shelter), kan være optaget, når man når frem.

Mange af de interviewede seksælgere har ligeledes erfaringer fra escort, hvor salgsstedet ofte er hjemme hos kunden, på hotel eller lignende. Susanne, som ikke længere sælger sex, men som både har haft erfaring med escort og salg på klinik, fortæller, at hun foretrak escort, både fordi hun brugte færre timer på sexsalget, samt fordi det havde elementer, som mindede om almindelige dates, i og med at man mødtes med kunder hos dem eller på et hotel, hvilket gjorde relationen mindre overfladisk, end når hun mødtes med kunder på en klinik. Susanne fortæller:

Ja, jeg kom så som regel hjem til nogen, og så blev jeg tilbudt et glas vin eller øl eller sodavand, så der var sådan lidt mere kontakt, eller hvad man skal sige. Og lidt mere snak, også. På klinikken var det ind og så have sex og så ud igen, ikke.

Ligesom ved privat/diskret beskriver flere seksælgere, der kører escort, også de få udgifter som en klar fordel i sammenligning med klinik. Susanne fortæller i den forbindelse følgende:

Der var ikke nogen husleje, der skulle lægges, så jeg vidste, at jeg gik hjem med pengene, og den der usikkerhed omkring, om det blev en udgift for mig, det syntes jeg ikke var fedt, plus at jeg syntes, at når der ikke rigtig skete det store – nogle

gange kunne jeg jo sidde dernede [på klinik, red.] i 6 timer, uden at der kom nogen – det syntes jeg ærligt talt var spild af tid.

Dem, der har erfaring med escort, fremhæver også, at escort er en god måde at tjene mange penge på kort tid, da man ofte kan tage mere i timen for escort end på eksempelvis en klinik eller i eget hjem. Dog kan der være andre udgifter forbundet med escort, fx til en chauffør, hvilket nogle oplever som en ulempe. Dernæst fortæller flere af dem, der sælger escort, at de har valgt dette, fordi de foretrækker at holde deres hjem privat og at adskille sexsalget fra privatlivet.

Flere af de mandlige seksælgere sælger primært escort, hvor én af hovedårsagerne netop er, at det er 'mere diskret', hvilket både foretrækkes af de mandlige seksælgere og deres kunder.

En ulempe, der fremhæves af flere af seksælgerne, er, at man med escort ikke ved, hvem man kommer ud til, og at der er risiko for, at man enten kommer ud for noget ubehageligt eller bliver 'narret' af personer, som opgiver falsk adresse. Ellen, som både sælger escort og på klinik, mener dog, at det lidt er "en and", at det skulle være mere usikkert at møde kunden på hotel end på en klinik eksempelvis. Hun fortæller:

Mænd er så sårbare, når de kommer som kunder ... Der er ikke kommet flere, som går efter at slå piger i gulvet. Men ja, hvis det er det, der er målet, så kan det da godt være, at det er mere sandsynligt, at det er dem [dem, der sælger alene], som får en over nakken, end at det er en af os [der sælger fra klinik].

Både mænd og kvinder fortæller, at de bruger Euroguide til at skrive sammen med andre fra branchen og debatterer forskellige emner i relation til branchen. Therese fortæller, at hun har brugt et forum på Euroguide til at vende spørgsmål og dele problemer.

Der, hvor jeg havde den oplevelse med ham, der ville have pengene igen, der skrev jeg derinde, hvad der var sket. Og altså, bare sådan du ved, der er ikke nogen, der lige kan fixe det, men meget rart med lidt moralsk opbakning i den situation.

Som nævnt i afsnittet om udviklinger og tendenser på feltet er der flere af seksælgerne, som overvejer at fravælge eller som allerede har fravalgt andre salgsformer til fordel for privat/diskret. Flere beskriver en oplevelse af, at privatsalg "er fremtiden", og at de også kan se flere fordele i denne form for sexsalg end andre. Dette viser sig også ved, at der blev fremhævet meget få ulemper ved denne type sexsalg. Der nævnes dog primært to ulemper ved denne udvikling. Den ene er risikoen for at opleve ubehagelige ting, fordi sikkerheden ved privat-salg opfattes som dårligere end ved at sælge på klinik. Den anden ulempe relaterer sig til den potentielle stigmatisering, som vurderes at være særlig fremtrædende, hvis man sælger i eget hjem. Herudover nævner flere fleksibiliteten ved at sælge hjemme som både en fordel og en ulempe ved denne type sexsalg. På den ene side er det en fordel selv at kunne bestemme over sin tid, og på den anden side kan det være en ulempe, fordi sexsalg og privatliv flyder sammen, hvilket til tider kan være problematisk. En af de interviewede fagpersoner fortæller følgende som et særligt opmærksomhedspunkt i forhold til denne udvikling:

Hvis du står ude i et sommerhusområde eller i egen lejlighed, så kan det være svære at opretholde en professionel distance. Jeg tror, at vi kan komme til at se nogle andre skadevirkninger fra dem, som kun har prøvet at sælge alene derhjemme frem for på klinik. Det kan være utroligt svært, hvis man sælger sex i de omgivelser, man er i hele tiden og i sin egen seng. På klinik tager du hen et sted, hvor du hedder

noget andet. Derhjemme har du dit efternavn stående på en postkasse i opgangen, og der kan blive sladder i opgangen, hvis der kommer mange kunder. Det kan være svært at skelne mellem, hvornår man er på, og måske har de tænkt, at de ikke skulle være aktive, men så ringer det pludselig på, og så står de der. Måske med børn hjemme, som åbner døren. Det giver altså noget rod for den enkelte. [...] Der er også flere, som er stoppet, som måske stadig oplever at blive kontaktet af tidligere kunder, fordi de har mødt dem i privat regi og måske har brugt deres privatnummer.

Senere i rapporten ser vi nærmere på, hvordan individualiseringen af salgssteder påvirker dels opfattelsen af risici (kapitel 9), dels oplevelserne med at stoppe med at sælge sex, hvis det ønskes (kapitel 10).

7.2.2.2 Erfaringer med salg på gaden

Syv kvindelige interviewpersoner – heraf én udenlandsk – har erfaringer fra salg af sex på gaden. Deres erfaringer med gadesexsalg spænder fra et par år til mere end et årti.

Hvor der i forbindelse med de indendørs salgssteder var forskellige oplevelser af hhv. fordele og ulemper ved de forskellige salgssteder, har der ingen indikationer i interviewene været af, at der skulle være særlige fordele forbundet med salg af sex på gaden. Såvel fagpersoner som sexsælgere peger derimod på flere ulemper, hvoraf den største klart er relateret til sælgernes sikkerhed. Flere fagpersoner oplever, at en del af kvinderne fra gademiljøet foretrækker at mødes med faste kunder, men at de, der mangler penge til rusmidler, også kan befinde sig i en situation, hvor de må tage de kunder, der er, hvilket sætter dem i en særlig risikofyldt position. En af de interviewede fagpersoner beskriver, at selvom salget på gaden generelt har undergået en forandring i retning af mere netværksalg til bl.a. faste kunder, så er der fortsat sexsalg på gaden. Hun fortæller:

Det har altid været faste kunder, man har klaret sig på. Både på klinik og på gaden. Man er i gaden for at se, om man kan få kontakt til en fremtidig fast kunde, men det man laver penge på, er de faste [...], men der laves stadig aftaler på gaden. Der kommer mænd og tager kontakt [på gaden].

Annie har solgt sex både indendørs og udendørs periodevist i mere end to årtier for at få råd til stoffer. Hun beskriver salg af sex på gaden som særligt vanskeligt, og at der er flere ulemper forbundet hermed. Den største ulempe er ifølge hende, at kunderne på gaden meget ofte går ind i en forhandling om priserne, fordi de ved, at kvinderne har brug for salget. Hun fortæller, at hun *"hvis hun er heldig"* bliver tilbudt 150-200 kr., hvis hun både går med til blowjob og samleje. Selvom hun synes, at prisen er for lav, oplever hun ikke at være i en position, hvor hun kan forhandle ret meget om prisen. Hun fortæller:

Man har jo ikke lyst til det, men man er også nødt til at skulle lave nogle penge til et forbrug, ikke.

Annie oplever, at priserne bliver presset i bund dels af de udenlandske kvinder, dels af yngre kvinder, som ifølge hende både slås med psykiske problemer og stofmisbrug. En anden sexsælger, Lizette, beretter om lidt højere priser end Annie, men beskriver ligeledes, at *"man ikke får en skid"* for at sælge på gaden. Hun foretrækker derfor at køre escort og sælger kun på gaden, når hun er absolut tvunget til det for at skaffe penge til stoffer. Det samme gør sig gældende for Tina, som startede i escort, men da det var ikke nok til at dække hendes forbrug

af stoffer, begyndte hun også på gaden, hvilket hun italesætter som et decideret "helvede", bl.a. fordi hun var nødsaget til at tage de kunder, der var. Hun beskriver det således "det mest disgusting, jeg har oplevet. Det er de mest beskidte mennesker, der køber mig".

En anden ulempe beskrevet i relation til gadesexsalg er mangel på steder at tage kunderne hen, efter at kontakten er etableret. Nanna, der har solgt sex på gaden 2 dage om ugen indtil for 4 år siden, beskriver, at hun altid tog med i kundernes bil eller tog med dem hjem. Hun tog aldrig kunder med hjem til sig selv. Flere af de interviewede fagpersoner fortæller i forbindelse hermed, at kvinderne på gaden før i tiden kunne tage kunderne med i sexbiografer og lignende, men at denne mulighed er væk, fordi sexklubejerne ifølge dem risikerer at blive anmeldt for rufferi. En af de muligheder, der er i København, er at bruge The Red Van, som er på gaden enkelte aftener om ugen. Flere af de interviewede fagpersoner ser vognen som en god mulighed, og de gør derfor også seksælgere, som de er i kontakt med, opmærksomme på muligheden, når bilen er på gaden. Der er dog flere fagpersoner, som nævner, at den generelle mangel på steder at tage kunder med hen udgør en risiko for sælgerne på gaden. Vi vil vende tilbage til spørgsmålet vedrørende risici og sikkerhed i kapitel 9.

7.2.3 Involvering af tredjepart

Involveringen af tredjepart i forbindelse med sexsalg varierer fra beretninger om fuldt ud lovlig involvering af eksempelvis telefondamer til beretninger om ulovlige aktiviteter, hvor seksælgere eksempelvis er blevet tvunget til at betale halvdelen af alt, hvad de tjener på en vagt, til ejere af en klinik eller anden form for bagmænd.

Vi har ikke mange beretninger om involvering af tredjepart i forbindelse med escort. Flere escort-sælgere fortæller om erfaringer med at betale en chauffør for at køre til og fra en kunde, og at chaufføren opleves som en ekstra sikkerhed, fordi det signalerer over for kunden, at der er én med til at sikre, at mødet forløber som aftalt. Andre escort-sælgere, særligt de mandlige, fortæller imidlertid, at de ikke bruger chauffører, fordi dette ikke opleves som nødvendigt. En af de interviewede seksælgere, som i dag sælger i privat regi, fortæller, at hun startede med at have en "pimp", som hun kalder det, som sørgede for kunder og sikkerhed. Hun fortæller ikke, hvor meget hun betalte den pågældende person, men hun fortæller følgende om kunderne og rammerne for salget på daværende tidspunkt:

Der [var kunder, som] virkelig var syge, og som havde nogle vilde fantasier. Det er sjovt at prøve, men også meget krævende. Jeg arbejdede jo også for nogen på det tidspunkt, så der var ikke den samme frihed til at sige til eller fra, fordi der var nogen, som skulle have en del af, hvad jeg lavede og også tjente på mig [...] Det var jo sådan noget, hvor han [kunden] bare skulle være færdig hurtigst muligt, for her skal vi bare have kunder igennem, og det skal gå stærkt, så vi laver så mange penge som overhovedet muligt.

Hun beskriver senere i interviewet, at det gav hende sikkerhed at være tilknyttet en "pimp", da hun kørte escort, men at hun oplever det som problematisk, at "det ofte er kriminelle fyre, som står for sikkerheden", og som med andre ord agerer "pimps".

De fleste af de interviewede, der sælger fra klinik, fortæller, at de betaler for værelsesleje (en fast leje på timebasis eller pr. halve eller hele dag), en telefondame og for annoncering (som en bordelmutter eller telefondame tager sig af). Mange beskriver, at det er en tryghed at have telefondamer, og at de er med til at øge sikkerheden, fordi de både er med til at screene de

kunder, der kommer gennem døren, eller som ringer til klinikken, og fordi de kan 'stå vagt' og høre, hvis der opstår tumult. Marie Louise fortæller om telefondamernes betydning:

Telefondamerne er meget obs. Og de spørger altid, om det var en god oplevelse, og "var det hyggeligt", og "han så sød ud". Altså, de lytter også. Jeg har haft et par gange med en yngre telefondame, hvor det er, at jeg har haft nogle mænd om natten især, så kan jeg høre, at så står hun lige ude foran døren [griner], så kan jeg lige – altså, hvis der har været en, der har snakket højt eller et eller andet, så står hun lidt bagefter, når jeg kommer ud efter noget tid: "Gjorde de noget dumt? Er du okay? Har de sagt noget? De lød altså lidt lede." Så lidt sådan "ej, men det er fint nok". Det er rigtig fedt altså. Det synes jeg. Sikkerheden er meget fin.

Andre fortæller herimod, at de ikke brød sig om at arbejde på klinik, bl.a. fordi de synes, at telefondamerne var 'sladdertanter'. De fleste, der sælger på klinik, fortæller dog, at de er glade for deres nuværende forhold på klinikkerne, ligesom de ofte har et godt forhold til den 'bordelmutter' eller ejer, som har eller styrer klinikken. Nogle af seksælgerne mener, at det burde være lovligt at udbetale løn til bordelmuttere, der gør et stort stykke (ulønnet) arbejde på klinikkerne. Signe fortæller eksempelvis:

Du skulle bare vide, hvor meget arbejde der er i det her. Det skal jo holdes ved lige, der skal males. [...], og vi hjælper jo til, men der er jo en, der styrer hjemmeside og vagtplan og sætter annoncer i for os og sådan nogle ting, og det bliver jo også betalt. Eller når vi betaler udgifter, så går pengene jo også til det. Og der er simpelthen så meget arbejde i det, og der er også meget socialt arbejde i det. [...] hende, der har stedet, hun gør en kæmpe, kæmpe indsats. Både socialt og sådan helt lavpraktisk. Hun laver vagtplan, tager telefonen, hvis pigerne har haft en dårlig oplevelse eller et eller andet, selvfølgelig skal de tjene nogle penge. Det ville da være mærkeligt andet. Vi går jo heller ikke på arbejde uden at tjene penge. Hun har så et job ved siden af, ved jeg, hvor hun så tjener det, hun skal have, så det her det er jo en meget tidskrævende hobby.

Andre beretter om dårlige oplevelser med bordelmuttere, som eksempelvis har beskyldt seksælgerne for at stjæle. Herudover fortæller enkelte, at de på nogle klinikker også har skullet betale en (ulovlig) bonus, hvis de på en vagt tjente over et bestemt beløb. Der er også beretninger om en klinik, hvor sælgerne skal betale for sygedage (hvis de bliver syge før en planlagt vagt og ikke kan få vagten dækket af andre) eller dække udgifter i forbindelse med ferier. Seksælgerne er kritiske over for disse forhold og fortæller, at de enten allerede har forladt eller overvejer at forlade de klinikker, hvor forholdene er på denne måde. Marie Louise beskriver eksempelvis, at den klinik, hun tager vagter på, kører rigtig dårligt, og at bordelmutteren er ved at "køre stedet i sænk" ved ikke at betale regninger, ved ikke at holde rengøring ved lige og ved at have fjernet sikkerhedsforanstaltninger, såsom alarmer. Hun beskriver, at bordelmutteren er tiltagende desperat og derfor også har ansat østeuropæiske seksælgere, som muligvis ikke er der af egen fri vilje, eller som befinder sig i svære situationer (fx med gæld til bagmænd). Marie Louise fortæller, at hun overvejer at finde en anden klinik, men at hun er splittet, idet hun har været glad for at arbejde på klinikken, samtidig med at hun ikke bryder sig om den retning, klinikken går i:

Vi havde en rumænsk pige, som sad og græd i køkkenet, fordi hun ikke kunne betale sine penge. Altså, det lugter for meget af noget forkert for mig. Og ikke fordi det er

*bevidst, men bare det, at man ikke undersøger, hvilke personer man ansætter læn-
gere. Det altså ... det kan jeg ikke stå inde for, når jeg er glad for at arbejde i bran-
chen, hvis du kan følge mig. [...] Men jeg ved jo godt, at hun [bordelmutteren] er
ruffer, og jeg ved jo godt, at hun har ansat piger, der ikke har ret til at arbejde i
landet, og jeg ved godt, at hun ikke har været bevidst om, at de ikke havde ret til
det, men det er bare nogle ting, hvor jeg kan mærke, at det går ind og trykker på
mine – altså, jeg bliver rigtig .... Når nogle gør noget, man selv synes er forkert,
ikke. Det er en ubehagelig følelse, og der ville jeg ønske, at jeg turde tage kontakt
til nogen, der kunne fortælle mig, at det skulle de bare gøre noget ved. Men det kan
jeg mærke, at jeg får dårlig samvittighed over, fordi jeg kender stedet og folk, der
arbejder i huset, som det ikke skal gå ud over. [...] Ja, det er et dilemma for mig,
fordi jeg føler krafteddeme, at hun fortjener at få en dom. Et eller andet sted er det
gået op for mig, hvor elendigt hun egentlig kører det sted, og det gør mig rigtig vred
og ked af det. Og det er gået ud over så mange mennesker. Der er jo piger, der
stadigvæk skylder hende penge. Det synes jeg bare er så forkert.*

Andre seks sælgere fortæller om lignende oplevelser på klinikker, men for flere ligger disse op-
levelser lidt tilbage i tiden og er således noget, som er sket, da de var unge og nye i branchen.
Eksempelvis fortæller Signe følgende om forholdene på den første klinik, hun arbejdede på:

*Altså, hun [ejeren af klinikken, red.] kunne finde på at give en 500 kr. i bøde, hvis
man kom for sent til en vagt. Og det man lige skal forstå i det her, det er jo, at vi er
selvstændige. Vi lejer os ind på nogle værelser, så vi betaler jo kun de udgifter, der
er forbundet med dem. Men hun begyndte så med, hvis man ikke havde annonce i
Ekstrabladet eller på Annoncelight, så skulle man betale 500 kr., og så blev der lige
pludselig indført ekstra depositum og ekstra gebyrer, og jeg ved ikke hvad. Og så –
hvis du er på klinik som glædespige i Danmark, så må du ikke være andre steder i
københavnsområdet. Jeg tror ikke engang, du må være det på Sjælland.*

Signe brød sig ikke om de ekstra udgifter og om, at hun ikke måtte arbejde andre steder fra,
hvorfor hun senere forlod stedet. En anden seks sælger, Gitte, fortæller om en oplevelse med
en bordelmutter, som udnyttede hende, fordi hun var "nede i et sort hul", og at hun af taknem-
lighed over for mutteren fandt sig i urimelige vilkår. Dog fortæller langt de fleste seks sælgere
med klinikerfaring om en høj grad af medbestemmelse, gennemsigtighed og ordentlige forhold
på de danske klinikker.

Derudover har vi enkelte beretninger om erfaringer med deciderede alfonsere. Mie fortæller, at
hun mødte en mand, som hun blev meget forelsket i og havde en mangeårig relation til. Man-
den bliver en slags alfons, og fordi hun så gerne ville have hans opmærksomhed, giver hun
ham over årene op mod 100.000 kr. og andre gaver. Han pressede hende til at tage flere
kunder, selvom hun ikke ønskede det, fordi han tændte på, at hun havde sex med andre. Hun
beskriver, at han manipulerede hende, og at hun oplevede at være dybt afhængig af ham.
Relationen endte ved, at han en dag pludselig forsvandt.

I den offentlige debat tales der primært om trafficking og udnyttelse i forbindelse med uden-
landsk sexsalg. I et projekt som dette er det vanskeligt at afdække den slags fortællinger. Dette
skyldes bl.a., at de udenlandske seks sælgere er svære at komme i kontakt med inden for det
korte tidsrum, som et projekt som dette varer. En kortlægning som denne skal afdække sexsalg
i bred forstand, og der er derfor ikke midler eller tid til at fokusere intensivt på trafficking og
udnyttelse i en grad, som gør det muligt at afdække dette. Konkret er der ganske enkelt ikke
tid nok til, at vi kan komme ind i miljøet længe nok til, at de pågældende seks sælgere får tillid til

os og er villige til at dele deres historier. Endelig kan der selvfølgelig også være nogle seksælgere, som er bange for eventuelle bagmænd, og som ikke vil dele deres erfaringer af den grund. Vi har dog i ganske få interviews med udenlandske seksælgere formået at få beretninger, som tyder på trafficking og udnyttelse. Derudover belyser vi emnet igennem de interview, som vi har lavet med fagpersoner, der har et indgående kendskab til feltet og til organiseringen heraf.

En af de interviewede fagpersoner, som arbejder med udenlandske seksælgere både på gaden og i forbindelse med opsøgende arbejde på klinikker, oplever, at de både har kontakt til en gruppe af kvinder (særligt sydamerikanske), som er meget selvkørende, og hvor salget ikke umiddelbart virker organiseret af en tredjepart. De møder dog også den helt organiserede menneskehandel, hvor seksælgeren har meget lidt selvbestemmelse, og hvor man eksempelvis bliver cirkuleret mellem forskellige klinikker, eller hvor der sidder nogle og styrer escort.

Andre fagpersoner, som ligeledes har kontakt med udenlandske seksælgere involveret i både indendørs og udendørs sexsalg, beskriver, at de har kontakt til kvinder, som rejser rundt i hele Europa under organisering af en tredjepart, der har kontakter i de pågældende lande. Flere af de interviewede fagpersoner fortæller ligeledes, at kvinderne ofte 'kun' har et 3 måneders turistvisum, og at det sætter dem i en vanskelig situation, som gør dem sårbare for udnyttelse, da de ikke sælger sex på lovlig vis i Danmark. Dette gør det vanskeligt for dem at kontakte de danske myndigheder i tilfælde af udnyttelse eller lignende. Vi vil vende tilbage til dette i kapitel 11, hvor vi går nærmere ind i seksælgernes erfaringer med kontakt med de danske myndigheder. Flere andre fagpersoner fortæller om forskellige former for udnyttelse af udenlandske seksælgere. Eksempelvis beretter fagpersonerne om, at nogle kvinder har gæld i hjemlandet, som de arbejder for at betale af, eller familie i hjemlandet, som de skal forsørge. Herudover fortæller en fagperson, at der er forskel på, hvordan kvinderne fra hhv. Østeuropa og Afrika udnyttes. Hun fortæller, at flere af de østeuropæiske kvinder, som de har kontakt med, bruger heroin og bliver presset af mafiaen fra deres hjemlande til at sælge sex i Danmark muligvis for at afbetale deres gæld. De afrikanske bruger ifølge pågældende fagperson sjældent stoffer, men her presser potentielle bagmænd i hjemlandet dem ved at true deres familier og evt. børn.

Det er væsentligt at understrege, at vi ud fra vores datamateriale ikke kan afdække samtlige former for udnyttelse, der kan finde sted. Derimod kan de to fortællinger give et indblik i nogle af de former for manipulation, bagmænd kan benytte sig af. Fortællingerne vidner om, at udnyttelsen både kan være 'systematisk' (at bagmænd systematisk udnytter sårbare tilflyttere til landet på grund af udfordringer med visum) og 'relationel' (hvor bagmænd skaber relationer eller lover giftemål, og med fysisk og/eller psykisk vold tvinger seksælgere til at sælge). I de to bokse nedenfor følger to fortællinger fra udenlandske seksælgere, som har oplevet at blive udnyttet til eller i forbindelse med sexsalg.

7.1 Fortælling om udnyttelse, 1

Mary kommer oprindeligt fra Sydamerika. Hun flyttede til Danmark efter at være blevet gift med en dansk mand, som hun havde mødt i forbindelse med en ferie. Umiddelbart efter ankomsten til Danmark gik hun med til at sælge sex, da manden sagde, at de manglede penge til hendes visum. Hun fik dog ikke lov til at stoppe efter, at de havde tjent penge til depositummet, da manden overbeviste Mary om, at de ikke kunne betale huslejen, hvis hun stoppede med at sælge sex. *Han kunne ikke klare det selv*, havde han fortalt hende, og så *"lige pludselig startede volden. Hvis jeg ikke havde lyst til at arbejde, startede han med fysisk vold og verbalt og ..."*.

I starten troede Mary, at det måske var noget kulturelt, og at hun måske skulle give noget mere for at vise, at hun gerne ville være gift med ham. *"Jeg tænkte altid, det er min skyld, det er min skyld. Det er kulturen. Det er sådan, det er her"*. Mary solgte sex hver dag, det første år hun var i Danmark, også selvom hun var syg. *"Jeg skulle bare arbejde, og det var minimum fire kunder om dagen"*. Hendes mand tog alle de penge, hun tjente, med undtagelse af 2-3.000 kr. pr. måned, som hun sendte til sin familie. For at være sikker på, at Mary blev ved med at sælge sex, selvom han ikke var hjemme, installerede hendes mand kameraovervågning i hele deres lejlighed, som han kunne styre fra sin telefon.

"Han så mig altid. Han havde app på telefonen, så han kunne se kameraerne, og jeg kunne se, at han kiggede på mig, for kameraerne skiftede lidt position".

Optagelserne fra kameraerne brugte manden desuden til at true Mary til at blive ved med at sælge sex, idet han sagde, at han ellers ville sende dem til Marys familie. Herudover truede han med skilsmisse, hvilket Mary frygtede ville betyde, at hun ville være nødt til at forlade Danmark. Hendes manglende kendskab til det danske samfund, potentielle støttemuligheder samt det faktum, at hun ikke talte sproget, gjorde det vanskeligt for hende at gå fra sin mand, og hun turde derfor ikke andet end at blive ved med at sælge sex.

Efter et år fik hun dog hjælp fra en NGO til at flytte på krisecenter og hun blev efterfølgende skilt fra sin mand og sælger ikke længere sex.

Hun oplever dog stadig, at manden opsøger og truer hende. *"Han er på jagt. ALTID."*

7.2 Fortælling om udnyttelse, 2

En thailandsk seksælger, Sami, fortæller, at hun arbejdede for thailandske bagmænd, da hun først kom til Danmark, hvor hun skulle betale minimum halvdelen af sin indkomst til dem. Hun fortæller, at de sov i baglokalet til klinikken, og at hun blev tvunget til at arbejde alle ugens 7 dage og konstant være til rådighed for kunder. Heller ikke når hun havde menstruation eller var syg, måtte hun holde pauser. I dag arbejder hun ikke for bagmændene længere og er glad for, at hun derfor kan holde pauser og vælge ubehagelige kunder fra.

Sami: If you work for other people, you cannot say no if you don't like a customer. And you cannot have time for you. It is just work work work.

Hun oplever, at det er let for bagmændene (som ofte selv har thailandsk baggrund) at udnytte tilflyttere, som ikke har visum, fordi man er bange for, at de ringer til politiet eller mafiaen. Hun beskriver, at bagmændene ikke brugte fysisk vold, men derimod udnyttede, at seksælgerne var i en sårbar situation, fordi de ikke havde visum. Hun fortæller også, at det skaber vanskelige vilkår og en form for 'double tax', når man uden visum først skal betale for, at nogen hjælper én med at få visum, og når man så er kommet hertil, skal man betale til klinikken.

I dag har Sami sit eget sted og sælger stadig sex på daglig basis – nu på 14. år. Oprindeligt var planen, at hun skulle blive i Danmark i 2 år for at tjene penge til sin mor og tre børn i Thailand. Børnene er i dag 20, 16 og 15 år og bor hos Samis mor. Hun har set dem tre gange på 14 år.

7.3 Hyppighed og ydelser

I dette afsnit beskriver vi, hvor hyppigt seksælgerne sælger seksuelle ydelser samt deres overvejelser over, hvilke ydelser, de tilbyder. Herudover vil vi også undersøge seksælgerenes erfaringer med og tanker om prissætning. Afsnittet vil både inddrage spørgeskemaundersøgelsen og de kvalitative interview.

7.3.1 Hyppighed

I Tabel 7.4 fremgår antallet af gange, seksælgerne har mødtes med en kunde over de sidste 30 dage. Tabellen viser, at ca. hver femte har haft over 20 kunder i perioden, mens en fjerdedel af seksælgerne har haft fra 1-5 kunder. Dernæst viser tabellen, at de mandlige seksælgere ser ud til at have haft færre kunder i perioden end de kvindelige. Det bør i forbindelse hermed bemærkes, at en del af spørgeskemaerne er indsamlet, mens samfundet har været lukket grundet coronapandemien, og flere af de kvalitative interviews peger på, at det kan have betydet en nedgang i antallet af kunder.

Tabel 7.4 Antal gange respondenter har mødtes med en kunde de sidste 30 dage

	Alle	Kvinder	Mænd
Ingen	22,4	23,2	20
1-5 kunder	24,4	24,6	10
6-10 kunder	15,4	13,4	50
11-20 kunder	12,2	12,0	20
21-30 kunder	10,3	10,6	0
31-50 kunder	7,1	7,7	0
+51 kunder	3,8	3,5	0
Total	100	100	100

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

De kvalitative interviews indikerer, at langt de fleste af seksælgere ser seksalg som "et *bijob*" (Søren), en deltidsbeskæftigelse eller som supplement til en anden primær indkomst. Lignende konklusioner kan genfindes i en række tidligere studier – særligt i studier om mandligt seksalg (Henriksen, Andersen & Presser, 2020; Kofod et al., 2011). De mandlige seksælgere i vores undersøgelse fortæller ligeledes, at de ser seksalget som et 'bijob' eller som en hobby. Eksempelvis siger Søren, som max har én kunde om ugen:

Og det er for mig et ... Det er et sidejob. Et bijob. Det er ikke noget, jeg gør, fordi jeg tjener penge på det – eller jo, det gør jeg selvfølgelig. Men altså, det er ikke noget, jeg gør for at tjene penge. Altså jeg gør det, fordi jeg synes, det er sjovt. Så jeg har et fuldtidsjob ved siden af, som jeg passer, og som jeg så må passe ind med det her. Så det fungerer fint.

Andre mandlige seksælgere beskriver på linje med Søren salg af sex som en hobby eller et bijob, som de passer ind om aftenerne eller i weekenderne, hvor de har fri fra deres fuldtidsjobs. Antallet af kunder varierer derfor også alt efter, hvor meget fritid de har til rådighed.

Peter er en af de mandlige interviewpersoner, som har flest kunder, og han fortæller, at tiden, han bruger på seksalg, varierer meget, idet han har aktive perioder og perioder, hvor han næsten ikke er aktiv:

Det er meget forskelligt. Jeg kan tydeligt mærke, hvilken dag på ugen, det er. Det er typisk mandag, tirsdag, onsdag, at der er gang i den. Og jeg har prøvet at spørge, hvorfor det er, men jeg kan ikke helt få et svar. Jeg tror, at man går og tænker en masse tanker i weekenden, og så skal det udleveres. Men det kan også stikke helt af, og så er det en lørdag, der stikker helt af. Det svinger også, hvor mange det er. I går var der én forbi. I dag kommer der to i aften. I forgårs var der ikke nogen. Der kan også godt gå 4-5 dage, hvor der ikke kommer nogen, og så kan der pludselig komme otte på en dag. Så det svinger rigtig meget.

Interviewer: Men du har sjældent en uge, hvor du slet ikke har kunder?

Peter: Ja. Det sker ikke ret tit. Eller det tror jeg ikke sker. Det kan sagtens være 10 på en uge. Det kan også være 12. Det vil jeg så også sige, at det hører til absolut sjældenhederne. Det er måske 3 uger på et år, at det er så meget og så intensivt. Da jeg var på de der besøg i Jylland, der var det måske omkring 15 pr. dag, de dage jeg var der. Så det er meget mere, end det normalt er.

Flere af de kvindelige seksælgere fortæller ligeledes, at deres seksalg kan variere meget. Gitte, som har en annonce på næsten hver dag, beskriver, at hun sælger sex, når hun har lyst, og at hun trods en aktiv annonce kan finde på ikke at tage imod kunder, hvis hun får lyst til at lave noget andet, fx tage med en veninde i skoven. Hun fortæller desuden, at hun indimellem "tager en tårn" over et par uger:

Det er meget forskelligt. I dag har jeg lige haft én. Tit kommer de også først om eftermiddagen. Men jeg tager ikke nogen om aftenen, fordi jeg går tidligt i seng. Det passer altid med, at jeg ikke kan arbejde op til den første [i måneden, red.], hvor folk får penge. Det er vildt irriterende. Der er et sommerhus oppe i [bynavn], hvor jeg lavede 55.000 kr. den første uge og 80.000 den anden uge. Det er altså ikke altid, man gør det. Det var godt, men jeg havde også en masse hængepartier og pis og lort. Så kan jeg en gang imellem tage en tårn. Men det er ikke altid, jeg gider. Nogle

gange vågner jeg også, og så vil jeg bare ud i naturen for eksempel. Men grunden til, at jeg knaldede sådan igennem, det var også, fordi jeg havde nogle hængepartier. Jeg skulle også have nyt gulv i køkkenet.

For Gitte afhænger hyppigheden hermed af, hvad hun har af økonomiske hængepartier, men også af, hvorvidt hun har lyst en given dag. Dette periodevise sexsalg hører vi også om fra andre sexsælgere, som tager nogle intensive perioder med mange kunder i flere dage i træk, for derefter ikke have nogle kunder i en periode. Eksempelvis Anette, som ud over selv at sælge sex, også er medejer af en klinik:

Normalt arbejder jeg cirka mellem 8 og 12 dage om måneden. Og det er så lidt svingende [...] Jeg har faktisk været på i mandags, i onsdags altså i går, og i dag og så skal jeg også være på lørdag, og det har noget at gøre med, at vi er ved at ramme sommerferien, og jeg vil gerne give mine piger noget ferie, når de spørger om det. Så vi bytter lidt om på det, og så kan du se lige pludselig efterfølgende, hvis du går ind og tjekker min vagtplan igen, så er jeg måske på én gang i uge 29, 30 og 31. Så kører jeg til Jylland i næste uge, torsdag, og så har jeg sugardating hos ham i [bynavn1] om fredagen, og så har jeg arbejde i [bynavn2] om lørdagen og om søndagen, og så har jeg arbejde i [bynavn3] om mandagen, og så kører jeg herhjem og skal arbejde om tirsdagen. Og så holder jeg fri. Så har jeg en laaaang, lang, lang periode, hvor jeg holder fri og er helt væk fra det, hvor jeg kun kommer herinde [på klinikken] for at gøre rent, enten tidligt om morgenen eller sent om aftenen, når der ikke er nogen på.

De fleste af sexsælgerne, der sælger periodevist på denne måde, fortæller, at de ikke er økonomisk afhængige af indtægterne fra sexsalget på en månedlig basis, men at indtægterne kan være med til at dække større udgifter, fx til renoveringer, ferier eller lignende. Lignende konklusioner så vi i den tidligere kortlægning fra 2011, hvor interviewmaterialet indikerede, at nogle informanter udelukkende så sexsalg som en midlertidig aktivitet, som blev brugt til at spare penge op, at forsøde tilværelsen eller betale en gæld af med det formål, at det på et senere tidspunkt skulle afløses af en anden indtægtskilde (Kofod et al., 2011).

En anden gruppe, der også fortæller om et periodevist, intensivt sexsalg, er udenlandske sexsælgere, som opholder sig og sælger sex i Danmark i korte perioder ad gangen. Dette gælder fx Sophie, som kommer fra et Østeuropa, men som har været i Danmark i seks omgange. Hun sælger ikke sex i Polen og var blevet anbefalet af nogle venner at tage til Danmark for at sælge sex. Hver gang hun er i Danmark, plejer hun at arbejde 5-6 dage med 6-7 kunder hver dag, hvorefter hun returnerer til Polen, hvor hun typisk bliver i en måned. Sophie er glad for at kunne have pauserne hjemme i Polen, da de giver hende tid til at reflektere:

It is also good to have these breaks [...] to clear your mind, to kind of sit down and think a bit about yourself, and like, what am I going to do, you know. The small steps.

Sophie sælger sex primært af økonomiske årsager og for at skabe sig et bedre liv end sine forældres. Hun anskuer sexsalget som en midlertidig periode af sit liv, og hun regner kun med at fortsætte 2-3 år endnu. Hun fortæller, at hun har planer om at tage en uddannelse.

Flere af sexsælgerne fortæller, at de skruer op og ned for sexsalget i forhold til deres øvrige liv og aktiviteter. Sidsel fortæller eksempelvis, at hun skal passe sexsalget sammen med et studie, hvor der i perioder kan være mange afleveringer, hvorfor hun i eksamensperioder skruer helt

ned. Lige for tiden sælger hun 1-2 dage om måneden, men har, siden hun startede for ca. 5 år siden, ikke haft nogle faste rutiner for sexsalget. Hun fortæller, at det skifter fra måned til måned:

Og ja, så har jeg sådan lavet det on and off siden. I perioder har jeg lavet det næsten dagligt. Jeg havde på et tidspunkt også min egen, en anden lejlighed. Det var så i [by], og så er der nogle perioder, hvor jeg slet ikke gør det i 3-4 måneder i streg. Så det er sådan lige. [...] det er meget sådan, hvad jeg har lyst til. Og så i perioder har jeg også studeret. Så har jeg ikke haft den samme tid til det altså. Men der er jo nogle af de her [kunder], som jeg har set, og det er nogle, som jeg stadig ser, tilbage fra da jeg startede, og også nogle andre, der er kommet til igennem tiden. Altså det er mænd, som jeg har set igennem 4 år nu nogle af dem. Det er jo ikke relationer, som jeg bare lige sådan fuldstændig dropper.

Sidsel fortæller videre, at antallet af kunder pr. dag afhænger af, om det foregår i weekenden eller i hverdagene:

Jamen, det kan være alt imellem 1 og en 6-7 stykker. Max de der 6-7 stykker, men så skal det være sådan noget, hvor jeg er der i en weekend, du ved, altså fra formiddag til aften eller et eller andet, ikke. Men så er jeg også fuldstændig baldret og bruger hele næste dag på bare at slappe af. Men jeg er også – altså nogle gange kan jeg være der på en hverdag. Nu har jeg jo mine børn, og så på en hverdag kan jeg typisk kun være der fra 10 til 14-15 stykker, fordi jeg skal hjem og hente børn, og der er jeg jo også – en ting er, at det er fysisk udmattende at have sex flere gange på en dag, men mentalt er det også udmattende. Og at skulle være så intim og i så tæt kontakt og så obs på et andet menneskes behov, så det – altså jeg skal også have overskud til mine børn, når jeg kommer hjem til dem. Så på en hverdag tager jeg måske to eller tre.

Flere andre seksælgere fortæller, at de passer sexsalget ind i forhold til pasning af deres børn. Dette gælder særligt for yngre seksælgere, som stadig har små børn. Ida på 29 år beskriver eksempelvis, at hun for tiden sælger max 2 gange om ugen, men at hun efter en nylig skilsmisse planlægger at sælge 4-5 gange hver anden uge, mens børnene bor hos deres far. På denne måde vil hun kunne holde mere eller mindre fri den uge, hun selv har børnene, og det giver hende samtidig mulighed for fx at rejse rundt i landet i den anden uge.

Mange interviewpersoner fortæller, at de har valgt at sælge sex på deltid eller som en bibe-skæftigelse, hvilket i praksis ofte er ca. 2 dage om ugen. Sexsælgeren Andrea beskriver eksempelvis, at hun i gennemsnit sælger sex 2 dage om ugen fra 8-16 fra en klinik, og at det nogle uger bliver 3 dage om ugen. 3 dage er dog lidt for meget i forhold til, at hun også skal have tid til sit andet arbejde. Hun går meget op i, at der gerne må være travlt, men at hun selv vil bestemme, hvor mange kunder, hun vil have, og hvor længe hun skal være på klinikken, hvilket hun har oplevet, at andre klinikker ikke tillader. Hun fortæller:

Det her er min hobby. Jeg får mega meget ud af det. Nogle dage sidder jeg og arbejder imens på min computer, så er det jo ikke spild dage. Det kan godt være, at jeg kun har fire gæster på 10 timer, men så er det, fordi jeg har planlagt det sådan. Jeg kører ikke rovdraft på mig selv.

Andre seksælgere fortæller ligeledes, at de er meget bevidste om, hvor mange kunder, de maksimalt ønsker at have på en dag. Flere fortæller, at da de startede i branchen "gav de den

fuld skrue” og prøvede egne grænser af i forhold til, hvor mange kunder og hvor ofte man ville sælge sex. Marie Louise beskriver her sine erfaringer:

I starten der havde jeg mange flere vagter, men det er fordi, at jeg tror lige, at man skal lære, hvad sin grænse er med dem. Man bliver meget hurtigt kørt ned af det, fordi det er meget mental energi. Så jeg lærte meget hurtigt, at fire vagter om ugen: No go. Så nu er det ca. en gang om ugen i gennemsnit.

Særligt nogle af de seksælgere, der har været i branchen i mange år, fortæller, at de med tiden er blevet bevidste om, hvor meget de havde lyst til at sælge. Hanne beskriver her, hvorfor hun har besluttet, at hun ikke har lyst til at sælge på fuld tid:

Det har jeg ikke lyst til, og det har simpelthen noget at gøre med, at man stadig skal synes, at det er sjovt, og det er det ikke, hvis man skal køre det fuld tid, og det udelukkende er det, som man skal leve af. Eller i hvert fald ikke for mig. Jeg ser det mere som noget, jeg gør for sjov, eller ... Altså både er det for at blive tilfredsstillet seksuelt og sådan noget, men også det her med, at det er bare en hobby, ikke, hvis man kan sige det sådan.

For at bevare lysten og glæden ved seksalget fortæller flere, at de har truffet et aktivt valg om kun at sælge et par gange om ugen eller have færre kunder på én dag. Argumentet er ofte, at man ”vil have sig selv med i det”, og at både seksælgeren og kunderne får en bedre oplevelse, ved at overskuddet er intakt. Laila, som sælger sex fra en klinik, fortæller om sine overvejelser om at passe på sig selv:

Jeg har mit sted her, og så holder jeg fri tirsdag og torsdag og i weekenden. For man skal ikke tage fejl, det er hårdt arbejde. Man skal levere hver gang, fordi ellers ser du ikke gæsten igen. Så jeg har brug for at holde fri en gang imellem. Man skal passe på sig selv og hele tiden have i baghovedet, at penge ikke er alt. I starten lavede vi sådan noget lounge hernede, hvor vi var to-tre piger, og vi inviterede nogle mænd. Det var en stor succes, men efter 3-4 år kunne jeg godt mærke, at jeg ikke kunne mere, fordi det var for hårdt. Der kunne komme mange mænd sådan en dag. Jeg kunne mærke, at hvis jeg skulle blive ved, så skulle det stoppe med det der. Det var for meget. [...] Man skal passe på sig selv. Så jeg har virkelig lært mine egne grænser at kende. Nu har jeg været i faget i en del år, og du kan klare mindre og mindre. Det kan jeg i hvert fald. Du bliver hurtigere træt og sådan. [...] Man bliver jo også ældre. Man kan heller ikke altid rumme så meget mere i hovedet. Det er lige så meget hovedet, den er gal med. I starten kunne jeg have 9-10 om dagen. Det kan jeg ikke mere. Det skal være stille og roligt, hvis mit hoved skal være med. Her skal det være stille og roligt – det er dejligt for gæsterne, men det er mest for min skyld. Det kan jeg også gøre, fordi jeg ikke er alene, og det hænger økonomisk sammen for mig. Jeg skal jo ikke tjene til det hele alene.

Andre seksælgere, som har solgt sex i mere end 10 år, fortæller, at de ligeledes har skåret ned. En anden seksælger fortæller eksempelvis, at hun kan mærke, at hun ikke længere kan holde til 10-12 kunder om dagen, som hun kunne tidligere.

Selvom størstedelen af de interviewede beretter, at de sælger sex lejlighedsvist og som en bibeskæftigelse, er der også flere af seksælgerne, som har valgt at sælge på fuld tid. Flere af dem, der sælger fuld tid, fortæller dog, at de ligesom dem, der sælger deltid, gør sig overvejelser over ikke at ”presse citronen” og arbejde for meget. Klara, som har solgt fuld tid i 2 måneder,

fortæller, at hun har 2 fridage på en uge, men at hun ellers dedikerer det meste af sin tid til sexsalget. Hun har dog max to kunder om dagen og giver udtryk for, at hun sagtens kunne arbejde mere, hvis hun ville, idet hun har let ved at få kunder. Hun siger derfor nej til kunder undertiden for ikke at arbejde for meget. Andre sexsælgere, som også sælger 4-5 dage om ugen, ræsonnerer på samme måde, og fortæller også, at de ikke er afhængige af pengene fra sexsalget til at betale faste udgifter. Selvom sexsalget foregår på fuldtid, er der således flere, der fortæller, at de også har andre indkomster ved siden af sexsalget, fx deltidsjobs.

Nogle af dem, der sælger på fuldtid, fortæller, at de havde svært ved at begrænse sexsalget, da de startede, og at de har skullet lære at skabe struktur og rammer om sexsalget. Eksempelvis er der Katja, som for 3 år siden fik mange kunder gennem sugardating og som escort:

Jeg forstod ikke, at jeg skulle huske, at det var et arbejde. Jeg kunne for eksempel finde på at tage nogen fra kl. 06.00 om morgenen til kl. 03.00 om natten, og det var hele tiden, og arbejdstelefonen var konstant oppe! Jeg var hele tiden oppe, og min kæreste blev totalt svigtet, for jeg var bare sådan, at jeg brugte AL min energi på det, hvor jeg kunne mærke, at mit forhold var ved at gå i stykker på grund af det. En ting er, at jeg arbejder, og det er fint, men jeg skal ikke lade alt handle om det, så nu har jeg gjort det sådan, at hvis jeg starter kl. 08.00 om morgenen, så ved 16-17-tiden siger jeg stop, og så kan det godt være, at jeg kun har lavet 700 kroner eller 0 kroner, at de [kunderne] fra kl. 17.00 til om aftenen kimer en ned, men nej, fordi jeg er nødt til at have det sådan: At jeg går på arbejde – selvom det kun lige er ned i kælderen – så går jeg på arbejde, og så stopper jeg her. [...] Men nu er det faktisk meget fedt, og jeg har fået et liv [griner], altså vi havde også et liv før, men det var meget sådan: Jo flere penge, desto federe, ikke. Men nej, det er ikke fedt! Pengene er sindssygt gode, men nej, det er ikke fedt på den måde, for det går ud over alt andet, så nu kan det godt være, at jeg laver lidt mindre, og andre gange laver jeg lidt mere, end da jeg arbejdede sådan meget, men nu jeg har fået sådan lidt ... Hvad kan man sige? Struktur på det, og det har hjulpet mig personligt, arbejdsmæssigt og forholdsmæssigt.

Hun fortæller også, at hun ikke har nogen grænse for, hvor mange kunder hun vil tage imod på en dag, men at hun stopper, når hun ikke længere kan leve sig ind i det. Katja fortæller, at hun efter den nye struktur fik mere hverdagsliv med kæresten, men at hun havde svært ved at sige nej til kunder, hvor hun følte, at det blev "noget junkie-agtig noget", og hun havde svært ved at lægge telefonen fra sig. Hun arbejder fortsat hver dag, men fortæller også, at hun til tider ændrer i sin vagtplan, så hun engang imellem kan tage en fridag. Hun oplever dog stadig, at det kan være svært at tage en fridag, da arbejdet "ligger og lokker lige nedenunder" (hun sælger sex fra sin kælder). Hun beskriver, at selvom hun arbejder mere end 37 timer om ugen, så udgør selve sexsalget kun en lille del af den tid, hun bruger på sine vagter:

For eksempel i går, så startede det klokken 08.00, og da klokken var 11.00, der havde jeg lavet 6.000 kroner, og jeg havde haft tre [kunder, red.]. Og det var ... Det var med en times pause og alt det der, og det er fordi, at jeg har de faste, som så skal have lidt ekstra ting såsom strap-on og sådan, og det koster ekstra, hvis de skal have sådan nogle ting, [...] og så havde jeg lavet de der penge, og så tænkte jeg sådan: Jeg har stadig sådan 5 timer, som jeg gerne vil være på arbejde, og så sidder du stadig og glør, du sidder jo med din telefon og skal svare alle de idioter, der bare spilder din tid, fordi de ikke dukker op, og så kom der ikke flere. Så sad jeg i 5 timer, som jeg brugte på at blive brændt af. Det har du jo også, så tit – når du

har den der arbejdsdag – så har du reelt set kun arbejdet i 2 timer, men du har brugt 8 timer på at sidde og blive brændt af og svare folk, som ikke kommer. Så du arbejder hele dagen, selvom du ikke arbejder.

Nogle af de udenlandske seksælgere fortæller, at de også sælger sex hver dag, og at de ofte har lange vagter fra tidlig morgen til sen aften. Trods de lange vagter fortæller de ligeledes, at de ikke arbejder al tiden. Maria, der har solgt sex i 7 år, fortæller:

I start at 10 o'clock in the morning and then until 12 in the evening. It's a long day but of course I make breaks in my plan. I can sleep at the same time. I can get food, I can go outside, you know I am outside now. Because I am working for myself.

En anden udenlandsk seksælger, Ana, der ligesom Maria er transkvinde, fortæller, at hun i hverdagene lukker ned ved 17-tiden for at passe sin søn, men at hun i weekenderne også arbejder om aftenen som escort. Hun beskriver, at noget af tiden går med, at kunderne blot vil have selskab og tage stoffer sammen med hende:

I receive maybe 3-4 men a day. It depends. For example on a Friday, it is 2, maybe 3 or 4. Then in a Saturday, it is maybe 6, 7, or 8. My work is crazy – some men come for drugs and just for company. Sometimes we have sex for fifteen minutes and then several hours just for company. Men sit down and consume cocaine. I don't like drugs.

For flere af de udenlandske seksælgere er det tydeligt i interviewene, at de ikke selv ønsker at arbejde fuldtid, men at det er nødvendigt for at kunne klare sig økonomisk. Sami, der arbejder på en thailandsk massageklinik, arbejder alle ugens dage, hvilket hun forklarer med, at hun har mange regninger at betale. Hun er blevet ejer af sin egen massageklinik og føler, at hun bliver nødt til at arbejde hele tiden for at skaffe penge nok. Hun giver også almindelige massager, men det er ikke nok til at betale huslejen. Hun fortæller, at hun selv kan bestemme, hvornår og hvor meget hun arbejder, men at hun alligevel arbejder alle dage, på trods af at hun sommetider ikke har lyst til arbejde.

7.3.2 Ydelser og betalingsformer

Tabel 7.5 afrapporterer, hvad seksælgerne har fået til gengæld for seksuelle ydelser. Tabellen viser, at penge er den klart mest udbredte betaling. Dette gælder særligt for kvindelige seksælgere, hvor 97 pct. tilkendegiver, at de har fået penge som modydelse. Andelen er lidt mindre for mændene med 83 pct., men til gengæld er andelen af mænd, som har prøvet at få rejser, overnatningsmuligheder, mad og beskyttelse, større.

Tabel 7.5 Hvad har seksælgerne fået til gengæld for seksuelle ydelser, procent

	Alle	Kvinder	Mænd
Penge	95,9	97,4	83,3
Rusmidler (stoffer og alkohol)	9,3	8,3	16,7
Overnatningsmulighed	11,7	9,7	25,0
Mad	9,2	8,3	16,7
Beskyttelse	9,3	7,6	16,7
Rejser og hotelophold	20,2	20,7	8,3
Ting (tasker, telefoner eller lign.)	22,0	21,2	16,7

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

For at undersøge overlappet mellem de forskellige betalingsformer ser vi i Tabel 7.6 på korrelationerne mellem de forskellige betalingsmidler. Eftersom variablene for betalingsformerne er målt binært, har vi anvendt en Spearman-rank korrelation. Tabellen viser, at penge har negativ korrelation til de andre betalingsmidler, mens de resterende betalingsmidler alle indgår i positive korrelationer med hinanden. Det tyder på en opdeling mellem seksælgere, som alene modtager penge for deres ydelser, og en anden gruppe, som ikke modtager penge, men derimod en kombination af andre betalingsmidler.

Tabel 7.6 Hvad har seksælgere fået til gengæld for seksuelle ydelser

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Penge	1					
2. Rusmidler (stoffer og alkohol)	-0,22	1				
3. Overnatningsmulighed	-0,40	0,20	1			
4. Mad	-0,32	0,50	0,39	1		
5. Beskyttelse	-0,43	0,23	0,44	0,35	1	
6. Rejser og hotelophold	0,09	0,03	0,24	0,18	0,44	1
7. Ting (tasker, telefoner eller lign.)	-0,08	0,08	0,27	0,28	0,37	0,47

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

Vi anvender en principal komponentanalyse til yderligere at afdække de interne sammenhænge i, hvad seksælgere modtager af betalingsformer for deres ydelser. Principal komponent analysen af korrelationsmatricen viser, at seksælgere kan opdeles i tre overordnede grupper: dem, der alene modtager penge, dem, der også modtager rejser og ting, og endelig dem, der modtager beskyttelse, overnatningsmulighed samt mad og stoffer. I bilag 10 uddyber vi resultatet af denne analyse.

I de kvalitative interviews fortæller seksælgere om deres tanker i forhold til, hvilke ydelser de tilbyder. Langt de fleste har et såkaldt 'menukort' på deres annonce, hvor de oplister, hvilke ydelser, de tilbyder, og hvilke ydelser, de ikke tilbyder. Derudover fortæller nogle, at de har valgt ikke at have et menukort, men i stedet kører med priser pr. halve eller hele time, mens endnu andre både tilbyder enkeltydelser og timepriser. At nogle af seksælgere foretrækker timepriser, forklares med, at det er for besværligt at holde styr på enkeltydelserne, mens andre forklarer, at de med timepriser kan fokusere på at være nærværende og spontane med kunden.

Derudover fortæller flere af seksælgere, at de tilbyder flere ydelser for deres faste kunder end for nye, fordi de kender og stoler på de faste kunder. Luna, en yngre seksælger, fortæller, at hendes ydelser kan svinge og ændre sig fra dag til dag. Hun fortæller, at hun prioriterer sin lyst meget og giver som eksempel, at hun nogle dage kan have lyst til analsex og andre dage slet ikke har lyst til penetrationssex, samt at hun generelt sørger for at have relationer til mænd, som forstår og respekterer det. Hun forklarer, at der er en høj grad af "leg" i de relationer, hun har til kunderne, idet hun nyder at udforske sine lyster og grænser, som løbende ændrer sig. I interviewene er der ligeledes en del eksempler på, at seksælgernes udvalg af ydelser ændrer sig med tiden. Nogle starter med at tilbyde få ydelser og bygger på efterhånden, alt efter hvad der er økonomisk rentabelt, og hvad de har lyst til at indgå i. Eksempelvis fortæller flere seksælgere, at de efter et stykke tid er begyndt at tilbyde dominans, både fordi det kan give gode penge, og for norges vedkommende, fordi de også selv fandt nydelse i det. Miriam har valgt at sælge dominans, fordi hun oplevede, at der var en stor efterspørgsel efter det, og at hun derfor er gået fra at tilbyde samleje med eller uden kondom til også at tilbyde analsex og hård dominans. Andre seksælgere fortæller, at de i dag sælger færre ydelser end tidligere, hvilket for

nogles vedkommende begrundes med, at der bare er ting, som de ikke ønsker at indgå i mere. Jannie har solgt sex indendørs i et års tid og fortæller følgende om udviklingen i de ydelser, hun har leveret over den periode:

I starten var det ALT. Det var alle blide former, det var dominans. Jeg kan godt lide at udforske ting, så jeg kunne finde ud, hvad jeg er til og ikke til. Men jeg har gjort alt lige fra almindelig blid kærestesex til hård dominans til at sætte ild til folk, skide dem i munden. Jeg har gjort ALT, og det var sjovt på det tidspunkt. [...] Nu er det alle blide former.

Jannie fortæller, at hun, efter at hun er begyndt at arbejde selvstændigt, har ændret konceptet således, at hun tager betaling for selve tiden fremfor for ydelsen. Hun tager 1.200 kr. for en halv time og tilbyder ikke noget for under 1.200 kr. Nogle ydelser tilbyder hun kun, hvis der er kemi, eller hvis hun "er i humør til det". Hun fortæller følgende:

Ved mig betaler man for min tid og ikke for ydelsen. Alt, hvad jeg tilbyder, det er inkluderet. Jeg tager den ikke i røven. Det er der nogle, der gør, hvor de så tager ekstra, men for mig, der er kys inkluderet, hvis der er kemi. Jeg lover ikke nogen på forhånd, at jeg kysser med dem, for det er kun, hvis der er kemi. Blowjob uden gummi er heller ikke noget, jeg tager ekstra for. Det er inkluderet, hvis jeg synes, at det vil jeg gerne gøre. Det er min tid udelukkende, de betaler for og ikke ydelsen på den måde. Jeg har ikke et menukort [...]

Andre seks sælgere fortæller på linje med Jannie, at ydelser afhænger af deres humør, og at de enkelte gange har afprøvet noget med en kunde for at teste det af, men at dette ikke nødvendigvis betyder, at det er noget, som de fortsætter med at tilbyde. Susanne fortæller:

Der var en enkelt gang, hvor der var en, der gerne ville være baby, og det var lidt spøjst, og jeg var sådan, at det egentlig ikke var noget, jeg tilbød, men jeg tænkte, at det var noget, som jeg simpelthen var nødt til at prøve. Men det var så også fint [griner], så havde jeg prøvet det, men det var ikke noget, som jeg havde brug for at prøve igen. [...] Det var helt klart også sjovt at prøve at have dén med på en eller anden måde. Jeg er meget nysgerrig, men jeg har hele tiden haft det sådan, at jeg ikke ville gå på kompromis med mig selv, uanset hvor god betalingen var.

Flere fortæller i forbindelse hermed, at hvis de sælger seksuelle ydelser, der går ud over det, de ellers ville tilbyde, så er det vigtigt for dem, at de også tager det rigtige i betaling for det. Nogen fortæller, at det kan være svært at prissætte 'særydelser', som man ikke er vant til at tilbyde. I kapitel 9 vender vi tilbage til seks sælgernes overvejelser om grænser og kontrol i forhold til de ydelser, de tilbyder.

Derudover fortæller seks sælgerne om deres overvejelser omkring betalingsformer og prissætning. Nogle af gadeseks sælgerne fortæller, at de har et princip om aldrig at tage imod stoffer som betaling, både fordi man ikke kan være sikker på, hvilke stoffer man får, og fordi dem, der giver stoffer, får for meget magt over en. De foretrækker derfor at modtage kontanter og beskriver, at prisen på gaden har været stabil i flere år (ca. 300 for blowjob og 500 for samleje), men at der også er flere og flere, der prøver at forhandle om prisen. En af de gadeseks sælgere, vi har talt med, fortæller imidlertid, at hun nogle gange tager imod kokain for sine ydelser, fordi hun dermed ikke skal bruge tid på at skaffe stofferne.

En udbredt oplevelse blandt seks sælgere, der har erfaring med at sælge fra klinik, er, at mange kunder forsøger at forhandle om priserne. Det opleves som et stort irritationsmoment, og flere

fortæller, at de afviser eller blokerer numrene på kunder, der forsøger at forhandle. Sexsælgerne fortæller, at kunderne oftest forsøger at forhandle over telefonen og i den indledende kontakt, hvorimod meget få fortæller om kunder, der også forhandler, når først de er på klinikken. Enkelte sexsælgere fortæller imidlertid, at de tilbyder oralsex uden kondom, netop fordi de oplever, der er stor efterspørgsel, og fordi de kan tjene gode penge på det. Dernæst beskriver nogle af sexsælgerne en oplevelse af, at priserne de seneste år er faldet. Gitte, der har solgt sex både uden- og indendørs i mere end 10 år, fortæller:

[Priserne] er gået lidt nedad. Før i tiden tog jeg 600 for et blowjob og 1.000, hvis det var superfransk uden kondom. Og hvis det var en halv time med superfransk, så var det 1.500, men nu er det kun 1.000. Men det er også mit eget valg. Men det er også det samme for andre, det kan jeg se på priserne. Men der er heller ikke de samme udgifter, som der var engang, så det er fint nok.

Flere sexsælgere fortæller, at de holder øje med andre sexsælgeres annoncer og priserne på klinikkerne for at fastsætte deres egne priser. En sexsælger fortæller, at hun ved at kigge på andres annoncer fandt ud af, at hun tog for lidt for bestemte særydelser, fordi kunderne bare slyngede et tal ud, som lød rigtigt i hendes ører. Mens nogle fortæller, at de sætter deres priser lidt højere end markedsprisen, bl.a. for at undgå for mange kunder, der forhandler om prisen, fortæller andre, at de sætter priserne lidt lavere. Laila fortæller eksempelvis, at hun forsøger at køre med 'rimelige' priser:

Jeg kører med meget rimelige priser i forhold til andre danske piger. I starten sagde jeg, at det koster bare 800 for almindelig blid sex. Andre tager meget mere, men det løber jo rundt, og så har alle også råd. Det er klart, at det er dyrere, hvis det er hårdere sex. Så skal jeg give mere af mig selv. Jeg har overvejet at sætte priserne op, men der har også været perioder, hvor vi har været presset økonomisk også på grund af de flere udenlandske. Så jeg har ikke turdet at sætte mine priser op. [...] Jeg ved ikke, om det er unfair konkurrence for de andre, men altså.

Dernæst er der nogle af de mandlige sexsælgere, som bevidst prissætter deres ydelser meget lavt. Peter beskriver eksempelvis, at han sætter sine priser lavt, fordi han ikke sælger sex for at tjene mange penge, men for at have det sjovt og udleve seksuelle fantasier. Han fortæller:

Allerede fra starten af var det sat efter bare at skulle gå i nul, så var mine priser sat lavt. Altså jeg tager 100 kroner for et blowjob for eksempel. Det er der ikke nogle piger, der tager i branchen overhovedet. Men jeg tog lidt penge ind uden at generere et overskud. Det er også sådan, jeg har det nu. Jeg tænker også, at hvis jeg tog det samme som pigerne i branchen, så ville det måske også afskrække nogen. Så kunne de måske lige så godt tage en pige. Fordi der kommer også nogen hos mig, fordi priserne er billige, og de har bare brug for at få den kørt af, rent ud sagt. Og hvis jeg satte priserne op til samme niveau, så var der nok nogen, der ville afholde sig lidt eller være længere tid om at komme igen. Så det er mine priser sat ud fra: at det ikke skal generere et kæmpe overskud. [...] Med hensyn til det jeg tilbyder, så er det udelukkende noget, jeg selv tænder på. [...] Og det er jeg meget principfast om. Selvom nogen spørger, om jeg tilbyder et eller andet mod ekstra betaling, så takker jeg nej, hvis jeg ikke selv tænder på det.

Mens nogle af de mandlige sexsælgere fortæller, at de har faste priser og ikke ønsker at forhandle om priserne med kunderne, fortæller andre, at de ikke har faste timepriser. Max fortæller eksempelvis, at han kører med 'sessions-priser', hvor han tilbyder en blanding af escort og

sugardating, samt at kunderne ofte både betaler en kontantpris for de seksuelle ydelser og i andre materielle goder for selskab. Han beskriver, at det er meget flydende og varierende, hvordan kunderne betaler ham, og i nogle tilfælde er der ikke betaling involveret. Max fortæller:

They always give the money in advance. You know, I meet literally nice guys. Some of them I do not even have sex with – maybe I travel with them, and then we don't even have sex during the whole travel. Sometimes it is massages. Sometimes it is dinner. Sometimes they buy me dinner. Sometimes they buy me gifts. It is not just sex. Sometimes it is a relationship that you build with them – not with all of them but with maybe a third of my clients, I have a relationship with. Not a love relationship, but a different relationship. [...] And tomorrow I am going to IKEA with a client and he is just going to buy me everything that I want. There are some that I see almost every day to go out eating for example. And when it comes to that I do not ask them to pay me money. I don't tell them that they have to buy me this or that amount of money to go have dinner with them. If they want to buy me food that is fine with me but if they want to give something extra that is even better. That is maybe what is different with me because I am not just about the money, I am also about having a good time. That is also why I think I have so many recurring clients coming. Because they know that I think that it is fun – it is not because I have a problem or an addiction that I have to pay for.

Max forklarer videre, hvordan han skelner mellem de situationer, hvor han ønsker betaling, og de situationer, hvor han ikke gør:

It just comes naturally. They know that if there is ever going to be a kiss, if there is ever going to be a massage, if there is ever going to be anything intimate then they have to pay. It is just like common sense at this point. But if they want to have dinner, then they kind of know that they are not allowed to go over the boundary and to do stuff that actually costs. That can be a little awkward sometimes because some of my clients, I see them as friends. When you are with somebody that are helping you out financially that much it can get a little awkward when I insist that they have to pay for that. But I think that in every work, in every job, whatever you work with – if you are a waiter, in finance, a politician – there is always something uncomfortable that you have to do in order to get you money. There is always something that makes you a little uncomfortable.

For Max er der et klart overlap mellem hans kommercielle seksuelle relationer (med betaling) og ikke kommercielle relationer (uden betaling). Jævnfør kapitel 3 om eksisterende forskning om sexsalg er dette i tråd med en generel individualiseringstendens inden for sexsalgsmiljøet og samfundet som helhed, som har medvirket til efterspørgsel efter såkaldte "kæresteydelser", som afspejler ikke-kommercielle seksuelle relationer, og hvor der som minimum foregives at være en emotionel samhørighed mellem sælger og køber (Bernstein, 2007; Sanders, 2008).

For nogle sexsælgere såsom Max betyder dette, at skellet mellem ikke-kommercielle og kommercielle seksuelle relationer bliver mindre, mens det for andre bruges aktivt som en væsentlig del af deres salgsstrategi. Det gælder bl.a. Anette, der ud over at sælge sex på klinik har enkelte escort-kunder, som ønsker nogle mere "kæresteagtige" ydelser. Hun fortæller følgende om den ydelse, hun leverer til de pågældende kunder:

Jeg har fået tilsnuset mig nogle gæster eller kunder, som gerne vil have et mere kæresteagtigt forhold. Jeg har to mænd, som [...] gerne vil have hele nætter eller 5

timer, og det er fordi, at de gerne vil have følelsen af, at nu er deres kæreste på besøg, og den hopper jeg så med på. [...] Den ene er lidt mere afklaret med, at når jeg kommer, så kommer jeg for at få mine penge, fordi jeg yder en service for de her penge. Den anden vil gerne lidt mere ind under huden og vil gerne ned i byen i [bynavn] og lege kærester og ind og shoppe lidt til mig. Og det får han så lov til.

Anette har en kæreste, som hun er meget glad for, og søger modsat kunderne ikke at få noget følelsesmæssigt ud af det, men hun har valgt at levere ydelsen, fordi det var noget, som hun kunne "lave rigtig mange penge på". Lignende betragtninger kommer fra flere andre af de kvindelige seksælgere, som oplever 'kærestesex' som en god indtjeningskilde. Flere beretter dog også om, at der er en latent risiko for, at kunderne ikke altid kan finde ud af, at det er en afgrænset relation. Andrea fortæller eksempelvis, at flere af hendes kunder ønsker en "elskerinde-oplevelse" og nogle gange glemmer, at oplevelsen ikke rækker ud over den købte tid, og enkelte kunder inviterer hende ud at spise eller lignende. Andrea oplever det dog som relativt uproblematisk at få kunderne til at forstå, at ydelsen er afgrænset i tid og rum, og at der allers højst er nogle, som "bliver lidt fornærmede". Andre seksælgere har dog ikke oplevet, at kunderne har accepteret dette helt så let, og de har derfor oplevet, at en relation har udviklet sig problematisk, og flere fortæller, at de har været nødt til at stoppe med at mødes med en kunde, hvis vedkommende har udviklet følelser for dem. Eksempelvis fortæller Miriam følgende om kunder, som kan have svært ved at afgrænse ydelsen kærestesex fra det at være egentlige kærester:

They develop feelings for me, which makes it more difficult. It makes it more complicated because then ... I have had stalkers, I have people ... They want to see me all the time and they want to see me as their girlfriend or their partner. They feel they can ring me up anytime at the day or the night and have a talk. So that is more difficult because then I feel bad, but you have to kind of balance it because I do not want to lose them as clients, but I do not want to hurt their feelings as well. For me it is strictly business and maybe it is so because I am a little bit older: I kind of understand where they are coming from and what their situation is.

En anden seksælger, Signe, har ligeledes oplevet, at det kan være svært for nogle kunder at afgrænse relationen, når der er tale om kærestesex, og hun beskriver derfor, at det er vigtigt, at "have rene linjer fra start af", og hun uddyber:

Jeg har jo nogle gæster, der kommer helt fra Jylland, fordi de har mødt mig i Jylland. Jeg har en gæst i morgen. Han har bestilt 3 timer. Og vi snakker faktisk bare. Og han vil rigtig gerne have mig med på date, og han vil gerne være kærester med mig, men han ved også godt, at det ikke kommer til at ske. Men det bliver lidt en afhængighed for dem. De bliver lidt fanget i det.

Vi har indtil videre i dette kapitel beskrevet, hvordan seksalget er organiseret for de personer, som har deltaget i undersøgelsen, samt hvilke tendenser der præger seksalg anno 2020. Som alt andet i samfundet har coronapandemien og de medfølgende nedlukninger også haft en indflydelse på seksælgerens virke. Dette adresserer vi i næste afsnit.

7.4 Corona

I dette afsnit beskriver vi, hvilken betydning covid-19 har haft for seksælgerne, særligt i forhold til deres erfaringer med den første nedlukning i foråret 2020. Vi interviewede seksælgerne kort

efter genåbningen af samfundet i midten af maj og et par måneder frem. Det var således forskelligt, om der var gået kort eller længere tid, siden samfundet var genåbnet.

Mens størstedelen af de interviewede 'lukkede ned' under forårets nedlukning og holdt pause fra sexsalget et par uger eller måneder, var der også enkelte, der fortsatte sexsalget i det omfang, det var muligt. Blandt dem, der lukkede ned, var der forskellige årsager til, at de valgte at holde pause fra sexsalget. Signe, der primært arbejder fra klinik, fortæller eksempelvis, at hun lukkede ned og begyndte at sælge telefonsex til sine stamkunder i stedet for, fordi hun også har et andet arbejde. Hun fortæller:

Jeg fulgte sundhedsmyndighedernes anvisninger. Nu har jeg jo også et lidt andet ansvar, fordi jeg har et arbejde ved siden af, så hvis jeg får noget og smitter altså. Så jeg har lidt et ansvar på den anden side af de her vægge. Og så er der jo det der med generelt samfundsansvar, at vi skal jo passe på hinanden. Så vi lukkede jo helt ned. Jeg ved godt, at der var nogle steder, der holdte åbent, men vi tog jo et samfundsansvar og sagde, "vi lukker."

Andre seksælgere forklarer, at de af hensyn til egne pårørende ikke ønskede at udsætte sig selv for øget smitterisiko. Hanne fortæller, at:

Der var ikke nogle escort aftaler, og gudskelov tænker jeg. Der er nok mange, som er blevet sure over det – altså dem, der lever af det, men jeg havde heldigvis en lille opsparing på en 16.000 kroner, og dem brugte jeg jo. De skulle selvfølgelig være brugt på noget andet, men jeg gjorde det også for vores børns skyld – nu har jeg et barn på 16 år, og hun var meget bange for corona, det har påvirket hende sindssygt meget, hun har været bange for at blive smittet, så hun har slet ikke ville have, at jeg tog på arbejde af nogen slags.

Hanne og flere andre seksælgere fortæller, at de for at kompensere for tab af indtægter under nedlukningen valgte at bruge af egen opsparing. Desuden fortæller flere af de interviewpersoner, der holdt pause fra det fysiske sexsalg, at de i stedet forsøgte at sælge telefonsex, camsex eller lignende digitale ydelser. Nogle få seksælgere fortæller, at de har kunnet søge hjælpepakker, fordi de også er ejere af de klinikker, de arbejder på. Hjælpepakkerne kunne kompensere for noget af den tabte indtjening (for værelsesleje), som de oplevede under nedlukningen, men flere var nødt til at bruge af egen opsparing. Laila, som også er ejer af den klinik, hvorfra hun sælger sex, beskriver, at hun har kunnet klare sig, fordi hun har skabt sit eget 'sikkerhedsnet'. Hun fortæller:

Jeg valgte at lukke ned, da Mette [statsminister, red.] lukkede landet. Så blev det jo så forbudt. Det blev decideret forbudt. Vi var vel lukket ned i halvanden måned. Men når man har sit eget sikkerhedsnet, så går det jo. Men hvis jeg ikke havde fået den hjælpepakke, så havde det da taget et godt indhug. Jeg betaler husleje og min søns skole og normale udgifter. Men man er nødt til at skabe sig sit eget sikkerhedsnet. Så jeg er nødt til at spare op. Der var nogle stykker, der holdt åben under krisen, og det synes jeg er svært, fordi hvis vi vil have respekt, så synes jeg også, at vi må lukke ned. Det kan være svært at forsvare over for Astrid Krag [social- og ældreminister, red.], at man ikke er en stakkels kvinde, når man ikke lukker ned.

Særligt seksælgere, der arbejder fra eller er ejere af klinikker, fortæller, at de lukkede helt ned, og at de også efterfølgende har taget mange forholdsregler og eksempelvis har sat restriktioner på antallet af gæster i løbet af en vagt. Mange af seksælgere, også uden for klinikkerne,

fortæller, at de efter genåbningen fortsat tager mange forholdsregler, bl.a. at de gør ekstra ud af rengøring, afspritning og hygiejne, samt at de hyppigt bliver testet, enten på en fast basis eller mellem hver kunde.

Der var også enkelte seksælgere, der fortæller, at de valgte at fortsætte sexsalget under nedlukningen. En af disse seksælgere fortæller, at fordi hun bor i et ydre landområde med meget lavt smittetryk, og fordi hovedparten af hendes kunder er faste, har hendes sexsalg ikke været anderledes under forårets nedlukning, end det ellers ville have været. Hun fortæller, at hun ikke har været utryk ved dette, idet hun stoler på, at kunderne bliver hjemme, hvis de har symptomer, samt at hun tager nogle ekstra forbehold, fx øget afspritning. En anden seksælger, Birgitte, fortæller, at hun stoppede sit sexsalg fra den klinik, hun er tilknyttet, men at hun fortsatte med privat/diskret salg, da hun ikke kunne undvære indtægten. Hun fortæller:

Det gjorde jeg, fordi jeg ikke ville have kunnet klare det økonomisk. Og jeg tænkte, at jeg prøver, fordi jeg ikke skal tage hensyn til en familie, jeg bor med. Jeg spritter af og gør rent. Selvom der selvfølgelig er den tætte fysiske kontakt. Jeg har ikke kedet mig. Men langt de fleste af de gæster, der kom, det har været enlige. Så der har været en opmærksomhed på, at man ikke satte andre i risiko. Så jeg har faktisk ikke haft lukket. [...] I begyndelsen var der lidt færre, men jeg har ikke overhovedet haft nul-vagter, hvor der ikke sker noget. Altså, det væltede ikke ind, og der var også mange, der skrev, at det ikke duede, selvom de gerne ville. Men jeg manglede ikke kunder. Folk har nok også brug for nærhed i denne tid. Og der var stor fleksibilitet for mange, fordi deres arbejdsplads var lukket.

Nogle af de seksælgere, som valgte ikke at sælge sex under nedlukningen, oplevede, at det havde store økonomiske konsekvenser for dem. Katja fortæller eksempelvis, at hun under nedlukningen måtte søge kontanthjælp, men at dette beløb ikke var stort nok til at dække hendes basale udgifter. Hun var derfor også nødt til at låne penge andre steder og er på baggrund heraf endt med en mindre gæld som følge af nedlukningen. De økonomiske konsekvenser hører vi primært om fra de seksælgere, hvor indtægterne fra sexsalg er deres primære indtægtskilde. De seksælgere, der ser sexsalget som en 'sidebeskæftigelse', 'hobby' eller 'bijob' oplevede således ikke de store økonomiske konsekvenser, da de fortsat kunne leve af deres faste indkomst fra job eller ved at være studerende (SU). Sidsel fortæller eksempelvis, at hun har holdt pause et par måneder, hvor hun i stedet fokuserede på sine børn og sit studie, men at hun har været vidne til, at nedlukningen har været hårdt for branchen og andre seksælgere:

Det har ikke haft påvirket mig, men jeg ved, at det har været hårdt for andre i branchen, og der er nogle få, der har været nødt til at arbejde også, fordi at de simpelthen ikke ellers har haft nogle penge overhovedet at leve for. Jeg synes, at det har været hårdt for branchen. Men ja ... Lovgivningen er, som den er. [...] Jeg ved, at der er en, der har fået hjælpepakke. Men altså problemet er jo, at fordi lovgivningen er, som den er, så synes mange, at der er mindre risiko ved at gøre det sort. Så derfor har de jo ikke nogen virksomhed at fremvise i forhold til at søge en hjælpepakke.

Ud over økonomiske konsekvenser beretter nogle seksælgere også, at de lavet ændringer i deres sexsalg under corona, som de regner med at holde fast i. Eksempelvis fortæller en af de mandlige seksælgere, at han i stedet for flere kunder på én dag har skruet ned til max fire kunder om ugen. En kvindelig seksælger fortæller ligeledes, at hun under nedlukningen begyndte kun at sælge til tre-fire faste kunder, hvilket hun har valgt at holde fast i fremadrettet. Hun fortæller:

Her henover corona er jeg kommet til den konklusion, at jeg egentlig har det fint med, at det bare er dem. Så det lader jeg det bare blive ved, og så søger jeg ikke efter nye lige nu. Når det er faste, så ved du også, hvem du lukker ind, og du kan stole på dem og de aftaler, du laver med dem. Du har ikke gjort dig helt klar, bare for at [gæsten] ikke dukker op. De faste skal nok aflyse i god tid, hvis det er. Og man kender dem og ved, hvad de vil have.

Efter genåbningen beretter flere seksælgere om en periode over sommeren med øget sexsalg, fordi kunderne vendte tilbage, og der var *"fuld knald på"*, som Susanne beskriver det. Nogle fortæller dog, at de ikke længere har ligeså mange ældre (60-70-årige) kunder, fordi de sandsynligvis bliver væk af hensyn til smitterisiko. En mandlig seksælger beskriver, at han oplever, at kunderne efter genåbningen forholder sig meget til de daglige smittetal og det aktuelle smittetryk, og han oplever således, at sexsalget under corona fluktuerer meget mere end tidligere, samtidig med at han oftere sælger hele timer frem for kortere besøg/enkeltydelser.

Ser vi isoleret på de danske seksælgere, har de oplevet meget forskellige konsekvenser af nedlukningen under corona, hvor det for nogle ikke har betydet den store ændring, da de er fortsat med at sælge sex og stadig har haft nogle kunder, selvom det måske ikke har været med samme hyppighed som før nedlukningen. Den største konsekvens ser vi ikke overraskende hos de seksælgere, der har sexsalget som primær indkomst, men som ikke har været berettiget til at søge hjælpepakker. Generelt afspejler interviewene, at seksælgerne tog corona meget alvorligt, fx ved at de har indført ekstra foranstaltninger (afspritning, jævnlige test, ingen kys), tilbyder nye (digitale) ydelser eller ved, at de kun tog faste eller færre kunder.

Der er ingen tvivl om, at coronanedlukningen har haft store konsekvenser for mange af de udenlandske seksælgere. Flere fagpersoner beretter således om, at de har kendskab til udenlandske seksælgere, som ganske enkelt *"blev fanget i Danmark uden mulighed for at tjene penge"*. Nogle organisationer blev derfor nødt til at hjælpe med mad og andre fornødenheder til seksælgerne, og nogle lavede eksempelvis madpakker, som seksælgerne kunne komme og hente. Flere fagpersoner forklarer ligeledes, at de udenlandske seksælgere blev meget utrygge, da deres økonomiske situation pludselig blev meget usikker. En af fagpersonerne forklarer, at seksælgerne, som de er i kontakt med, *"ikke nødvendigvis bliver stressede af at have mange kunder en dag, men de bliver stressede af ikke at tjene nogle penge"*, fordi de ofte har udgifter til både familie i hjemlandet, udgifter ved opholdet i Danmark og eventuelle bagmænd. En anden fagperson påpeger i forlængelse heraf, at corona betød, at pludselig var *"enhver betalende kunde en god kunde"*. En anden fagperson beskriver, at den første nedlukning især gik ud over de udenlandske kvinder på gaden, fordi kunderne søgte mod indendørs sexsalg. En anden fagperson fortæller, at de personer, som er kommet tilbage på gaden efter genåbningen, synes at være 'dårligere' end tidligere, hvilket hun finder overraskende, idet hun troede, at det kun ville være de mest ressourcestærke, som ville finde midler til at komme til Danmark. Hun oplever bl.a., at en større andel af østeuropæiske kvinder, som kom efter den første genåbning, var stofafhængige i sammenligning med tidligere.

Da vi foretog interviewene i sommeren/efteråret 2020 har vi ikke data om, hvordan seksælgerne oplevede anden nedlukning, hvor de liberale erhverv (herunder klinikkerne) igen måtte lukke. Vi kan dog se af webscrapingen, at antallet af annoncer gik væsentligt ned i starten af 2021, hvor anden nedlukning for alvor blev en realitet, og hvor man så flere sager, hvor seksælgere havde fået bøder eller lignende for at sælge sex.

8 Motivation

Dette kapitel indeholder analyser af sexsælgernes motivation for at sælge sex, herunder eventuelle ændringer i motivation over tid, egen forståelse af sexsalg samt positioneringer i forhold til andre. I den eksisterende forskning identificeres en række strukturelle, interpersonelle og individuelle motivationsfaktorer i forbindelse med involvering i salg af sex (Cusick, 2002; Vanwesenbeeck, 2013). Den altovervejende motivationsfaktor er dog ifølge Vanwesenbeeck økonomi (Vanwesenbeeck, 2013, s. 12). Således kan salg af sex skyldes mangel på andre muligheder for at tjene penge eller være et udtryk for et økonomisk rationale, da den enkelte oplever, at andre indtjeningsmuligheder er økonomisk mindre gunstige (Vanwesenbeeck, 2013). Tidligere danske undersøgelser viser ligeledes, at økonomi spiller en central rolle for mange sexsælgere, og at akutte økonomiske problemer kan være udslagsgivende for at påbegynde sexsalg (Kofod et al., 2011, s. 168ff).

Resultaterne fra denne kortlægning vidner ligeledes om, at økonomi er en væsentlig faktor både i forhold til at påbegynde sexsalg og i forhold til at fortsætte med at sælge sex. Det gælder i særdeleshed i forhold til de udenlandske sexsælgere, hvor det for flere er den altovervejende og i nogle tilfælde eneste motivationsfaktor. For de danske sexsælgere ser vi i højere grad et overlap af motivationsfaktorer, og at både økonomi, kontrol og seksuel lyst spiller en rolle. Endelig er der sexsælgere, som skitserer et tydeligt årsag-virkning-forhold, hvor en tidligere begivenhed kædes sammen med og forklarer en involvering i sexsalg. Det kan bl.a. være tidligere erfaringer med seksuelle overgreb samt sociale og psykiske problemstillinger. Sexsælgernes motivation for at sælge sex afspejles selvsagt også i deres forståelse af, hvad sexsalg er for dem. Kapitlet starter med at se på den indledende motivation for at påbegynde sexsalg, og hvorvidt der sker ændringer i motivationen over tid. Herefter undersøger vi, hvordan sexsælgere definerer og forstår eget sexsalg, herunder eventuelle positioneringer og afstandstagen til andre dele af miljøet. Det er relevant at afdække positioneringer, da dét at italesætte, hvordan man adskiller sig fra andre, kan sige noget centralt om sexsælgernes egen selvforståelse og de forståelser af sexsalg, de trækker på.

8.1 Vejen ind i sexsalg og indledende motivation

Dette afsnit indeholder en analyse af sexsælgernes vej ind i sexsalg, herunder hvordan de startede, hvad der motiverede dem, og hvordan de oplevede den første tid af deres sexsalg. Denne analyse er primært baseret på de kvalitative interview, men indeholder også data fra spørgeskemaundersøgelsen, hvor vi har spurgt sexsælgere om deres motivation for at sælge sex første gang. Vi undersøger senere, om motivationen har ændret sig over tid.

I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt ind til, hvad sexsælgernes motiver var for at sælge sex første gang, samt i hvilken grad motiverne er de samme i dag. Tabel 8.1 giver et overblik over sexsælgernes besvarelser for motiverne for at sælge sex den første gang. Respondenterne har i spørgeskemaet kunnet svare på, hvilken betydning forskellige motiver havde på en skala fra 1 til 5, hvor 1 var lig med ingen betydning, og 5 var lig med stor betydning. Vi har opdelt besvarelserne i forhold til sexsælgere med dansk statsborgerskab og sexsælgere med andet statsborgerskab end dansk. Tabellen viser, at faktorer som egen seksuel lyst (3,8) og fleksible arbejdstider (3,7) særligt har været en del af den indledende motivation hos danske sexsælgere, mens den altoverskyggende grund for udenlandske sexsælgere har været at få råd til basale livsnødvendigheder (3,8). Derimod har det at få råd til en særlig livsstil (fx rejser)

meget lille betydning for de udenlandske seksælgere. For de danske seksælgere spiller økonomi også en rolle, men her har både basale livsnødvendigheder (2,4) og det at få råd til en særlig livsstil (2,3) nogenlunde lige stor betydning. De faktorer, som har haft mindst betydning for danske seksælgeres motivation (dvs. hvor gennemsnittet er under 2 på 5-punkts skalaen), er, at bekendte har anbefalet dem, eller at andre tvang dem til sexsalget. For udenlandske seksælgere bliver tvang derimod tillagt større betydning (2,1). Generelt tyder resultaterne på, at for danske seksælgere har individuelle motiver såsom seksuel lyst, arbejdstider eller økonomi en betydning, mens det for udenlandske seksælgere ligeledes er et spørgsmål om økonomi, men at der også opleves at være et element af tvang.

Tabel 8.1 Motiver for debut med at sælge sex. Mål ud fra en skala på fem værdier, hvor 1 angiver ingen betydning, og 5 angiver stor betydning.

	Alle		Danske statsborgere		Andet statsborgerskab end dansk	
	Gennemsnit	Standard afvigelse	Gennemsnit	Standard afvigelse	Gennemsnit	Standard afvigelse
Seksuel lyst eller nysgerrighed	3,4	1,7	3,8	1,5	2,0	1,5
Henvendelser fra interesserede	2,2	1,6	2,4	1,6	1,6	1,2
Fleksibel arbejdstid	3,1	1,7	3,3	1,7	2,1	1,7
Den menneskelige kontakt	2,8	1,7	3,1	1,6	1,9	1,5
Anbefalinger fra bekendte	1,7	1,2	1,7	1,3	1,5	1,1
Andre tvang mig (fysisk eller psykisk)	1,6	1,3	1,4	1,1	2,1	1,7
For at få råd til basale nødvendigheder	2,8	1,8	2,4	1,7	3,8	1,8
For at få råd til en særlig livsstil	2,4	1,5	2,3	1,5	1,7	1,7
Antal observationer	205		153		52	

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

De kvalitative interviews viser, at de interviewede har haft forskellige veje hen til at sælge seksuelle ydelser. Nogle fik idéen til at sælge seksuelle ydelser, fordi de kendte nogen, der allerede arbejdede i branchen, andre har været fascinerede af branchen på afstand og selv fundet vej hen til den. Nogle fortæller, at en ændring i deres liv, fx et brud med en partner eller en krise, betød, at de orienterede sig mod muligheden for at sælge seksuelle ydelser. Andre igen fortæller, at de tidligt i deres liv fik overtrådt nogle grænser, der gjorde, at de så salg af seksuelle ydelser som en mulighed. I de følgende afsnit går vi i dybden med de enkelte motivationer, som interviewpersonerne nævner som væsentlige for, at de begyndte at sælge sex. Ofte har der imidlertid været tale om flere og overlappende motivationer for seksælgerens debut.

8.1.1 Nysgerrighed og lyst

Blandt de interviewede seksælgere med dansk statsborgerskab genfinder vi også billedet fra spørgeskemaundersøgelsen af, at de indledende bevæggrunde for at sælge seksuelle ydelser for mange overvejende handlede om seksuel nysgerrighed. For en del af de interviewede blev denne nysgerrighed ledsaget af et ønske om at tjene penge, men den seksuelle nysgerrighed var det, der 'tændte interessen' for mange af de interviewede.

Interviewene viser, at den seksuelle nysgerrighed for flere handlede om at modtage penge for en seksuel ydelse. Ellen, der har mangeårig erfaring med at sælge sex indendørs, fortæller, at hun tænder på at modtage penge for sex, men at det ikke behøver at være en overskudsforretning for hende. Hun begrundet det således:

Jeg er sådan supersingle, så det har også været en praktisk løsning, for jeg er ikke monogam af natur. Jeg kan godt lide mænd i flertal, og så tænder jeg også på at tage penge for sex. Der er et eller andet sted den ultimative bekræftelse i uforpligtende for mig at se, at manden betaler for det.

Ellen fortæller, at hun fra en ung alder har haft fantasier om købesex, men at hun tidligere havde en masse fordomme om, hvad det var. På et tidspunkt, da hun er i starten af 20'erne, vælger hun at 'prøve det af'. Hun havde på daværende tidspunkt en del afspadsering til gode fra sit arbejde, og derudover var hun i et åbent forhold med en mand, som "støttede og gav den support, som jeg havde behov for. Ellers havde jeg ikke turdet det".

Lysten til at udforske og udleve egen seksualitet var en afgørende motivation for flere af de danske seksælgere. Nogle fortæller eksempelvis, at de var fascinerede af den verden, der var omkring sexsalg, og derfor fandt vej ind i miljøet. Det gælder eksempelvis Birgitte og Ida, der fortæller:

Birgitte: Jamen, altså det interesserede mig, jeg synes, det var en spændende verden. Det var ikke fordi, jeg havde nogen personlige kontakter, men jeg er meget åben og meget lidt fordomsfuld, så hele den der verden fascinerede mig også med klubber og sådan noget.

Ida: Konceptet har egentlig altid fascineret mig, fra jeg var ganske ung. Jeg talte med en veninde om det i 1.g, som i øvrigt også er sexarbejder i dag, at det syntes vi var spændende. Vi syntes hele idéen om, at vi kunne leve i sus og dus og bare skulle have sex med nogle mænd for det, det var vi ret fascinerede af.

Flere fortæller således, at de påbegyndte sexsalget, fordi de med sexsalget kunne få dækket et seksuelt behov og nysgerrighed. Nogle fortæller, at de var til samtale på en klinik, mens andre lavede research på nettet og derefter startede op på egen hånd. Therese fortæller eksempelvis, at hun var træt af dating og var blevet nysgerrig på sexsalgsmiljøet. Da hun ikke kendte nogen, som solgte sex, og som hun kunne spørge til råds, gik hun i stedet på nettet og læste på annoncesider og Euroguide.dk for at finde ud af, hvordan det foregik. Så oprettede hun en annonce og fik derefter kontakt til sine første kunder. En tilsvarende fortælling finder vi hos Andrea, der ligeledes fortæller, at hun startede med at sælge seksuelle ydelser, fordi hun ikke havde lyst til at gå i byen eller i swingerklubber for at møde nogen, og derfor så det som en mulighed for at få dækket sit seksuelle behov.

8.1.2 Kontakter i miljøet og vendepunkter i livet

Mens hverken Andrea, Ellen eller Therese kendte nogen i miljøet på forhånd, er der flere af de andre interviewpersoner, der fortæller, at de kendte nogen, der solgte sex, og som inspirerede dem eller direkte opfordrede dem til at prøve at sælge seksuelle ydelser. Eksempelvis fortæller flere udenlandske seksælgere, at de blev opfordret af andre til at sælge sex i Danmark, fordi der var gode penge at tjene. Sophie, der kommer fra Østeuropa, fortæller eksempelvis, at hun havde to veninder, der solgte sex i Danmark og anbefalede Sophie at gøre det samme. Sophie kendte intet til Danmark, eller hvordan sexsalg var organiseret. Hendes veninder hjalp hende med at oprette annoncer på forskellige sites, hjalp hende med at vælge hoteller og lejligheder, hun kunne sælge fra og henviste også nogle af deres egne kunder til Sophie, så hun kunne opbygge en kundebase.

En dansk seksælger, Camilla, fortæller ligeledes, at hun havde en veninde i branchen, der anbefalede hende at prøve at sælge sex og sagde, at det lige ville være noget for hende. Hanne fortæller ligeledes, at hun startede med at sælge sex, fordi hendes veninde havde en klinik og manglede én:

Jeg startede, fordi jeg kendte hende, som havde [klinikken], og jeg har kendt hende siden, at vi var 15 år gamle, og så var jeg nysgerrig, og hun stod egentlig og manglede én i et par måneder. Egentlig skulle det bare have været det, men så er jeg faktisk blevet hængende.

Enkelte af interviewpersonerne fortæller, at de har haft kærester, der har delt deres fantasi om at sælge sex eller har tilskyndet dem til at afprøve salg af seksuelle ydelser. Marianne fortæller, at det var hendes mand, som fik idéen til, at hun skulle blive domina. Linea, der har prøvet at få penge for sex igennem sugardating, fortæller, at det var en fantasi for både hende og hendes kæreste, at Linea skulle være sammen med andre, og parret brugte lang tid på at tale om det, inden de tog en fælles beslutning om, at hun skulle oprette en annonce.

Andre af de interviewede fortæller, at det var mere eller mindre tilfældigt, at de kom til at sælge seksuelle ydelser. Blandt andet som følge af at de mødte personer fra miljøet omkring sexsalg, fordi de befandt sig i et miljø, der var seksuelt eksperimenterende, eller fordi nogen pludselig tilbød dem penge for sex. Lizette fortæller, at hun begyndte at sælge sex, fordi hun havde en ven, der spurgte, om hun ville med ind og se en klinik, og så startede hun samme dag. Hun har efterfølgende arbejdet på forskellige klinikker. Kasper og Thea fortæller begge, at den første gang, de tog penge for sex, var, fordi de var på chatfora, hvor der pludselig var nogen, der skrev og tilbød dem penge for sex. Kasper fortæller, at han gennem denne oplevelse opdagede, at han godt kunne lide at få penge for sex, og at det gav ham en følelse af magt. Thea havde derimod en ubehagelig oplevelse, da hun som 16-17-årig tog ud til en mand, hun ikke kendte, og fik 1.000 kr. for et blowjob. *"Jeg har aldrig følt mig mere beskidt end den dag, og det ville jeg aldrig gøre igen."* Flere år senere blev hun dog introduceret til sexsalg igen via en veninde, hvor hun havde en anderledes positiv oplevelse, og Thea har nu solgt sex i flere år primært på klinik.

Flere af interviewpersonerne fortæller, at de kom ind i sexsalg efter store livsændringer eller kriser. Sidsel fortæller eksempelvis, at hun havde tanker om at prøve at sælge sex tidligere, og at hun havde en kort oplevelse med et bordel, hvor hun ikke brød sig om at være. Da hun blev skilt nogle år senere, tog hun på stripklub med en veninde og blev meget fascineret af miljøet. Hun startede som stripper og fik senere erfaring med at sælge sex til nogle af de mænd, der kom på stripklubben. Senere begynder Sidsel at sælge sex via web cam, og hun opretter derudover en annonce og får kunder af den vej. Flere andre fortæller ligesom Sidsel, at de starter med sexsalg efter at være kommet ud af længere forhold, hvorefter de enten er blevet introduceret til sexsalg af bekendte eller selv har opsøgt det. Motivationen kan i disse tilfælde både være økonomisk og et ønske om *"at give den en over nakken"* (Ellen) efter at være blevet single.

Andre fortæller, at sexsalget var motiveret af en personlig krise. Det gælder eksempelvis Gitte, der fortæller, at hun var nede i et sort hul efter at have afsonet en fængselsdom, og at hun mødte en kvinde, der introducerede hende for salg af sex. Hun fortæller:

Det kom ind i mit liv, efter at jeg havde været i fængsel. Der mødte jeg en kvinde, der havde en masse bordeller. Hun ringede til mig, et halvt år efter at jeg blev løsladt. Det startede der. Jeg var nede i en kæmpe nedtur. Jeg havde mistet mine to

små børn, så jeg tog bare afsted. På det tidspunkt boede jeg i et kolonihavehus. Det reddede mig faktisk ud af mit sorteste hul, jeg nogensinde havde været i.

Interviewene viser også, at en motivation for at begynde at sælge seksuelle ydelser er, at det for nogle er en fleksibel måde at tjene penge. Nogle seksælgere beskriver, at de følte sig nedslidte eller utilfredse og så sexsalget som en mulighed for bedre indtjening og mere fleksibilitet i hverdagen. Anette fortæller eksempelvis, at hun var træt af at arbejde i trevagtsskift og stadig føle, at hun ikke havde råd til at give sit barn de oplevelser, hun gerne ville. Adspurgt om, hvorfor hun startede med at sælge sex for 3 år siden, beskriver hun, at hun ved at sælge sex fik en frihed i forhold til selv at tilrettelægge, hvornår og hvor meget hun ville arbejde. Dette er en motivation, som flere andre også peger på. Eksempelvis beskriver Sandra, der primært har sine erfaringer fra sugardating, at hun påbegyndte sugardating, fordi det var en måde at supplere sin SU, uden at hun skulle ud og tage et studiejob. Hun fortæller:

Man kan selv bestemme sine arbejdstider, og man kan arbejde, når man for eksempel ikke skal i skole, og man kan arbejde i weekenden og sådan bare helt selv bestemme. Og man kan også selv bestemme, hvor meget man arbejder, og om man ligesom møder op rent fysisk, eller om man arbejder hjemmefra.

Flere af de interviewede kvinder, som enten primært eller udelukkende har erfaring med sugardating, beskriver på linje med Sandra, at en stor del af deres relation til deres sugardaddy består i at chatte med og sende letpåkledte billeder til deres sugardaddies, hvilket de relativt let kan finde tid til ved siden af deres studier eller jobs.

Endelig er der interviewpersoner, som fortæller, at de påbegyndte sexsalg som følge af, at de ikke følte, at der var andre muligheder på daværende tidspunkt i deres liv. Mette fortæller, at hun efter en anbringelse står uden et sted at bo, da hun bliver 18 år. Hun finder ud af, at man kan tjene penge ved at være telefonstøtter, men ender som telefondame på en klinik. En kvinde, der sælger sex på stedet, presser Mette til at tage to kunder. Et stykke tid senere bliver Mette indlagt, og da hun bliver udskrevet igen, er hun i samme situation som efter hendes anbringelse, og hun står således endnu en gang uden bolig. Under indlæggelsen er Mette blevet diagnosticeret med skizoid personlighedsforstyrrelse, og hun befinder sig derved på flere måder i en meget udsat situation uden bolig, med psykiske problemer og uden penge. Hendes løsning på sidstnævnte bliver, at hun begynder at køre escort. Om sin vej ind i sexsalg fortæller Mette:

Jeg var 18 år. Havde man givet mig en ungdomsbolig og en kontaktperson, der kunne have snakket med mig, så jeg havde noget voksenkontakt. Altså jeg var en pige, der fik topkarakterer. Så kunne jeg have været et helt andet sted end i dag.

Både Mette og flere andre af interviewpersonerne befinder sig på opstartstidspunktet i en større livskrise, og for dem bliver sexsalget en sidste udvej og en løsning, som flere af dem retrospekt fortryder, men som ikke desto mindre på daværende tidspunkt følte som den eneste og bedste mulighed. Som interviewet med Mette indikerer, er økonomi ofte en del af motivationen for at sælge sex. Det ser vi nærmere på i det følgende afsnit.

8.1.3 Økonomi

De kvalitative interviews bakker op om spørgeskemaundersøgelsens billede af, at der særligt blandt udenlandske seksælgere er en indledende motivation om at tjene penge. Flere af de

interviewede udenlandske sexsælgere fortæller i den forbindelse, at pengene, de tjener på sexsalg, går til at forsørge familie – enten i hjemlandet eller her i Danmark, eksempelvis børn. Sami, hvis fortælling vi beskriver mere detaljeret i kapitel 7, fortæller eksempelvis, at hun flyttede til Danmark, fordi hun ikke kunne forsøge sin mor og sine tre børn, hvis hun blev hjemme i Thailand.

Flere af de interviewede danske sexsælgere fortæller imidlertid også, at de valgte at sælge sex at økonomiske årsager – nogle gange i kombination med andre motivationsfaktorer. Eksempelvis fordi de ikke ønskede eller ikke kunne bede deres familie om penge, og/eller fordi de ikke ønskede at være på kontanthjælp. Pernille, der var alene med sit barn, fortæller eksempelvis, at hun var motiveret af et ønske om at undgå at skulle optage lån i forbindelse med hendes studier, men at hun samtidig ikke ønskede, at hendes barn skulle mangle noget. Hun fortæller:

[Det var] for at undgå at optage SU-lån. For mig er det en god løsning. Når man kun får SU, så er der altså ikke råd til at købe vinterstøvler. Og mit barn skal ikke mangle noget. [...] Jeg har været meget optaget af materielle goder, fordi der lidt har manglet, da jeg var barn. Det har været en tryghed. Det har været det, der har fanget mig.

Derudover oplevede Pernille, at dét at sælge sex gav hende selvtillid. Birgitte fortæller ligeledes, at sexsalget gav hende nogle ekstra penge, som hun bl.a. kunne bruge på sine børn. Hun fortæller:

På det tidspunkt var det jo både, fordi jeg syntes, det var sjovt, og det var rart og spændende, men også, fordi det gav mulighed for noget ekstra økonomi, så jeg kunne komme ud og rejse med mine børn og sådan nogle ting, som egentlig bare var luksus, men som jo også var rart, og nogle oplevelser, man kunne give.

For Birgitte og Pernille er vejen ind i sexsalg en del af et økonomisk rationale, og vi finder lignende betragtninger hos flere andre interviewpersoner. Det gælder eksempelvis Mia, der er begyndt at sugardate for nylig som et supplement til hendes SU, fordi hun oplevede at have brug for en ekstra indkomst for at få råd til sine "lidt dyre vaner", som hun betegner dem. Andre interviewpersoner fortæller, at de startede, fordi de var "desperate for penge" (Sandra, sugardater) til at dække basale omkostninger som husleje, strøm og mad, hvorfor de oplevede, at de "ikke havde andet valg" (Ditte, sugardater). Både Ditte og Sandra ser sig selv som sugardatere, og deres motivation for at begynde at sælge sex adskiller sig fra eksempelvis Mias, som primært sugardater for at forsøde tilværelsen. Dette afspejler generelt den diversitet, der er til stede i interviewene, når det kommer til økonomisk motivation. Generelt synes de økonomiske bevæggrunde for opstart i sexsalg at bevæge sig inden for et kontinuum mellem i den ene ende økonomisk nød og i den anden ende et ønske om at forsøde tilværelsen via en ekstra indtjening. Centralt for flere af de, der går ind i sexsalg for at få en ekstra indtjening, er, at de oftest pointerer, at sexsalget er en tidsafgrænset aktivitet, som de gør brug af i perioder af deres liv, hvor de oplever, at deres økonomi trænger til et 'boost'. Flere af de interviewede sexsælgere beretter dog ligesom Ditte og Sandra om at være økonomisk tvunget til at tjene penge på seksuelle ydelser. Vi ser i særlig grad dette i forbindelse med stofmisbrug, hvilket vi bl.a. behandler i det følgende afsnit.

8.1.4 Tvang, misbrugsmiljø og overtrådte grænser

Enkelte af de udenlandske seksælgere fortæller om tvang, og at de ikke vidste, at de skulle sælge sex, da de kom til Danmark. Det gælder bl.a. Mary, hvis fortælling vi beskrev detaljeret i boks 7.1 i kapitel 7. Mary fortæller, at hun, inden hun mødte sin danske mand, ikke havde meget datingerfaring, og at det derfor var let for ham at manipulere hende til at sælge sex. Først bestod manipulationen i, at de manglede penge, og at han behøvede hendes hjælp til at tjene dem, men senere udviklede det sig til decideret tvang i form af trusler samt psykisk og fysisk vold.

Vi finder tilsvarende beretninger i enkelte af interviewene med kvindelige danske seksælgere, som ligeledes beskriver, at de har følt sig tvunget eller manipuleret til at sælge sex af en anden person – oftest en partner. For de pågældende kvinder har der ofte været tale om et sammenfald mellem dårlig økonomi og stof- eller alkoholmisbrug. Det gælder bl.a. Merete, der startede med at sælge sex, da hun var 18 år. På daværende tidspunkt havde hun en kæreste, som var over 20 år ældre end hende, og som hun begyndte at tage heroin med. Hun fortæller:

Han var så sød, at han mere eller mindre gjorde mig til heroinnarkoman med sprøjten. Han er gammel bankrøver og meget kriminel [...], så han gav mig valget imellem, at enten skulle han lave et bankrøveri, for at vi kunne få råd til heroin, eller også skulle jeg lægge mig på lagnet og så tjene nogle penge. Og der var jeg så dum og naiv og tænkte, at selvfølgelig skal du ikke i fængsel for at have lavet et bankrøveri søde skat, jeg lægger mig på lagnet. Så det var mere eller mindre tvang.

Flere andre fortæller på linje med Merete, at misbrugsmiljøet har været deres vej ind i at begynde at sælge sex.

Nogle interviewpersoner fortæller derudover om overgreb og oplevelser med at få overskredet seksuelle grænser i en tidlig alder som afgørende for, at de startede med at sælge sex. Anne sælger for eksempel sex på gaden første gang i 15-årsalderen, efter at hun er stukket af fra sit opholdssted, og nogle år senere begynder hun ligeledes at sælge sex indendørs. Hun oplever det ikke som grænseoverskridende at skulle sælge sex, hvilket hun selv begrundes med tidligere erfaringer med at være udsat for incest. I stedet oplever hun, at sexsalg giver hende en følelse af kontrol:

Det er en ret stærk mulighed for mig og næsten et behov at genvinde den der kontrol. Jeg ser, at kvinderne har taget magten nu og bliver betalt. Der er både noget psykisk/mentalt i det og så noget praktisk i at kunne tjene nok til, at jeg kan leve.

Annie fortæller også, hvordan seksuelle overgreb i barndommen og et liv i misbrugsmiljøet blev hendes vej ind i at sælge sex på gaden:

Annie: Jeg startede så på gaden, før jeg var buksemyndig som 14-årig. Der gik jeg ned og solgte mig selv første gang. For 500 kr.

Interviewer: Okay. Hvem introducerede dig for det? Kendte du nogle, der var på gaden eller hvordan?

Annie: Jamen, min mor hun var narkoman i forvejen. Det var en måde, jeg var både trodsig, og jeg ville følge min mor. Jeg ville gerne være tæt på hende og ...

Interviewer: Okay, så din mor var også inde i gaden?

Annie: Ja.

En anden, som oplever, at et ustabil opvækstmiljø og en tidlig oplevelse med et seksuelt overgreb baner hendes vej ind i sexsalg, er Julie, som solgte sex første gang som 15-årig. Hendes historie om 'vejen ind' kan læses i boks 8.1.

8.1 Julies beskrivelse af 'vejen ind'

Julie er vokset op med en psykisk syg mor, som hun oplevede at have en forælderrolle overfor igennem sin opvækst, da moren havde svært ved at udfylde forælderrollen og gik igennem en hård depression. Julies far boede ikke hos dem, og hun havde kun lidt kontakt til ham. Julie sælger sex første gang, fordi hun vil hjælpe sin mor med at skaffe nogle penge. Hun lavede en annonce på Gul og Gratis. Der var en, der kontaktede hende på baggrund af annoncen, og hun tog ud for at mødes med ham en aften, og de kørte ud i en skov. Hun fik 2.000 kr. for det. Hun tænkte slet ikke på, at det kunne være farligt, hvilket hun begrundede med, at hun "var ødelagt i forvejen. Mit første overgreb var, da jeg var 10 år. Så min seksualitet og mindset var allerede ødelagt". Hun beskriver, at hun derfor kunne koble fra og kun tænke på pengene. Hun giver pengene til moren og bilder hende ind, at hun har hjulpet en handicappet person. Hun ender med at bryde sammen og fortælle, hvor hun havde pengene fra. "Jeg tror ikke så meget, det var oplevelsen, men mere det, at jeg havde løjet for min mor". Ifølge Julie var moren ikke overrasket, og dagen efter spørger moren hende, hvordan hun havde fundet kunden, da det "da var mange penge". Herefter opretter moren og Julie annoncer på nettet og indkøber en telefon, der skal være deres arbejdstelefon. "Og så holder vi bordel hjemme. Og det gjorde vi i hvert fald i 2 år". Julie fortæller, at den tid lidt er forsvundet for hende – hun tror, hun har blokeret for det. Både Julie og moren sælger sex, og de skiftedes til at holde øje med hinanden. "Når hun havde kunder, så skulle jeg være i værelset nedenunder. Og så skulle jeg ringe til hendes rigtige mobil, når der så var gået den tid, vi havde sat af til det. Og hvis jeg ikke kunne høre noget, så skulle jeg ringe en gang til, og hvis jeg så ikke kunne høre, at de var ved at slutte, så skulle jeg gå derop. Så vi havde lagt lidt sikkerhed for hinanden. Men på den måde, at jeg havde ansvaret for sin mors liv i den her situation". Pengene de tjente, brugte de på "ikke en skid".

Julie beskriver, at hendes relation til hendes mor stadig er svær, og Julie kæmper i dag med psykiske problemer og har flere selvmordsforsøg bag sig.

Andre interviewpersoner kobler ligeledes tidligere seksuelle overgreb med deres involvering i sexsalg. Lotte har tidligere solgt sex indendørs henover flere årtier og beskriver, at det at være "en salgsvare" blev "indkodet i [hendes] DNA" i en tidlig alder grundet en barndom præget af incest og omsorgssvigt. Lotte fandt således tidligt ud af, at hun kunne tjene slik, penge eller andet på at give en seksuel ydelse til voksne, og hun mener selv, at det var starten på mange år med sexsalg. En anden interviewperson, Kristina, fortæller, at et seksuelt overgreb gav hende et andet syn på sin krop, og at hun efterfølgende befandt sig i en mental stilstand, hvor hun havde en følelse af, at "alt bare var lige meget". Dette fik hende i første omgang til at opsøge sugardating, hvilket hun oplevede gav hende et 'rush'.

Kristina startede ud med sugardatingrelationer med fokus på datingelementet, men hun oplevede, at dette forsvandt over tid, og der i stedet kom fokus på kortere seksuelle møder med penge som modydelse. Hendes fortælling repræsenterer dermed et meget omdiskuteret tema i den offentlige debat om, hvorvidt sugardating er en vej ind i det, som betegnes som mere klassisk sexsalg. Det ser vi nærmere på i det følgende afsnit, inden vi går over til at se på, hvorvidt motivationsfaktorerne ændrer sig over tid.

8.1.5 Sugardating som vej ind?

Flere af de interviewede sexsælgere fortæller, at de også har erfaringer med sugardating, og nogle betragter denne erfaring som værende en trædesten ind i mere traditionelt sexsalg. Ellen fortæller for eksempel, at hendes første oplevelser med at få sex for penge og andre modydelser var i forbindelse med et forhold, som man i dag, ifølge hende, ville betegne som sugardating. Andre af de interviewede sexsælgere fortæller, at de startede med sugardating, men at det enten ikke levede op til deres forventninger, at rammerne for relationen var for uklare, at der var for mange uklarheder om typen af modydelsen, eller at relationerne til mændene var for krævende både i forhold til tid og følelsesmæssig involvering. Andre sexsælgere tilbyder, som beskrevet i kapitel 7, sugardating som en seksuel ydelse på linje med andre seksuelle ydelser.

Blandt de interviewpersoner, som betegner sig selv som sugardatere, er det forskelligt, hvorvidt sugardatingen enten med tiden er gået over i eller er blevet suppleret med det, man vil betragte som mere traditionelt sexsalg. Dette kan for eksempel være som følge af øget forbrug eller en oplevelse af, at der er kortere fra kontakt til penge i forbindelse med salg af sex, da der ikke nødvendigvis er en forventning om, at der skal bruges tid på at opbygge en relation. Et eksempel på dette ser vi hos Jessica, som oplevede, at sugardatingen var med til at sætte hendes forbrug op, og at det øgede forbrug førte til, at hun begyndte at supplere med salg af sex. Andre af de interviewpersoner, som udelukkende indgår i sugardatingrelationer, beskriver, at forestillingen om at indgå i mere traditionelt sexsalg er kommet tættere på, fordi sugardating er med til at skubbe nogle grænser hos dem. Laura, som har haft tre sugardaterforhold det seneste år, oplever for eksempel, at traditionelt sexsalg ikke synes fjernt, "*når man ligesom har været inde i det på en eller anden måde og har kendskab til det*". Hun tænker dog ikke selv, at hun på noget tidspunkt vil involvere sig i andet end længerevarende sugardatingrelationer, men ligesom mange andre interviewpersoner påpeger hun, at det er svært at afgrænse de to fænomener fra hinanden. Mia, der har sugardatet i et år, påpeger, at det nok særligt vil være unge med lavt selvværd, som vil ende med at skifte sugardating ud med traditionelt sexsalg:

Mia: Jeg kunne godt forestille mig, at der var mange, der lidt ville gå den vej, fordi det er nemt. Også fordi, at nu har man jo gjort det til en grænse [at udveksle intimitet], men det er ikke helt på den samme måde [som sexsalg]. Også fordi så har du ligesom prøvet det, og det er nemt og lige til, kan man sige.

Interviewer: Ja, men det er ikke noget, som du tænker kunne ske for dig? Det her med at det bliver mere som sexsalg end som sugardating?

Mia: Øh nej, det er sgu ikke lige mig. Så meget går jeg ikke op i pengene. Der har det også noget at gøre med ens, ja, selvværd, tror jeg lidt.

Flere af de interviewede sugardatere henviser til deres stabile økonomier, parforhold, opvækstvilkår eller uddannelsesbaggrunde, når de forklarer, hvorfor de ikke kommer til at sælge seksuelle ydelser i traditionel forstand i fremtiden. Nina siger fx:

Det er kun fordi, at jeg tager mig selv som eksempel, ikke? Og jeg er så langt fra at ende i prostitution som overhovedet muligt. Jeg har også en uddannelse.

Vi ser således eksempler på, at nogle sexsælgere har stiftet erfaring med sugardating forud for deres sexsalg, og at flere sugardatere oplever, at grænsen mellem sugardating og sexsalg

er flydende. Nogle sugardatere frygter, at de uklare grænser kan foranledige særligt ressource-svage unge til at påbegynde et egentligt sexsalg mod deres vilje. Ikke desto mindre er det ikke muligt på baggrund af de kvalitative interviews med sugardatere at slutte, at unge med sugardatingerfaring på længere sigt vil komme til at sælge seksuelle ydelser i traditionel forstand.

Generelt synes vejen ind i sexsalg og den indledende motivation at være præget af en række faktorer, som i visse tilfælde overlapper. Der er ofte et økonomisk incitament i spil på en eller anden måde. Det kan både være i form af decideret økonomisk nød, eksempelvis som følge af et misbrug, tvang, eller at man ikke kan betale sine faste udgifter. Det kan også være i form af et ønske om at forsøde tilværelsen, og endelig kan økonomien spille en rolle i kombination med andre faktorer, eksempelvis seksuel lyst, og at man finder det pirrende at få penge for sex. Den seksuelle lyst er derved også en faktor for flere interviewpersoner. For andre kan det at påbegynde sexsalg være motiveret af et ønske om at få kontrol over en given situation. Det kan både være i forhold til at få kontrol over sin indtjening og den tid, man bruger på at tjene penge, men det kan også udspringe af et ønske om at få kontrol over sin krop og seksualitet, eksempelvis efter oplevelser med overgreb. I disse fortællinger skitseres der ofte et tydeligt årsag-virkning-forhold, hvor en tidligere begivenhed kædes sammen med og forklarer en anden begivenhed, hvilket i dette tilfælde er påbegyndelsen af salg af sex (Bengtsson & Andersen, 2017; Frøslev-Thomsen & Amtoft, 2021). Eksisterende forskning peger dog også på, at motivation for sexsalg kan ændre sig over tid, og konkret kan der være tale om, at det økonomiske incitament over tid fylder mere (jf. kapitel 3). Det ser vi nærmere på i det følgende afsnit.

8.2 Ændringer i motivationer for sexsalg

I dette afsnit analyserer vi eventuelle ændringer i sexsælgernes motivation over tid. Ser vi på sexsælgernes nuværende eller seneste motiver for sexsalg, kan vi se, at motivationen for at sælge sex ændrer sig over tid. Respondenter, som ikke længere er aktive sexsælgere, besvarer spørgsmålet om motivation i forhold til deres seneste erfaringer. Tabel 8.2 viser respondenternes nuværende eller seneste motivation for at sælge sex målt på en skala fra 1-5. Det fremgår af tabellen, at faktorerne 'få råd til basale livsnødvendigheder', 'seksuel lyst', 'kontakt med kunder' og 'fleksibilitet' er de væsentligste motivationsfaktorer for de danske sexsælgere – alle med en værdi på 3 eller derover. For de udenlandske er den altovervejende væsentligste faktor at 'få råd til basale livsnødvendigheder' med en værdi på 4,1.

Tabel 8.2 Nuværende eller seneste motivation for sexsalg målt på en skala fra 1-5, hvor 1 angiver ingen betydning, og 5 angiver stor betydning, i gennemsnit

	Alle		Danske statsborgere		Andet statsborgerskab end dansk	
	Gennemsnit	Standard afvigelse	Gennemsnit	Standard afvigelse	Gennemsnit	Standard afvigelse
Seksuel lyst eller nysgerrighed	3,1	1,7	3,5	1,7	1,8	1,4
Henvendelser fra interesserede	2,5	1,6	2,8	1,6	1,8	1,3
Fleksibel arbejdstid	3,2	1,7	3,5	1,6	2,2	1,6
Den menneskelige kontakt	3,0	1,7	3,2	1,7	2,3	1,6
Anbefalinger fra bekendte	1,5	1,0	1,5	1,1	1,3	0,8
Andre tvang mig (fysisk eller psykisk)	1,5	1,2	1,4	1,1	1,8	1,5
For at få råd til basale nødvendigheder	3,0	1,7	2,6	1,7	4,1	1,5
For at få råd til en særlig livsstil	2,5	1,5	2,6	1,5	2,4	1,7
Antal observationer	205		153		52	

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

Tabel 8.3 viser forskellen i motiver over tid – dvs. fra debut til deres nuværende eller seneste erfaringer med sexsalg. En værdi på 0 angiver således ingen ændring, mens negative værdier angiver mindre betydning nu end tidligere, og positive værdier angiver større betydning nu end tidligere. Som vi kan se af tabellen, angiver både udenlandske og danske respondenter, at seksuel lyst og nysgerrighed samt anbefalinger fra bekendte har fået mindre betydning for deres motivation for at sælge sex. Herudover har fysisk eller psykisk tvang fra andre ligeledes fået mindre betydning for de udenlandske. Til gengæld bliver økonomiske faktorer tillagt en større værdi for både danske og udenlandske respondenter. For de danske gælder dette både i forhold til at få råd til basale livsnødvendigheder og en særlig livsstil (rejser, forbrugsvarer mv.), mens stigningen for de udenlandske kun ses i forhold til at få råd til basale livsnødvendigheder. Det tyder således på, at de udenlandske seksælgere fortsat er økonomisk afhængige af indkomsten fra sexsalg, men at salget over tid i mindre grad sker under tvang fra andre personer. Derudover tillægger seksælgere generelt faktorer relateret til organiseringen af salget, fx kontakten med kunden samt fleksibilitet, større værdi.

Tabel 8.3 Forskel i motiver for debut og for nuværende sexsalg målt på en skala fra 1-5, hvor svarkategorien for nuværende motiver er fratrukket med svarkategorien for motiverne ved debut

	Alle		Danske statsborgere		Andet statsborgerskab end dansk	
	Gennemsnit	Standard afvigelse	Gennemsnit	Standard afvigelse	Gennemsnit	Standard afvigelse
Seksuel lyst eller nysgerrighed	-0,3	1,2	-0,4	1,2	-0,2	1,0
Henvendelser fra interesserede	0,3	1,5	0,4	1,6	0,2	1,2
Fleksibel arbejdstid	0,2	1,4	0,2	1,5	0,1	0,8
Den menneskelige kontakt	0,2	1,2	0,1	1,1	0,4	1,3
Anbefalinger fra bekendte	-0,2	1,2	-0,2	1,3	-0,3	0,8
Andre tvang mig (fysisk eller psykisk)	0,0	1,1	0,0	0,9	-0,3	1,5
For at få råd til basale nødvendigheder	0,3	1,4	0,2	1,3	0,3	1,5
For at få råd til en særlig livsstil	0,2	0,9	0,3	1,0	0,0	0,5
Antal observationer	205		153		52	

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

I bilag 10 viser vi, hvordan seksælgere fordeler sig på skalaen fra 1-5 for hver enkelt motivationsfaktor. Af tabellerne i bilaget fremgår det bl.a., at 42 pct. af de danske seksælgere tillægger egen seksuel lyst stor betydning, mens det for 25 pct. ingen betydning har. Næsten tilsvarende resultater ser vi for motivationsfaktoren vedrørende fleksibilitet i tilrettelæggelse af ens 'arbejdsliv'. 25 pct. af de danske seksælgere angiver, at det at få råd til basale livsnødvendigheder er af stor betydning (værdien 5), mens 42 pct. svarer, at det ingen betydning har (værdi 1). Motivet om at få råd til basale nødvendigheder er mere udbredt blandt de udenlandske seksælgere, hvor 67 pct. angiver, at dette motiv har stor betydning (værdi 5). 70 pct. af de udenlandske seksælgere svarer, at seksuel lyst ingen betydning har (værdi 1), mens 11 pct. svarer, at det har stor betydning (værdi 5).

De kvalitative interviews understøtter resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen ved at vise, at det på interviewtidspunktet er en kombination af faktorer, som motiverer seksælgere til at sælge sex. Herudover beretter flere både danske og udenlandske seksælgere ligeledes om ændringer i motivationen over tid. Flere af de danske seksælgere beretter fortsat om seksuel lyst, relationen til kunder samt ønsket om økonomisk frihed og arbejdsmæssig fleksibilitet som værende afgørende motivationsfaktorer. Flere fortæller dog, at vægtningen af de forskellige motivationsfaktorer har ændret sig over tid, og at spændingen og den seksuelle lyst for nogle

vedkommende er trådt mere i baggrunden, mens fleksibilitet og økonomi vægtes højere end i starten. Interviewene vidner om, at den subjektive oplevelse af motivation ikke er et enten/eller spørgsmål, men snarere et spørgsmål om både/og. Det betyder, at for den samme seksælger kan det at sælge sex i nogle situationer føles frigørende og evt. seksuelt tilfredsstillende, mens det i andre situationer kan føles begrænsende og evt. grænseoverskridende. Herudover er der til stadighed seksælgere, som befinder sig i situationer, hvor sexsalget opleves som eneste udvej eller løsning i forhold til en konkret problemstilling, hvad enten dette er gæld, misbrug, tvang eller følelse af kontroltab. I det følgende afsnit går vi i dybden med de motivationsfaktorer og ser nærmere på, hvorvidt de har ændret betydning for seksælgerne over tid.

8.2.1 Seksuel lyst, frihed og økonomi

Seksuel lyst fylder fortsat meget for mange af de interviewede seksælgere. Flere af de interviewede fortæller, at de oplever det som bekræftende eller frækt, at der er nogen, der vil betale for at have sex med dem. Ikke desto mindre er der også seksælgere, som beretter om, at den seksuelle fantasi kan aftage med tiden, og at man nogle gange vil ende i situationer, hvor ens egen seksuelle lyst ikke er en faktor, eksempelvis hvis man ikke tænder på kunden eller på den ydelse, kunden ønsker.

Luna og Kasper er nogle af de seksælgere, for hvem den seksuelle lyst både var motiverende for at påbegynde sexsalg, og hvor det fortsat er en primær motivationsfaktor. For Luna, som har solgt sex i 3 år, er det fantasien om at få penge for sex, mens Kasper, som har solgt sex i mere end et årti, beskriver sexsalg som "en fantasiverden", han nu er en del af. De fortæller:

Luna: Jeg er ikke nødvendigvis en rigtig prostitueret, men vi leger, at jeg er det, og vi har en rigtig overførsel eller transaktion af en art. [...]. Jeg tænder på det der med, at min tid rent faktisk er penge værd, og at mine kompetencer er penge værd. Det er en vild piedestal at blive sat på, som er virkelig, virkelig lækker, og det er dét, der gør det for mig.

Kasper: Det er bare en lyst og en drift. [...]. Det har været en fantasiverden, og nu er det blevet mit liv at kunne leve på den her måde og kunne gøre de her ting.

For andre er motivationen til at sælge sex i høj grad koblet til både deres egen og kundernes velvære. En positiv relation til kunderne er således afgørende for, at de trives med at sælge sex, hvorfor flere af seksælgerne går op i at have gode og længerevarende relationer til deres kunder. Frederik påpeger således, at det giver ham god fornemmelse "at kunne tilbyde nogle gæster noget velvære – noget, de savner i deres liv", mens Andrea og Laila lægger vægt på relationen til kunderne. De fortæller:

Laila: Det er verdens bedste job, hvis du er sådan en som mig. Du møder så mange dejlige mennesker, og mange af dem er gode til at knalde, og du får penge for det. Nogle har jeg kendt i mange år, og det er hyggeligt og dejligt.

Andrea: Er du klar over, hvor behageligt det er, at man får så mange søde komplimenter hele tiden. Man bliver fyldt op med positiv energi og får så mange søde ting at vide HELE TIDEN.

Andrea påpeger endvidere, at hun får dækket et seksuelt behov, hvilket også var motivationen for at gå ind i sexsalg til at begynde med, da hun var single, men ikke ønskede at date. Andrea

understreger, at hun ville 'sælge' sex, også selvom hun ikke fik penge for det, fordi det fra start af har været hendes egen seksualitet og et ønske "om at få dækket et behov", som var og er det primære for hende. Lignende betragtninger finder vi hos andre seksælgere, som beskriver det "som en hyggelig leg" (Marianne), hvor der ikke tilbydes ting, som ikke tænder en privat, fordi man "ikke er motiveret af den ekstra betaling" (Peter), som kunne følge med. Andre seksælgere beretter om, at deres motivation har ændret sig, fordi de har erfaret, at sexsalget har en anden betydning for dem end først ventet. Lotte fortæller eksempelvis, at hun til at starte med begyndte at sælge sex, fordi det virkede spændende, men at hun undervejs oplever, at spændingen ved det er aftaget, og at hun nu i højere grad er motiveret af, at sexsalg giver hende selvtillid. Hun fortæller:

Det var spændende! Jeg tror egentlig, at det var spændingen, der gjorde det til at starte med, og jeg tror egentlig, at jeg som en overvægtig pige, hvor man altid – eller ikke altid – er blevet mobbet i folkeskolen og har fået at vide, at der ikke er nogen, der ville have en, så viste det sig jo med den her verden, at det ikke passer. Det har givet mig enormt meget selvtillid at gå ind i den branche. Det er det der med, at man finder ud af, at der er mænd, der gerne vil betale for ens selskab. Det giver en eller anden selvtillid, når man altid har fået at vide: Du er uattraktiv, du vejer for meget og alt sådan noget der, så giver det noget at finde ud af, at det godt kan være, at jeg vejer for meget, men at det ikke er ensbetydende med, at jeg er uattraktiv.

Blandt interviewpersonerne, der sugardater, er der enkelte, som fortæller, at deres seksuelle lyst med tiden er blevet en større motivationsfaktor, hvor det til at begynde med snarere var motiveret af spændingen ved det ukendte og selve datingelementet. Jessica svarer eksempelvis følgende, da hun bliver spurgt om, hvorvidt der er sket ændringer i hendes måde at sugardate på, fra da hun startede og frem til interviewtidspunktet. Til det svarer hun:

Det har udviklet sig på den måde, at jeg før i tiden ikke havde sex med folk, og det har jeg kun nu. Jeg gider ikke at spilde min tid på at gå ud og spise med en, så vil jeg hellere kneppe med en og tage ud og spise med mine venner. Så forskellen er bare, at jeg kun gør det seksuelle nu, og at jeg gør nogle lidt vildere ting.

Andre af de interviewpersoner, som identificerer sig som sugardatere, beskriver også, at de indledningsvist var motiveret af egen seksuel lyst og spænding, men at incitamentet for at indgå i sugardating over tid er blevet mere økonomisk motiveret. Kristina, der startede med at sugardate, fortæller følgende om hendes ændring i motivation over tid:

Jeg tror ikke, at det så meget handlede om pengene i starten. Det endte med at handle om pengene, men i starten, der var det mere det der ... Ja ... Den der bekræftelse og det med at gøre noget vildt.

På linje med de kvantitative resultater ser vi således også i interviewene en bevægelse fra, at sexsalget i starten er seksuelt motiveret til, at det over tid motiveres af økonomi. Mie, der sælger sex privat, fortæller eksempelvis, at hun begyndte at sælge sex, fordi hun havde brug for seksuel bekræftelse. På et tidspunkt får hun dog et forhold til en mand, som snyder hende, hvilket har betydet, at hun i dag har en gæld på mere end 300.000 kr. Hun bruger pengene fra sexsalg til at betale af på gælden og adspurgt om, hvad hun tænker om dette, svarer hun: "Det er ikke nemme penge, det er det fandeme ikke, men det er hurtige penge." Mie oplever dog stadig, at bekræftelsen fra mændene spiller en rolle i forhold til hendes motivation for at sælge

sex, men hun tilkendegiver, at økonomien spiller en større rolle end i starten. En lignende betragtning finder vi i interviewet med Miriam, der ligeledes beskriver, at den indledende motivation var det seksuelle, men at sexsalget med tiden i højere grad er blevet økonomisk motiveret. Hun fortæller:

I think in the beginning it was a bit of a fantasy [...] I'll be honest: It is about the money. It is financial, it is completely financial.

En anden sexsælger, Jens, beskriver ligeledes, at det ikke er realistisk at tro, at alle ens kommercielle seksuelle relationer kan være seksuelt tilfredsstillende, hvis man samtidig vil tjene penge. Han fortæller:

Man har ikke helt så meget magt, som folk tror. Det er ikke fordi, at man bare tager ud og boller en masse lækre damer. [...]. Hvis du vil have penge, så må du gå i seng med en kvinde, som du ikke synes er særlig køn. Det er da lidt træls. Men sådan er det jo.

Endelig er der de sexsælgere, for hvem den seksuelle lyst hverken var en motivationsfaktor ved opstart og heller ikke er blevet det over tid. Sandra, der betegner sig selv som sugardater, har fra start af ikke ønsket at inddrage datingelementet i sugardatingen, men i stedet gået målrettet efter "at tjene penge". Hun fortæller:

Altså, jeg havde ikke lyst til at spise middag med dem rent faktisk [griner]. Så derfor svarede jeg bare på de henvendelser, hvor jeg kunne se, at det kun handlede om frække aftaler. Ja ... Ja. Hvis man [vil tjene penge] ... Ja. Så det kan man sige, at dét aspekt af det er rimelig nemt.

At økonomien spiller en rolle både i forhold til opstart og fortsættelse i sexsalg er på ingen måde overraskende. Dog er det interessant, at pengene har meget varierende betydning som motivationsfaktor både på tværs af de interviewede sexsælgere og for den enkelte, hvor det i perioder kan fylde meget, mens det i andre perioder kan være af mindre betydning. I forhold til førstnævnte er det tydeligt, at særligt de udenlandske sexsælgere kontinuerligt er drevet af et økonomisk incitament, da de ikke kan se andre muligheder for at tjene penge. Ana og Maria fortæller således begge, at de sælger sex i Danmark, fordi de er nødt til det for at forsørge dem selv og deres familie:

Ana: It is impossible for me to live in Denmark without having work here because of money and rent. Because I do not receive help from the authorities. If I do not work then I do not eat. I pay rent, I pay internet, I pay for my son, I pay for everything.

Maria: Because I need money for myself for my food, because I need to help my family. This job is not my hobby, do you understand? It is family problems and for myself. My country is poor, do you understand?

Særligt interviewene med de danske sexsælgere tyder på, at betydningen af økonomisk motivation kan veksle frem og tilbage afhængigt af den enkeltes situation. Der er således flere eksempler på, at sexsælgerne skruer op og ned for sexsalget alt efter økonomisk behov, hvilket tyder på, at motivationen for salget er et økonomisk rationale snarere end drevet af seksuel lyst. Det økonomiske rationale betyder dog ikke nødvendigvis et fravær af den seksuelle lyst eller andre motivationsfaktorer. Det stemmer godt overens med, at flere sexsælgere beskriver sexsalg som en midlertidig aktivitet eller som noget, de går til og fra eksempelvis, når de vil

tjene "ekstra penge til mine børn og ferie og alt muligt, man kan spare op til" (Thea). I sådanne tilfælde vil der oftest være tale om positiv økonomisk motivation, som naturligvis kræver, at sexsalget ikke er den primære indkomst, og at man ikke er afhængig af sexsalget i forhold til at få råd til basale livsnødvendigheder. Nogle af de interviewede fortæller dog, at de med salg af sex er blevet vant til at kunne tjene mange penge på kort tid, og at det derfor kan være svært at gå ud og tage et andet arbejde. Et eksempel herpå er Katja, der oplever, at hun har svært ved at tage et 37 timers job og tjene de samme penge, som hun ville kunne tjene på en weekend på salg af sex. Hun fortæller:

Jeg kunne ikke fungere [med et ordinært arbejde], fordi lige meget, hvad jeg gjorde, så var lønnen ikke høj nok, og jeg tænkte: Har I ikke noget med 2.000 kroner i timen? Hvor får jeg sådan et arbejde? [griner]. Og det var jeg jo slet ikke uddannet højt nok til at kunne få.

Det økonomiske incitament til at sælge sex hænger særligt for de danske seksælgere i høj grad sammen med at have en økonomisk frihed. Flere af de interviewede fortæller således, at en vedblivende motivationsfaktor for at sælge sex er, at de oplever det som en mere fleksibel måde at tjene penge på end det, de kan finde på det ordinære arbejdsmarked. Gitte og Laila har solgt sex i hhv. 10+ og 7 år, og begge pointerer, at det er muligheden for selv at bestemme, hvornår de vil "være på", der er det afgørende. De fortæller:

Gitte: Det handler ikke om, at jeg skal tjene flest muligt penge. Det her handler bare om, at jeg kan leve, give mine hunde noget mad, have et sted at bo, og at jeg kan være fri. Jeg er bare her i min egen verden. Det handler meget om friheden for mig. Hvis jeg havde lige så meget frihed ved at arbejde i Fakta, så ville jeg gøre det. Selvom jeg kan tjene mere i Fakta, så vil jeg stadig vælge det her. Jeg kan godt lide, at der altid er glade mennesker. De behandler mig altid med respekt.

Laila: Jeg tjener penge, og jeg kan holde fri – altså, jeg arbejder 3 dage om ugen. Her den anden uge, der var jeg træt og havde ikke nogen planlagte aftaler, og så lod jeg bare være med at tage herind.

Gitte startede oprindeligt med at sælge sex efter en personlig krise og et behov for at finansiere sit forbrug af stoffer. På interviewtidspunktet bruger hun kun sjældent stoffer, og sexsalget er således ikke længere motiveret af at skulle tjene penge til stoffer. Laila arbejdede oprindeligt inden for sundhedsvæsenet, og for hende har motivationen fra begyndelsen været ønsket om fleksibilitet og frihed. Hvorvidt fleksibilitet er en motivationsfaktor, synes at variere i forhold til, om sexsalget er seksælgernes primære indtægtskilde eller ej. For de seksælgere, som har det som hovedindtægtskilde, er det primært økonomi og fleksibilitet, som fremhæves som afgørende motivationsfaktorer. For seksælgere, som har sexsalg som en supplerende indtægt, virker det dog til, at egen seksuel lyst vægtes i højere grad. Marianne og Louise, der begge har sexsalg som deres eneste indtægtskilde, fortæller, at både friheden til selv at planlægge sin dag samt oplevelsen af at kunne tjene flere penge, end de kunne i deres tidligere, ordinære jobs, er afgørende motivationsfaktorer. Marianne fortæller, at hun ved at sælge sex er gået fra et arbejde på 37 timer om ugen plus overarbejde til, at hun arbejder 5-6 timer om ugen i gennemsnit. Hun er meget glad for den frihed, hun oplever som følge heraf, og at hun nu kan være mere sammen med sine børn og sin partner. Louise fortæller, at hun er særlig glad for fleksibiliteten i arbejdet og muligheden for at kunne tjene penge på kort tid:

Jeg synes, at det er et fantastisk arbejde. Jeg elsker mit arbejde, så jeg har det super godt med det. Det er også friheden i det: Friheden i ens arbejdsliv. Nu har jeg et studie, hvor skemaet rykker utrolig meget fra uge til uge, så det gør det rigtig svært at skulle have et 'almindeligt' arbejde ved siden af, og så er der også det der med, at jeg kan arbejde en time, og så har jeg tjent det samme, som hvis jeg havde stået 8 timer i en butik.

Såvel den indledende som vedblivende motivation for sexsalg kan ses som et kontinuum, hvor sexsalg i den ene ende er motiveret af negative faktorer, såsom manglende kontrol, økonomisk nød, misbrug eller andre sociale udsathedsfaktorer, mens det i den anden ende er motiveret af positive faktorer, såsom oplevelsen af kontrol, frihed (økonomisk og arbejdsmæssigt) og seksuel lyst. Generelt tegner der sig et komplekst billede af sexsælgerens indledende, vedblivende og sommetider foranderlige motivation for at sælge sex. For de fleste er der tale om ikke én, men flere bevæggrunde for, at de sælger sex i dag, og de kvalitative interviews viser, at der også for den enkelte kan være flere både positive og negative motivationsfaktorer i spil, og at disse faktorer kan ændre sig over tid.

8.3 Grænsedragning og positioneringer

I kapitlets sidste afsnit undersøger vi, hvordan sexsælgerne definerer og forstår eget sexsalg. Det gør vi ved at se nærmere på sexsælgerens positioneringer i forhold til andre sexsælgere, og hvilke aspekter af sexsalg, de tager afstand fra. Det er interessant at afdække positioneringer, da det at italesætte, hvordan man adskiller sig fra andre, kan sige noget centralt omkring sexsælgerens egen selvforståelse og de kulturelle forståelser af sexsalg, de trækker på.

I det kvalitative materiale træder der flere grænsedragninger frem mellem forskellige former for sexsalg. Der er dels en grænsedragning mellem danske og udenlandske sexsælgere, mellem dem, der sælger sex fuldtid, og dem, der sælger sex på deltid, mellem mandlige og kvindelige sexsælgere, mellem idendørs og udendørs sexsalg, mellem sexsælgere, der tager imod stoffer, og dem, der kun modtager penge som betaling, og mellem dem, der forstår sig selv som sexsælgere, og dem, der forstår sig selv som sugardatere. Ofte handler skillelinjerne om at identificere, hvem der er frie og således sælger sex af eget frit valg og er i kontrol over deres situation, og hvem der ikke er. Grænsedragningerne i interviewene afspejler således det kulturelle ideal, vi beskrev i kapitel 3 om, at sexsalg skal være baseret på et frit valg, og at sexsælgeren skal opleve at være i kontrol over salget (fx ved at kunne sige nej til uønskede kunder).

En udbredt grænsedragning er mellem danske og udenlandske sexsælgere, og det er særligt de danske sexsælgere, som positionerer sig i forhold til de udenlandske. Nogle sexsælgere siger eksempelvis, at de ikke ønsker at arbejde steder, hvor der arbejder udenlandske sexsælgere, fordi de ikke oplever, at de udenlandske sælger sex frivilligt, hvilket strider imod de danske sexsælgeres oplevelse af sexsalg. Andrea fortæller eksempelvis om et sted, hun arbejdede, hvor de havde svært ved at få sexsælgere nok til at udfylde vagtplanen, hvorfor de tog nogle unge, udenlandske kvinder ind. Hun oplevede ikke, at de på stedet var kritiske nok i forhold til, om de udenlandske kvinder solgte sex frivilligt eller ej:

Jeg skal ikke være sådan et sted. ALT, hvad du foretager dig med din krop, skal være frivilligt, og det, jeg så der, var IKKE frivilligt.

Anette fortæller, at hun anser det for voldtægt, når en mand går til en udenlandsk kvinde, fordi hun antager, at kvinden ikke er her af egen fri vilje. Som vi så i kapitel 7, er der blandt de

danske seksælgere også en oplevelse af, at de udenlandske seksælgere presser markedet i forhold til ydelse og pris. Dette skaber en konkurrencesituation mellem de udenlandske og de danske seksælgere. De danske seksælgere fortæller, at de ofte oplever at få spørgsmål fra kunder om, hvorvidt de sælger sex uden kondom. Omvendt er der også en oplevelse blandt de danske seksælgere af, at der er kunder, der udelukkende ønsker at købe sex af danske seksælgere.

Blandt nogle af de seksælgere, der ikke sælger sex på fuld tid, kan der være en antagelse om, at de, der sælger sex på fuld tid, er mindre kritiske i forhold til, hvilke kunder de tager, og at de har sværere ved at forlade branchen end dem, der sælger sex på deltid. Louise fortæller, at hun tror, at dem, der sælger sex på fuld tid, kan komme til at være mindre kritiske i forhold til, hvilke kunder, de tager ind, og at de måske blive mere kyniske og mindre nærværende i forhold til deres kunder, fordi de har flere kunder på besøg. Blandt de mandlige seksælgere er der en oplevelse af, at kvindelige seksælgere oftere arbejder fuldtid med sexsalg, og at kvinderne derved kan tjene flere penge på at sælge sex, end mænd kan. Derudover er der en oplevelse af, at det er mere utrygt for kvinder at sælge sex, og at de derfor har behov for et andet niveau af sikkerhed i deres sexsalg, end mænd har, og at de derfor oftere arbejder sammen med andre, på fx en klinik, hvorimod mandlige seksælgere overvejende arbejder alene. Derudover fortæller en mandlig seksælger, at han oplever, at der bliver set mere negativt på kvinder, der sælger sex, end på mænd, der sælger sex. Han oplever kun, at folk har været positive omkring hans sexsalg, og han tænker, at det handler om, at kvinder bliver set som billige, når de har sex med mange mænd, og at mænd omvendt bliver set som helte. Endelig er der blandt flere af de mandlige seksælgere en oplevelse af, at mænd har et større behov for sex og oftere sælger sex på grund af egen lyst, end kvinder gør.

Endelig er der flere af de interviewede danske kvinder, der arbejder med indendørs sexsalg, som opfatter deres sexsalg som markant anderledes, end det er for dem, der sælger sex på gaden, for de udenlandske seksælgere og ikke mindst for ofre for menneskehandel. Der er et ønske om, at man fra myndighedernes side fokuserer på at hjælpe disse grupper, og at man ikke blander dem sammen med de kvinder i indendørs sexsalg, der oplever, at de selv har valgt det. For kvinderne på gaden ser der ligeledes ud til at være en distinktion mellem de personer, som modtager stoffer som modydelse, og de, som alene tager imod betaling i kontanter, hvilket i øvrigt foretrækkes af de fleste. Annie, der sælger sex på gaden, fortæller, at hun altid tager sin betaling i kontanter. Dem, der tager imod stoffer som betaling, kalder man på gaden en poseluder. Annie oplever, at seksælgere, der sælger sex for stoffer, er mere afhængige af dem, der giver dem stofferne, end seksælgere, der modtager penge, er afhængige af deres kunder. Annie siger følgende om disse seksælgere:

De er ligeså meget en luder, de sidder bare og venter på at få af stenen eller fixet. Sidder bare der ved siden af en eller anden, der har stofferne. Manden eller kvinden, der har stofferne, de har magten til at – altså til at bestemme, hvornår du skal have en sten, eller om du skal have et fix, indtil det er, at du skal yde noget seksuelt for dem. [...] Ej, men der bestemmer de jo hele vejen igennem. Du har ikke en skid at skulle have sagt.

Annie oplever, at der er nogle meget misbrugende piger på gaden, der bliver udnyttet til først at sælge seksuelle ydelser, når de er meget stoftrængende eller har det rigtig dårligt, og at det også er med til at presse niveauet for priserne på gaden ned.

8.3.1 Positionering mellem seksælgere og sugardatere

Flere af de mere erfarne seksælgere fortæller, at de er kritiske over for sugardating, dels fordi sugardatere ofte er unge og herved kan have svært ved at vurdere risici og sætte grænser, dels fordi sugardatere ofte investerer mere tid og energi i en relation til en sugardaddy, samtidig med at rammerne for relationen ofte er mere utydelige, end hvis man sælger sex på en klinik. Dette kan, ifølge nogle af de mere etablerede seksælgere, betyde, at sugardatere ender med at give for meget af dem selv, og at de endvidere ofte tilbyder det samme som mere traditionelle seksælgere gør, men til for få penge. Således oplever flere seksælgere, at sugardating er det samme som sexsalg, og nogle seksælgere siger, at de oplever sugardating som en måde at legitimere salg af sex. *"Man kommer sukker på"*, siger Jeanne.

For dem, der sidestiller sugardating med sexsalg, opleves sugardatere som mere udsatte, fordi de ofte arbejder alene og ikke på samme måde har nogen, der kan lære dem op, som hvis man starter med at sælge sex på en klinik. Signe forklarer, at unge seksælgere har bedre forudsætninger end sugardatere for at lære at sætte grænser:

Signe: Hvis man kom ind som en ung kvinde på bordel [for 10 år siden], så var der som regel en erfaren teledame eller nogle andre, som ligesom kunne guide dig lidt. Sådan: Nå, men her er det så. Altså, du skal huske at passe på de her ting, og det er en god idé at gøre de her ting, når du annoncerer [...]. Men jeg tænker bare, at hvis man kommer ind som ung i sugardating, så er der jo ingen til at guide dig. Hvis du så kommer ud på en middag med en lidt ældre mand, og han er egentlig meget fin og charmerende og sådan noget, så kan det måske være lidt sværere at holde de der ting – aftaler, man har sat op – fordi det kommer til at virke så dateagtig på en eller anden måde.

Konsulterer man imidlertid de interviewede sugardatere, er det netop de mere flydende grænser og datingelementerne, der tiltaler dem ved sugardating. Flere af sugardaterne fortæller, at de har valgt at sugardate frem at lave regulært sexsalg, fordi sugardating i deres optik er mere fleksibelt og lystbetonet. Sugardaterne fremhæver, at sugardating er mere fleksibelt, idet reglerne for samvær i forhold til ydelser (fx gaver, rejser, penge) og modydelser (fx sex, kys, selskab) ikke på samme måde er nedfældet på et såkaldt menukort, som kendes fra regulært sexsalg. Sandra (sugardater) fortæller, at hun ønsker en mere uformel *"hyggesnak"* om ydelser og modydelser fremfor *"nu bestiller [mændene] tid på menukortet-agtigt"*. Flere af sugardaterne er optagede af ikke at være 'købte', hvilket de oplever, at seksælgere er, når de prissætter deres seksuelle ydelser på et menukort.

Flere af sugardaterne fortæller, at de foretrækker, at de seksuelle aktiviteter ikke er aftalt og prissat på forhånd, idet de herved undgår at føle sig pressede til eksempelvis at have sex med en person, som de ikke har kemi med. Emilie (sugardater) fortæller, at hun ikke ønsker faste aftaler om ydelser og modydelser:

Om vi aftaler, om vi skal være intime, inden [vi mødes]? Jeg tror, at med ham, som jeg ser nu, der er det er sådan almindelig flirten, og det kommer ligesom til at ligge i kortene. Men hvis jeg ser en, hvor jeg synes, at det bliver meget forceret; at så skal vi dét og dét, så er jeg som regel ikke interesseret.

En række af sugardaterne fremhæver, at de ikke gør brug af et menukort, idet sådanne skaber en distance og et professionelt forhold mellem parterne, som hovedparten af sugardaterne ikke ønsker. Mange af de interviewede sugardatere fortæller videre, at de foretrækker sugardating

frem for sexsalg, fordi seksuel gensidighed skattes højt inden for sugardating. Flere sugardater fortæller, at det er legitimt for såvel dem som deres sugardaddies at søge at opnå seksuel tilfredsstillelse i relationerne. Herved positionerer flere af sugardaterne sig til seksælgere, som de oplever giver køb på deres egne seksuelle behov, når de tilgodeser deres kunders. Jessica (sugardater) fremhæver for eksempel, at hendes seksuelle ønsker imødekommes inden for sugardating:

Jeg har prøvet nogle vilde ting, som jeg synes er sjove, og som jeg nok aldrig tror, at jeg ville have prøvet med en normal person. [...] Og det er også alt det der med, at nogle gange kan man godt være bange for at prøve noget, ikke? Men når det så er sammen med en [sugar]daddy, så kan du bare sådan sige ALT. Sådan: "Jeg vil gerne prøve det her, kan du ikke gøre det der?", fordi de vil gerne. Der er selvfølgelig nogle, der måske ikke har lyst, men næsten alle vil. Du kan bare være ærlig og være sådan, så hvis du gerne vil være fuld kinky, så skal du bare sige det til dem, for de vil gerne. [...]. Ja, for det handler bare om sex og om at hygge sig.

Blandt de interviewede sugardaterere hersker der en opfattelse af, at seksælgere ikke på samme måde er frie til at udtrykke og udforske egne seksuelle lyster, når de er sammen med kunder. Med andre ord forventes seksælgere ikke tilstræbe eller opnå seksuel gensidighed. Mange sugardaterere oplever, at seksælgere kun skal gøre det, kunden vil, mens sugardaterere i højere grad kan vælge selv. Adspurgt om hun synes, sugardating er det samme som sexsalg, siger Linea (sugardater) eksempelvis:

Det synes jeg ikke overhovedet. Fordi sexsalg, der synes jeg, at der er der en kvinde, der bare skal gøre, hvad der bliver sagt. Det er det. Du har ikke noget med at sige ja eller nej, en ramme, et eller andet. Det har du her [i sugardating]. Du kan sige fra.

Ovenstående citat synes at bunde i en antagelse om, at sexsalg er forbundet med tvang. Noget mange danske seksælgere tager afstand fra. Mia (sugardater) adskiller på samme vis sugardating fra sexsalg med vægt på, at sugardating er frit, mens sexsalg er ufrit, særligt fordi seksælgeren ikke forventes aktivt at have valgt at sælge sex (og til hvem). Hun fortæller:

Det er jo noget, man kun gør, fordi man selv har lyst. Hvis du udelukkende solgte sex, så ville du jo være ligeglad med, hvem fanden det var med, eller hvordan og hvorledes. FULDSTÆNDIG ligeglad, men her er du jo ikke ligeglad.

Andre sugardaterere fortæller dog, at de ser sugardating som det samme som sexsalg, og nogen fortæller, at de oplever, at der er en bedre afklaring af grænser i regulært sexsalg. Karen (sugardater) siger følgende om den forskel, hun ser på sugardating og sexsalg:

Jeg tænker også, at der er noget bedre afklaring af sine egne grænser, når man har sexsalg, eller hvis man har nogle faste services og priser. Så det er et valg: At det her er noget, som jeg gør på denne her måde.

Der er også sugardaterere, der ikke tager afstand fra 'almindeligt sexsalg'. Netop spørgsmålet om grænsesætning og uklare grænser i sugardating er med til at gøre, at flere af de interviewede sugardaterere er bekymrede for de meget unge piger, der begynder at sugardate. Dette til trods for, at flere af sugardaterne selv var unge, da de startede med at sugardate. Nina (sugardater) fortæller, at hun var meget sårbar som ung sugardater:

Inden jeg lærte, hvad gamet var. Der gik jeg også bare med på den værste, men så kommer de der efterdønninger, hvor du så ligesom går ned rent psykisk, fordi du tænker: Okay, det her burde jeg ikke have gjort, altså jeg burde ikke have givet en mand et blowjob i en skov, hvor jeg ikke rigtig vidste, hvor jeg var.

Som citatet indikerer, oplever Nina med tiden at blive dygtigere til at manøvrere i sugardating, hvilket er en oplevelse, hun deler med de andre interviewede sugardatere. *"Efterfølgende lærer man jo også af sine erfaringer"*, som Ditte (sugardater) forklarer, men flere af de interviewede sugardatere har ikke desto mindre en række ubehagelige oplevelser og grænseoverskridelser med sig i bagagen. Set i dette lys synes seksælgeres kritik af sugardating, herunder Signes pointe om manglende 'oplæring' og kollegialt sammenhold i sugardating, at fremhæve skyggesiderne ved den fleksibilitet og privatisering, der er karakteristisk for sugardating.

For den enkelte seksælger tjener grænsedragningen i forhold til andre seksælgere bl.a. det formål at undgå stigmatisering gennem en italesættelse af, hvordan dårligt sexsalg (sexsalg hvor man ikke er i kontrol) er det, som de andre gør. Som pointeret i kapitel 7, er netop grænsedragning til andre således en måde, hvorpå den enkelte seksælger kan differentiere sig fra andre seksælgere og derved selv fremstå som værende i kontrol.⁴ Som vist igennem dette afsnit er der i forbindelse hermed flere danske seksælgere, som italesætter, at de udenlandske seksælgere ikke er i kontrol, hvilket medvirker til at presse priserne og øge konkurrencen på markedet. Tilsvarende betragtninger finder vi i flere andre studier, herunder kortlægningen fra 2011, hvor vi ligeledes ser, at de danske seksælgere italesætter eget sexsalg som noget andet end de udenlandske, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved, at de udenlandske seksælgere er nødt til at sælge sex uden beskyttelse eller sælge til en reduceret pris, fordi de modsat de danske ikke er i kontrol over situationen (Kofod et al., 2011). Sugardating udgør et (nyt) konkurrerende element for det etablerede traditionelle sexsalg, og grænsedragningen i forhold til sugardating trækker da også i det store hele på de samme parametre som grænsedragningen i forhold til de udenlandske.

---

⁴ Seksælgeren har dermed fokus på at understrege sin egen "individual uniqueness" (Hulusjö, 2013, s.145) med det formål at modsætte sig stigmatiseringen relateret til det at sælge sex. For at gøre dette trækker seksælgerne i interviewene på et for interviewerens genkendeligt kulturelt ideal om frihed i forbindelse med sexsalg. Jævnfør Becker (2005) er dette vigtigt for alle individer, hvis handlinger umiddelbart betragtes som afvigende, således at, "hvad" man gør (for eksempel sælger sex) ikke også bliver gjort til, "hvem" man er. Dette kan dog være svært, da der jf. Bjønness traditionelt har været en diskursiv "tendens" til, at kvinder, der sælger sex, er blevet kategoriseret som radikalt anderledes end andre kvinder med det resultat, at selve handlingerne (dvs. det, at de sælger seksuelle ydelser) er blevet personlighedsdefinerende (Bjønness, 2013). Herved forsvinder individets særegenhed, og der sker en tilsidesættelse af, "hvem" individet er.

9 Sikkerhed og risikohåndtering

Dette kapitel handler om sexsælgerenes oplevelse af sikkerhed i forbindelse med sexsalg, deres erfaringer med risikohåndtering og kontrol, samt hvordan de håndterer de sociale risici, som er forbundet med salg af sex.

Adskillige studier påpeger, at salg af sex er forbundet med risici. Det gælder både fysiske risici, fx risikoen for at få seksuelt overførte sygdomme eller blive udsat for vold, og sociale risici, fx risikoen for, at sexsælgeren selv bliver stigmatiseret, eller at personer omkring sexsælgeren oplever stigmatisering (Bjønness, 2013; Henriksen, 2020; Hulusjö, 2013; Järvinen & Henriksen, 2018; Kofod et al., 2011; Koken et al., 2004; Walkowitz, 2017). Sexsælgerne, der er interviewet til denne undersøgelse, har stort fokus på sikkerhed. Langt de fleste af de interviewede sexsælgere forholder sig på eget initiativ til de eventuelle fysiske og sociale risici uanfægtet såvel deres motivation for sexsalget som deres mange-facetterede oplevelser (positive såvel som negative). Når sexsælgerne beretter om risici, er det både med fokus på fysiske risici og sociale risici, og mange sexsælgere anvender flere forskellige risikohåndterende strategier til at imødekomme disse. Eksempelvis fortæller flere sexsælgere om, at de "screener" potentielle kunder forud for salget for at sikre sig mod vold eller andre fysiske risici, samt at de hemmeligholder deres erfaringer med sexsalg for at beskytte sig mod sladder og andre sociale risici.

Kapitlet starter med et afsnit om sexsælgerenes sikkerhed, og vi udfolder sexsælgerenes oplevelser af fysiske risici samt eventuelle erfaringer med ubehagelige oplevelser og grænseoverskridende adfærd fra kunder. Sexsælgerenes oplevelser af sikkerhed suppleres med viden fra interviews med relevante fagpersoner, der arbejder med målgruppen. Dernæst følger et afsnit om kontrol og risikohåndtering, hvor vi analyserer sexsælgerenes følelse af kontrol, samt hvordan de skaber, forhandler og opretholder deres personlige grænser i forbindelse med salget. I kapitlets sidste afsnit sætter vi fokus på sexsælgerenes oplevelse af sociale risici forbundet med sexsalg. Vi ser bl.a. på sexsælgerenes involvering af deres sociale relationer samt deres oplevelser med stigmatisering og følelsen af at leve 'et dobbeltliv'.

9.1 Fysiske risici

I dette afsnit analyser vi sexsælgerenes oplevelse af, hvilke potentielle fysiske risici der kan være forbundet med at sælge sex, herunder eventuelle erfaringer med vold eller andre ubehagelige hændelser relateret til sexsalget. Kortlægningen fra 2011 indikerede en sammenhæng mellem på den ene side fysiske risici og på den anden side økonomisk afhængighed af sexsalg og social eksklusion. Undersøgelsen pegede endvidere på, at sexsælgerne på gaden var den mest udsatte gruppe i forhold til at opleve fysiske risici relateret til salg af sex (Kofod et al., 2011).

Flere af de interviewede sexsælgere fortæller, at de er opmærksomme på, at der potentielt er en risiko forbundet med at sælge sex. Dette skyldes dels, at man som sexsælger ikke altid kender kunden eller ved, hvad kunden kan finde på, dels at interaktionen kan foregå et sted, hvor der ikke er andre mennesker, fx i ens eget hjem eller kundens hjem. De kvalitative interviews indikerer, at flere sexsælgere i sammenligning med tidligere sælger sex alene og i nogle tilfælde på lokationer, hvor der ikke er andre i nærheden. Dette har betydning for de risici, de oplever i forbindelse med sexsalget, og de sikkerhedsforanstaltninger, de tager. De fysiske rammer for salget stiller med andre ord forskellige krav til sexsælgerenes strategier for risikohåndtering. En af de interviewede fagpersoner siger i den forbindelse:

Jeg tror ikke, at det nødvendigvis er en fordel, at man er så meget alene om det. På de klinikker, hvor der både er telefonpasser og videoovervågning, der er der også en tryghed for, at det er lettere at reagere, hvis der kommer kunder, som ikke opfører sig ordentligt.

Flere fagpersoner påpeger, at sexsælgerne ikke nødvendigvis føler sig utrygge ved at sælge sex alene, men sælger man eksempelvis på en klinik med overvågning og evt. tilknyttet telefondame/vagt, så formodes man at være bedre sikret mod overfald fra kunder, end hvis man sælger alene fra eksempelvis en lejlighed eller et sommerhus. På den anden side opererer klinikker oftest på faste kendte adresser, som er synlige for offentligheden, og som sætter sexsælgerne i risiko for anden type uønsket opmærksomhed, fx i form af indbrud, fordi stedet forventes at ligge inde med kontanter. Der er således både risici forbundet med at være synlig og usynlig for offentligheden.

For de personer, som sælger sex på gaden, er der ligeledes risici forbundet med det at være synlig på gaden. I forbindelse hermed fortæller flere af de interviewede fagpersoner, at de oplever, at kvinder, der forsøger at skabe kontakt til kunder på gaden, udsættes for både verbal og fysisk chikane af forbipasserende. En interviewet fagperson fortæller for eksempel: *"I've seen someone spit and kick a street based sex worker and these are just people walking by and who act based on stigma and racism, and I think that this is a common form of abuse that we see"*.

Ud over at være i risiko for chikane fra forbipasserende, beskriver flere gadesexsælgere, at der er fysiske risici forbundet til selve salget. Eksempelvis beskriver Annie og Tina, der begge har erfaringer fra både indendørs og udendørs sexsalg, at de især oplever *"gademiljøet"* som et sted, hvor det kan være svært at undgå at komme i farlige situationer. Annie beskriver det således som *"sindssygt [og] pissehamrende farligt"* at få kunder på gaden, mens Tina siger, at fysiske risici er en del af dét at være udsat sexsælger generelt og i særdeleshed på gaden: *"Sådan er det i det miljø, sådan er det bare. Man kan ikke undgå det [farlige situationer], hvis man ikke passer på. Især ikke i gademiljøet"*. Annie og Tinas erfaringer deles af Lizette, som begrundet den fysiske risiko ved sexsalg generelt med, at det kan være vanskeligt at bedømme en potentiel kundes adfærd. Hun siger: *"Når man gør det her erhverv, så er der 50 pct. chance, eller jeg ved ikke hvor mange pct., men de [kunderne] kan jo være psykopater"*. Da kontaktskabelsen mellem kunde og sælger på gaden som oftest går meget hurtigt, forøges risikoen potentielt, da sælgeren har meget kort tid til at vurdere, hvorvidt de er trygge ved at gå/køre med køberen. Hertil kommer, at selve gennemførelsen af salget ofte foregår i det skjulte, fx i biler på øde lokationer (se kapitel 7 om organisering), hvor det kan være vanskeligt for sexsælgeren at komme væk eller få hjælp, hvis de skulle få behov for det.

Julia, en østeuropæisk kvinde, som sælger sex indendørs i form af privat/diskret og som escort, beskriver ligeledes, at hun oplever, at man som sexsælger er i risiko for at møde kunder, som ikke vil én det godt. Hun fortæller:

Before anybody says that this work is easy, it's not easy. Actually, we are the people – the girls, us, who are meeting these sick fucks, so you guys [henvendt til den kvindelige interviewer] don't need to. So that – we are the first line where they can do anything and everything, so all the sick people are coming to us, and we won't even recognize it, because we are just like you people, we just have a different occupation, which is not that respected, therefore they will not respect us.

Når sexsælgerne taler om risici forbundet til kundens adfærd, så er det oftest relateret til nye kunder eller kunder, som de ikke kender særligt godt. Sally, gadesexsælger, fortæller: *"Risikoen ved de tilfældige kunder er, at man sætter sig selv i en situation, der er mere udsat. Jeg kan ikke vide, om det er en psykopat, en sociopat eller morder"*. Som mange andre af de interviewede sexsælgere foretrækker Sally derfor faste kunder, fordi hun oplever en større tryghed i mødet med faste kunder frem for tilfældige kunder. Hun beskriver det således:

Fordelen ved de faste kunder er, at man ved, hvad det er, man får, i stedet for at det er en eller anden psykopat, man går med. Nu har jeg på egen krop oplevet, at man lige skal tænke sig om en ekstra gang, før man går med nogen med hjem, eller til et sted, hvor man ikke kan nå at komme væk eller skribe efter hjælp, inden de har fanget en.

De kvalitative interviews indikerer generelt, at de fleste sexsælgere har en bevidsthed om, at der er en potentiel fysisk risiko forbundet med det at sælge sex, og at denne både kan være relateret til de fysiske rammer for salget, til det manglende kendskab til kundernes adfærd og til risikoen for at få seksuelt overførte sygdomme. Det er dog væsentligt at understrege, at det er meget forskelligt, hvor meget potentielle risici fylder hos de interviewede. Hvor nogle sexsælgere (udendørs såvel som indendørs) beskriver sexsalg som et *"høj-risiko job"* (Lizette, erfaringer fra inden- og udendørs sexsalg), så oplever andre sexsælgere, at det er relativt sikkert at sælge sex. Alisia, der kommer fra Sydamerika og sælger sex på klinikker i Danmark, fortæller, at hun føler sig tryk og sikker ved danske mænd: *"Mændene kommer her og får, hvad de skal have og så afsted igen. Der er ikke noget ballade."* Denne oplevelse står i modsætning til, hvad hun har oplevet i andre lande, hvor hun har solgt sex, fx Spanien, hvor hun oplevede, at kunderne i større omgang var påvirkede af stoffer og var mere utilregnelige.

Ligesom Alisia beretter flere andre sexsælgere om, at de enten ikke finder det utrygt at sælge sex, eller at de fysiske risici er noget, som man må tage med på samme måde, som man gør i andre facetter af livet. Anette, der sælger sex på klinik og som escort på tredje år, siger:

Det er en del af livets vilkår, når man arbejder som sexarbejder. Det er en risiko, man tager. Det er ligesom, når du tager på arbejde, så er der nogle risici for dig, og ligesom når en murer går på arbejde, så kan han risikere at falde ned, når han er ved at lægge et tag eller murer noget højt oppe. Det er alle sammen risici, og det er vilkår her i livet.

En tilsvarende betragtning kommer fra Katja, der har 4 års erfaring med sugardating, og som fortæller, at hun har oplevet nogle grimme ting i forbindelse med at sælge sex, men samtidig fastholder, at risici er en del af de fleste *"job"* og *"en del af livet"*. Samme ræsonnement finder vi hos Ida, der har solgt sex på klinik og privat/diskret i under et halvt år. Hun fortæller, at hun *"er bevidst om, at selvfølgelig er der en risiko, men igen – og forstå mig ret – vi kan også blive slået ned, når vi går på gaden. Man kan aldrig nogensinde være sikker. [...] Du har meget svært ved at leve dit liv uden nogen former for risiko, men jeg gør virkelig mit bedste"*. Ida har som så mange andre af de interviewede sexsælgere forskellige strategier til at håndtere risici for herved at forsøge at undgå ubehagelige hændelser. Dette vender vi tilbage til senere i kapitlet. Vi vil dog først på baggrund af sexsælgernes beretninger se på, hvilke typer af ubehagelige hændelser, sexsælgere har oplevet. Af interviewene kan vi se, at hændelserne varierer fra tvang, overfald og voldtægt til oplevelser med kunder, der ikke vil betale for ydelsen, har snydt sig til ubeskyttet sex eller har skrevet ubehagelige eller truende beskeder.

9.1.1 Ubehagelige og grænseoverskridende oplevelser

De kvalitative interviews viser, at der er stor variation i sexsælgernes erfaringer med ubehagelige hændelser, herunder alvorligheden af eventuelle hændelser og konsekvensen heraf for den involverede sexsælger. Blandt de mere alvorlige hændelser ser vi eksempelvis sexsælgere, som bliver tvunget til at sælge sex af andre mod deres vilje, eller hvor personer udnytter, at en sexsælger er i en udsat eller sårbar situation og får sexsælgeren til at indgå i salget under omstændigheder, som vedkommende ikke ønsker. Blandt de interviewede er der ligeledes nogen, der har oplevet vold og voldtægt i forbindelse med salget. Herudover er der flere eksempler på hændelser, som ikke har karakter af vold eller tvang, men som opleves som meget ubehagelige for sexsælgerne. Det kan eksempelvis være oplevelser med chikane både fra kunder og andre, stalking fra kunder, trusler og ubehagelig kommunikation, manglende betaling, kunder, som presser dem på ydelser og pris samt episoder, hvor kunden har taget kondomet af under sexakten uden sexsælgerens vidende eller accept.

Et eksempel på en situation, hvor en sexsælgers udsatte position udnyttes, ser vi i interviewet med Jessica. Jessica har tre faste sugardaddies, og herudover har hun de seneste 4 år mødtes med ukendte mænd for at have sex for penge. Jessica oplever generelt, at det er krævende at skulle navigere udenom "fucked-up typer". Adspurgt om, hvorvidt hun har haft deciderede ubehagelige oplevelser i forbindelse hermed, fortæller hun dog ikke om oplevelser med ukendte kunder, men i stedet om gentagne episoder relateret til én af hendes faste sugardaddies. Jessica stod på daværende tidspunkt i en udsat position, idet hun var blevet smidt ud af sine forældre og derved var blevet hjemløs. Hun flyttede derfor midlertidigt ind hos sin sugardaddy og oplevede i den forbindelse, at han bandt og voldtog hende ved flere lejligheder. Jessica fortæller, at hun egentlig ser sig selv som en, "der godt kan slå fra sig", og at hun i forbindelse med den første voldtægt skreg og kæmpede imod, men uden held. Efter voldtægten sagde Jessica til manden, at hun ville anmelde ham for voldtægt, hvilket han dog ikke tog som en reel trussel. Jessica fortæller:

Han var bare sådan: "Du kommer ikke til at gøre en skid", og så begyndte han sådan at bruge mit rigtige navn og alt muligt [...]. Så var jeg sådan: Fuck, fuck, fuck, fuck, fuck, for jeg havde slet ikke brug for alt det der. Jeg havde brug for et sted at bo! Så jeg var sådan der: "Undskyld", du ved. Jeg sagde undskyld til ham.

Udsigten til ikke at have et sted at bo betyder, at Jessica i sidste ende ikke anmelder voldtægten. Hun forsøger dog kortvarigt at overnatte hos veninder, men nogle gange var hun nødt til at tage tilbage til sin sugardaddy, da det eneste alternativ var at sove på gaden, "og hver gang jeg kom hjem til ham, så gjorde han det igen ... jeg var nødt til at være hos ham, og der blev jeg bare misbrugt".

En række andre sexsælgere beretter om ubehagelige oplevelser med vold fra kunder. Eksempelvis fortæller Annie, at hun "både er blevet stukket ned og har, ja, fået tæsk", men at det har lært hende at slå fra sig. Lignende oplevelser finder vi i interviewet med Lizette, som er blevet voldttaget fire gange i forbindelse med salg af sex, men da hun bliver spurgt ind til sin generelle oplevelse med at sælge sex, siger hun følgende: "Selvfølgelig har man haft nogen knæk, de gange man er blevet voldtaget, men så har det bare handlet om at få det bearbejdet og komme videre". Hun forklarer, at det "alt i alt har været, som det kunne" og at hun også har haft mange positive oplevelser relateret til sexsalg i form af søde kunder. Både Lizette og Annie har solgt sex i flere årtier, og i perioder har deres liv været præget af misbrug, hjemløshed og psykisk

sygdom. De har i perioder været afhængige af indkomsten fra sexsalg til at finansiere et misbrug, hvorfor de begge har oplevet, at de har været nødt til at tage kunder, som de ikke var trygge ved, og som i nogle tilfælde har vist sig at være voldelige over for dem.

Eksempler med vold fra kunder optræder dog ikke kun i interview med seksælgere, som har befundet sig i en socialt udsat position, som potentielt kan have sat dem i mere risikofyldte situationer. I de kvalitative interviews er der også flere eksempler fra seksælgere, som i udgangspunktet føler sig trygge ved at sælge sex, men som enkelte gange har oplevet at have kunder, som har vist sig at være voldelige. Det gælder eksempelvis Signe, som har solgt sex på klinik og som escort i 5 år. Signe påpeger, at hun generelt er glad for at sælge sex og for sine kunder. Hun har dog én gang haft en kunde, som tog kvælertag på hende under et blowjob. Hun fortæller, at hun i situationen går *"fuldstændig i panik. Normalt så, når jeg kommer ind her med en gæst, så er det mine grænser, der gælder. Så jeg får hevet mig selv tilbage, og så smækker jeg ham sådan en på næsen, at han begynder at bløde"*. Signe beskriver den pågældende situation som den eneste gang, hvor hun har været utryg ved at sælge sex. Flere af de interviewede seksælgere, som fortæller om voldelige episoder, understreger, ligesom Signe, at det er noget, som de kun har oplevet én eller i hvert fald få gange. Flere seksælgere forklarer således, at det er sjældent, at en kundes adfærd overrasker dem negativt, og hvor det i nogle tilfælde munder ud i vold eller grænseoverskridende adfærd fra kunden. Der er dog eksempler på, at det sker. Eksempelvis beretter Camilla, der sælger sex indendørs, at hun en gang havde en kunde, som i forbindelse med en SM-leg ikke helt forstod, hvor grænsen gik, og tog kvælertag på hende – *"det var voldsomt, [og] der blev jeg fandme forskrækket"*. Andre fortæller, ligesom Camilla, at de har oplevet, at en kunde pludselig ændrer sig og bliver ubehagelig undervejs i mødet. Ditte (sugardater) fortæller eksempelvis, at en sugardaddy til hendes overraskelse under samlejet pludselig blev aggressiv og holdt hende fast. Hun forklarer:

Det var, som om at se en fucking psykopat eller en dæmon komme op i ham [...] hans ansigtsudtryk, altså hans øjne og hele lortet, det hele ændrede sig bare, og han så bare SÅ modbydelig ud, og jeg blev faktisk rigtig utryg ved det hele [...]. Altså han var aggressiv, synes jeg. I sin måde at ... at have samlejet på. Altså jeg følte det næsten som om, at jeg var blevet voldtaget.

En anden type af ubehagelige oplevelser er relateret til risikoen for at få seksuelt overførte sygdomme som følge af sexsalget. Annette, som sælger sex indendørs på tredje år, fortæller eksempelvis: *"Der er rigtig mange mænd, der gerne vil have sex uden kondom, og hvis jeg kan mærke på dem, at det er noget, som de rigtig, rigtig gerne vil, så kan jeg blive nervøs for, om de kan finde på at tage kondomet af, når de har sex med mig"*. Flere andre seksælgere beskriver i forbindelse hermed, at de har erfaringer med kunder, som *"har forsøgt at snyde med kondomet"* (Laila, indendørs). Det gælder bl.a. Hanne, som har solgt sex indendørs i et år, og som i forbindelse hermed har oplevet, at en af hendes faste kunder tog kondomet af og kom oppe i hende, hvilket hun oplevede som *"vildt grænseoverskridende"*. I boks 9.1 præsenteres en længere beskrivelse af en situation, hvor interviewpersonen opdager, at en kunde har taget kondomet af under samlejet, men hvor der er omstændigheder, der gør, at hun ikke tør konfrontere kunden med dette. Eksemplet stammer fra interviewet med Sandra, der bl.a. modtager penge for seksuelle ydelser i forbindelse med sugardating.

9.1 Fortælling om ubehagelig episode

Han hentede mig i sin bil, og så kørte vi et sted ud på landevejen og holdt ind på sådan en rasteplads klokken, det ved jeg ikke, 23 om aftenen eller sådan noget. Og han havde ligesom en stor bil, så der lå vi i bagagerummet, og så havde vi sex, og midt inde i, at vi har sex, så siger han så, at ej han tror simpelthen, at han havde glemt sin pung derhjemme, og det var der, han havde kontanterne i. Og så var jeg bare sådan: "Okay, shit, hvad fanden skal det lige betyde? Hvad fanden skal jeg nu gøre?". Det var virkelig mærkelig og frustrerende, fordi at ... Altså så var det bare sådan wow, så var det bare spildt. Så havde jeg spildt den aften, hvor jeg kunne have lavet noget andet sexarbejde, og det var virkelig en tid, hvor jeg var broke. [...] Jeg var ret bange, fordi vi var ligesom kun os i denne her bil, vi var ude på landevejen, det var mørkt, og der var ikke nogen andre biler på rastepladsen. Det var bare totalt in the middle of nowhere, totalt mareridtsscenario. Og jeg følte ikke rigtig – på det tidspunkt følte jeg ikke, at jeg havde noget, jeg kunne gøre. Altså sådan ... Jeg kunne ikke se, hvordan jeg skulle komme ud af den situation lige nu, sådan lige med det samme. Jeg kunne ikke sådan flygte fra det. Og så spurgte han mig så: "Vil du gerne fortsætte så? Eller vil du gerne hjem nu?", og så sagde jeg, at vi kunne ligeså godt fortsætte, hvis han havde lyst, og gøre det færdigt, fordi nu var vi her allerede, og vi var ligesom i gang (griner). Og det handlede vist også bare om, at jeg var bange for at sige nej. Altså sådan ... Det var ... Ja. Jeg var virkelig bange for mit eget liv jo. Jeg anede ikke ... Jeg vidste jo ikke, hvem han var, og hvad han kunne finde på. Hvis han kunne finde på vitteligt at snyde mig for flere tusinde kroner. Jeg tror, at vi havde aftalt fire eller fem tusinde kroner, og bare sådan skide på mig, altså i overført betydning, så vidste jeg jo ikke, hvad han ellers kunne finde på. Så følte jeg mig bare nødsaget til at holde facaden og ikke begynde at anklage ham for noget. Forsøge at holde den gode stemning. Bare at gøre arbejdet færdigt agtigt. Og det var selvfølgelig på ingen måde rart. I forvejen var det virkelig ... Så synes jeg virkelig, at han var ulækker, og jeg synes også bare, at han lugtede faktisk, men altså sådan, jeg var virkelig bare desperat efter penge. Og så fortsætter vi så ... Og så kommer han ligesom, og vi bruger kondom, men efter han ligesom er kommet og har trukket sig ud, så øh ... Altså jeg ved ikke, så rører jeg bare lige lidt ved min fisse og tjekker "what's up? hvad sker der dernede?", og så kan jeg ligesom mærke, at der er noget, der flyder ud af mig [...] han havde taget kondomet af på et eller andet tidspunkt, mens jeg ikke har kunnet mærke det og ikke har kunnet se det, obviously, så har han bare bollet mig uden kondom, og så er han også kommet inde i mig... [...] jeg er nødt til at holde facaden, fordi jeg er bange for, at hvis han ser, at jeg har opdaget, hvad det er, han har gjort, så er jeg bange for, hvad han vil gøre. Ja, og så ... så kører han mig hjem, og ... Han siger et eller andet med, at han vil skrive til mig og sende mig pengene eller et eller andet. Men either way, så er der ikke noget at gøre ved det jo, fordi jeg ved ikke, hvem han er, og jeg ved ikke, om han har givet mig sit rigtige navn.

For Sandra er det dog vigtigt at påpege over for intervieweren, at hun ikke ser denne oplevelse som et udtryk for, hvordan det generelt er at sælge sex. Hun siger: "Jeg ved godt, at det lyder helt vildt forfærdeligt, og det føles også forfærdeligt, når jeg er ked af det over det. Men jeg vil bare ikke have, at det er et skræmmebillede for sexarbejde generelt."

Flere seksælgere betragter ligesom Sandra ubehagelige hændelser som noget, der hører til sjældenhederne, og nogle fortæller, at de enten aldrig har haft direkte ubehagelige oplevelser, eller at de kun har haft 'irriterende' oplevelser i forbindelse med salget. Sidstnævnte kan eksempelvis være relateret til kunder, der er skæve eller fulde, og som derfor ikke kan fuldføre akten, hvilket kan lede til utilfredshed fra kunderne og uenigheder om betaling. Der er ligeledes eksempler på personer, som laver telefonfis med seksælgere, fordi de får "et kick ud af at skræmme os fra vid og sans" (Michelle, indendørs), 'kunder', som ikke lukker op, når seksælgere kommer ud på adressen, eller som kan finde på at dele seksælgernes adresse, når de har fået den eller aldrig at dukke op som aftalt. Ud over at være irriterende, opleves dette også som både utrygt og ydmygende for de seksælgere, der fortæller om det. Hanne siger:

Der er mange, der ringer og bare tager lidt telefonfis, hvor man kører ud til adressen, og så lukker de bare ikke op vel, altså, men det er også derfor, at mange af os er begyndt at gøre det sådan, at de må mobilepaye nogle penge først for at være sikker på, at man har aftalen, ikke. Sådan så man ikke kører 40 minutter til en kunde for så møde en lukket dør, og så kan de bare stå og grine en op i ansigtet. Det kan være sindssygt ydmygende. Det er faktisk noget af det, som jeg synes er allermest ydmygende ved det her job.

Enkelte fortæller om oplevelser, hvor kunder har været nedværdigende over for dem under et møde. Søren fortæller fx om en oplevelse med en kunde:

Jeg var blevet sådan bedt om, at mit tøj, det skulle jeg lægge henne ved døren. Altså, så står man der og tager tøj på og tænker bare: hold kæft, en idiot. Og så kommer han hen til mig med de her penge og bare smider dem sådan hen ad gulvet. Altså ... Hvad fanden bilder han sig ind?

Flere fortæller, at de forud for en dårlig oplevelse har haft en dårlig mavefornemmelse i forhold til situationen, men at de af forskellige årsager er endt med at ignorere deres mavefornemmelse. Katja, der har solgt sex indendørs i 2 år, fortæller, at hun en gang er blevet overfaldet af en, som hun troede var kunde, men som viste sig at udsætte hende for et røveri i stedet. Katja fortæller:

Jeg har også prøvet, at der er nogen, der er kommet ind og har overmandet mig og har stået med en pistol i ansigtet på mig – og knive – for at se, om jeg havde penge. [...] der var en [af dem], der havde bestilt tid, og det var mørkt, og min security var gået [...], men så tænkte jeg: Ej, nu gør jeg det, men jeg var alligevel sådan lidt utryk ved det. Jeg havde en dårlig mavefornemmelse, og det er derfor, at jeg nu tænker: Hvorfor fanden gjorde jeg det [lukkede dem ind]? For jeg havde dén mavefornemmelse, som gør, at man ikke skal gøre det.

Mie, der sælger indendørs, fortæller, at muligheden for at bakke ud er til stede, hvis man har en dårlig fornemmelse af kunden. Hun er dog aldrig nogensinde selv bakked ud af en aftale, selvom hun i enkelte tilfælde har haft en dårlig fornemmelse, men i de pågældende situationer har hun haft brug for pengene og derfor har hun "bidt tænderne sammen og gjort det alligevel".

Det er meget forskelligt, hvor meget risici fylder hos de interviewede, for nogen fylder det meget, og de har gjort sig mange overvejelser om, hvordan de kan minimere risici. Nogle beskriver, at de har "været heldige" og ikke oplevet noget alvorligt i forbindelse med at sælge sex, men langt de fleste interviewpersoner fortæller, at muligheden for at navigere uden om potentielt farlige situationer i høj grad er relateret til deres egen væremåde, deres erfaring og deres evne til at sætte grænser i mødet med kunden. I det følgende afsnit ser vi nærmere på sexsælgerens strategier for risikohåndtering, og hvordan de opretholder kontrol i forbindelse med sexsalget.

9.2 Kontrol og strategier til risikohåndtering

Tidligere forskning peger på, at opretholdelsen af kontrol er en central del af sexsælgerens hverdag både for at undgå vold og grænseoverskridende adfærd fra kunder, men også som et led i en salgsstrategi, fordi den offentlige etik dikterer, at salg af sex skal være forbundet med et frit valg og ikke skyldes udnyttelse/tvang eller økonomisk nød (Henriksen & Järvinen, 2019).

Vi har derfor i dette afsnit fokus på sexsælgerenes strategier til at opretholde kontrol i forbindelse med sexsalget, herunder hvordan de i praksis sikrer sig imod at ende i eventuelle ubehagelige situationer, herunder grænseoverskridende adfærd fra kunder.

De interviewede sexsælgere fortæller om forskellige strategier, de anvender for at højne deres personlige sikkerhed, når de sælger sex. Overordnet består strategierne af at danne sig et indtryk af kunden forud for mødet eller undervejs (screening af kunder), at tage forskellige sikkerhedsforanstaltninger i selve mødet med kunden og opretholde personlige grænser, bl.a. gennem forventningsafstemning med kunden om, hvilke ydelser man leverer og til hvilken pris.

9.2.1 Sikkerhedsforanstaltninger forud for mødet

Mange sexsælgere nævner, at en god strategi til at undgå at komme i kontakt med ubehagelige kunder er at holde sig til faste kunder i det omfang, det er muligt. Michella, der har solgt sex indendørs i et år, siger: *"Når det er faste, så ved du også, hvem du lukker ind, og du kan stole på dem og de aftaler, du laver med dem"*. Det er dog langt fra alle, som kun beror deres salg på faste kunder, og derfor er en udbredt strategi blandt sexsælgerne at forsøge at få et indblik i kundens adfærd forud for et møde samt at være opmærksom på kundens signaler i forbindelse med selve den seksuelle transaktion.

En stor del af de interviewede sexsælgere tager kun imod kunder efter forudgående aftale og forsøger i den forbindelse at screene potentielle kunder forud et eventuelt møde. På baggrund af den indledende kommunikation er der mange, der oplever, at de kan få en fornemmelse af kundens væremåde og vælger kunden til eller fra på den baggrund. Andre sexsælgere beskriver, at de har nogle faste kriterier i den indledende kommunikation, som de vælger kunder ud fra. Det kan både være objektive kriterier som alder, men det kan også være, hvis kunden begynder at spørge ind til sex uden kondom eller forsøger at presse prisen. Sidsel, der har 5 års erfaring fra indendørs sexsalg, fortæller, hvordan hun bruger sin erfaring og sin dømmekraft i forbindelse med den indledende kommunikation med en kunde. Hun siger:

Jeg synes hurtigt, at man kan spotte folk, altså deres intentioner bare på en telefonsamtale. Bare det, at jeg har dem i røret. Og det, jeg lægger mærke til, det er noget med tonefaldet og deres attitude, og hvordan de ligesom henvender sig. Hvis de er enormt søde og sleske, så siger jeg bare, at jeg er booket op.

Herudover har Sidsel også nogle faste kriterier, som hun vurderer kunden ud fra. Det gælder eksempelvis i forhold til alder, hvor Sidsel på linje med en række andre interviewpersoner informerer om, at hun kun tager kunder inden for en bestemt aldersgruppe, hvilket i hendes tilfælde gælder personer på 30 eller derover. For de flestes interviewpersoners vedkommende begrundes alderskriteriet med, at de ikke ønsker kunder, der har samme alder som deres tætte pårørende, fx brødre, sønner, fædre etc. Sidsel beskriver desuden, at hun vælger en kunde fra, hvis vedkommende lyder påvirket af alkohol eller stoffer i telefonen, eller hvis det lyder til, at vedkommende sidder sammen med en flok sammen til fest. Hun siger:

Hvis der er nogle, der ringer, og jeg kan høre, at de sidder mange mennesker til en fest. Det gider jeg slet ikke. Altså, så har jeg det sådan lidt, at det er noget imellem dig og mig, der skal ikke komme alle mulige andre ud, og du skal slet ikke ringe til mig, hvis du har siddet og festet hele natten.

Sidsel fortæller endvidere, at når hun én gang har sagt nej til en kunde, så koder hun deres nummer ind i sin telefon som én, hun ikke ønsker at mødes med, således at hun har den

information, hvis kunden skulle ringe igen. En lignende strategi benyttes af Jannie, der ligeledes har erfaringer med indendørs sexsalg. Hun oplever, at kunder i den indledende kommunikation ofte forsøger at forhandle om, hvorvidt der skal bruges kondom, hvilket hun finder meget respektløst, og som oftest ender hun med at afslå kunden og blokere den pågældende persons telefonnummer. Af hensyn til sin egen helbredsmæssige sikkerhed tilbyder hun kun sikker sex, dog med undtagelse af blowjob, som hun tilbyder uden kondom i nogle tilfælde, da hun vurderer, at risikoen for at få kønssygdomme på baggrund heraf som værende mindre, end hvis der er tale om ubeskyttet samleje. Hun stiller dog krav til kundens hygiejne, hvorfor ydelsen ikke kan bestilles på forhånd, men er noget, som hun vurderer under selve mødet.

Flere seksælgere påpeger, at det er essentielt i forhold til ens egen sikkerhed, at man som sælger også kan stille krav til kunden. Frederik, der sælger sex indendørs, siger: *"Jeg har altid stillet krav til mine gæster. Et krav har været, at jeg vidste, hvem de var, at de var diskrete, at det var sikker sex, og at vi havde en kommunikation inden mødet. Så det har altid gjort, at jeg har følt mig sikker i forhold til mine gæster."*

Generelt synes den indledende kommunikation forud for et eventuelt møde at spille en væsentlig rolle for seksælgere, der kontaktes elektronisk af kunder, og hvor de derved ikke kan se kunden, inden de laver en aftale. Interviewene indikerer, at seksælgerne både benytter sig af praktiske foranstaltninger, fx tjekker kundens telefonnummer, inden de svarer på en henvendelse, eller at de ikke tager telefonen, hvis der ringes fra hemmeligt nummer. Sidstnævnte pointeres bl.a. af Andrea, der sælger sex indendørs, og som forklarer, at hvis folk ikke vil stå ved den, de er, når de ringer, så er de ikke de rette kunder for hende. Når kommunikationen er i gang, peger interviewene på, at der for mange ikke er frie rammer for, hvordan kommunikationen skal forløbe, eller hvad kunden kan stille krav om. Som beskrevet ovenfor er der flere seksælgere, der beskriver, at de ikke tager imod kunder, som forsøger at forhandle om prisen. Tilsvarende fortæller flere seksælgere, at de enten ikke sender billeder eller kun sender få billeder uden deres ansigt til potentielle kunder.

Flere af de interviewede, som sælger sex på baggrund af forudgående aftaler, fortæller endvidere, at de ikke giver kunden den eksakte adresse, for hvor de kan mødes, men enten kun giver vejnavnet eller giver en adresse tæt på, som gør det muligt for sælgeren at se kunden inden mødet. Kasper fortæller:

Jeg udleverer aldrig min adresse. Så kan jeg stå og kigge på dem, inden de kommer ind, så man lige kan tage sine forholdsregler. Jeg udleverer en anden adresse, hvor de så skal ringe til mig, når de er der. Så kan jeg lige se, hvem de er, og hvis jeg så har en god fornemmelse, så får de den rigtige adresse, og så kan de så komme over.

Louise fortæller i tråd med ovenstående, at hun aldrig giver selve adressen til sine kunder, når hun sælger sex fra en privat lejlighed, men siger, at de skal møde op et sted, der ligger meget tæt på lejligheden. Derfra kan hun observere kunden fra vinduet i lejligheden, og når kunden har parkeret sin bil, sender hun ham en SMS med adressen. Det er ifølge Louise med til at give hende en følelse af sikkerhed, at hun kan nå at observere vedkommende, før han står ved hendes dør.

For en del seksælgere gælder det, at de mødes med kunder, hvor der af forskellige årsager ikke har været en forudgående kommunikation, fx hvis kontakten mellem kunde og sælger etableres fysisk på gaden eller ved, at kunden kommer forbi en klinik. Her fortæller flere seksælgere, at det er væsentligt, at man enten har erfaring eller nogle kriterier, som man kan læne sig op ad i vurderingen af kunden. De fleste beskriver, at de stoler på deres egen dømmekraft

i disse tilfælde, men anerkender også (som beskrevet i afsnittet om oplevelser af risici), at der er en iboende risiko for, at de kan fejlvurdere en kunde. Flere fastholder dog, at man med tiden lærer at gennemskue de fleste kunder og spotte potentielt farlige situationer. Nanna, der tidligere har solgt sex på gaden, fortæller eksempelvis: *"Der er nogen, jeg har afvist, fordi jeg kunne se, at dem skulle jeg bare ikke tage med. Det var sådan en feeling, jeg havde. Det var deres kropssprog og den måde, de talte til en på"*.

En tilsvarende strategi beskrives af en anden udendørs seksælger, som fortæller: *"For det meste kan jeg mærke det på, hvordan de opfører sig og på deres anmassenhed, hvis de fx står og hiver i mig, og om de har det der ulækre blik i øjnene. Det er et lidt smilende, men alligevel total vrangs-forvirrede og småfnisende blik"*.

Nogle seksælgere forklarer endvidere, at de forsøger at undgå at sælge sex sent om aftenen eller om natten, da dette opleves som mere risikobetonet end at sælge sex om dagen. Eksempelvis fortæller Hanne, der sælger sex indendørs, at hun tidligere har solgt sex om natten, men er stoppet med dette, da det ofte er om natten, man kan opleve påvirkede kunder, og at dette kan give anledning til problemer. Ligeledes fortæller Nanna, der tidligere har solgt sex uden-dørs, at hun oplevede, at det var mere sikkert at sælge sex på gaden om dagen, hvorfor hendes strategi for at undgå ubehagelige oplevelser var at sælge om formiddagen. Hun fortæller: *"Nogen af dem, jeg kendte, der stod om aftenen, de var blevet voldtaget, slået og altså sådan noget og smidt ud af biler. Men det har jeg aldrig prøvet, fordi jeg gik om formiddagen"*.

Som vist i ovenstående indikerer interviewene, at seksælgernes strategier til risikohåndtering bl.a. beror på en indledende screening af kunderne. Herudover tager seksælgerne forskellige sikkerhedsmæssige foranstaltninger i forbindelse med selve mødet med kunden, hvilket vi ser nærmere på i det følgende afsnit.

9.2.2 Sikkerhedsforanstaltninger under mødet

Hvor næsten alle interviewede beretter, at de screener kunderne inden den seksuelle transaktion, er der færre, som fortæller om sikkerhedsforanstaltninger under selve mødet og den seksuelle transaktion. Risikohåndteringen bygger her særligt på grænsesætning i forhold til ydelser samt de fysiske og organisatoriske rammer for salget, fx om salget sker privat eller på en klinik, samt om der er en tredjepart (telefonbemand, ven eller lignende), som enten er på stedet for salget, eller som har kendskab til, at man er ude ved en kunde. Herudover påpeger seksælgerne, at deres egne evner til at læse kundens adfærd under mødet også spiller en væsentlig rolle i risikohåndteringen.

De fysiske og organisatoriske rammer lægger op til forskellige former for sikkerhedsforanstaltninger og strategier for risikohåndtering. I forhold til de fysiske rammer fortæller flere seksælgere, som har erfaring fra indendørs sexsalg, at praktiske foranstaltninger som videoovervågning, en solid dør, eller at stedet er beliggende i eksempelvis et boligkompleks, er afgørende for, at de føler sig trygge i forbindelse med salg af sex. Julie, der tidligere har solgt sex i sit eget hjem, forklarer, at hun i den forbindelse anskaffede sig en peberspray og en strømpistol som en sikkerhedsforanstaltning, men hun stiller dog spørgsmålstejn ved, hvorvidt tingene reelt ville have gjort en forskel, hvis der havde været problemer. Hun siger: *"I virkeligheden hjælper det måske ikke så meget, hvis man først skal kæmpe mod en mand, før man kan komme hen til det. Så jeg vidste godt, at det ikke var den store sikkerhed"*. En lignende betragtning kommer fra Laila, som sælger indendørs på syvende år på sin egen klinik, hvor hun har installeret forskellige praktiske sikkerhedsforanstaltninger, såsom overvågning og overfaldsalarm. Hun siger:

Jeg har overvågning og tyverialarm. Med i det har jeg en overfaldsalarm. Nogle gange tænker jeg, at hvis der virkelig kommer den forkerte, så kan jeg jo ikke nå at trykke. Men hvis jeg trykker, så lytter de, og hvis de kan høre, at den er helt gal, så sender de politiet. Men jeg har tit tænkt, at hvis man lukker den forkerte ind, så har man jo ikke en chance.

Laila forklarer derfor, at hun også bruger sin erfaring og intuition til at vurdere potentielle risici, og at det generelt er vigtigt, at man som seksælger kender sine egne grænser for, hvad man vil være med til.

Ud over de praktiske sikkerhedsforanstaltninger er der også flere, som nævner forskellige måder at organisere deres sexsalg på som en del af deres strategi til risikohåndtering. Dette kan eksempelvis være ved at have en telefondame tilknyttet, ved at sælge sammen med andre, ved at bruge en chauffør eller ved at have sikret sig, at der er en person, som er vidende om, hvor og hvornår man sælger sex. Et eksempel herpå kommer fra Jannie, der enten mødes med sine kunder hjemme hos dem eller i lokaler, som hun lejer sig ind i sammen med en veninde. Hun fortæller, at det giver en tryghed, at der er en anden i lejligheden, når hun tager imod kunder der. Derudover har Jannie og hendes veninde taget den sikkerhedsforanstaltning, at de altid har GPS på hinanden, når de kører ud til kunder samt giver hinanden en melding, når de ankommer hos en kunde, og når de kører derfra igen. Tilsvarende sikkerhedsforanstaltninger benyttes af andre seksælgere, som kører ud til kunder, og flere fortæller, at de enten har en chauffør, ven eller kæreste med, som venter i bilen, eller at de har allieret sig med en person, som ved, hvor de er, og som vil reagere, hvis de ikke hører fra dem. Nina, der har erfaring med sugardating, fortæller eksempelvis, at hun på et tidspunkt havde en aftale med sin daværende kæreste om, at hun skulle skrive til ham, når hun *"tog ud med nogen [og fortælle], hvor jeg skulle mødes med personen, og hvad tid jeg regnede med at være færdig, og så skulle jeg skrive til ham, når jeg var færdig"*.

Der er blandt interviewpersonerne uenighed om, hvorvidt det opleves som mest trygt at mødes i eget hjem eller hos en kunde. Mange forklarer, at de ikke ønsker at mødes med kunder i deres eget hjem, da de ikke ønsker, at kunder kender deres private adresse. Omvendt fortæller andre, at de foretrækker, at kunden kommer hjem til dem, da de føler sig mere trygge i eget hjem. Peter fortæller eksempelvis, at han helst vil mødes hjemme hos sig selv:

[...] både for ikke at risikere at køre forgæves og spilde min tid, men også, fordi man måske kunne ende med at blive lokket i et baghold og få nogle øretæver. Det vil jeg ikke. [...] Herhjemme der er jeg så meget hjemme og hviler i mig selv, at der ved jeg, at hvis der skete noget, så ville jeg kunne samle styrken – fordi jeg er hjemme på alle planer – at jeg ville kunne vippe vedkommende ud eller råbe om hjælp eller ringe til politiet.

Et led i seksælgernes strategier til risikohåndtering er at være i stand til sætte grænser i både forhold til ydelser, pris, og hvornår man tager imod kunder, men også i forhold til, hvilken relation, man ønsker at have med kunden. Som nævnt i afsnittet om ubehagelige hændelser og grænseoverskridende adfærd, så kan det opleves som respektløst og nedværdigende for seksælgerne at skulle ind i en forhandling af pris og ydelse. Flere fortæller derfor, at det er vigtigt at være tydelig om sine grænser, og hvad man vil være med til og ikke med til i mødet med kunden. Eksempelvis fortæller Andrea, der sælger sex indendørs, at hun *"er et ekstremt tydeligt menneske i forhold til at sætte grænser. Kunderne kan godt finde på at spørge ind til, om man går 'op i tid', og der er jeg helt tydelig og siger, at det gør jeg, fordi hvis en kunde har*

bestilt en halv time kl. 12, så skal jeg også være klar kl. 12, og så duer det ikke, hvis den anden kunde er gået over, så den næste står ude på gaden og blomstrer. Det forstår kunderne godt”.

Flere beskriver, ligesom Andrea, at det er vigtigt at udvise den rigtige attitude i mødet med kunderne og vise dem, hvem der bestemmer. Det gælder fx Pernille, der har solgt sex indendørs i perioder i godt 15 år, som påpeger vigtigheden af at kunne sige fra. Hun fortæller:

Hvis de begynder at kalde mig noget og prøver at skulle bestemme lidt mere og blive kommanderende, så viser jeg, hvem jeg er. Jeg kan også dominans. Jeg viser dem meget hurtigt i situationen, hvem der bestemmer. Så giver jeg dem en flad og siger, ”sig det igen”. Manden er jo stærkere, så man bliver nemt tromlet, så man skal hurtigt sige fra.

Ida, som er forholdsvis ny i forhold til at sælge sex og kun har gjort det et par måneder, fortæller på linje med Pernille, at det er vigtigt at kunne sige fra over for kunder, hvis der skulle opstå noget undervejs. Hun fortæller, at enkelte kunder eksempelvis har forsøgt på analsex eller sex uden beskyttelse, selvom det ikke er noget, hun tilbyder. Adspurgt om, hvad hun har gjort i situationen, svarer hun, at *”så ryger de [kunderne] ud. Jeg tror – det her job bliver først rigtig farligt og ubehageligt, hvis du ikke kan/tør sige nej. Fordi så kommer du ud for nogle grimme ting, og det kan du ikke se dig fri for – du skal simpelthen kunne sige nej”.*

Flere seksælgere beskriver, ligesom Ida, at der er bestemte ydelser, som de ikke tilbyder af hensyn til deres egen sikkerhed, eller fordi de ganske enkelt ikke tænder på den pågældende ydelse. Ser vi på det fra et sikkerhedsperspektiv er der flere, der fortæller, at de ikke ønsker at modtage analsex (de fleste beskriver dog, at de godt kan give), samt at de ikke ønsker at blive bundet af kunder. Det gælder eksempelvis Merete, som sælger dominans i form af blid slaveløs, hvor mændene dominerer hende verbalt, men som ud fra et sikkerhedshensyn ikke ønsker at indgå i hård dominans eller bondage. Hun fortæller: *”Der er ikke nogen fremmede mænd, som får lov til at binde mig, for man ved aldrig, hvad de kan finde på. Den situation skal jeg ikke havne i.”*

Som vi så i kapitel 7 om organisering, så er det at ændre i ydelser undervejs i den periode, man sælger sex dog noget, som en del seksælgere har erfaring med. Enten fordi det kan være økonomisk rentabelt, eller fordi der kan være ændringer i, hvad man har lyst til at deltage i. Nogle interviewpersoner italesætter dette som en positiv udfordring og udforskning af egne seksuelle grænser og noget, som er en naturlig del af at indgå i seksuelle relationer – kommercielle og ikke-kommercielle.

Flere seksælgere beskriver ligeledes, at en væsentlig strategi i forhold til at være i kontrol i forbindelse med sexsalget er at have klare grænser for, hvornår de er til rådighed for aftaler. Eksempelvis fortæller Jannie, der sælger sex indendørs, at hun først aktiverer sin annonce og tænder sin arbejdstelefon på den dag, hvor hun sælger sex. På den måde har hun kontrol over, at kontakten med kunderne afgrænses til de dage, hvor hun rent faktisk sælger sex. Andre seksælgere fortæller om større fleksibilitet i forhold til, hvornår de tager kunder, og at de ikke har faste dage for sit sexsalg på samme måde som Jannie, men nogle gange tager kunder med meget kort varsel, enten fordi det har passet fint med deres øvrige planer, eller fordi de har manglet pengene og derfor ikke har haft andet valg. Flere fortæller desuden, at de har erfaring med, at de i perioder har mødt med flere kunder og solgt mere sex, end de egentligt ønskede, hvilket har haft en negativ betydning for deres evne til at sige fra over for kunder. Flere påpeger, at det kan være svært at sige et bestemt antal for, hvornår der er tale om for mange kunder, men understreger vigtigheden af at kunne mærke efter i sig selv. Katja, der

sælger sex indendørs, fortæller eksempelvis, at hun ikke har en grænse for antallet af kunder, men at hun stopper med at tage flere kunder, når hun ikke længere kan leve sig ind i det:

Du når et tidspunkt, hvor det er sådan der: Gå ud, ikke! Og så ligger du der en time, ikke, og det eneste, du bare kan tænke på, er: Hvor lang tid er der gået? Og jeg skal lige op og kigge på et ur, fordi du føler, at der er gået tre kvarter, og der er bare kun gået 7 minutter, og du er sådan: Neeeeej [griner]. Så derfor er jeg begyndt sådan, at når jeg kan mærke, at jeg stadig har lidt energi i mig, men ikke særlig meget, så siger jeg stop nu, fordi den der sidste energi: Fuck den, fordi så er det sådan, at du hele tiden kun får de der gode [oplevelser]. Så nogle gange er det femten, at jeg kan have – altså det kan jeg sagtens komme op på – og andre gange er det tre, jeg kan overskue, og nogle gange er det én, og nogle gange er det slet ikke nogen.

Ud over at være tydelig i forhold til egne grænser for ydelser og pris, så beskriver flere seksælgere også, at det er vigtigt at gøre klart over for kunden, hvilken type af relation der er tale om. Flere seksælgere fortæller, at det er vigtigt for dem, at relationen til kunden holdes professionelt, og at der ikke kommer intime følelser ind i relationen. Flere fortæller, at de godt kan være seksuelt tiltrukket af kunder, eller at der kan være faste kunder, som de synes er søde, eller som de holder af, men at de ikke har intime følelser for dem. Nogle seksælgere oplever dog, at kunderne kan have svært ved at forstå dette. Det gælder eksempelvis ved salg af ydelsen kærestesex eller ved sugardating, hvor ydelsen netop består i at give kunden en autentisk oplevelse af at være på besøg hos en kæreste frem for hos en seksælger. Som vi så i kapitel 7, oplever nogle seksælgere det som relativt uproblematisk at få kunderne til at acceptere, at ydelsen er afgrænset i tid og rum, og at de derfor ikke kan indgå i kærestelignende aktiviteter, som ligger uden for den købte tid, mens andre har oplevet, at relationen til kunden har udviklet sig negativt og er endt i regulær stalking.

Generelt synes strategierne for kontrol og risikohåndtering at kunne deles op i strategier, som ligger forud for mødet med kunden og under mødet med kunden. Dette omfatter bl.a. praktiske sikkerhedsforanstaltninger, som ikke at opgive en konkret adresse til kunden eller at sælge sex på steder med overvågning eller lignende. Det er dog samtidig tydeligt, at praktiske sikkerhedsforanstaltninger kun er en del af strategien, og at beslutningen om, hvorvidt man tager en kunde eller ej, i sidste ende ofte beror på en subjektiv vurdering af kundens adfærd.

I det sidste afsnit i kapitlet ser vi nærmere på seksælgerens sociale liv og afdækker bl.a. seksælgernes oplevelse af sociale risici forbundet med sexsalg, herunder stigmatisering og dobbeltliv.

9.3 Sociale risici

Dette afsnit handler om seksælgernes oplevelse af sociale risici forbundet med sexsalg, herunder oplevelser med stigmatisering og evt. hemmeligholdelse af sexsalget. Fra eksisterende danske undersøgelser om sexsalg ved vi, at en væsentlig belastningsfaktor ved at sælge seksuelle ydelser kan være at skulle hemmeligholde det for (dele af) sit netværk og derved leve et dobbeltliv (se fx Bjønness, 2013; Henriksen et al., 2017; Kofod et al., 2011). En tredjedel af seksælgere, som deltog i projektet 'Exit prostitution', oplevede at have psykiske vanskeligheder relateret til dét at leve et dobbeltliv, og flere af de interviewede borgere i projektet oplevede, at hemmeligholdelsen af deres involvering i sexsalg havde negative konsekvenser for relationen til deres nærmeste. Herudover indikerede den tidligere kortlægning fra 2011, at seksælgere er i risiko for at opleve stigmatisering på alle niveauer i samfundet, lige fra lovgivningen,

de offentlige myndigheders håndtering og behandling af seks sælgere (institutionel stigmatisering) samt mediernes fremstilling af sexsalg (symbolsk stigmatisering), til vennekredsens og familiens uforståenhed eller fordømmelse (social stigmatisering).

Sexsælgerne i denne undersøgelse involverer deres nærmeste i varierende grad, og langt de fleste har store overvejelser i forhold til, hvem de kan involvere. Flere af de interviewede beretter om oplevelsen af at leve et 'dobbeltliv', om hemmeligholdelse og nervøsitet for at blive 'afsløret'. Flere fortæller endvidere om, at det stigma, der er forbundet til at sælge sex, er afgørende for, at de ikke oplever, at de kan være åbne omkring deres salg af sex, og derfor vælger at skjule den del af deres liv. Mange seks sælgere vælger med andre ord at hemmeligholde deres involvering i sexsalg, hvorfor de må opfinde alternative historier, når de skal sælge sex.

9.3.1 Stigma

I interviewene med seks sælgerne er der mange, der fortæller om oplevelser med stigmatisering og om en generel opfattelse af, at der er knyttet et stærkt og sejlivet stigma til sexsalg. Stigmaet har både betydning for seks sælgerens arbejdsglæde (for dem, der opfatter sexsalget som et fuldtids- eller deltidsjob) og for deres ageren i forhold til deres omverden, herunder nære relationer og myndigheder.

Stigmaet, der er knyttet til salg af sex, og det deraf følgende behov for at holde det skjult, er ofte noget af det, som seks sælgerne fremhæver som en ulempe ved at sælge sex. Flere fortæller, at de ikke skammer sig over, at de sælger sex, men at de er bange for andres reaktioner på det, og de er derfor meget påpasselige med, at der ikke er alle mulige, der har kendskab til deres sexsalg. Andrea siger:

Det er jo en totalt hemmelig verden. Det er jo så stigmatiseret at være sexarbejder. Det kan du jo ikke sige til nogen. Folk kan godt forstå, at vi skal være tolerante, humane og imødekommne over for transseksuelle og alt muligt andet, men kvinder, der godt kan lide sex med fremmede mænd. Det er TOTALT tabu. Folk kan ikke forstå det, og de vil slet ikke kunne forstå det med mig, fordi jeg i mit private liv er super distanceret over for andre mennesker.

Flere seks sælgere beskriver en oplevelse af, at det er 'tabu' at sælge sex, og at andre folk, både blandt nære relationer, i lokalsamfundet eller samfundet generelt, ikke ville kunne forstå det. Flere fortæller eksempelvis, at de er bange for, at deres naboer skal opdage, at de sælger sex, og af den grund vil se skævt til dem og deres familie. Therese fortæller, at hun ikke har fortalt nogen om sit sexsalg, fordi hun ikke tror, at nogen ville kunne forstå det. Hun frygter især, at hendes arbejdsgiver og andelsforening finder ud af det:

Jamen, altså det er jo meget tabubelagt. Jeg holder det hemmeligt, jeg ville ikke bryde mig om, at folk vidste det om mig, fordi at de ikke ville forstå, hvorfor jeg gør det. Så ... Ja. [...] og at jeg kan få problemer, hvis det bliver opdaget. [...] jeg kunne ikke forestille mig, at min arbejdsgiver ville synes, det var særlig interessant. Ja, og så andelsforeningen. Så det er sådan lidt ... Ja.

Thereses frygt for, at andelsforeningen opdager sexsalget, afspejler, at hun forventer institutionel stigmatisering i lige så høj grad som den sociale stigmatisering. Andre beretter om konkrete oplevelser med institutionel stigmatisering, eksempelvis fra sociale myndigheder, virksomheder og fra egen læge. Søren fortæller, hvordan han ved lægen blev spurgt om, hvor mange sexpartnere han havde haft det seneste halve år. Da han svarede 7-8 stykker, oplevede

han, at lægen ikke troede på ham, efter sigende grundet Søren's relativt høje alder. Han endte med at blive så frustreret over, at de ikke troede på ham, at det røg ud af ham:

Jamen, det er jo, fordi jeg sælger mig selv. Og så kigger hun [lægen] bare på mig og siger, "hvad siger du?", så siger jeg "nåh ja, men har du aldrig hørt om mandlig prostitution? Det findes. Jeg går i seng med mænd for penge." [...] Så nu står der inde på min journal, kraftedeme på den øverste linje: Arbejder som prostitueret. Og den følger mig jo nu, lige meget hvor jeg går hen, så ding! Så ryger den op [griner lidt]. Det er lidt sjovt, synes jeg. Men jeg kan ikke få den slettet.

Selvom Søren også griner af oplevelsen hos lægen, ærgres det ham, at dette mærkat skal forfølge ham, og at han ikke kan få lov til at slette det i journalen. Andre seks sælgere fortæller, at de er blevet afvist af banker eller forsikringsselskaber, der ikke vil have seks sælgere som kunder. Enkelte seks sælgere fortæller også, at de oplever, at deres seks salg skaber dårlige forudsætninger på det danske arbejdsmarked. De fortæller, at de har eller forventer at få et hul i deres CV, fordi man ikke åbent kan fortælle, at man har solgt sex i en periode eller fremhæve de kompetencer, de har fået igennem seks salget. Marianne fortæller fx, at hun ville ønske, at hun til en fremtidig jobsamtale kunne fortælle med stolthed, at hun har været selvstændig og succesfuld domina.

Selvom institutionel stigmatisering nævnes af flere interviewpersoner, er det i interviewene med seks sælgerne især den sociale stigmatisering, der fylder. Det betyder konkret, at mange vælger at holde seks salget hemmeligt for dele af eller hele deres netværk. Disse oplevelser med hemmeligholdelse af seks salget og følelsen af at leve et 'dobbeltliv' vil blive beskrevet i det følgende afsnit.

9.3.2 Dobbeltliv og hemmeligholdelse for sociale relationer

Nogle af seks sælgerne vælger at holde deres erfaringer med seks salg hemmeligt for alle i deres omgangskreds, og der er således ingen uden for seks salgsmiljøet, der kender til, at de sælger sex. For nogen opleves det som en belastning at skulle holde en del af deres liv skjult, mens det for andre opleves som relativt uproblematisk eller blot et vilkår ved at sælge sex. Kasper fortæller eksempelvis, at han ikke oplever, at hans salg af sex påvirker hans sociale relationer, fordi det er to adskilte ting: *"Altså, det er sådan en, hvad skal man sige, en parallelverden jeg har. Der er mit privatliv, og så er der det"*. Kasper oplever ikke, at der er nogen særlig forskel på, hvem han er som privatperson, og hvem han er, når han er på arbejde: *"Nej. Nej. Altså jo selvfølgelig er der jo en lille smule, men det er meget lidt, fordi jeg bliver nødt til – altså de holdninger, jeg har, dem har jeg også, når jeg er på arbejde, ikke. Og de meninger, jeg har, har jeg også, og de ting, jeg taler om, er jo det samme, og det er jo sådan almindelige emner, ikke. Sådan er det"*. Dette står i modsætning til dem, der fortæller, at de er en anden eller spiller en rolle, når de arbejder som seks sælgere.

Flere af de andre mandlige seks sælgere beretter ligesom Kasper, at det ikke er et problem for dem at hemmeligholde seks salget. Frederik fortæller, at han har en enkelt kammerat fra miljøet, der kender til hans salg af sex, men at ingen andre kender til det. Adspurgt om han oplever, at det er et problem eller svært, at andre ikke ved det, svarer Frederik:

Nej. Det er ikke et problem, fordi jeg har jo ikke en identitet ved at sælge som prostitueret, men jeg har en identitet som et helt almindeligt menneske, som går på arbejde og har et socialt liv og nogle sociale relationer, så det er ikke et problem.

Også blandt de kvindelige seksælgere er der nogen, der ikke oplever, at det er et problem at adskille sexsalget fra deres privatliv. Andrea fortæller, at hendes salg af sex ikke påvirker hendes privatliv, fordi det er to adskilte ting: *"Jeg har ligesom to personligheder. Der er mig, og der er Andrea, og de to kan ikke de samme ting. Andrea er udadvendt, og det er jeg ikke privat"*.

Andre oplever derimod, at det er eller har været hårdt at skulle skjule en del af deres liv for deres omgangskreds. Jannie fortæller, at hun *"ville ønske, at jeg følte, at jeg kunne sige det, og at folk ville have samme syn på mig, men sådan er det bare ikke"*. Hun fortæller i forlængelse heraf, at det er hårdt at skulle lyve om, hvad hun laver:

Det tærer meget [på mig], det her med, at du lyver over for alle om, hvad du har lavet i dag [...]. Det der med hele tiden at skulle finde på en historie for at dække over sandheden. Det er klart det, der er mest psykisk hårdt for mit vedkommende.

Det er især over for familiemedlemmer, at seksælgere oplever at skulle lyve om, hvordan de tjener deres penge. Mange seksælgere udtrykker i særlig grad bekymring for, at det vil få konsekvenser for deres børn, hvis det kommer frem, at de har en forælder, der sælger sex. Laila fortæller:

Jeg er bekymret for, at [min søn] kommer til at betale en høj pris med sådan noget "din mor er luder. [...] Min søn tror, jeg stadig er SOSU, der hvor jeg var for mange år siden. Det er også mærkeligt, at jeg synes, at jeg har lavet noget her [på klinikken], som jeg synes er en succes, men jeg kan ikke sige det til nogen.

Pernille fortæller, at der var mange, der vidste, at hun solgte sex, inden hun fik børn, men at hun er 'gået stille med det' efter at hun har fået børn, fordi *"de skal ikke kigge på mit barn og tænke, "din mor er luder." Jeg har også tre store niecer, og jeg vil heller ikke opfordre dem til noget som helst eller inspirere. Jeg vil gerne undgå, at de får tanken"*. Selvom Pernille er glad for at sælge sex, oplever hun, at der er store konsekvenser forbundet med at skulle holde det skjult, og at frygten for at blive opdaget fylder i hendes dagligdag. Hun fortæller:

Det fylder i min hverdag, at jeg tænker på, om folk finder ud af det. Jeg tænker på, hvordan jeg skal finde ud af det i min hverdag og ikke være nervøs for, at min kæreste er i mit hus og kigger i mine ting. Det er et problem, og det er det, der koster.

Flere seksælgere beskriver, på linje med Pernille, at det er krævende og nedslidende at holde sexsalget hemmeligt. For andre er det ikke kun en frygt, men også en realitet, at det kan have konsekvenser for dem at være åben om sexsalget. Jeanne fortæller, at hun har været åben om sit salg af sex og talt åbent for rettigheder til seksælgere. Hun har talt med sine børn om, at folk kan være kritiske over for, at hun sælger sex og hendes arbejde med at kæmpe for rettigheder. Jeanne er efterfølgende blevet meldt til de sociale myndigheder, fordi der var nogen, der mente, at det er skadeligt for børn at bo med en sexarbejder. Hun oplever, at *"det har været hårdt, og det har slidt mig at hele tiden at skulle kæmpe for rettigheder"*.

Andre interviewpersoner fortæller, at de har oplevet det som mindre problematisk at skulle fortælle andre om, at de sælger sex, og de fortæller, at de har insisteret på at vise, at man godt kan være en god forælder, selvom man sælger sex. Sidsel fortæller, at hun ikke gjorde sig de store overvejelser i forhold til at fortælle sin familie, at hun solgte sex, og hun oplevede ikke, at det kom som et stort chok for dem. Hun oplever dog, at der har været en bekymring i forhold til hendes børn:

Alle har jo altid været meget bekymret for mine børn i forhold til det her med, at jeg er stået frem, men jeg har altid haft en eller anden følelse af at ... Så ond er verden sgu ikke. Du ved, hvis jeg selv stiller mig frem og lægger alle kortene på bordet, så føler jeg ikke rigtig, at der er nogen, der har noget at komme efter. Det var noget andet, hvis jeg ikke passede ordentligt på mine børn og omsorgssvigtede dem og sådan noget. Men det gør jeg jo ikke. Vi har jo en ganske almindelig hverdag.

Lige nu er Sidsels børn ikke gamle nok til, at de kan tale om, hvordan hun tjener sine penge, men hun tænker, at de skal have det at vide, når de når teenagealderen. Det er vigtigt for hende, at de hører det fra hende og ikke fra andre. Laila vil ligeledes gerne fortælle sin søn om hendes salg af sex en dag: "Men først når han er voksen. De ser jo skrækbilleder af unge piger og narkomaner i skolen, der sælger sex. Det er jo sådan, han tænker på det. Han har jo ikke seksuel erfaring nok til at tænke, at der måske var nogen, der godt kunne lide det". Andre sexsælgere fortæller, at de ønsker, at deres børn aldrig skal vide, at de har solgt eller sælger sex.

Ud over egne børn forholder flere sexsælgere sig også til, hvorvidt de ønsker, at deres forældre og øvrige familie skal kende til, at de sælger sex. Flere fortæller, at de ikke har fortalt deres forældre om deres salg af seksuelle ydelser, fordi de er bange for, at deres forældre skal blive bekymrede eller kede af det, og at forældrene måske vil bebrejde sig selv for det. Signe har eksempelvis valgt at holde det hemmeligt for sine forældre og begrundet det med følgende:

Jeg tror, at min far, han ville blive rigtig, rigtig ked af, hvis han vidste det. Og det kan jeg ikke se, at der er nogen grund til, fordi han ville bebrejde sig selv, tror jeg. Han er en meget følsom mand. "Altså gjorde jeg noget forkert, da hun var barn, og var det nu rigtigt, at hun gik på kostskole og var det nu" og det ene og det andet, hvor jeg har det sådan: Jamen, jeg er aldrig blevet presset til noget.

En lignende begrundelse finder vi hos Emilie, der er begyndt at sugardate ved siden af sit studie. Hun fortæller:

Mine forældre ved det ikke, og det er mest fordi, at jeg ikke vil bekymre dem, fordi jeg tror godt, at man som forældre kan komme til at tænke: "Hvad har vi dog gjort galt?" Fordi det er lidt stigmatiseret det felt. Og: "Går hun for lud og koldt vand?"

Flere af sexsælgerne udtrykker, at de er kede af, at de er nødt til at lyve for deres familie om deres salg af sex. Marie Louise fortæller eksempelvis følgende:

Jeg er meget familiemenneske, og jeg synes, at det er ubehageligt, at fx jeg sidder på en vagt en morgen, når de ringer, og jeg ikke bare kan sige, hvad jeg laver. Det gør mig ked af det et eller andet sted, fordi jeg gerne ville kunne være ærlig. Og jeg kan godt lide at være gavmild, og det er begrænset, hvor meget jeg kan give ud af det, som jeg ikke burde have, hvis du kan følge mig. [...] Jeg vil ikke gøre det [fortælle det] af hensyn til dem, fordi jeg føler ikke, at det er det værd. De ville føle skyld og skam, og det har jeg ikke noget behov for.

Især de sexsælgere, der har meget tætte familierelationer, oplever det som hårdt ikke at kunne dele det med familien. Michella fortæller, at hendes mor ved stort set alt andet om hendes liv, men hun ved ikke, at Michella sælger sex. Michella er bange for, at moren ikke vil forstå, hvorfor hun gør det, og at moren vil tænke, at hun kun gør det for pengene og derfor vil prøve at hjælpe hende økonomisk, selvom Michella primært sælger sex "på grund af det seksuelle". For nogen har det haft konsekvenser for relationen til deres familie, at deres familie har fået at vide eller

har fundet ud af, at de sælger sex. Nogle har eksempelvis oplevet, at enten søskende eller forældre har afskåret kontakten til dem, efter at de blev klar over sexsalget. Birgitte, som har fortalt om sexsalget til sin familie, fortæller, at det har været en lettelse ikke at skulle lyve om sexsalget længere, selvom det har haft konsekvenser for hendes familieliv:

Jeg har ingen kontakt til min bror. Han vil simpelthen ikke vide af mig. Det sker, at vi mødes til nogle familieting, men der er bare ingen kontakt. Der var også 2 år, hvor jeg stort set ikke så min søn, han havde virkelig svært ved at forlige sig med det. Min datter tog det lidt bedre, da jeg fortalte dem det – eller rettere sagt, de opdagede det, men jeg er da godt klar over, at det er da ikke sådan noget, man lige fortæller sine venner, "Nu skal du høre, hvad min mor laver", men [min datters] holdning har været "hvis du har det godt, så har jeg det godt" – vi taler aldrig om det. Men jeg behøver ikke at lyve. Og det er jo en stor lettelse.

Andre seks sælgere fortæller, at deres familier, ligesom det er tilfældet med Birgittes datter, har accepteret, at de sælger sex, men at de "umiddelbart ikke synes, at det er fedt" (Katja) og ikke "har lyst til at snakke om det" (Kasper).

Ser vi specifikt på involvering af sociale relationer ud over den nære familie, så er det generelle billede, at seks sælgerne ikke er helt så forbeholdne over for dette. Emilie, som ikke ønskede at fortælle sine forældre, at hun tjente penge på sugardating, fortæller, at hun i stedet har fortalt det til flere veninder ud fra en betragtning om, at det er vigtigt for hende at kunne være åben om hendes 'datingliv' med sine veninder, og fordi hun også i så fald vil kunne snakke med dem om eventuelle ubehagelige hændelser. Lignende betragtninger finder vi også hos mere etablerede seks sælgere, som påpeger, at det er ikke er "sundt" ikke at have nogle at dele sine oplevelser med (Hanne). Dette kan både være venner og veninder inden for miljøet eller potentielt en kæreste, hvis seks sælgerne har involveret vedkommende i, at de sælger sex.

Flere af de interviewpersoner, som er i et forhold, fortæller således, at deres kæreste har kendskab til, at de sælger sex. Nogle fortæller, at deres kærester synes, at det er spændende, mens andre oplever, at sexsalget er en kilde til konflikter oftest grundet jalousi. I forhold til førstnævnte fortæller Linea, som udelukkende har erfaring med sugardating, at hende og hendes kæreste talte om, hvorvidt de ville kunne klare, hvis hun begyndte at sugardate, og at hun altid fortæller ham om sine oplevelser. Hun fortæller videre, at sugardatingen haft en positiv indvirkning på deres fælles sexliv:

Hver gang jeg har været ude på et møde, om det er langt væk fra, eller om det er i samme by eller hvordan, jamen, så kommer vi faktisk hjem og så ligesom får snakket om, hvad skete der, hvor jeg faktisk fortæller om hele forløbet, nærmest detaljeret omkring det, hvor vi faktisk har en ret god sexaften efterfølgende, fordi det er ret intenst, og vi begge to er så glade for det ... Og vi har også altid aftalt, at er jeg sammen med nogle seksuelt, så samme dag, hvis det er muligt, så skal vi også være sammen, ligesom at han er den sidste, jeg går i seng med, inden vi lægger os til at sove.

Louise, der har solgt sex indendørs i 3 år, fortæller ligeledes, at hun talte med sin kæreste om det, inden hun begyndte at sælge sex. Det var ikke svært for hende at snakke med kæresten om det, fordi hendes kæreste selv havde fortalt om sine egne erfaringer med at sælge sex, og han var indforstået med det "så længe, det ikke tog overhånd, og så længe, at det ikke gik ud over hans og mit sexliv og vores måde at være sammen på". Louise uddyber, at hendes kæreste bl.a. var glad for, at hun begyndte at tjene nogle flere penge, så de var i stand til at lave

nogle flere ting sammen, såsom at tage ud og rejse. Hun oplever ikke, at det påvirker hendes og kærestens forhold, hvilket hun bl.a. begrundes med, at hun kun sælger sex én gang om ugen og som oftest ikke i weekenden. De har desuden en fast aftale om, at han til enhver tid kan bede hende om at stoppe med at sælge sex. Lignende aftaler beskriver flere andre sexsælgere, som er i forhold. Det gælder eksempelvis Merete, som allerede solgte sex, da hun mødte sin nuværende partner. Merete fortæller, at hun fortalte det, inden de gik ind i forholdet, og samtidig gjorde hun det klart, at hun ikke ønskede at stoppe med at sælge sex, hvilket han accepterede: *"Vi har sådan en indbyrdes aftale om, at hvis han synes, at det bliver for meget, så stopper jeg selvfølgelig, og når jeg selv ikke gider mere, så stopper jeg selvfølgelig også"*. Andre fortæller, at de har sat sexsalget på pause, fordi de fik en kæreste.

Enkelte sexsælgere oplever som nævnt, at sexsalget fører til konflikter med deres partnere. Katja fortæller, at hendes salg af sex kan skabe lidt mistillid og jalousi hos hendes kæreste:

Lidt mistillid kan der hurtigt komme, og det er virkelig hårdt. [...] Den handler meget om, hvad jeg laver dernede [hvor hun sælger sex], og om jeg ikke har brugt kondom og alle sådan nogle ting, som jeg i øvrigt godt kan forstå, at han tænker. Om jeg for eksempel sidder og møsser med dem dernede, om jeg skriver med dem, om jeg har følelser for dem. Sådan nogle ting. Det er meget sjældent, at det sker. Det sker måske en gang om måneden, at han lige har brug for at komme ud med det, fordi jeg sidder og skriver [med kunder red.].

Generelt synes langt de fleste, at det er vanskeligt at inddrage andre i deres erfaringer med sexsalg, særligt når det gælder deres børn, forældre og andre nære familiemedlemmer. De fleste af de interviewede sexsælgere vælger derfor kun at fortælle det til ganske få personer – oftest nære venner i eller uden for miljøet eller kærester – da dette dels er en mulighed for at have nogle at dele deres oplevelser med og dels giver dem tryghed. Nogle vælger slet ikke at sige det til nogen. Begrundelserne i forhold til at hemmeligholde deres erfaringer fra enten hele eller dele af deres netværk er i høj grad relateret til stigmatisering enten af sexsælgeren selv eller af sexsælgerens nærmeste.

DEL 4: EXIT

Her i rapportens fjerde del sætter vi fokus på det sidste af projektets tre fokusområder – exit. Formålet er at levere ny viden om, i hvilket omfang seksælgere i Danmark ønsker at stoppe med at sælge seksuelle ydelser, og hvilke erfaringer og ønsker der er i målgruppen i forhold til at få støtte fra sociale tilbud i forbindelse med exit. Derudover anvender vi konkrete exit-erfaringer til at identificere, hvilke forhold der kan have betydning for, at man stopper med at sælge seksuelle ydelser, og hvilken hjælp der evt. kan være behov for i den forbindelse.

Der er flere forhold, som komplicerer en exit-analyse og i særlig grad kortlægningen af omfanget af exit-ønsker. For det første viser den eksisterende forskning, at exit ikke er en lineær proces, men noget, som oftest sker gradvist over længere tid, og ofte genoptager den enkelte salg af sex ad flere omgange (Henriksen et al., 2017, 2019). For det andet peger forskningen på, at sexsalg for mange seksælgere betragtes som en midlertidig aktivitet, hvor de har en plan for exit eller har gjort sig tanker herom (Ham & Gilmour, 2017). Begge forhold er noget, man skal have in mente, når man læser analyserne. Endelig vidner tidligere forskning om, at nogle seksælgere enten mangler kendskab til de eksisterende sociale tilbud, eller at de ikke oplever tilbuddene som relevante for dem (Henriksen et al., 2019; Kofod et al., 2011). Derfor er der også i forskningen diskussioner af, hvorvidt tilrettelæggelsen af den sociale støtte afholder nogle fra at søge hjælp, fordi de ikke kan se sig selv som værende i målgruppen.

Exit-analyserne præsenteres i to kapitler – rapportens kapitel 10 og 11. Kapitel 10 omhandler seksælgernes overvejelser i forhold til exit samt deres konkrete erfaringer med pauser og exit. Herudover kortlægger vi overvejelser vedrørende støttebehov samt konkrete erfaringer med at modtage støtte i forbindelse med exit. Analyserne i kapitlet baseres på spørgeskema- og interviewdata. Generelt vidner seksælgernes erfaringer med og overvejelser om exit om, at det for mange er en længerevarende proces. Vi ser både eksempler på seksælgere, som navigerer ind og ud af sexsalg, ud fra egne præferencer og i henhold til andre forhold i deres liv. Der er dog også eksempler på svære exit-processer, hvilket bl.a. skyldes, at der kan være forskellige barrierer på linje med dem, som beskrives i den eksisterende forskning, og som bl.a. er relateret til strukturelle faktorer, såsom misbrugsbehandling og seksælgerens sociale position. Vi så i kapitel 6, at der er en relativ stor andel af seksælgere, som oplever at være stærkt socialt udsatte og oplever tilstødende sociale problemer, og for hvem der potentielt kan være både sociale, strukturelle, relationelle og psykologiske barrierer. Denne gruppe må forventes at have brug for omfattende social støtte, som går på tværs af forskellige aktører, hvilket stiller store krav til tilrettelæggelsen og koordineringen af støtten.

Kapitel 11 omhandler seksælgernes kontakt til sociale tilbud og myndigheder samt deres erfaringer med de vilkår, som den eksisterende lovgivning på området medfører. Den danske lovgivning beskrives ofte i såvel den offentlige som den videnskabelige debat som værende kompleks. Særligt i den offentlige debat opstår der løbende diskussioner af, hvorvidt loven bør ændres, og hvorvidt man skal følge den såkaldte 'nordiske model' vedrørende kriminalisering af køb eller i stedet gå i retning af legalisering og anerkendelse af sexsalg som erhverv på linje med eksempelvis Holland. Lovgivningen er et stort fokuspunkt i interviewene med nogle af seksælgerne, som oplever, at det har en stor påvirkning af deres hverdag, og som mener, at lovgivningen bidrager til stigmatisering af seksælgere. Andre seksælgere forholder sig stort set ikke til lovgivningen, men langt de fleste oplever, at det er vanskeligt at navigere i den danske lovgivning på området. I kapitlet inddrager vi udelukkende kvalitativ data.

10 Exit og fremtidsperspektiver

Dette kapitel handler om sexsælgernes overvejelser i forhold til at stoppe med at sælge sex, herunder oplevelse af behov for støtte i forbindelse med et eventuelt exit. I den eksisterende forskning om exit er der en overordnet diskussion af, hvordan man skal forstå individers involvering i sexsalg og dermed også deres eventuelle exit fra samme. Kritikere af exit-programmer påpeger, at de er baseret på en underliggende antagelse om, at sexsalg som udgangspunkt er problematisk for sælgeren, og at exit-programmer ikke tager højde for strategisk involvering i sexsalg, hvor sexsælgere bevæger sig ind og ud af sexsalg alt efter egne præferencer og behov (fx økonomiske). Den eksisterende litteratur viser, at sexsælgere kan tage mange forskellige veje, hvis de vil stoppe med at sælge sex, men at der dog er mange faktorer, som kan besværliggøre et exit (jf. kapitel 3; Oselin, 2010). Her peger forskningen bl.a. på socialt udsathed og strukturelle faktorer (fx fattigdom, manglen på adgang til social støtte og manglende alternative indtjeningsmuligheder), relationelle faktorer (fx problematiske parforhold) og psykologiske faktorer (fx lavt selvværd). Exit-processen kan derfor for nogle være forbundet med stor kompleksitet (Månsson & Hedin, 1999).

Resultaterne fra denne undersøgelse peger på, at sexsælgernes overvejelser vedrørende et eventuelt exit er vidt forskellige, og at der er et meget varierende støttebehov på tværs af sexsælgerne. Det stemmer godt overens med det faktum, at der er stor variation i graden af udsathed blandt sexsælgerne (jf. kapitel 6), og at der ligeledes er stor variation i sexsælgernes motivation for at påbegynde og vedblive med sexsalg (jf. kapitel 8). Kapitlet starter med et overblik over målgruppens ønsker og overvejelser i forhold til exit, herunder hvilke tanker og planer de har i forhold til at fortsætte eller stoppe med at sælge sex i fremtiden. Herefter belyser vi sexsælgernes konkrete erfaringer med hhv. pauser og exit.

10.1 Ønsker om exit og forventninger til eventuelle støttebehov

I dette afsnit ser vi på, i hvilket omfang sexsælgerne har et ønske om at stoppe med at sælge seksuelle ydelser, og hvilke overvejelser de gør sig i forhold til at stoppe med at sælge sex. Vi ser desuden på, hvad der fungerer som barrierer og fastholdelsesfaktorer i forhold til at stoppe med at sælge seksuelle ydelser. Endelig afdækker vi, i hvilket omfang målgruppen oplever at have behov for hjælp og støtte til at stoppe med at sælge seksuelle ydelser. Afsnittets analyser er baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen, hvor vi har spurgt sexsælgerne, om de ønsker at stoppe med at sælge seksuelle ydelser, og om de oplever at have behov for støtte til dette, samt på data fra de kvalitative interview.

Vi har i spørgeskemaundersøgelsen spurgt sexsælgerne, om de ønsker at stoppe med at sælge seksuelle ydelser. Tabel 10.1 viser, at 11 pct. angiver, at de i høj grad ønsker at stoppe med at sælge seksuelle ydelser. 24 pct. svarer, at de i nogen grad (13 pct.) eller i mindre grad (11 pct.) ønsker at stoppe med at sælge sex. 39 pct. svarer, at de slet ikke ønsker at stoppe med at sælge sex. 10 pct. svarer 'ved ikke'. Som det ses af tabellen, er der stor forskel på de danske og de udenlandske sexsælgere's ønske om at stoppe med at sælge sex. Over halvdelen af de udenlandske svarer således, at de i høj eller nogen grad gerne vil stoppe med at sælge sex. For de danske gør dette sig gældende for 14 pct. Omvendt er det kun ca. hver tiende af de udenlandske sexsælgere, som slet ikke ønsker at stoppe med at sælge sex, men det er ca. halvdelen af de danske.

Tabel 10.1 Vil du gerne stoppe med at sælge seksuelle ydelser? Alle samt opdelt på danske statsborgere og ikke-danske statsborgere

Vil du gerne stoppe med at sælge seksuelle ydelser?	Alle	Danske statsborgere	Andet statsborgerskab end dansk
I høj grad	11,3	4,0	33,3
I nogen grad	12,5	10,3	19,0
I mindre grad	10,7	13,5	2,4
Slet ikke	39,3	49,2	9,5
Ved ikke	10,1	6,3	21,4
Jeg er stoppet/jeg sælger ikke sex i øjeblikket	16,1	16,7	14,3
Total	100	100	100

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

Det kvalitative interviewmateriale viser, at der kan være forskellige bevæggrunde og tidshorisonter i forhold til at stoppe med at sælge sex. Nogle har et ønske om at stoppe her og nu, men kan ikke stoppe, fordi de har brug for pengene. Andre har ikke et ønske om at stoppe, fordi de trives med at sælges sex. Nogle fortæller dog, at de tror, at de vil stoppe med at sælge sex, hvis de får en kæreste, eller hvis deres nuværende kæreste beder dem om at stoppe. Langt de fleste påpeger, at deres sexsalg er en midlertidig aktivitet, men har ikke nødvendigvis en idé om, hvornår de ønsker at stoppe, eller hvorvidt de har brug for støtte i forbindelse hermed. Enkelte påpeger, at de har et ønske om at fortsætte med at sælge sex, så længe de kan, men har dog ofte en forventning om, at der er en udløbsdato for deres salg af sex, enten fordi kundegrundlaget forsvinder grundet deres alder, eller fordi det bliver for fysisk krævende for dem.

Nogle af de interviewede aktive seksælgere fortæller, at de gerne vil stoppe med at sælge sex. Det gælder eksempelvis Annie, der har solgt sex i mange år. Annie oplever dog, at det er svært at stoppe, fordi hun er økonomisk afhængig af indtægten fra sexsalg. Hun fortæller:

Man har jo ikke lyst til det [at sælge sex, red.], men man er også nødt til at skulle lave nogle penge til et forbrug, ikke. Det er jo derfor, at jeg rigtig gerne vil ud af det. Jeg orker ikke mere. Jeg har været i det her liv i 26 år nu, ikke. Det er lang tid.

Flere interviewpersoner fortæller, at de sælger sex, fordi de har brug for pengene nu og her, men at de i fremtiden ønsker at tjene deres penge på en anden måde. Ana og Sami, der kommer fra hhv. et sydamerikansk land og et asiatisk land, fortæller eksempelvis, at de håber, at de ved at tilegne sig dansk eller ved at dygtiggøre sig på engelsk kan få et ordinært arbejde, så de ikke behøver forsørge sig selv og deres familier, ved at de sælger sex. De oplever begge, at manglende sprogkunderskab i øjeblikket er en stor barriere for at stoppe med at sælge sex.

I tråd med de kvantitative resultater er der også flere af særligt de danske seksælgere, som fortæller, at de ikke har noget ønske om at stoppe med at sælge sex. Det gælder eksempelvis Gitte, som har solgt sex indendørs i mere end 10 år, og som p.t. har sexsalg som sin eneste indtægtskilde. Hun fortæller:

Det bliver kunderne, der skal sige stop. Det bliver ikke mig. Så skal det være, fordi jeg finder en vildt sød mand, som er millionær. [...] Men jeg savner da også kærlighed. Men jeg savner det ikke så meget, at jeg vil sætte det hele på spil. Når det hele så ikke går, så står jeg der og skal til at starte det hele op igen. Det gider jeg heller ikke. Det har jeg prøvet. Jeg har haft kærester.

Andre seks sælgere fortæller lige som Gitte, at de ikke har nogen planer om at stoppe her og nu, men siger, at de eksempelvis vil stoppe, hvis de fik en kæreste, da de ligesom Gitte ikke tænker, at de vil sælge sex sideløbende med, at de er i parforhold. Marie Louise fortæller eksempelvis, at hun ikke er *"typen, der sådan ville have en kæreste, samtidig med at jeg er prostitueret"*, men hun forventer dog, at hun vil kunne *"stoppe fra dag til dag"*, hvis det var. Herudover vil gentagne ubehagelige oplevelser med kunder eller det at få et relevant studiejob være faktorer, som ville få Marie Louise til at stoppe. Marie Louise fortæller i forhold til sidstnævnte, at hun trives med at sælge sex og at have det i stedet for et studiejob, men at hun dog af hensyn til sit CV og sine muligheder på det ordinære arbejdsmarked fremadrettet ville stoppe, hvis hun kunne få et studiejob, som var relevant i forhold til hendes studie. Umiddelbart er det hendes tanke at stoppe med at sælge sex, når hun er færdiguddannet, såfremt hun har fundet arbejde. Herved taler Marie Louise ind i den samme opfattelse af sexsalg som midlertidig aktivitet, som vi også så flere eksempler på i kapitel 8.

Ofte beskrives udsigten til at stoppe som noget nært forestående. Eksempelvis beskriver en del af de interviewpersoner, som primært eller udelukkende har erfaring med sugardating, at sugardating er et *"korttidsarbejde"* (Jessica) og noget, de vil stoppe med, når de etablerer sig i en 'voksentilværelse' med fast job, partner(-e) og *"en stabil økonomi"* (Laura). At opfatte sexsalg som en midlertidig aktivitet går dermed igen i flere interview. For nogle af seks sælgerne er midlertidigheden relateret til, at de forventer at stoppe, når de har opnået det, de ville med salget, fx har tjent penge til at komme igennem studietiden. For andre er tidshorisonten dog længere ude i fremtiden. For at belyse dette har vi i spørgeskemaundersøgelsen spurgt ind til, om seks sælgerne tror, at de sælger seksuelle ydelser om et halvt år, et helt år og om 5 år. Tabel 10.2 viser, at 65 pct. af seks sælgerne tror, at de sælger sex om et halvt år, mens 55 pct. tror, at de sælger sex om et år. Derimod er det kun 28 pct., der tror, at de sælger sex om 5 år. Der er stor forskel på, hvordan hhv. danske og udenlandske seks sælgere ser på fremtidsudsigterne for deres sexsalg. 29 pct. af de danske seks sælgere svarer, at de forventer, at de sælger sex om et år, mens det gør sig gældende for 64 pct. af de udenlandske seks sælgere. Ser man 5 år ud i fremtiden, er det kun 5 pct. af de danske seks sælgere, som forventer, at de stadig sælger sex til den tid, mens det er 35 pct. af de udenlandske.

Tabel 10.2 Tidshorisont for salg af sex, alle samt opdelt på danske statsborgere og ikke-danske statsborgere

	Alle	Danske statsborgere	Andet statsborgerskab end dansk
<i>Sælger du sex om et halvt år?</i>			
Ja	65,3	47,6	71,2
Nej	16,8	21,4	15,2
Ved ikke	18,0	31,0	13,6
<i>Sælger du sex om et år?</i>			
Ja	55,0	29,3	63,9
Nej	20,0	26,8	17,6
Ved ikke	25,0	43,9	18,5
<i>Sælger du sex om 5 år?</i>			
Ja	27,6	5,1	34,7
Nej	35,6	69,2	25,0
Ved ikke	36,8	25,6	40,3

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205)

Som det fremgår af tabellen, er der ca. en fjerdedel af respondenterne, som forventer, at de stadig sælger sex om 5 år. De kvalitative interviews indikerer, at dette dels kan være et udtryk for, at der er barrierer, som besværliggør et exit (det vender vi tilbage til), eller et udtryk for, at seks sælgerne ikke ønsker at tjene penge på anden vis. I forhold til sidstnævnte fortæller enkelte seks sælgere således i interviewene, at de forestiller sig at blive ved med at sælge sex resten af deres aktive arbejdsliv. Laila, der er i slutningen af 40'erne og tidligere har arbejdet på social- og sundhedsområdet, fortæller således, at hun ikke forventer at vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked, men at hun vil fortsætte med at sælge sex, så længe hendes helbred holder til det. Hun fortæller:

Jeg har tænkt mig at blive ved, til jeg helt stopper med at arbejde. Jeg kan ikke forestille mig, at jeg skulle lave noget andet. Hele min opdragelse er jo, at jeg skal tjene nogle penge for at have et godt liv [...]. Jeg kan slet ikke forestille mig at lave andet.

Langt størstedelen af de interviewede seks sælgere påpeger dog, at der nok er en grænse for, hvor længe de kan blive ved med at sælge sex – enten fordi de når en alder, hvor kroppen ikke kan holde til at sælge sex, eller fordi de bliver mindre attraktive for kunderne med alderen og derfor ikke kan tjene nok på det. Katja, der er i slutningen af 20'erne og sælger sex fuld tid på tredje år, vil lade fysikken afgøre, hvor længe hun kan sælge sex, men hun forventer dog, at hun maksimalt sælger sex 5 år endnu. En tilsvarende betragtning finder vi hos Miriam, der er i 50'erne, og som pointerer, at hun "ikke har den samme fysiske kapacitet" som tidligere, og at hun derfor regner med at stoppe i løbet af et par år. Også blandt de mandlige seks sælgere er der overvejelser i forhold til, om de på et tidspunkt er for gamle til, at de kan sælge sex. Peter og Max fortæller om deres overvejelser i forhold til, hvor længe de kan sælge sex. Begge påpeger, at det nok bliver alderen, som kommer til at afgøre det for dem:

Peter: Jeg tænkte faktisk på det i går. Jeg ved godt, at det er lidt stereotypt, men at mit eneste argument for at stoppe, det ville være min alder. Fordi den måde, jeg er på, og som min krop er bygget, så er jeg lidt twinkyy – i hvert fald som andre på 40 år. Jeg kunne godt forestille mig, at når jeg bliver 48, at så bliver det lidt en parodi, hvis jeg skal blive ved med at spille på den rolle.

Max: I will stick with escorting as long as I can. I mean, I am 23, I am starting to get old in the business. So I will see.

Blandt dem, der ikke nu og her har et ønske om at stoppe med at sælge sex, er der nogen, der har gjort sig overvejelser om, at de gerne vil tilrettelægge deres salg af sex anderledes i fremtiden ved fx at specialisere sig i bestemte ydelser eller færre kunder. Det kan fx være ved kun at have et par faste kunder, kun arbejde et par gange om måneden eller ved at fokusere på dominans, der giver flere penge og derfor kan betyde, at man kan arbejde færre timer. Ida fortæller eksempelvis, at hun ikke har gjort sig overvejelser om, hvornår hun vil stoppe, men mere om, hvordan hun vil organisere sexsalget fremadrettet. Hun fortæller:

Jeg har ikke tænkt mig at sætte en dato på, hvornår jeg stopper med det – jeg stopper med det, den dag jeg kan mærke, at nu er det tid til at stoppe. Om det er om et halvt år eller 10 år, aner det ikke. Hvis du spurgte mig lige nu, om jeg ville lave det her resten af mit liv, hvis alle bare var cool med det, så ville jeg sige 100 procent – i en eller anden udstrækning. Så ville jeg måske fokusere mere på noget end

noget andet, på et tidspunkt kunne jeg godt tænke mig at stoppe med at have almindelige sexkunder og primært fokusere på slaverne.

For nogen skyldes ønsket om at tilrettelægge salget på en anden måde, at det kan være meget tidskrævende at skulle kommunikere med kunder, og at de gerne ville bruge mindre af deres tid på den del. Søren fortæller, at han under coronapandemien har haft færre kunder og i den forbindelse har overvejet, om han bare skulle stoppe helt. Søren oplever, at han bruger meget tid på at skrive med kunder, og han føler sig presset til at svare hurtigt på de henvendelser, han får, hvis det skal blive til noget. Søren overvejer derfor, om han skal stoppe helt eller blot holde fast i et par faste kunder. Han forklarer:

Jeg er ved at overveje, om det er nu, jeg skal stoppe. Altså, og så bare sige, "det var sgu sjovt." Men altså, jeg har et par stamkunder, og der er et par stykker af dem, som jeg gerne vil fortsætte med at se, fordi det er sgu hyggeligt, når vi er sammen, og der er ikke så meget diller daller med dem. Så det er jo sådan lidt: Skal det stoppe helt, eller hvad skal man, ikke? Eller skal jeg bare lade det køre sådan stille og roligt videre, og så dør det på et tidspunkt af sig selv? Men jeg ved det ikke. Jeg går og overvejer plus og minus lige i øjeblikket.

Vi ser således, at flere af de interviewede seksælgere har forholdt sig til tidshorizonten for deres salg af seksuelle ydelser uden dog nødvendigvis at have en decideret plan for, hvornår de vil stoppe med at sælge sex. Samtidig er der dog flere eksempler på, at seksælgere forventer eller oplever, at der er forskellige faktorer, hvoraf nogle ligger uden for deres kontrol, som kan være en hindring for et ønsket exit (mangel på jobmuligheder), samt faktorer, som kan fordre et exit (fx at få en kæreste, eller at man har tjent de penge, man skulle bruge). Økonomi er igen en væsentlig faktor her, ligesom det var tilfældet i forbindelse med at påbegynde sexsalg. Nogle seksælgere fortæller, at de har vænnet sig til at sætte deres forbrug efter indtægten fra sexsalg, og de forventer, at det vil være vanskeligt at sætte forbruget ned igen. Andre har stiftet gæld eller har forpligtelser i forhold til at forsørge familie, hvilket de ikke oplever, at de kan gøre på anden vis (jf. eksemplerne med Ana og Sami tidligere i afsnittet). Endelig er der eksempler på, at nogle seksælgere egentlig gerne vil stoppe med at sælge sex, men at de ikke ved, hvad de skal leve af i stedet. Camilla fortæller eksempelvis, at hun har svært ved at se, hvilket arbejde hun skulle kunne tage uden en uddannelse, og at hun i det hele taget har svært ved at se, hvordan hun skal kunne have et arbejde:

Jeg er for gammel til at – du kan ikke noget uden uddannelse i dag altså. Og nu med kommunen, der gerne vil have mig i praktik, og det er jo ikke holdbart for fanden.

Derudover er der flere eksempler på, hvordan et aktivt misbrug er en fastholdende faktor, da behovet for stoffer betyder, at nogle sælger sex for penge eller direkte for stoffer. I forbindelse med dette er der flere af de interviewede fagpersoner, der gør opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er et exit fra sexsalg, der står først for, hvis man tilhører gruppen af stærkt socialt udsatte seksælgere (jf. den latente klasseanalyse i kapitel 6). Dette skyldes, at sexsalget bliver "en løsning" (fagperson, NGO) og noget, som de pågældende seksælgere gør, "fordi de ikke kan lide at stjæle, når de skal bruge penge til stoffer" (fagperson, NGO).

De aktive seksælgere fortæller dog ikke kun om negative fastholdende faktorer. Der er således også interviewpersoner, der fortæller, at relationen til deres kunder er en positiv fastholdende faktor, fordi de enten selv oplever at få noget ud af relationen, eller fordi de ved, at kunderne er glade for deres relation. Nogle nævner også det kollegiale sammenhold og det at arbejde et sted, hvor man møder mange nye mennesker som noget, der er svært at give afkald på. For

at belyse eventuelle fastholdende faktorer nærmere har vi i spørgeskemaet spurgt ind til sexsælgernes egne forventninger til behov for støtte i forbindelse med et eventuelt exit.

10.1.1 Forventninger til støttebehov

Tabel 10.3 giver et overblik over sexsælgernes besvarelser i forhold til dette, og lidt over hver tredje mener ikke, at de behøver hjælp i forbindelse med et eventuelt exit. De danske sexsælgere forventer primært at få behov for hjælp til job- og boligsøgning (17 pct. og 14 pct.) samt fysiske helbredsproblemer (14 pct.). Cirka hver tiende danske sexsælger forventer at have behov for hjælp til psykiske helbredsproblemer i forbindelse med et exit. Andelen af sexsælgere, som forventer at have behov for hjælp i forbindelse med exit, er mindre for de udenlandske end for de danske. Dette kan bl.a. skyldes, at de udenlandske sexsælgere ikke tænker, at de skal have støtte i dansk regi, da de ofte ikke har et langsigtet perspektiv i forhold til at blive i Danmark. 14 pct. af de udenlandske sexsælgere svarer dog, at de forventer at have behov for hjælp til psykiske problemstillinger.

Tabel 10.3 Behov for hjælp i forbindelse med at stoppe med at sælge sex, alle samt opdelt på danske statsborgere og ikke-danske statsborgere

Behov for hjælp i forbindelse med at stoppe med at sælge sex	Alle	Danske statsborgere	Andet statsborgerskab end dansk
Hjælp til psykiske helbredsproblemer	13,2	9,6	14,0
Hjælp til fysiske helbredsproblemer	9,8	13,5	8,5
Hjælp til jobsøgning	5,4	17,3	1,3
Hjælp til økonomi	7,3	7,7	7,2
Hjælp til boligsøgning	6,3	13,5	3,9
Hjælp til behandling af misbrug af alkohol/stoffer	2,9	5,8	2,0
Hjælp til andet	1,5	1,9	1,3
Behøver ikke nogen hjælp i forbindelse med at stoppe	36,1	28,8	38,6

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

I tråd med resultaterne fra spørgeskemaet er der også i interviewene nogle sexsælgere, der helt afviser, at de ville have behov for hjælp, fx i form af et exit-program, hvis de skulle stoppe med at sælge seksuelle ydelser. De mener, at de ville kunne stoppe selv, når de ville. Det er ofte den mere ressourcestærke del af målgruppen, der også fortæller, at hvis de ønskede at stoppe, ville de for eksempel kunne søge kontanthjælp, indtil de fandt et job. Ida siger eksempelvis:

Hvis jeg ville stoppe i morgen, så stoppede jeg i morgen. Jeg gør IKKE det her af nogen former for tvang. Verden er ikke værre skruet sammen, end hvis jeg vågnede i morgen og tænkte, ”jeg kan ikke mere”, så ville jeg søge kontanthjælp.

Ikke desto mindre er flere af de interviewede sexsælgere, inklusive Ida, positive over for, at exit-tilbud eksisterer og ”synes, det er fint, de findes – for dem, der har brug for det.” En lignende betragtning finder vi hos Louise, der sælger sex på deltid, og som mener, at eksempelvis et exit-program ikke er relevant for hende, men at det vil være det for andre, da hun ”helt sikkert tror, at der er nogen, der har svært ved at komme ud af branchen. Særligt fuldtidssexsælgere.” Betragtningerne fra Ida og Louise vidner om, at der også blandt sexsælgere er en forståelse af, at det er en heterogen gruppe, der sælger sex. Lignende betragtninger finder vi også i tidligere studier, og eksempelvis viser et studie af mandlige sexsælgeres (manglende) erfaringer med sociale tilbud, at de mandlige sexsælgere har vanskeligt ved at forestille sig selv som

modtagere af social støtte relateret til deres erfaringer med at sælge sex. Dette selvom nogle af dem udtrykker et specifikt ønske om at få hjælp (Henriksen, Andersen & Presser, 2020). Tværtimod betragtes sociale tilbud, og særligt exit-programmer, som værende for de rigtige seks sælgere, dvs. udsatte seks sælgere, for hvem sexsalget er et socialt problem.

Der er dog også flere af de aktive seks sælgere, som udtrykker meget konkrete støttebehov i forbindelse med et eventuelt exit. Det gælder eksempelvis Mie, der både udtrykker behov for støtte i forhold til hendes mentale helbred, da hun i høj grad føler sig ensom og ofte føler, at sexsalg bliver en måde at kompensere for ensomheden på. Hun fortæller:

Og jo mere du er i det, at være prostitueret, jo mere fjerner du dig fra dig selv. For når jeg får en mand på besøg, så er jeg ikke Mie, så er jeg Rose, og Rose er sød og kærlig. Det er Mie egentlig også, men hun er også sarkastisk og meget hård i filten [...] det er også en flugt fra mig selv. For nogle gange, hvis jeg har det ad helvede til, så kan jeg lige få et kick ud af at tage en kunde. Men det varer i 5 minutter. Det er ligesom at skære i sig selv, som jeg også gør.

Mie udtrykker desuden, at hun vil få behov for støtte til at komme videre med sit uddannelsesforløb. Hun er blevet student for nylig og vil gerne læse videre, men mener, at det kræver, at hun stopper med at sælge sex, for ellers kommer hun "sgu ikke igennem det".

På linje med resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen er der også i interviewene eksempler på aktive seks sælgere, som ønsker hjælp til at finde en anden indtægtskilde, eksempelvis ved at få hjælp til at søge om offentlige ydelser såsom revalidering eller kontanthjælp. En af de aktive seks sælgere fortæller eksempelvis, at hun forventer, at hun vil få brug for hjælp til at søge kontanthjælp fra den socialrådgiver, som er tilknyttet et værested, hvor hun kommer. Andre forestiller sig, at de vil få behov for støtte fra både det kommunale system, men også fra NGO'er. En af de personer, som efterspørger støtte i kommunalt regi, er Jessica, der beskriver, at hun "rigtigt gerne vil have en kontaktperson", som hun kan tale med om de erfaringer, hun har med sugardating. Hun beskriver det således:

Når mine venner spørger, så siger jeg, at der ikke er noget, du ved, fordi der er jo ikke noget, der er særlig voldsomt, men det er rart, at der er en person, som man har til at snakke om sådan noget der [...], så får man alt lortet ud.

Både Jessica (sugardater) og Mie beskriver en ensomhed forbundet med det at sælge sex, hvilket vi også så eksempler på i afsnittet om sociale risici i kapitel 9. Flere af de interviewede fagpersoner peger på netop denne problematik og pointerer, at særligt de unge synes at stå meget alene med deres oplevelser. Fagpersoner beskriver derfor, at de yngre, modsat de mere etablerede seks sælgere, kontakter dem efter relativt kort tid i 'branchen', fordi de mangler støtte og føler sig ensomme. De unge har i særlig grad erfaring med sugardating, og flere fagpersoner påpeger, at disse kvinder fremstår meget velfungerende og eksempelvis er i gang med uddannelse, men at de møder udfordringer med sugardatingen, som de ikke havde forudset, fx i forhold til sex, kæresteforhold, intimitet og ensomhed. Vi ser med andre ord en klar kobling mellem beskrivelsen af støttebehov og den individualisering, der sker på feltet, og som ifølge flere seks sælgere og fagpersoner betyder, at man som sælger er mere alene om salget af seksuelle ydelser og eventuelle udfordringer knyttet hertil (jf. afsnittet om udvikling og tendenser i kapitel 9). Lignende betragtninger om ensomhed ser vi også i de foreløbige resultater fra et forskningsprojekt om sugardating, hvor flere af interviewpersonerne netop beskriver, at de oplever at føle sig ensomme, og at de står alene med deres erfaringer (Groes, Bjønness & Bræmer, 2021).

Nogle seksælgere beskriver, at de enten ikke har gjort sig tanker om, hvilke former for støtte, de kan have behov for i forbindelse med et eventuelt exit, eller at de ikke forventer at have behov for hjælp. I det følgende afsnit beskæftiger vi os alene med de interviewpersoner, som enten er stoppet med eller har holdt pauser i deres sexsalg, og vi ser i den forbindelse på, hvilke former for støtte, de har erfaring med.

10.2 Konkrete erfaringer med pauser og exit

Dette afsnit omhandler seksælgernes konkrete erfaringer med pauser og exit fra at sælge sex. Afsnittet er baseret på data fra de kvalitative interviews samt data fra spørgeskemaundersøgelsen, hvor vi har spurgt deltagerne om deres erfaringer med at holde pause fra at sælge seksuelle ydelser. I afsnittet afdækker vi også, hvorfor seksælgere vælger at genoptage sexsalget efter en pause. Tidligere undersøgelser har vist, at mange seksælgere holder kortere eller længere pauser fra sexsalget, samt at nogle holder flere pauser (Kofod et al., 2011). Dette understreger, at exit ikke er en lineær proces, men noget, som oftest sker gradvist over længere tid, ligesom den enkelte ofte genoptager salg af sex i flere omgange (Henriksen et al., 2017, 2019). Seksælgernes erfaringer med pauser indgår hermed i kapitlet om exit, da det er relevant at vide noget om, hvad der motiverer såvel pauserne som pausernes ophør.

10.2.1 Pauser

Vi har i spørgeskemaundersøgelsen spurgt ind til seksælgernes erfaringer med at holde pauser fra at sælge sex. Tabel 10.4 viser, at tre fjerdedele af seksælgere i undersøgelsen tilkendegiver, at de har holdt pause fra deres salg af sex mindst én gang, og 55 pct. har holdt flere pauser. 26 pct. af seksælgere har ikke holdt pause fra deres sexsalg, siden de startede.

Tabel 10.4 Erfaring med pauser fra sexsalg, alle samt opdelt på danske statsborgere og ikke-danske statsborgere

Erfaring med pauser	Alle	Danske statsborgere	Andet statsborgerskab end dansk
Ikke holdt pause	25,7	19,0	28,0
Pause én gang	19,2	21,4	18,4
Pause flere gange	55,1	59,5	53,6
Total	100	100	100

Kilde: Egen spørgeskemaundersøgelse om sexsalg i Danmark 2020 (n = 205).

Opdeler man seksælgere i forhold til køn, adskiller de mandlige seksælgere sig ved, at 58 pct. ikke har holdt pauser fra deres sexsalg, mod 23 pct. af kvinderne, der ikke har holdt pause. Dette kan evt. forklares med, at mandligt og kvindeligt sexsalg ofte er organiseret forskelligt (jf. kapitel 7), og at mandlige seksælgere oftere sælger sex på deltid. Lignende betragtninger findes i de relativt få studier, der sammenligner kvindeligt og mandligt sexsalg (Ellison & Weitzer, 2017; Järvinen & Henriksen, 2018; Weinberg et al., 1999). Ud over at spørge til konkrete erfaringer med at holde pause har vi ligeledes givet respondenterne mulighed for at skrive begrundelsen for deres pause i et åbent spørgsmål. Ser vi på svarene her, er det ofte forhold som graviditet, en ny kæreste, travlhed på studier/arbejde, mangel på kunder, corona og ubehagelige hændelser, som der refereres til. For de udenlandske er der herudover tale om pauser i forbindelse med, at de rejser hjem for at besøge eventuelle børn eller anden familie.

Vi kan genfinde mange af disse begrundelser i det kvalitative materiale. Nogle holder pauser af et par måneders varighed, mens andre holder pauser, der kan vare flere år, før de begynder at sælge seksuelle ydelser igen. Kortere pauser bliver således ofte relateret til, at man i en periode har travlt med andre ting. Eksempelvis beskriver Louise, der har studeret nogle år, at hun ofte holder pause ved semesterstart, og Marie Louise, der skal til at starte på et studie, fortæller, at hun planlægger at holde en pause fra sexsalget, så hun kan få en almindelig døgnrytme og fokusere på studiet ved opstarten. Flere fortæller ligeledes, at der kan opstå kortere pauser i perioder, hvor det er stille i forhold til kunder. I interviewene er der også eksempler på, at sexsælgere har holdt pause, hvis de syntes, at sexsalget blev for tidskrævende, eller når de havde tjent lidt penge op, som betød, at de ikke behøvede at sælge sex i en periode. På linje med data fra spørgeskemaundersøgelsen påpeger flere af de interviewede udenlandske sexsælgere, at de holder pauser, når de rejser hjem for at besøge deres familie i deres hjemland. Sophie, der kommer fra Østeuropa, fortæller for eksempel, at hun rejser hjem engang imellem, og at hun ikke sælger sex i sit hjemland. Hun oplever disse pauser som gode for hende og som et tegn på, at hun ikke behøver at arbejde hele tiden, og at hun godt kan tillade sig at holde fri. Sophie fortæller om, hvordan pauserne giver hende mulighed for at reflektere over tingene:

It is also good to have these breaks [...] to clear your mind, to kind of sit down and think a bit about yourself, and like, what am I gonna do you know. The small steps.

Der er dermed i interviewene eksempler på det, som man i den eksisterende forskning refererer til som strategiske bevægelser ind og ud af sexsalg ud fra egne præferencer, muligheder for indtjening og øvrige livsvilkår (Bowen, 2015; Ham & Gilmour, 2017).

Herudover er der sexsælgere, som beskriver, at de har holdt kortere eller længere pauser på grund af psykiske eller fysiske helbredsproblemer. Eksempelvis beskriver Lizette, at hun løbende har haft pauser over de 20 år, hun har solgt sex, som følge af psykisk sygdom, mens Nina, der er gået til og fra sugardating de seneste 4 år, oplever, at det er blevet for psykisk hårdt for hende at sugardate. Adspurgt om, hvorfor hun kan opleve det som psykisk hårdt, fortæller hun følgende:

Hver gang du er sammen med en person – også selvom det er én gang – så giver du altså et stykke af dig selv, ikke. Og jeg valgte faktisk sidste år at gå i terapi, hvor vi også snakkede om det her, hvor jeg sådan ret pinligt fortalte hende, hvad det var, jeg havde haft gang i, og hvor hun også sagde: At der ikke var noget at sige til, at man gik psykisk ned på grund af det, fordi man hver gang giver et stykke af sig selv, hver gang man er sammen en person, og hvis man så ikke ser vedkommende mere end én gang, så føler du dig svigtet – af en person, som du reelt set ikke kender. Så der er sådan... Ja... [...] ... så bliver det for meget, så bliver det for omklamrende.

Nina begrundet det faktum, at hun har påbegyndt sugardating igen efter pauser som et udtryk for kedsomhed, og at hun befinder sig et sted i sit liv, som hun betegner som et "limbo", idet hun er færdig med at studere, men egentlig ikke rigtig ved, hvad der skal ske nu.

Andre beskriver pauser som en reaktion på ubehagelige hændelser. Anette, der har solgt sex indendørs over de sidste 3 år, fortæller, at hun kun har holdt en enkelt pause på 4 måneder efter at være blevet voldtaget af en kunde. På linje med de kvantitative resultater er der ligeledes eksempler fra interviewene på, at sexsælgerne har holdt pauser grundet personlige forhold, fx graviditet, opstart/færdiggørelse af uddannelse, nyt arbejde, eller fordi man har fået en kæreste. Tilsvarende kan genoptagelse af sexsalg efter en pause skyldes forhold med modsat

fortegn fx, at man har mistet sit job eller haft et brud med en kæreste. Frederik fortæller eksempelvis, at han stoppede med at sælge sex, fordi han blev færdiguddannet og fik mulighed for at tjene penge på anden vis. Derudover fik han en kæreste, men da forholdet gik i stykker, fik han lyst til at genoptage sexsalget, selvom det ikke oprindeligt var hans tanke, da han stoppede med at sælge sex første gang. Flere beskriver ligesom Frederik, at der ikke nødvendigvis har været en plan om, at man ville vende tilbage til at sælge seksuelle ydelser, fordi man ikke vidste, at ens parforhold ville slutte, eller at man ikke ville gennemføre sin uddannelse, men der har heller ikke været en aktiv beslutning om, at man aldrig ville vende tilbage. For andre har det handlet om, at de har haft behov for at holde en pause fra at sælge seksuelle ydelser, fordi de er blevet trætte af det, og er vendt tilbage på et senere tidspunkt. Dette er fx tilfældet for Merete, der har solgt seksuelle ydelser over en periode på mere end 3 årtier, men har holdt pauser undervejs. Om baggrunden for sine pauser fortæller Merete:

Når jeg simpelthen er løbet sur i det. Når jeg har følt, at nu blev det for meget, og nu trængte jeg til en pause, så har jeg måske holdt 1 år, 1,5 år, 2 års pause, og så har jeg søgt tilbage på en klinik.

Ellen, der ligesom Merete har mange års erfaring med at sælge sex, beskriver, at hun kun har holdt pause, hvis hun *"har begået den fejl, at jeg har giftet mig eller er faldet for en"*. Hun har ikke som Merete oplevelsen af at køre *"sur i det"*, hvilket hun begrundes med, at hun *"skifter kulisse"*, hvis der eksempelvis er praktiske problemer relateret til salget. Hun har derfor også erfaring med mange forskellige former for indendørs sexsalg, ligesom hyppigheden af, hvor ofte hun sælger, har varieret meget henover årene. Generelt har det for Ellen aldrig været på tale at stoppe, men hun understreger gentagne gange i interviewet, at sexsalg *"bliver tilpasset til de andre aktiviteter i hendes liv"*.

Laila og Signe er to af dem, der ikke har holdt pauser fra at sælge sex. Laila har solgt sex indendørs i 7 år, mens Signe har solgt i 5 år. Adspurgt om de kunne forestille sig at holde pause, svarer de:

Leila: Næ, det kunne jeg ikke forestille mig. Så skulle det være fordi, jeg blev syg. Fordi det ligger så dybt i mig, at man skal gå på arbejde. [...] og hvis man ikke kan lide sit arbejde, så må man finde et andet. Og nu har jeg fundet et, jeg kan lide.

Signe: Jeg har ikke følt, at jeg har haft behov for en pause. Jeg tager jo selvfølgelig ferie ligesom alle mulige andre, men nej.

Vi ser således, at pauser kan forekomme mere eller mindre planlagt og være af kortere eller længere varighed. Nogle pauser er udtryk for en strategisk overvejelse om, hvorvidt det kan betale sig økonomisk, tidsmæssigt og personligt at sælge sex eller omvendt at holde pause herfra. Pauserne kan også være relateret til forhold, som ligger uden for sexsælgerens kontrol, fx ubehagelige hændelser, sygdom eller forandringer i ens personlige forhold, fx økonomi, job- og/eller parforholdsstatus. Pauserne forekommer ofte, når sexsælgeren beskæftiger sig med andre presserende ting såsom studie, graviditet, familieforhold eller psykiske og/eller fysiske helbredsproblemer. Det er ikke sådan, at pauserne nødvendigvis er et udtryk for sexsælgerens lyst til at stoppe med at sælge sex permanent, idet pauserne for flere sexsælgeres vedkommende er en måde, hvorpå de 'lader op'. I det følgende afsnit ser vi nærmere på, hvad der ligger til grund for et exit fra sexsalg, herunder hvordan flere sexsælgerere har oplevet vejen dertil.

10.2.2 Exit

Det er den generelle erfaring i den eksisterende forskning, at ophør med salg af sex ikke er en lineær proces, men foregår gradvist over længere tid, og ofte genoptager den enkelte salg af sex i flere omgange (Hester & Westermarland, 2004; Mcnaughton & Sanders, 2007; Sanders, 2007; Williamson & Folaron, 2003). Det er sjældent kun enkelte forhold, der påvirker en eventuel exit-proces, og det kan derfor være vanskeligt at identificere en tidsramme for, hvornår man kan tale om et egentligt exit vs. en pause fra salg af sex (Månsson & Hedin, 1999). Den tidligere kortlægning fra 2011 samt evalueringen af Exitprojektet fra 2017 viste i forbindelse hermed, at det blandt personer, som er stoppet med at sælge sex, er forskelligt, hvorvidt de har oplevet exit som en længerevarende proces eller ej (Kofod et al., 2011; Henriksen et al., 2017). At exit både kan være en kort proces og en lang og krævende proces, bekræftes desuden af anden litteratur på området (se fx Døssing et al., 2011; Tveit & Skilbrei, 2008).

For de tidligere seksælgere, som er blevet interviewet til denne undersøgelse, er det ligeledes forskelligt, hvordan de har oplevet at stoppe med at sælge sex. For nogle har det været en krævende proces, mens det for andre mere eller mindre er sket fra den ene dag til den anden. Nogle af dem, som beskriver, at det har været vanskeligt at stoppe, er at finde blandt de yngre interviewpersoner. Eksempelvis beskriver Julie, der solgte sex første gang som 15-årig og de følgende 5 år, at det var svært at stoppe med at sælge sex, fordi muligheden for at tjene penge på kort tid altid lå i kortene. Julie startede med at sælge sex, fordi hun og hendes mor ikke havde råd til at klare hverdagen, og hun fortæller, at det er *"let at komme til at gøre det bare lige én gang til"*, fordi det blev en indgroet løsning på økonomiske problemer:

Det er svært, det er rigtig, rigtig svært at stoppe. Fordi man tænker, "ja, ja, men det er næsten kun et kvarter, og bagefter har jeg så mange penge, og tænk, hvor meget glæde, det kan give.

Et lignende eksempel på, at økonomien gør det svært at stoppe, beskriver Kristina, der både har erfaring med sugardating og med traditionelt sexsalg. Kristina fortæller, at hun har holdt mange pauser, hvor hun har lukket sin sugardatingprofil helt ned blot for at ende med at oprette en ny profil. Kristina har på interviewtidspunktet ikke haft en profil på sugardaters.dk i et års tid, men hun får nogle gange lyst til at lave en profil igen. Hun fortæller:

Jeg kæmper nogle gange med, at jeg godt kunne finde på at lave en profil. Det er det der med, at når man tænker, at man godt kunne bruge nogle penge lige nu, og at det er ret stramt, eller at man mangler en eller anden form for beskæftigelse.

Tilsvarende betragtninger finder vi hos Tea, der fortæller, at hun har været stoppet flere gange, men at *"hun altid finder en vej tilbage"*. Hun har svært ved at forklare det på anden måde, end at det *"bare lokker på en eller anden måde"*. For hende er det ikke kun den økonomiske faktor, men også spændingen i sexsalget, som lokker.

Særligt Kristina og Julie beskriver økonomi som en af de faktorer, der for dem har gjort det svært at stoppe med at sælge sex, hvilket også er en af de faktorer, som beskrives i den eksisterende exit litteratur som en potentiel barriere. Flere af de interviewede fagpersoner påpeger ligeledes, at økonomiske problemstillinger ofte er årsagen til, at seksælgere genoptager deres salg af sex efter et exit. Af den grund er det i de pågældende fagpersoners optik vigtigt at *"hjælpe med at få alt det udenom til at gå op, altså bolig, økonomi, job og så videre"*, hvis seksælgeren skal lykkes med et egentligt exit.

En anden faktor, der kan føre til en genoptagelse af sexsalg, er misbrug og evt. manglende adgang til behandling. Et aktivt misbrug kan således betyde, at et exit kan kræve flere forsøg, ofte fordi en aktivering af misbruget kan betyde, at sexsalget også genoptages. En af de interviewede fagpersoner siger i forbindelse hermed, at den bedste hjælp, man kan give disse personer, vil være en mindre restriktiv tilgang til medicin for den misbrugende del af målgruppen.

Anne er en af dem, hvis salg af sex har været knyttet til hendes brug af stoffer. Anne har på interviewtidspunktet været stoffri i 3,5 år og har været helt ude af sexsalg de seneste 7 år. Anne havde dog svært ved at stoppe helt, og hun fortæller, at hun den dag i dag kan gøre sig tanker om at tage kunder, hvis et økonomisk behov melder sig:

Der er stadig perioder, hvor jeg har stået i så kritiske situationer, at jeg har tænkt, at det er måske fem kunder, og så har du løst den økonomiske krise, at du er ude af alle de her andre problemer.

Tina fortæller derimod, at hun besluttede sig for og lykkedes med at stoppe med at sælge sex, mens hun havde et aktivt misbrug. Tina havde nogle ubehagelige oplevelser med at sælge sex og følte, at hun var nødt til at stoppe. Hun fortæller:

Jeg var fuld i gang på stoffer og tænkte, at hvis jeg var på stoffer og escort samtidig, så ville jeg blive 10 gange mere ødelagt mentalt og fysisk. Så kom jeg ud af escort, men var stadig på stoffer.

Ifølge Tina stoppede hun med at sælge sex fra den ene dag til den anden uden hjælp fra andre. Efter hendes exit skilte hun sig af med sin Facebook og smartphone, så kunder ikke længere kunne kontakte hende. Det er efterfølgende lykkedes Tina også at komme ud af sit misbrug. Camilla oplevede ligeledes, at et misbrug fastholdt hende i sexsalg mod hendes ønske. Camilla oplevede dog ikke, at hun kunne få den nødvendige støtte gennem sin kommune. Hun oplevede konkret, at hun skulle forholde sig til forskellige sagsbehandlere, som sagde forskellige ting til hende, samt at hun blev lovet ting i forhold til sit forsørgelsesgrundlag, som viste sig ikke at holde. Camilla oplevede, at samarbejdet med kommunen afstedkom en masse bekymringer og tanker om at opgive at få den hjælp, hun havde behov for, og beskriver, at "*de her omgange med kommunen*" var det sværeste, hun havde oplevet i sit liv, og at det vanskeliggjorde exit. Camilla fik i stedet hjælp og støtte fra et herberg, hvilket hun vurderer var afgørende for, at hun formåede at komme videre fra sit misbrug og til sidst stoppe med at sælge sex. Interviewene med de tidligere sexsælgere vidner om varierende oplevelser med at få støtte. Nogle oplever, at de har fået god støtte bl.a. via NGO'er eller det sociale system. Vi vender tilbage til dette i forbindelse med kapitlets sidste afsnit. Andre fortæller ligesom Camilla, at de har oplevet hjælpen fra det offentlige sociale system som utilstrækkeligt til en grad, hvor det næsten er blevet en barriere for exit. Det kan handle om, at man ikke har fået den rette hjælp, når man havde behov for det, at forskellige systemer ikke snakker sammen, eller at det er meget tidskrævende og svært for den enkelte at finde rundt i systemet. Mette fortæller eksempelvis, at det var svært at få støtte, som var tilpasset hendes individuelle behov, som både inkluderede psykiske problemstillinger, hjemløshed og dårlig økonomi. Herudover oplevede hun manglende koordinering på tværs af instanser, og hun oplevede eksempelvis at blive tilbudt terapi på et tidspunkt, hvor hun ikke havde nogen bolig, hvilket hun ellers oplevede som første prioritet, da hun ikke havde overskud til at tage imod terapi i en situation, hvor hun var hjemløs. Vi ser med andre ord eksempler på strukturelle faktorer, som kan virke som barrierer for exit, ligesom det beskrives i den eksisterende forskning.

Et eksempel på en strukturel barriere nævnes af en fagperson, der bl.a. arbejder med seksælgere på gaden, og som påpeger, at det for seksælgere med et svært heroinmisbrug er vanskeligt at indgå i den eksisterende heroinbehandling. Fagpersonen udtaler:

Heroinbehandling ændrede jo gaden, men vi kan se, at kvaliteten af heroinbehandlingen er faldet de seneste år. Vi kan se, at nogle af dem, som ikke solgte sex længere og fik heroinbehandling, falder ud af behandlingen og begynder at sælge sex igen, fordi den er for restriktiv. Vi ser også, at nogle er indskrevet i behandling, men at de falder for 3-dages-fristen og derved mister tre udleveringer, og så er du udskrevet. Det kan være svært for nogle kvinder at hente medicin hver dag, og så risikerer de, at de ryger ud og skal starte forfra, og når man gør det – starter op igen – så starter man væsentligt længere nede i dosis, og så skal du lave penge til at købe det resterende stof – så du kommer op på den rette dosis – og så ender man med at sælge sex igen.

Ifølge den pågældende fagperson betyder selve tilrettelæggelsen af heroinbehandlingen, at nogle bliver ved med at sælge sex mod deres vilje, fordi de har et vedblivende misbrug til trods for heroinbehandlingen. Det får den pågældende fagperson til at efterspørge større fleksibilitet i heroinbehandlingen, da det potentielt vil betyde, at det økonomiske behov for at sælge sex forsvinder, da de stofbrugende seksælgere ganske enkelt ikke længere har et forbrug at finansiere.

Mens nogle har haft flere forsøg på exit, er andre stoppet med at sælge sex, fordi lysten til at sælge sex ikke længere var der. Susanne og Jens fortæller begge om at stoppe med at sælge sex, fordi de ikke længere følte, at det gav dem noget. Begge oplever, at det var uproblematisk for dem at stoppe med at sælge sex. Susanne fortæller om årsagen til hendes ophør:

Jeg tror måske, at jeg havde fået stillet min nysgerrighed, og syntes ikke helt, at det var så sjovt længere, og så begyndte jeg at fornemme, at det kun var pengene, der var det interessante ved det, og det var jo ikke derfor, at jeg startede i det. Det [pengene] var jo rart, men det var ikke afgørende. Og jeg havde det sådan fra starten af, at når jeg ikke længere syntes, at det var sjovt, så skulle jeg ikke mere, fordi jeg ligesom var nødt til at passe på mig selv.

Susanne fortæller også, at hun, inden hun stoppede, gjorde sig overvejelser om, hvorvidt hun ville kunne mærke det rent økonomisk. Hun kom dog frem til, at ”hun kunne overleve før, så det kunne hun også nu”. Susanne kunne godt forestille sig at begynde at sælge sex igen, men det skulle kun være, fordi hun fik lysten til det igen. Jens fortæller også om at være kørt træt i at sælge sex og om at opleve det som uproblematisk at stoppe:

Det var ikke noget problem at lægge på hylden. Det var helt naturligt, at jeg bare slettede min annonce eller gjorde den inaktiv. Jeg tror bare ikke, jeg gad mere. Det var for ustabil, man vidste ikke, hvornår folk ville skrive.

Ifølge Jens spillede det også ind på hans salg af sex, at han havde taget kokain i en periode. Da han stoppede med kokain, påvirkede det en masse andre aspekter af hans liv, hvilket bevirkede, at han stoppede med at lave kriminalitet og sælge sex.

Kristina (sugardater), som hverken har et misbrug eller længere sælger seksuelle ydelser, har omvendt oplevet at blive imødekommet og støttet af systemet i kraft af et forløb hos en social

organisation, som hjalp hende til et exit. Efter at hun er stoppet, har hun opdaget, at sugardatingen har haft konsekvenser for hende, og at det vil komme til at tage noget tid, før hun kommer ovenpå igen. Hun oplever, at tiden efter ophøret er fyldt med svære følelser og efterrefleksion:

Kristina (sugardater): Noget tid efter at man er stoppet, så går det lige pludselig op for en – lige pludselig begynder man ... Altså alle de der følelser kommer til en, og man stopper ligesom med at fortrænge det.

Selvom Kristina oplever, at det har haft konsekvenser for hende at sælge seksuelle ydelser, og til trods for at hun har en kæreste, der har sagt til hende, at han vil blive ked af det, hvis hun genoptager sugardatingen, er hun alligevel fristet af at starte igen. Hun fortæller, at hun fristes af at få bekræftelsen derfra, særligt i de perioder, hvor hun føler sig trist og modløs. Kristinas historie er bl.a. en fortælling om de vedblivende udfordringer, der kan være på den anden side af et exit.

Blandt de interviewede fagpersoner, som har erfaringer med at tilrettelægge støttetilbud til sexsælgere med ønsker om exit, fremhæves helhedsorienterede indsats som nøglen til et succesfuldt forløb. Flere af dem pointerer på linje med flere af de tidligere sexsælgere, at exit i nogle tilfælde kan være en langstrakt proces, hvor sexsalget for nogles vedkommende genoptages ad flere omgange. Flere fagpersoner fortæller i forbindelse hermed, at det er centralt, at støtten er skræddersyet den enkeltes behov, og at det er en koordineret indsats, så man ikke føler, at systemet modarbejder sig selv, sådan som det var tilfældet for Camilla. Flere af de interviewede fagpersoner fortæller, at det er væsentligt at tage bestik af, hvor mange udfordringer og komplekse problemstillinger, den enkelte sexsælger kæmper med, når der tilrettelægges støtte for på den vis at kunne justere støttebehovet løbende. En anden væsentlig pointe i forbindelse hermed er, at flere fagpersoner pointerer, at tidligere sexsælgere oplever at være uden beskæftigelse i lang tid efter deres exit, hvilket kan være en faktor, som kan gøre det vanskeligt at forblive ude af sexsalg, hvis det er det, man ønsker. Flere af de tidligere sexsælgere har erfaring med deltagelse i det exit-projekt, som kørte som et satspuljeprojekt i fire kommuner i perioden fra 2013-2017. I det sidste afsnit kommer vi kort ind på disse erfaringer.

10.2.3 Det svære exit – erfaringer fra deltagelse i projektet Exit prostitution

Blandt de interviewede er der nogen, der har været med i projektet Exit prostitution (Henriksen et al., 2017). De, der deltog i dette projekt, var kendetegnet ved, at de ikke oplevede at kunne stoppe med at sælge sex fra den ene dag til den anden, men havde behov for hjælp og støtte til dette. De interviewpersoner, der har deltaget i projektet, fortæller, at det bl.a. har været afgørende for dem, at de via projektet fik styr på deres økonomi, bl.a. ved at få søgt om en given ydelse, at modtage psykologhjælp samt hjælp til at få struktur på deres liv. Flere fortæller, at de havde behov for hjælp og støtte undervejs i deres exit-proces for ikke at falde tilbage til at sælge sex.

Anne og Mie har begge været en del af exit-projektet. Anne fortæller, at en medarbejder fra projektet henvendte sig til hende på den klinik, Anne arbejdede på, for at informere om projektet, men at Anne på det pågældende tidspunkt hverken ønskede at stoppe med at sælge sex eller at modtage hjælp i den forbindelse. Først senere oplevede Anne at have behov for hjælp hertil, hvorfor hun tog kontakt til den pågældende medarbejder. Anne siger:

Mange gange havde jeg sagt "ej, jeg skal overhovedet ikke have hjælp." Men det ender med, at jeg henvender mig til [kvindenavn], som var med i det her exit-program.

Mie kom derimod i kontakt med exit-projektet, fordi hun fortalte sin mentor i jobcenteret, at hun tjente penge ved at sælge sex. Mentoren henviste Mie til exit-projektet. Ifølge Mie var hun dog slet ikke klar til at indgå i forløbet, da hun kun tænkte på penge og stadig var i et forhold til en mand, der også var involveret i hendes salg af sex. Mie siger om sin deltagelse i exit-projektet: *"Jeg hørte overhovedet ikke efter"*.

Anne og Mies historier viser, at timing kan være afgørende for et exit, da den pågældende skal være motiveret for og klar til et exit, for at det kan lykkes. Opsøgende arbejde/oplysning var i Annes tilfælde vigtigt, fordi det betød, at hun vidste, hvor hun skulle henvende sig, da hun var klar til at lave et exit. Mie var derimod ikke klar til at indgå i exit-projektet, da hun kom i kontakt med projektet, og Mie er fortsat ikke ude af sexsalg på interviewtidspunktet.

Anne fortæller, at det var hårdt for hende at erkende, at der var en masse ting, hun skulle arbejde med, herunder hendes misbrug og forholdet til hendes datter, og at derfor også var en lang og svær proces, hun gik ind i. Anne oplevede dog, at det var afgørende for hende, at der var en medarbejder til at støtte hende hele vejen, herunder at hun altid kunne ringe til sin kontaktperson, at hun fik hjælp til at få struktur samt hjælp til at søge om kontanthjælp. Anne oplevede, at der var en anden fleksibilitet i projektet bl.a. mindre rigide åbningstider, end hvad hun var vant til fra det offentlige system.

Ifølge Anne var det også vigtigt for hendes vej ud af sexsalg, at hun fik lov til at tage tingene i sit eget tempo, herunder at hun ikke behøvede arbejde med alt på én gang, og at der ikke var nogen forventning om, at hun kunne komme helt ud af sexsalg fra den ene dag til den anden. Anne siger:

Jeg tillod mig selv ligesom at tage et skridt af gangen, og det var okay, at jeg ikke kunne lykkes med det hele på en dag ... Og det er det bedste, jeg nogensinde har gjort [bliver rørt]. Jeg kan godt mærke, at jeg bliver sådan lidt. Det er det bedste, jeg nogensinde har gjort. Jeg mødte så mange gode mennesker på min vej, og jeg har lært så ufatteligt meget om mig selv, og jeg er blevet utrolig følsom, men samtidig blevet rigtig stærk ... Den dag i dag, der skal der meget til, før at jeg giver op. Altså en hård nyser, ikke.

Mette og Nanna har også deltaget i exit-projektet. For dem var det primært af økonomiske årsager, at de solgte sex, og det var derfor også her, der skulle gøres noget for, at de kunne stoppe med at sælge sex. Mette vurderer dog, at det primært var hendes evne til at komme af med sin gæld, der gjorde, at hun kunne stoppe med at sælge sex. Da Mette ikke længere havde gæld, havde hun ikke behov for at sælge sex og siger, at det var hendes *"økonomiske ansvarlighed"*, der i sidste ende gjorde det muligt at stoppe. Nanna fortæller, at hun i exit-projektet fik hjælp til at søge kontanthjælp, hvorfor hun ikke længere behøvede at tjene penge på sexsalg. Adspurg om hun tror, at hun ville være stoppet med at sælge sex, hvis ikke det var for exit-projektet, svarer Nanna:

Jeg var nok kommet ud af det alligevel, for jeg var ved at køre træet i det. [...] Jeg tror, at jeg var kommet ud af det på et eller andet tidspunkt, men nok ikke så hurtigt.

Generelt vidner sexsælgernes erfaringer med og overvejelser om exit om, at det for mange er en længerevarende proces. Vi ser både eksempler på sexsælgere, som navigerer ind og ud af sexsalg ud fra egne præferencer og i henhold til andre forhold i deres liv. I forlængelse heraf ser vi eksempler på sexsælgere, som forventer, at de ikke behøver støtte i forbindelse med et eventuelt exit. Der er dog også eksempler på svære exit-processer, hvilket bl.a. skyldes, at der

kan være forskellige barrierer på linje med dem, som beskrives i den eksisterende forskning, og som bl.a. er relateret til strukturelle faktorer såsom misbrugsbehandling og seksælgerens sociale position. Vi så i kapitel 6, at der er en relativ stor andel af seksælgere, som oplever at være stærkt socialt udsatte og oplever tilstødende sociale problemer, og for hvem der potentielt vil være en del både sociale, strukturelle, relationelle og psykologiske barrierer. Denne gruppe må forventes at have brug for omfattende social støtte, som går på tværs af forskellige aktører, hvilket stiller store krav til tilrettelæggelsen og koordineringen af støtten. Støtten skal således både tilpasses den enkeltes (i nogle tilfælde skiftende) behov og koordineres på tværs af instanser.

11 Kontakt til offentlige myndigheder og sociale organisationer samt lovgivning

I dette kapitel undersøger vi sexsælgerne erfaringer vedrørende kontakten til offentlige myndigheder og sociale organisationer samt deres erfaringer med og forståelse af de lovgivningsmæssige rammer for sexsalg.

Kapitlet indledes med et afsnit om sexsælgerne kontakt med offentlige myndigheder og sociale organisationer. Kapitlet er baseret på viden fra de kvalitative interviews med sexsælgere og suppleres med viden fra interviews med relevante fagpersoner. Det er dog meget forskelligt, hvilke instanser, som sexsælgerne har været i kontakt med, og det er således langt fra alle, som har været i kontakt med eksempelvis politiet eller kommunale tilbud. Herefter følger et afsnit om sexsælgerne erfaringer med eksisterende vilkår for sexsalg og deres holdninger til lovgivningen på området.

11.1 Erfaringer med offentlige myndigheder og sociale organisationer

Mens nogle af sexsælgerne har stor erfaring med at være i kontakt med offentlige myndigheder eller sociale organisationer, fortæller andre, at de ingen erfaring har med dette. Enkelte fortæller, at den kontakt, de har med offentlige myndigheder eller organisationer, består i, at der engang imellem kommer nogen forbi den klinik, hvor de arbejder, med en pose kondomer og en pjece om sikker sex og/eller oplysninger om et sted, hvor man kan få hjælp, eller at politi og SKAT har været forbi på kontrolbesøg. Blandt de sexsælgere, som har stor erfaring med at være i kontakt med offentlige myndigheder og sociale organisationer, består kontakten i særlig grad af social støtte i form af eksempelvis kontakt med kommunale sagsbehandlere eller kontakt med NGO'er, som yder social støtte til sexsælgere.

11.1.1 Erfaringer med kontakt til politi

I forbindelse med kortlægningen fra 2011 var kendskabet til offentlige myndigheder særligt højt blandt de, som solgte sex på klinikker, hvor flere havde erfaringer med at være i kontakt med politi, SKAT og sociale tilbud. I forhold til de to førstnævnte instanser var den overvejende grund hertil, at politiet i perioden 2007-2010 besøgte samtlige for dem kendte klinikker i løbet af et år. Derudover var det almindeligt, at SKAT nogle gange var med på kontrolbesøg. En stor del af de interviewede sexsælgere i denne kortlægning fortæller i modsætning til dengang, at de aldrig har været i kontakt med politiet. Sexsælgere, der har arbejdet på klinikker over mange år, fortæller desuden, at de oplever, at kontrolbesøg fra politiet er stilnet af over de seneste år, og at det er længe siden, at de er blevet opsøgt af politiet. Ellen, der har solgt sex i mere end 20 år, fortæller eksempelvis, at hun i starten oplevede, at politiet kom på besøg på klinikkerne med henblik på at undersøge, hvorvidt der var sexsælgere, som var ofre for trafficking. Hun fortæller dog, at hun ikke har oplevet kontrolbesøg, der hvor hun har arbejdet de seneste 10 år, dog med undtagelse af, hvis politiet har været rundt sammen med medarbejdere fra SKAT. Ellen ved ikke, hvad ændringen skyldes, men siger, at det måske er, fordi politiet har set, at der ikke er noget at komme efter på den klinik, hvor hun er.

Andre sexsælgere fortæller dog, at politiet fortsat kommer på rutinebesøg. Deres oplevelse er, at politiets besøg primært handler om at finde udenlandske sexsælgere uden opholdstilladelse. Pernille er en af dem, der arbejder på en klinik, hvor politiet kommer på rutinebesøg, og hvor

SKAT også har været på besøg. Pernille oplever, at kontakten med politiet og SKAT har været god, og hun har også selv kontaktet politiet, da hun på et tidspunkt var på en klinik, hvor rockere forlangte beskyttelsespenge. Andre seks sælgere fortæller i forlængelse heraf, at politiet fx har været forbi på klinikken, hvor de arbejder, for at fortælle dem, at de kan kontakte politiet, hvis de er utrygge, eller hvis nogen forsøger at afpresse dem. Det er primært danske seks sælgere, der fortæller om sådanne oplevelser. Tea og Birgitte fortæller følgende om deres oplevelse af den kontakt, de har haft med politiet:

Tea: De ville egentlig bare lige høre, om jeg var okay, og om alt var godt, og at jeg bare kunne ringe, hvis der var noget. Det var en positiv kontakt. Man hører jo ofte, at det ikke kan være så godt. Men jeg synes ikke, at jeg blev sat i bås. Jeg blev set som det menneske, jeg er. Jeg ved ikke, hvad formålet var. Jeg fiskede lidt efter det. Jeg tror, det handlede om udenlandsk arbejdskraft, og om nogen gjorde noget, de ikke skulle. Men de var søde over for os og ikke ude efter noget der.

Birgitte: [De kom forbi] både for at undersøge, at der ikke sidder handlede piger, men også for at gøre opmærksom på, at vi ikke skal være bange for at kontakte dem, hvis der er – hvis der dukker bander op, der vil afpresse os.

Maria, der kommer fra Mellemerika, men har et europæisk pas, fortæller, at politiet nogle gange kommer ud på klinikkerne for at se, om dem, der arbejder der, har orden i deres papirer. Politiet har i den forbindelse fortalt Maria, at hun skal betale SKAT i Danmark. Maria fortæller, at hun ønsker at betale skat af det, hun tjener, og at hun i øvrigt ikke ønsker problemer med myndigheder, hvorfor hun har taget kontakt til SKAT. Hun fortæller:

Sometimes the police arrives at the places and inspect our papers and they tell me that I need to pay taxes in Denmark or there will be a problem next time. [...] I am in contact with the persons to declare my salary. I am waiting for a reference number because I want to stay in Denmark. I have a European passport but I need to pay skat in the state of Denmark. I am waiting for the papers to see if everything is okay. I want to pay skat. I want to pay taxes because of the police.

Nogle interviewpersoner fortæller, at klinikkerne, de arbejder på, har haft besøg af politiet under coronanedlukningen i foråret 2020, fordi politiet ville sikre, at de holdt lukket. Susanne fortæller eksempelvis, at politiet kom forbi klinikken nogle dage under nedlukningen, hvor Susanne var der. Susanne valgte ikke at åbne døren, men oplevede alligevel, at det var så "angstprovokerende", at politiet kom forbi, at hun valgte at stoppe med at arbejde under nedlukningen.

Nogle af de udenlandske seks sælgere udtrykker bekymring for, at politiet skal komme forbi den klinik, hvorfra de sælger sex, da de frygter, at politiet så vil opdage, at de ikke har deres papirer i orden, og derfor vil sende dem ud af landet. Alisia, der kommer fra Sydamerika, fortæller, at mange udenlandske kvinder af samme grund er bange for at kontakte politiet, hvis de oplever noget ubehageligt. Hun fortæller

De er bange for, at politiet vil sende dem hjem med det samme [...]. Nogle bliver voldtaget, nogle bliver røvet, og der er ikke nogen, der siger noget, fordi de er bange for at blive sendt ud og ikke bliver beskyttet af politiet.

Sami, der kommer fra Asien, fortæller, at hun venter på sit visum. Fordi hun ikke har et visum, tror hun ikke, at hun ville kontakte politiet, hvis der skete noget med hende. Hun er bange for, at politiet primært ville fokusere på hendes manglende visum. Lignende betragtninger finder vi

i flere af interviewene med fagpersoner, der har kontakt til udenlandske seksælgere. En fagperson siger, at de kvinder, som sælger sex ulovligt i Danmark, er i en meget usikker situation. Det skyldes dels, at mange af dem kæmper med store traumer, dels at de er under et stort pres for at skaffe penge til familie og evt. også til bagmænd. Kvinderne står derfor i en "desperat situation" ifølge den pågældende fagperson. Fagpersonen fortæller:

Even if they are offered shelter they will go back to the street and still make their money. [...] Denmark is doing nothing for them. [...] The more desperate they get the less they see the warning signs. [...] As they are undocumented migrant and highly vulnerable the clients that are picking them up has an enormous amount of power. He can have sex with them and not pay them. He can pay them with Mickey Mouse money. He can force them to do whatever he wants. He knows that she is very unlikely to run to the police.

Flere fagpersoner fra andre organisationer fortæller ligeledes, at de udenlandske seksælgere, som de har kontakt til er bange for at gå til politiet, fordi mange kun har en opholdstilladelse og derfor ikke sælger sex på lovlig vis. Det betyder konkret, at mange udenlandske seksælgere ikke har lyst til at anmelde det, hvis de eksempelvis har været udsat for en voldtægt. Flere fagpersoner anerkender, at kvindernes ulovlige sexsalg udgør et dilemma for politiet, som kan være nødt til at handle på det, hvis de finder ud af, at den pågældende kvinde opholder sig ulovligt i landet. Flere fagpersoner fortæller dog, at de har mulighed for at agere bisidder og gå med til politiet ved anmeldelser og lignende, hvis en seksælger ønsker det.

I de kvalitative interviews med danske seksælgere er der ligeledes tilkendegivelser af, at de ikke nødvendigvis anmelder det, hvis de er udsat for en ubehagelig episode i forbindelse med salg af sex. Enkelte af de danske seksælgere, som sælger sex på gaden, fortæller, at de tidligere har haft erfaring med at anmelde fx overfald eller voldtægter, men at de har følt, at politiet har betvivlet deres anmeldelse, fordi de er seksælgere, eller fordi de misbrugere. Anne, der både har solgt sex på gaden og på klinik, fortæller om en episode, hvor hun blev voldtaget og forsøgte at anmelde det til politiet. Anne siger om oplevelsen:

Det er den klassiske situation med at prøve at anmelde det til politiet, og de siger, at jeg også selv har opsøgt det, og det kan de ikke gøre noget ved.

Efterfølgende har Anne ikke anmeldt noget til politiet. Lizette, der har solgt sex på gaden, fortæller, at hun to gange har anmeldt en voldtægt til politiet, men at hun ikke har oplevet, at der kom noget ud af det.

En anden fagperson, som primært har kontakt til danske kvinder involveret i indendørs sexsalg, fortæller, at der også inden for denne gruppe kan være seksælgere, som vælger ikke at anmelde ubehagelige oplevelser. Dette er dog ifølge den pågældende fagperson ikke nødvendigvis baseret på tidligere dårlige erfaringer med en anmeldelse, men kan derimod skyldes, at "nogle giver sig selv skylden for det, fordi de selv har lukket personen ind og sagt ja til noget – men du har jo ikke sagt ja til overgreb". Den manglende lyst til at anmelde episoder finder vi ligeledes i enkelte interviews med danske indendørs seksælgere. Eksempelvis fortæller Mia (sugardater), at hun oplevede, at hun skulle sende nøgenbilleder til en person mod betaling, men at hun aldrig fik pengene. Adspurgt om, hvorfor hun ikke anmeldte det, siger hun følgende:

Mia: Der blev jeg sgu lidt sur, gjorde jeg. Det vil jeg gerne indrømme. Men hvad skal man gøre, ikke? Det er jo ikke lige sådan en sag, at man tager til politiet og siger:

"Ved du hvad, jeg har sendt en masse nøgenbilleder, og han har fandeme ikke betalt mig." Det kan man jo ikke, såå [griner].

Interviewer: Hvorfor kan man ikke det?

Mia: Fordi at det, der er ... Det er jo ikke en decideret – der er jo ikke en kontrakt på det. I bund og grund ville jeg jo bare have kunnet sende de her billeder for sjov og så have opkrævet pengene. Når der ikke er dokumentation på noget som helst, så kan man jo ikke gå til politiet med det.

Vi ser således flere tilkendegivelser af, at primært udenlandske seksælgere forsøger at undgå kontakt med politiet. Herudover er der flere eksempler fra såvel danske som udenlandske seksælgere, at de ikke vil anmelde eventuelle ubehagelige episoder til politiet. Særligt de danske indendørs seksælgere beskriver dog, at de generelt oplever kontakten med politiet som positiv, og at politiet bl.a. har opfordret dem til at anmelde det, hvis de oplever problemer, eksempelvis med afpresning.

11.1.2 Erfaring med kontakt til sociale myndigheder

Erfaringer med kontakt til sociale myndigheder varierer fra slet ingen kontakt til intensiv kontakt til flere forskellige dele af det offentlige sociale system. Nogle seksælgere har således erfaringer med at have kontakt til flere forskellige sociale myndigheder, fx kommunale sagsbehandlere, krisecentre, misbrugsbehandling og exit-programmer. Enkelte har haft kontakt til sociale myndigheder i størstedelen af deres liv, da de eksempelvis har været anbragt som børn eller unge eller har været i kontakt med det sociale system, fordi de har lavet kriminalitet eller haft psykiske udfordringer. Ligesom mængden af erfaringer varierer, så er det også varierende, hvordan kontakten er blevet oplevet af den enkelte. Nogle fortæller således om positive erfaringer med at modtage social støtte fra det offentlige system, fx i form af en mentor eller bostøtte, mens andre har en oplevelse af, at støtten er ukoordineret og utilstrækkelig, samt at systemet er svært for dem at navigere i.

Sidstnævnte negative oplevelse med sociale myndigheder kommer fra Anne, der ikke længere er aktiv i sexsalg. Anne fortæller eksempelvis om, at hun oplever kommunen som et tungt system, hvor hun ikke kan få den hjælp og de ydelser, som hun har behov for, og at hun derfor har været tæt på at opgive at få hjælp. Anne siger:

Kommunen har på ingen måde været til hjælp. Altså når man står udefra, så tænker man: Der er alle muligheder, men det er der ikke, fordi det er et meget låst system. Du skifter sagsbehandlere konstant, og de tolker lovgivningen hver især og sidder med en forskellig hat på hver især, så det er ekstremt stressende. Jeg kan kun sige, at det er faktisk – hvis man er i stoffer og er på vej ud af det, så er kommunen ikke en hjælp til, at man kommer ud af det. De er faktisk tværtimod et godt skub til, at man simpelthen giver op. Havde jeg ikke haft [navn på herberg], så tror jeg faktisk, at jeg havde haft svært ved at komme videre.

Lizette fortæller ligeledes, at hun føler, at hun bliver straffet af kommunen, fordi hun gerne ville arbejde. Lizette er førtidspensionist, og hun tror, at kommunen ved, at hun i perioder sælger sex. Lizette har arbejdet frivilligt på en café for udsatte og henvender sig til sin kommune for at spørge, om hun kan komme i arbejdsprøvning på caféen. Herefter kontakter kommunen Lizette

og beder om at se hendes kontoudtog, fordi hun som førtidspensionist er erklæret uarbejdsdygtig. Oplevelsen fik Lizette til at føle, at hendes eget initiativ i forhold til at begynde at arbejde blev vendt imod hende på en ubehagelig måde. Lizette siger:

Så jeg stoler ikke på min kommune, overhovedet. Jeg blev virkelig så chokeret over det der. Det er jo ikke det, man er forberedt på, når man ringer og laver en forespørgsel.

Katja, der ikke har anden indkomst end fra salg af sex, har været i kontakt med kommunen i forbindelse med coronanedlukningen, fordi hun havde behov for penge til at forsørge sig selv og sin søn. Men hun oplevede ikke at få den hjælp, hun havde behov for, og var derfor nødt til at finde økonomisk hjælp andre steder. Katja siger:

Der syntes jeg godt nok ikke, at de var gode. De ved, at jeg har en søn, og at jeg har en husleje, der lå sådan og sådan, og så giver de mig 5.000 kroner. Til en måned. Jeg kunne slet ikke ... Det fungerede slet ikke, så jeg var nødt til at låne andre steder.

Andre interviewpersoner fortæller om positive oplevelser med det offentlige system. Mie fortæller eksempelvis, at hun fortalte sin mentor i jobcenteret, at hun solgte sex, og at hun havde det svært. Mentoren henviste Mie til et kommunalt exit-projekt. Det lykkedes dog ikke Mie stoppe med sexsalg i exit-projektet, da hun ifølge hende selv ikke var klar til et exit på daværende tidspunkt, men hun oplevede kontakten med de kommunale medarbejdere i programmet som meget positiv. Der er andre seksælgere, der ligesom Mie har erfaringer fra at deltage i exit-programmer i kommunalt regi, som ligeledes udtrykker stor taknemmelighed over for medarbejderne og den støtte, de fik herigennem. Erfaringerne fra exit-programmer er beskrevet nærmere i kapitel 10. Mie har p.t. flere kommunale støttepersoner, der kommer i hendes hjem, og som hjælper hende med at skabe struktur i hendes hverdag og have overblik over økonomien. Derudover er Mie i kontakt med sundhedsvæsenet og går til psykolog. Mie er meget glad for al den hjælp, som hun modtager:

Jeg kan ikke undvære nogen af dem. Jeg har brug for det hele. Det er sådan en tryghed. Hvis tingene fucker op, så ved jeg, hvem jeg har.

Mie fortæller, at hendes økonomi fylder meget for hende, fordi hun har en stor gæld. Hun er bange for at blive anmeldt for socialt bedrageri, fordi hun ikke har betalt skat af sit sexsalg, og herved få yderligere gæld. Ifølge Mie er dog i kontakt med flere medarbejdere på kommunen, der ved, at hun sælger sex, og det, at der endnu ikke er sket noget, gør, at Mie håber på, at der er nogen på kommunen, der har valgt at se gennem fingre med det, så hun ikke skal blive yderligere presset økonomisk.

Nogle seksælgere fortæller, at de har oplevet stigmatisering i mødet med kommunale forvaltninger, lægehuse, banker og forsikringsselskaber. Seksælgere oplever, at deres sexsalg betyder, at de fx bliver set på som værende dårlige forældre. Sidsel fortæller om en episode, hvor hun så sig nødsaget til at lave en underretning til kommunen om sine børns far. Sidsel oplevede dog, at så snart at børnenes far pointerede, at Sidsel solgte sex, blev al fokus flyttet over på Sidsel og hendes forældreevner. *"Lige så snart at der blev råbt luder, så var hele søgelyset bare på mig"*, fortæller hun. Sidsel oplevede, at det tog utroligt lang tid at overbevise de relevante fagpersoner om, at hendes børn havde en rolig og stabil hverdag, der på ingen måde var påvirket negativt af Sidsels sexsalg. Sidsel fortæller, at det var virkelig hårdt for hende at opleve, at hendes forældreevne blev betvivlet, alene af den grund, at hun sælger sex.

11.1.3 Erfaringer med kontakt til sociale organisationer

Både blandt danske og udenlandske seksælgere er der kvinder, der fortæller, at de har fået hjælp og støtte fra sociale organisationer, som arbejder målrettet med seksælgere. Der er ingen af de interviewede mandlige seksælgere, som har kontakt til de sociale organisationer på feltet, ligesom der er flere af de kvindelige idendørs seksælgere, som heller har ikke kontakt til eller modtager sociale støtte fra disse organisationer. Dem, der har fået hjælp fra disse organisationer, er kendetegnet ved udsathed i et eller andet omfang. Hjælpen fra organisationerne har bl.a. bestået af juridisk rådgivning, sundhedstilbud og basale ting som mad, overnatnings-tilbud og socialt samvær. Flere seksælgere fremhæver, at organisationerne giver dem hjælp og støtte i det omfang, de kan, samt at de på grund af kontakten med organisationerne føler, at de ikke er alene med deres problemer, men har nogen at støtte sig op ad. Derudover er der enkelte, der fortæller, at de har været i kontakt med sociale organisationer på feltet, fordi de har indgået i dialog med dem i forhold til at sikre rettigheder for seksælgere i Danmark. Helt centralt for mange seksælgere er, at de i kontakten med de sociale organisationer oplever at blive mødt uden fordomme.

I interviewmaterialet er der flere kvinder med udenlandsk baggrund, der fortæller, at de bruger sociale organisationer i forhold til at få juridisk rådgivning om eksempelvis arbejds- og opholdstilladelse i Danmark samt til at ansøge om de relevante tilladelser og ydelser. Flere fortæller om en uvished og utryghed i henhold til ikke at kende reglerne på området i Danmark. Nogen har været i relationer med en partner eller andre med lovligt ophold i Danmark, som har fortalt dem, at reglerne var på en given måde, som kvinderne senere har opdaget ikke passede. Dette har skabt stor usikkerhed hos kvinderne.

Alisia, der kommer fra Sydamerika, fortæller, at hun kom i kontakt med en social organisation via en anden seksælger. Alisia fortæller, at hun havde svært ved at have tillid til organisationen. *"Det er svært, fordi man tror ikke på, at der er nogen, der vil hjælpe én."* Hun oplevede dog, at organisationen gerne ville hjælpe hende. Alisia har været særligt glad for sundhedstilbuddet, og hun går som følge heraf meget op i sin sundhed, særligt med øje for hendes arbejde med at sælge seksuelle ydelser. Derudover har hun fået hjælp i forhold til at forstå og navigere i den danske lovgivning. Alisia oplever, at medarbejderne i organisationen taler til hende i et anerkendende sprog, som hun kan forstå, og hun oplever at have fået en tillidsfuld relation til medarbejderne.

Mary, som også kommer fra Sydamerika, fortæller på samme vis om at være i et land, hvor hun ikke kender reglerne og ikke ved, hvor hun kan få hjælp. *"Jeg var i et land, hvor jeg ikke kendte lovene, så hvad gør jeg?"* Mary fik infobesked fra en social organisation, men hendes mand, der tvang Mary til sexsalg, slettede beskederne. Mary fik dog kontakt til organisationen via en anden kvinde. Mary siger:

Jeg var fuldstændig bange og vidste ikke, hvor jeg skulle gå hen og få hjælp. [...]. Første gang kom jeg for at tale med en jurist. Jeg vidste ikke, hvad jeg kunne få hjælp til.

Annie har dansk baggrund, er i 40'erne, har været hjemløs og solgt sex på gaden, siden hun var 14 år. Annie har i løbet af sine år på gaden været i kontakt med forskellige tilbud – primært tilbud, der har hjulpet hende i forhold til hendes hjemløshed ved at give hende mad og et sted at sove. Særligt én social organisation, hvor Annie er kommet, siden hun som 18-årig var gammel nok til at komme der, har været en stor del af Annies liv. Annie fortæller, at organisationen, foruden at hjælpe hende med at få et sted at sove, har hjulpet hende *"til at få hjælp og støtte i*

det hele taget. De har været noget af mit største netværk – og er det stadigvæk – fordi jeg ikke rigtig har noget tilbage overhovedet". Derudover har organisationen også hjulpet Annie med at have bisiddere med til møder, som hun har haft med kommunen eller lignende. Annie har derudover fået hjælp af en rettighedsorganisation, og hun forventer at bruge rettighedsorganisationen i forhold til at få samvær med hendes børn, som hun ikke har set i flere år.

Gitte kom også i kontakt med en social organisation på feltet, da hun blev hjemløs. Gitte har i snart 10 år hverken haft en officiel adresse, en bankkonto eller en mobiltelefon, da hun ikke ønsker, at kommunen skal vide, hvor hun er henne. Gitte har derfor i perioder boet på en social organisation. Herudover får hun også følgeskab af en medarbejder, når hun fx skal tjekkes for kønssygdomme på sygehuset, hvilket hun oplever gør hende mere tryk. Gitte fortæller:

Så har jeg bare en ro. En, der kan snakke for mig, hvis jeg ikke føler behov for at sige noget. Så jeg ikke skal forklare mig selv.

Gitte har boet forskellige steder i Danmark og har derfor været i kontakt med forskellige sociale organisationer. Gitte oplever, at det ikke er alle organisationer, der er lige gode til at hjælpe borgere med meget komplekse problemer som dem, hun har. Hun oplever, at alle organisationer er søde og hjælpsomme, men at de fleste ikke er gearede til de problemer, hun har. Hun har sommetider haft en oplevelse af, at medarbejdere så helt forfærdede ud, når hun har fortalt dem om sit liv.

Nogle seksuælgere fortæller, at de har brugt de sociale organisationer til at få støttende samtaler, psykologtilbud eller gruppeterapi. Flere fortæller, at der i grupperne er bedre mulighed for at dele ting, end de har oplevet andre steder, fordi alle deltagere har lignende erfaringer, som de kan spejle sig i. Julie og Mette fortæller om deres erfaringer med et gruppetilbud, som de har deltaget i sammen med andre, der har erfaringer med sexsalg:

Julie: Det faktum, at jeg sad der sammen med en masse andre unge kvinder, der var samme sted som mig ... Det var først der, det gik op for mig, hvor forkert det hele havde været, og hvor dårlige mine sociale evner var. Så jeg var nødt til at gå tidligt, og da jeg kom hjem, faldt jeg bare sammen og havde rigtig svært ved at komme igen. Men jeg gjorde det, fordi jeg fandt ud af, at det var rigtig godt.

Mette: Man kigger på andre og tænker, "Det der skal du da ikke byde dig selv!", og så får man pludselig et spejl, der siger "Jamen, det har du da selv budt dig".

Kristina (sugardater) fortæller også om at deltage i gruppesamtaler, og om hvordan det både kan være godt og hårdt på én gang at skulle forholde sig til andre, som også har erfaringer med salg af seksuelle ydelser. Hun fortæller:

Jeg synes både, at det er rigtig givende, men jeg synes også, at det er rigtig hårdt nogle gange, fordi man hører måske fra en – det er måske 20 år siden, at hun har været i det, og hun sidder stadig og døjer med konsekvenserne af det, og så sidder man og tænker: Okay, jeg har faktisk smadret ret meget af mit liv på det her. Det kommer til at tage lang tid, før jeg kommer over det her.

Lotte fortæller om et forløb, hun har deltaget i hos en social organisation, som havde fokus på, hvordan man kan anvende de kompetencer, man har fået fra sexsalg i andre typer af arbejde. Lotte lærte fra forløbet, at hun havde relevante kompetencer inden for service, ledelse, relationsdannelse og formidling, som hun også ville kunne bruge i andre jobs. Marie Louise, der

deltog i det samme forløb, oplevede derimod ikke, at hun fik hjælp til at re-tænke hendes erfaringer fra sexsalg til erfaringer, der kunne bruges i andre typer af jobs. Marie Louise siger om sin oplevelse af forløbet, der havde fokus på at understøtte nye jobs efter sexsalg:

Det gjorde mig lidt trist, fordi jeg håbede på, at der var nogle, der faktisk anerkendte, hvor meget man kan lære af det, og hvor mange kompetencer man et eller andet sted får i kundeservice og sådan noget der. Men der blev jeg en lille smule skuffet.

Vi ser således, at flere både udenlandske og danske seksælgere finder stor tryghed i at kunne få hjælp fra sociale organisationer på feltet. Fælles for brugerne af organisationerne er, at de er kendetegnet ved udsathed i en eller anden grad. Hvor udenlandske seksælgere særligt får støtte i form af juridisk rådgivning om bl.a. arbejds- og opholdstilladelse samt ydelser, gør danske seksælgere brug af organisationerne, når de mangler basale nødvendigheder, såsom et sted at sove og penge til mad. Støtte i form af bisiddere og følgeskab til fx lægebesøg fremhæves også af danske seksælgere som positivt ved de sociale organisationer. Endelig fremhæves også støttende samtaler, psykologhjælp og gruppeterapi som en hjælp til at indrette sig i en tilværelse (fx med et andet job) uden salg af seksuelle ydelser.

Ud over de eksisterende tilbud er der flere seksælgere, som efterspørger tilbud, som kan yde åben rådgivning, både i forbindelse med opstart af sexsalg og exit. Her efterspørges bl.a. hjælp til reglerne omkring skat og erhvervskontoer. Herudover efterspørges sundhedstilbud, hvor man anonymt kan blive testet for seks sygdomme. Nogle seksælgere oplever det som ubehageligt at skulle lade sig teste ved deres egen læge, hvor de har erfaringer med eller frygt for at blive mødt af fordømmelse for deres arbejde. Nogle vælger derfor at vente med at lade sig teste, til de er i en større by, hvor der er mulighed for at blive testet anonymt. Dette kan betyde, at nogle seksælgere ikke bliver testet for seks sygdomme så ofte, som de kunne tænke sig eller har behov for.

11.2 Erfaringer med vilkår for sexsalg og lovgivning

Dette afsnit belyser de interviewede seksælgere oplevelser af de vilkår for sexsalg, der er til stede i dag, samt deres holdninger til den eksisterende lovgivning på området. Mens nogle af de interviewede seksælgere har stort fokus på lovgivning og vilkår for sexsalg i interviewene, er der andre, som stort set ikke forholder sig til emnet, og som, når de bliver adspurgt herom, enten ikke har en holdning til det eller ganske enkelt ikke ved, hvad lovgivningen på området er. Flere af de interviewede seksælgere efterspørger eksempelvis arbejdstagerrettigheder, men samtidig er der dog også stor uklarhed i forhold til, hvilke rettigheder der egentlig gælder og ikke gælder for seksælgere. For en beskrivelse af eksisterende lovgivning på området, se kapitel 2.

Flere af de interviewede seksælgere fortæller, at det opleves som uretfærdigt, at de forventes at betale skat og moms af deres indtjening, men at de ikke har adgang til de samme arbejdstagerrettigheder som personer, der arbejder inden for anerkendte erhverv. Ida beskriver det eksempelvis som *"unfair og dobbelt moralsk"*, at hun *"betaler samme moms og skat som alle mulige andre selvstændige, men ikke har de samme rettigheder"*. Andre fortæller, at de på grund af dette har valgt at arbejde sort.

Manglen på arbejdstagerrettigheder beskrives af flere af de interviewede seksælgere som noget, der skaber usikkerhed hos dem, særligt fordi det betyder, at de ikke har ret til at få løn under sygdom. Dette er især et problem for de seksælgere, som har sexsalg som primære eller

eneste indtægt, og for hvem det derfor kan få store økonomiske konsekvenser, hvis de rammes af længerevarende sygdom. Laila har sexsalg som eneste indtægtskilde og har registreret sig som selvstændig erhvervsdrivende hos SKAT, men i modsætning til andre selvstændige kan hun ikke få sygedagpenge fra kommunen, hvis hun er ude af stand til at arbejde på grund af sygdom, eller fordi hun er kommet til skade. Hun sætter derfor penge til side, som hun kan leve af i tilfælde af, hun pludselig ikke kan arbejde. "Vi må jo skabe vores eget sikkerhedsnet." fortæller hun. Nogle af de sexsælgere, som ikke er selvstændige, men sælger på klinikker, argumenterer endvidere for, at forholdene på klinikkerne ville blive forbedret, hvis sexsalg blev anerkendt som erhverv, da det ville betyde, at klinikkerne skulle følge lovens rammer i forhold til arbejdsforhold, og at klinikker derudover ville få rutinemæssigt besøg af arbejdstilsynet.

Enkelte interviewpersoner argumenterer for, at det er særligt vigtigt, at sexsalg anerkendes som et erhverv, fordi sexsalg er fysisk hårdt. Katja fortæller:

Jeg kunne rigtig godt tænke mig, at det blev et anerkendt erhverv, for der er jo meget snak om, at vi kunne få sygedagpenge, pension og alt sådan noget betalt, fordi det er meget slidende for ens krop. Hele kroppen. [...] Så længe at man selv har valgt det, så ville det være rigtig dejligt, hvis du kunne få lov til at betale til din A-kasse, betale til din pension, så hvis du en dag bliver syg og får en arbejdsskade, ikke. Hvem dækker mig? Ikke nogen. Det synes jeg kunne være rigtig dejligt: At der kunne komme sådan noget til os, fordi vi er sgu lige så udsatte, og hvis ikke mere, som mange af jer andre. Så er jeg sgu ligeglad med, om vi skal betale lidt ekstra til A-kassen og sådan, fordi vi er i større risikogruppe, så ville jeg gerne gøre det, fordi det ville være rigtig rart at have noget, hvis du bliver syg eller går psykisk ned. Det ville være rart, hvis der lige var noget, der kunne hjælpe dig. Jeg har, så jeg kan lægge af til min pension og alle sådan nogle ting, og det ville være rart, at jeg ikke altid skulle fortælle, hvor mine penge kommer fra, når jeg skal sætte dem i banken.

Marie Louise efterspørger, ligesom Katja, arbejdstagerrettigheder og anerkendelsen af sexsalg som et erhverv. Hun påpeger dog, at netop det, at sexsalg kan være fysisk hårdt, godt kan betyde, at det kan være vanskeligt at blive forsikret gennem en A-kasse, selv hvis sexsalg var anerkendt som erhverv. Hun fortæller:

Jeg kan dog godt forstå, at sådan noget som a-kasser ikke har lyst til at være en del af legen. Så der er selvfølgelig mange, der ville sige, at fagforeninger skulle være med og sådan noget der, men jeg kan godt se fra deres synspunkt, at vi har jo nogle mere sådan gennemgående arbejdsskader, og jeg synes, at stigmatisering er irriterende, men den har altså sin ret. Det er ikke et helt normalt arbejde, og det er ikke for alle.

Den manglende anerkendelse af sexsalg som erhverv har ligeledes betydning for sexsælgernes mulighed for at tegne en forsikring, som ellers ville kunne sikre dem i forbindelse med sygdom. Sidsel fortæller følgende:

Hvis du fortæller til dit forsikringssselskab, at du er sexarbejder, og at du gerne vil have en erhvervsforsikring, så får du ikke bare et nej, men du får også lukket dine private forsikringer, fordi de vil slet ikke have sexarbejdere.

Ud over at blive afvist af forsikringssselskaberne oplever Sidsel og flere andre sexsælgere ligeledes at blive afvist af banker i forbindelse med oprettelsen af en erhvervskonto.

Der er udenlandske seksælgere, der efterlyser muligheden for, at de kan få mulighed for at betale skat af deres arbejde i Danmark for til gengæld at få adgang til fx sundhedsvæsenet i Danmark. Sophie, der kommer fra Østeuropa, fortæller, at dét at betale skat i Danmark også ville få hende til at føle sig mindre forkert og skamfuld i forhold til hendes arbejde og ophold i Danmark. Alisia, der kommer fra Sydamerika, ville også ønske, at hun kunne betale skat, så hun kunne komme til at arbejde under mere ordnede forhold og derved ikke hele tiden skulle bekymre sig om, hvorvidt hun kan blive taget i at gøre noget forkert. De udenlandske seksælgere ønsker om at kunne registrere sig og betale skat i Danmark bekræftes af flere af de interviewede fagpersoner. En af fagpersonerne, som arbejder med udenlandske seksælgere, fortæller, at der er flere forhold, som gør det vanskeligt for udenlandske seksælgere at få lov at betale skat i Danmark. Den pågældende fagperson efterspørger konkret, at det bliver lettere at registrere sig som *"begrænset skattepligtig"*. Ifølge fagpersonen er praksis i øjeblikket, at det materiale, som de skal udfylde i forbindelse med registreringen, bliver sendt pr. brev til deres folkeregisteradresse, som fx er i Italien. Det gælder bl.a. en kode, som de skal bruge, og som kun er gyldig i få dage. Da de udenlandske seksælgere ofte opholder sig i Danmark, når de forsøger at registrere sig, er det ofte yderst vanskeligt eller umuligt for dem at få de informationer, som sendes pr. brev. Derudover oplever de tit, at SKAT kræver et CVR-nummer, når kvinderne forsøger at registrere sig som skattepligtig, hvilket fagpersonen ikke mener er korrekt i henhold til eksisterende lovgivning. Herudover kan der ifølge fagpersonen ligeledes være problemer med at betale selve skatten, da dette ikke kan indbetales kontant i en bank. Mange vælger derfor at få nogen her i landet til at betale skatten for dem mod et gebyr. Generelt opleves der at være en del faldgruber i forbindelse med udenlandske seksælgere mulighed for at betale skat i Danmark, og den pågældende fagperson efterspørger derfor, at der kommer markant bedre styr på skatteforholdene for gruppen af udenlandske seksælgere.

Mens nogen ønsker at blive registreret og få papir på, at de tjener deres penge på sexsalg, er der andre, der afholder sig fra at lade sig registrere, fordi de ikke ønsker at blive registreret med deres navn og adresse. Ønsket om anonymitet er eksempelvis årsagen til, at nogle seksælgere vælger ikke oprette sig som selvstændigt erhvervsdrivende i CVR-registeret. Ønsket om anonymitet skaber hermed for nogen en barriere for et potentielt ønske om at sælge sex på lovlig vis. Andre seksælgere fortæller, at de ikke ønsker at lade sig registrere og betale skat af de penge, de tjener fra sexsalg, fordi de har brug for pengene og ville skulle arbejde endnu mere, hvis de skulle betale skat af de penge, de tjener.

Blandt de interviewpersoner, der sælger sex på gaden, efterspørges muligheden for lokaler, hvor de kan gå hen og have sex med deres kunder. Det opleves som både utrygt og nedværdigende at skulle have sex forskellige steder i det offentlige rum. Annie, der sælger sex på gaden, fortæller:

Vi står midt på gaden, vi står i trappeopgange, vi står i kældere, vi står overalt – altså prøv og hør, børn og hunde og familier og alt sådan noget kommer forbi. Jeg synes, at det er så nedværdigende, både for at de skal se det, og vi skal gøre det.

Annie synes, at gadeseksælgernes behov for et sted at have sex med deres kunder burde sidestilles med stofbrugernes behov for fixerum, der også skal øge stofbrugernes sikkerhed.

11.2.1 Uvished om lovgivningen på området

Flere af de interviewede fortæller, at de synes, at lovgivningen på området er kompliceret og svær at forstå. Dette betyder, at der ofte er en stor usikkerhed for den enkelte i forhold til, om man gør noget forkert. Janni er en af dem, der oplever, at det er svært at finde hoved og hale

i lovgivningen. "Man er hele tiden i en gråzone", som Janni udtrykker det. Nogle interviewpersoner siger, at de ikke kender lovgivningen på området.

Sidsel er en af dem, der har sat sig ind i lovgivningen på området. Hun oplever, at rufferiparagraffen er så uklar og svær at forstå, at mange seksælgere vælger at arbejde sort frem for at prøve at forstå og følge reglerne. Hun fortæller:

Jeg synes, at rufferiparagraffen, den spænder jo enormt meget ben for, at vi kan organisere os ordentligt. Og det er jo også den, der gør – fordi at den er så uklar, som den er – at folk, de synes, at det er mindre risikabelt at arbejde sort end rent faktisk at gøre det ordentligt. Og det er jo også det, der holder branchen i undergrunden, et eller andet sted, og gør den så hemmelig og forbudt, som den er, fordi at det bliver den jo mere eller mindre tvunget til, ikke.

Sidsel argumenterer for, at rufferiparagraffen burde ændres således, at det blev muligt for seksælgere at have samarbejdspartnere, så de kan leje sig ind et sted, have en telefondame eller en chauffør, men at det stadig vil være muligt at straffe ruffere. En lignende betragtning kommer fra en af de interviewede fagpersoner, som ligeledes mener, at rufferibestemmelsen bør revurderes, så folk i "branchen" kan arbejde sammen, mens man stadig kan retsforfølge og straffe personer, som udnytter eller tvinger andre til at sælge sex. Hun siger følgende:

Vi beder en gruppe, som vi tænker er udsatte, om at kunne ordne alt selv, regnskaber, rengøring, annoncering og så videre. Der er så mange faldgruber for dem [...] Der skal ryddes op i rufferibestemmelsen, så vi kommer tilbage til grundidéen.

Flere af de interviewede seksælgere giver udtryk for, at de godt ved, at rufferilovgivningen er lavet for at beskytte seksælgere mod udnyttelse fra andre, men at de oplever, at loven rammer skævt, idet den gør det vanskeligt for dem at sælge sex under ordentlige forhold. Flere tilkendegiver således, at rufferilovgivningen betyder, at det kan være svært for dem at finde et sted, hvor de kan sælge sex, fordi udlejere er bekymrede for, om de kan blive dømt for rufferi. Janni fortæller, at konsekvensen heraf er, at de udlejningsmuligheder, de har, ikke er særligt trygge, men derimod let bliver "lidt nogle skumle steder, hvor det ikke er så sikkert". En fagperson påpeger i forlængelse her, at priserne for at leje et sted til at sælge sex presses i vejret af rufferiparagraffen, da det jf. lovgivningen er ulovligt at udleje hotelværelser til sexsalg. Ifølge den pågældende fagperson betyder det i praksis, at seksælgere kun kan sælge sex i lokaler hos folk, som er villige til at tage en dom for rufferi for det. Lignende betragtninger finder vi i interviewene med udenlandske seksælgere, som fortæller, at den manglende mulighed for at leje sig ind et sted på lovlig vis – også for de udenlandske seksælgere – betyder, at mange har en meget høj husleje. Alisia, der kommer fra Sydamerika, fortæller eksempelvis, at hun betaler op til 1.200 kr. i husleje om dagen det sted, hvor hun arbejder.

Ifølge flere af de interviewede fagpersoner er de udenlandske seksælgere meget sårbare, fordi de ikke kender til lovgivningen i Danmark, hvorfor det er nemt for andre at snyde dem. En fagperson fortæller, at vedkommende bl.a. har set eksempler på, at udenlandske seksælgere er blevet snydt til at betale penge til nogen, som har banket på deres dør og har udgivet sig for at være fra SKAT eller politiet. De udenlandske seksælgere tør ikke melde det til politiet, da de ikke har tillid til, at politiet kan hjælpe dem, jf. kapitlets første afsnit.

En særlig udfordring for de seksælgere, som er ofre for trafficking, er, at det ikke er givet, at de ønsker at blive identificeret som sådan, fordi de frygter at blive sendt tilbage til deres hjemland.

Dilemmaet er her, at en identifikation af en seksælger som offer for menneskehandel ikke i sig selv giver ophold i Danmark. Dette er problematisk, fordi det afholder nogle ofre for trafficking fra at anmelde eller vidne mod bagmænd. De pågældende seksælgere har mulighed for at tage imod tilbuddet om frivillig hjemsendelse, som indbefatter penge i form af en slags start-hjælp og dækning af forskellige udgifter, når man er kommet hjem. En fagperson fortæller dog, at fx de afrikanske kvinder sjældent kan bruge forberedt hjemsendelse til noget, da de dels ofte har meget gæld. En forberedt hjemsendelse vil i nogle tilfælde blot gøre seksælgerens situation værre, hvis de kommer tilbage til deres hjemland, og folk finder ud af, at de har været i Europa og fået penge til fx en forretning.

I interviewene er der flere seksælgere, som forholder sig til diskussionen af, hvilken lovgivningsmodel, Danmark bør bruge fremadrettet. Der er således både udenlandske og danske seksælgere, som i interviewene henviser til lovgivningsmodeller fra andre lande, som de har hørt godt om. Her fremhæves bl.a. den New Zealandske model, hvor seksalg er afkriminaliseret, og seksælgere har arbejdsrettigheder på linje med andre arbejdstagere (Abel, 2014; Henriksen, 2019; O'Neill & Jobe, 2016). Kasper er en af fortalere herfor og siger følgende:

Det ville give bedre vilkår, hvis man legaliserede det. Så svarer det jo lidt til et almindeligt arbejde, og det er det jo i grove træk egentlig også. Og jeg tror aldrig, samfundet kommer til at eksistere, uden at der er nogen, der gør det, som jeg og mine kolleger gør. I Sverige og Norge, hvor man prøver at kriminalisere det, der forsvinder det ikke, men det bliver bare hårdere og hårdere. Det kommer ikke til at forsvinde. Der vil altid være nogen, der har behov for det.

Flere seksælgere tager som Kasper afstand fra lovgivningsmodellerne i Norge og Sverige (kendt som den Nordiske model), hvor en 'partiel kriminalisering' af sexkøberens ulovliggør købet af seksuelle ydelser (Henriksen, 2019). Andrea er, ligesom Kasper, fortaler for en fuld legalisering ud fra argumentet om, at så længe noget er lyssky (såsom salg af sex i det skjulte), vil det tiltrække nogle lyssky personer. Hun udtaler:

Det kan jo ikke være rigtigt, at de kriminelle skal tjene penge på det her, og det gør de mange steder. Men i det øjeblik, at tingene er legale, så fjerner du også et problem.

Andreas pointe bakkes op af flere andre, herunder en af de interviewede fagpersoner, som fraråder enhver form for kriminalisering ud fra følgende argument: "Jo mere de kan få lov at være her i åbenhed, jo bedre. Det er svært, når det er fordækt, og folk kan true dem til eksempelvis ikke at anmelde en voldtægt".

Både seksælgere og fagpersoner påpeger, at den eksisterende danske lovgivning er meget kompliceret, hvilket ofte medvirker til stor usikkerhed blandt seksælgerne om, hvorvidt de gør noget ulovligt eller indirekte bidrager til, at andre gør det. Der er flere, som efterspørger arbejdstagerrettigheder uden dog helt at vide, hvilke rettigheder de har i henhold til den eksisterende lovgivning. I forhold til konkrete lovgivningsmodeller er der kun få seksælgere, som går i dybden med dette i interviewene. Som beskrevet i kapitel 2 er tendensen inden for det internationale samfund, at der er en bevægelse over i det, som man kan kalde "eradicate prostitution" lovgivning, hvor et juridisk greb er at kriminalisere sexkøbere, og et mere socialpolitisk greb er at fokusere på at støtte seksælgere i at stoppe med at sælge sex (Henriksen, 2019; Sanders, O'Neill & Pitcher, 2009). En central pointe i forhold hertil er at huske på, at nogle seksælgere enten ikke ønsker at stoppe med at sælge sex eller ikke kan se det som en mulighed, fordi de eksempelvis er afhængige af indkomsten fra seksalget. Der ligger derfor en stor

juridisk og politisk udfordring i på den ene side at sikre nogle forhold, som gør det sikkert at sælge sex, for de som gerne vil eller ikke oplever at have andet valg, *samtidig* med at der er den nødvendige sociale støtte til de seksælgere, som oplever sociale problemer, hvilket jf. kapitel 6 er en relativ stor gruppe.

Litteratur

- Abel, G. (2014). A decade of decriminalization: Sex work 'down under' but not underground. *Criminology and Criminal Justice*, 14(5), 580-592.
- Agustin, L.M. (2007). *Sex at the margins: Migration, labour and the rescue industry*. London: Zed Books.
- Andrade, S.B. & Järvinen, M. (2018). More risky for some than others: Negative life events among young risk-takers. *Health, Risk & Society*, 19(7-8), 387-410.
- Baker, L.M., Dalla, R.L., & Williamson, C. (2010). Exiting prostitution: An integrated model. *Violence against Women*, 16(5), 579-600.
- Balvig, F., Laursen, B., Madsen, K.S., Martinussen, M.B.E., & Sidenius, K. (2009). *Voldtægt der anmeldes. Delrapport 1: Fokus, metode og grundmateriale*. Glostrup: Det Kriminalpræventive Råd.
- Bauman, Z. (1998). On postmodern uses of sex. *Theory, Culture and Society*, 15(3-4), 19-33.
- Bauman, Z. (2003). *Liquid love: On the frailty of human bonds*. Cambridge: Polity Press.
- Becker, H.S. (2005). *Outsidere: studier i afvigelsessociologi*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Bengtsson, T.T & Andersen, D. (2017). "Narrativ analyse - tematisk, strukturel og performativ". I: Järvinen, M & Mik-Meyer, N. (red.). *Kvalitativ analyse – Syv traditioner* (pp. 273-294). København: Hans Reitzels Forlag.
- Benjaminsen, L., Andrade, S.B, Andersen, D., Enemark, M. & Birkelund, J.F. (2015). *Familiebaggrund og social marginalisering i Danmark: En registerbaseret kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Benjaminsen, L., Andrade, S.B. & Enemark, M.H. (2017). *Fællesskabsmålingen: En undersøgelse af livsvilkår og social eksklusion i Danmark*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Benjaminsen, L., Birkelund, J.F., Andrade, S.B. & Enemark, M.H. (2018). *Socialt udsatte borgeres brug af velfærdssystemet: Samfundsøkonomiske aspekter*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Berg, H. (2013). Working for love, loving for work: Discourses of labor in feminist sex-work activism. *Feminist Studies*, 40, 693-720.
- Bernstein, E. (2001). The meaning of the purchase: Desire, demand and the commerce of sex. *Ethnography*, 2(3), 389-420.
- Bernstein, E. (2007). *Temporarily yours: Intimacy, authenticity and the commerce of sex*. Chicago, Ill: University of Chicago Press.
- Bjønness, J. (2011). *Jeg siger jo ikke, at jeg vil være astronaut, vel: En antropologisk undersøgelse af relationen mellem kvinder med erfaring med salg af seksuelle ydelser og det sociale system*. København: Rådet for Socialt Udsatte.

- Bjønness, J. (2012). Between emotional politics and biased practices: Prostitution policies, social work, and women selling sexual services in Denmark. *Sexuality Research Social Policy*, 9(3), 192-202.
- Bjønness, J. (2013). *At vælge det nødvendige: Prostitution, stofbrug og kampen for anerkendelse blandt marginaliserede danske kvinder*. Aarhus: Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet.
- Bowen, R.R. (2015). Squaring up: Experiences of transition from off-street sex work to square work and duality-concurrent involvement in both in Vancouver, BC. *Canadian Review of Sociology*, 52(4), 429-449.
- Brents, B.G., & Sanders, T. (2010). Mainstreaming the sex industry: Economic inclusion and social ambivalence. *Journal of Law and Society*, 37(1), 40-60.
- Cobbina, J.E., & Oselin, S.S. (2011). It's not only for the money: An analysis of adolescent versus adult entry into street prostitution. *Sociological Inquiry*, 81(3), 310-332.
- Comack, E. & Seshia, M. (2010). Bad dates and street hassles: Violence in the Winnipeg street sex trade. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice*, 52(2), 203-214.
- Cunningham, S. & Kendall, T.D. (2011). Prostitution 2.0: The changing face of sex work. *Journal of Urban Economics*, 69(3), 273-287.
- Cusick, L. (2002). Youth prostitution: A literature review. *Child Abuse Review*, 11(4), 230-251.
- Cusick, L. & Hickman, M. (2005). "Trapping" in drug use and sex work. *Drugs: Education, Prevention and Policy*, 12(5), 369-379.
- Dahl, K.M. & Østergaard, S.V. (2021). *Unge udveksling af intimitet for materielle goder: Et kvantitativt studie*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Dalla, R.L. (2006). Exposing the "Pretty Woman" myth: A qualitative examination of the lives of female streetwalking prostitutes. *Journal of Sex Research*, 37(4), 344-353.
- Delacoste, F. & Alexander, P. (1987). *Sex work: Writings by women in the sex industry*. Pittsburgh: Cleis Press.
- Dennis, J. (2008). Women are victims, men make choices: The invisibility of men and boys in the global sex trade. *Gender Issues*, 25(1), 11-25.
- Dodsworth, J. (2015). *Pathways into sexual exploitation and sex work: The experience of victimhood and agency*. London: Palgrave Macmillan.
- Døssing, L., Holm Sørensen, M., Kofod, J., Dyrvig, T., Vilshammer, M., & Bille, R. (2011). *Vejen ud: En interviewundersøgelse med tidligere prostituerede*. København: Socialstyrelsen.
- Ellison, G. & Weitzer, R. (2017). The dynamics of male and female street prostitution in Manchester, England. *Men and Masculinities*, 20(2), 181-203.
- EQLS. (n.d.). *Den europæiske undersøgelse af livskvalitet – Datavisualisering*. Besøgt april 2021: <https://www.eurofound.europa.eu/da/data/european-quality-of-life-survey>

- Farley, M., Baral, I., Kiremire, M. & Sezgin, U. (1998). Prostitution in five countries: Violence and post-traumatic stress disorder. *Feminism & Psychology*, 8(4), 405-426.
- Farley, M., Cotton, A., Lynne, J., Zumbek, S., Spiwak, F., Reyes, M.E., Alvarez, D. & Sezgin, U. (2003). "Prostitution and trafficking in nine countries: An update on violence and posttraumatic stress disorder". I: Farley, M. (red.). *Prostitution, trafficking and traumatic stress* (pp. 33-74). Binghamton, NY: The Haworth Maltreatment and Trauma Press.
- Fredlund, C., Svensson, F., Svedin, C.G., Priebe, G. & Wadsby, M. (2013). Adolescents' lifetime experience of selling sex: Development over five years. *Journal of Child Sexual Abuse*, 22(3), 312-325.
- Frisch, M., Moseholm, E., Andersson, M., Andresen, J.B. & Graugaard, C. (2019). *Sex i Danmark: Nøgletal fra Projekt SEXUS 2017-2018*. København: Statens Serum Institut & Aalborg Universitet.
- Frøsløv-Thomsen, J. & Amtoft, R.K. (2021). *Sugardating som frigørelse eller fastholdelse? En sociologisk undersøgelse af sugardating blandt unge kvinder*. København: Sociologisk Institut, Københavns Universitet.
- Gadejuristen, Seksualpolitisk Forum, SIO & Sexbranchen Danmark. (2019). *Initiativer til beskyttelse af sexarbejdere*. *Arbejdspapir*. Frederiksberg: Gadejuristen, Seksualpolitisk Forum, SIO & Sexbranchen Danmark.
- Giddens, A. (1992). *The transformation of intimacy: Sexuality, love and eroticism in modern societies*. Cambridge: Polity Press.
- Graugaard, C. (2018). "Forhandling og forvandling - Senmoderne pejlemærker". I: Roien, L.A., Simovska, V. & Graugaard, C. (red.). *Seksualitet, skole og samfund: Kritiske perspektiver på seksualundervisning*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Groes, C., Bjønness, J., West, K. & Wind, C. (2019). Sugardating blandt marginaliserede unge - Udvikling af et nyt forsknings- og praksisfelt. Projektbeskrivelse. Roskilde Universitet, Aarhus Universitet, RedenUng, VIVE og partnerorganisationer.
- Groes, C., Bjønness, J., & Bræmer, M. (2021). *Sugardating blandt danske unge i alderen 18-30 år: Et kvalitativt studie*. Roskilde: Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab, Roskilde Universitet.
- Ham, J. & Gilmour, F. (2017). "We all have one": Exit plans as a professional strategy in sex work. *Work, Employment & Society*, 31(5), 748-763.
- Hancock, A.M. (2007). Intersectionality as a normative and empirical paradigm. *Politics & Gender*, 3(2), 248-254.
- Harrison, J. (2020). *Package RSelenium. An R client for Selenium Remote Webdriver*: <https://cran.r-project.org/web/packages/RSelenium/RSelenium.pdf>
- Henriksen, T.D. (2019). *On the complexities of sex selling: Social background, sexual scripts, and social identity*. København: Sociologisk Institut, Københavns Universitet.

- Henriksen, T.D. (2020). Do prostitution and social vulnerability go hand in hand? Examining the association between social background and prostitution using register data. *Sociological Research Online*, 1-9.
- Henriksen, T.D., Andersen, D. & Presser, L. (2020). "Not a real prostitute": Narrative imagination, social policy, and care for men who sell sex. *Sexuality Research and Social Policy*, 17(3), 442-453.
- Henriksen, T.D. & Järvinen, M. (2019). *On the Frontline: Men in control and vulnerable women? Studying male and female prostitution in Denmark*: <https://archive.discoverosociety.org/2019/06/05/on-the-frontline-men-in-control-and-vulnerable-women-studying-male-and-female-prostitution-in-denmark/>
- Henriksen, T.D., Mehlsen, L., Kjaer, A.A. & Amilon, A. (2017). *Exit Prostitution: Evaluering af CTI-forløb for borgere med prostitutionserfaring*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Hester, M. & Westmarland, N. (2004). *Tackling Street Prostitution: Towards a holistic approach*. London: Home Office.
- Holmström, C., Bjønness, J., Jensen, M.B., Seikkula, M., Antonsdóttir, H.F., Skilbrei, M.L., Söderholm, T. & Grönvall, Y. (2019). *Young People, vulnerabilities and prostitution/sex for compensation in the Nordic countries: A study of knowledge, social initiatives and legal measures*. København: Nordic Council of Ministers.
- Hulusjö, A. (2013). *The multiplicities of prostitution experience: Narratives about power and resistance*. Malmö: Malmö universitet.
- Hunter, M. (2002). The materiality of everyday sex: Thinking beyond 'prostitution'. *African Studies* 61(1), 99-120.
- Høigård, C. & Finstad, L. (1992). *Baggader: Om prostitution, penge og kærlighed*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Järvinen, M. (1990). *Prostitution i Helsingfors*. Åbo: Åbo Akademis Förlag.
- Järvinen, M. (1993). Prostitution in Helsinki: A disappearing social problem? *Journal of the History of Sexuality*, 3(4), 608-630.
- Järvinen, M., & Henriksen, T.D. (2018). Controlling intimacy: Sexual scripts among men and women in prostitution. *Current Sociology*, 68(3), 353-371.
- Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (2005). "Indledning". I: Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (red.). *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv* (pp. 9-24). København: Hans Reitzels Forlag.
- Jeffreys, S. (2009). Prostitution, trafficking and feminism: An update on the debate. *Women's Studies International Forum*, 32(4), 316-320.
- Jensen, T.B. (2019). "Prostitution og handel med sex". I: Graugaard, C., Giraldi, A., Møhl, B. (red.). *Sexologi – faglige perspektiver på seksualitet* (pp. 369-387). København: Munksgaard.

- Khan, S.I., Bhuiya, A. & Uddin, A.J. (2004). Application of the capture-recapture method for estimating number of mobile male sex workers in a port city of Bangladesh. *Journal of Health, Population and Nutrition*, 22(1), 19-26.
- Kofod, J., Dyrvig, T.F., Markwardt, K., Lagoni, N., Bille, R., Termansen, T., Christiansen, L., Toldam, E.J. & Vilshammer, M. (2011). *Prostitution i Danmark*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Koken, J., Bimbi, D., Parsons, J. & Halkitis, P. (2004). The experience of stigma in the lives of male internet escorts. *Journal of Psychology and Human Sexuality*, 16(1), 113-132.
- Kramer, L.A. & Berg, E.C. (2003). A survival analysis of timing of entry into prostitution: The differential impact of race, educational level, and childhood/adolescent risk factors. *Sociological Inquiry*, 73(4), 511-528.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Larsen, J.E. & Mortensen, N. (2009). *Udenfor eller indenfor: Sociale marginaliseringsprocessers mangfoldighed*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Lautrup, C. (2005). *"Det skal ikke bare være en krop mod krop-oplevelse": En sociologisk undersøgelse om prostitutionskunder*. København: VFC Socialt Udsatte.
- Levy, J. & Jakobsson, P. (2014). Sweden's abolitionist discourse and law: Effects on the dynamics of Swedish sex work and on the lives of Sweden's sex workers. *Criminology and Criminal Justice*, 14(5), 593-607.
- McCarthy, B., Benoit, C. & Jansson, M. (2014). Sex work: A comparative study. *Archives of Sexual Behavior*, 43(7), 1379-1390.
- McCutcheon, A.L. (1987). *Latent class analysis*. New York City, NY: Sage Publications.
- McLeod, E. (1982). *Working women: Prostitution now*. London: Croom Helm.
- Mcaughton, C.C. & Sanders, T. (2007). Housing and transitional phases out of 'disordered' lives: The case of leaving homelessness and street sex work. *Housing Studies*, 22(6), 885-900.
- Miller, A. (2011). Sugar dating: A new take on an old issue. *Buffalo Journal of Gender, Law & Social Policy*, 20, 33-67.
- Minichiello, V., Scott, J. & Callander, D. (2013). New pleasures and old dangers: Reinventing male sex work. *Journal of Sex Research*, 50(3-4), 263-275.
- Moran, R. (2015). *Paid for: My journey through prostitution*. New York: W.W. Norton & Co.
- Månsson, S.A. (2017). The history and rationale of Swedish prostitution policies. *Dignity: A Journal of Analysis of Exploitation and Violence*, 2(4), 1-18.
- Månsson, S.A. & Hedin, U.C. (1999). Breaking the Matthew effect: On women leaving prostitution. *International Journal of Social Welfare*, 8(1), 67-77.

- Nayar, K.I. (2017). Sweetening the deal: Dating for compensation in the digital age. *Journal of Gender Studies*, 26(3), 335-346.
- O'Neill, M. & Jobe, A. (2016). *Policy briefing: Adult sex work, law and policy: New horizons in the 21st Century*: <https://archive.discoverysociety.org/2016/12/06/policy-briefing-adult-sex-work-law-and-policy/>
- Oselin, S.S. (2010). Weighing the consequences of a deviant career: Factors leading to an exit from prostitution. *Sociological Perspectives*, 53(4), 527-549.
- Oselin, S.S. (2014). *Leaving prostitution: Getting out and staying out of sex work*. New York: New York University Press.
- Phoenix, J. (1999). *Making sense of prostitution*. New York: Palgrave.
- Phoenix, J. (2000). Prostitute identities: Men, money and violence. *British Journal of Criminology*, 40(1), 37-55.
- Phoenix, J. (2009). *Regulating sex for sale: Prostitution policy reform in the UK*. Bristol: The Policy Press.
- Reynolds, C. (2020). "Craigslist is nothing more than an internet brothel": Sex work and sex trafficking in US newspaper coverage of Craigslist sex forums. *The Journal of Sex Research*, 1-13.
- Rezaei, S. & Goli, M. (2010). *House of war: Islamic radicalisation in Denmark*. Aarhus: CIR - Center for Forskning i Islamisme og Radikaliseringsprocesser, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet.
- Roberts, J.M. & Brewer, D.D. (2006). Estimating the prevalence of male clients of prostitute women in Vancouver with a simple capture–recapture method. *Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics in Society)*, 169(4), 745-756.
- Rocha, L.E., Liljeros, F. & Holme, P. (2010). Information dynamics shape the sexual networks of Internet-mediated prostitution. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 107(13), 5706-5711.
- Sanders, T. (2004). The risks of street prostitution: Punters, police and protesters. *Urban Studies*, 41(9), 1703-1717.
- Sanders, T. (2007). Becoming an ex-sex worker. *Feminist Criminology*, 2(1), 74-95.
- Sanders, T. (2008). Male sexual scripts: Intimacy, sexuality and pleasure in the purchase of commercial sex. *Sociology*, 42(3), 400-417.
- Sanders, T., O'Neill, M. & Pitcher, J. (2009). *Prostitution: Sex work, policy & politics*. London: Sage Publications.
- Scambler, G., & Scambler, A. (red.). (1997). *Rethinking prostitution: Purchasing sex in the 1990s*. London: Psychology Press.
- Scott, J. & Minichiello, V. (2014). 'Introduction'. I: Minichiello, V. & Scott, J. (red.). *Male sex work and society* (pp. XII-XXVII). New York: Harrington Park Press.

- Scull, M. T. (2020). "It's its own thing": A typology of interpersonal sugar relationship scripts. *Sociological Perspectives*, 63(1), 135-158.
- Skilbrei, M.L. & Holmström, C. (2011). Is There a Nordic Prostitution Regime? *Crime and Justice*, 40(1), 479-517.
- Social- og Indenrigsministeriet. (2020). *Bekendtgørelse af lov om social service. LBK nr. 1287 af 28/08/2020*. København: Social- og Indenrigsministeriet.
- Socialstyrelsen (2015). *Prostitutionens omfang og former 2013-2014*. København: Socialstyrelsen.
- Spanger, M. (2011). Human trafficking as a lever for feminist voices? Transformations of the Danish policy field of prostitution. *Critical Social Policy*, 31(4), 517-539.
- Swader, C.S. & Vorobeva, I.D. (2015). Receiving gifts for sex in Moscow, Kyiv, and Minsk: A compensated dating survey. *Sexuality and Culture*, 19(2), 321-348.
- Tveit, M. & Skilbrei, M.-L. (2008). *Mangfoldig marked: Prostitusjonens omfang, innhold og organisering*. Oslo: Fafo.
- Vance, C.S. (1989). *Pleasure and danger: Exploring female sexuality*. London: Pandora Press.
- Vanwesenbeeck, I. (2001). Another decade of social scientific work on sex work: A review of research 1990-2000. *Annual Review of Sex Research*, 12(1), 242-289.
- Vanwesenbeeck, I. (2013). Prostitution push and pull: Male and female perspectives. *Journal of Sex Research*, 50(1), 11-16.
- Vanwesenbeeck, I. (2017). Sex work criminalization is barking up the wrong tree. *Archives of sexual behavior*, 46(6), 1631-1640.
- Walkowitz, J.R. (2017). 'History and the politics of prostitution: Prostitution and the politics of history'. I: Spanger, M. & Skilbrei, M.L. (red.). *Prostitution research in context: Methodology, representation and power* (pp. 19-32). New York City, NY: Routledge.
- Weinberg, M.S., Frances, S. & Williams, C. (1999). Gendered sex work in the San Francisco Tenderloin. *Archives of Sexual Behavior*, 28(6), 503-521.
- Weiskopf, K.V. (2015). *Unge til salg: Et projekt om gråzoneprostitution blandt udsatte børn og unge*. København: LivaRehab – Center for Behandling og Rehabilitering.
- Weitzer, R. (2005). New directions in research on prostitution. *Crime, Law & Social Change*, 43(4-5), 211-235.
- Weitzer, R. (2009). Sociology of sex work. *Annual Review of Sociology*, 35(1), 213-234.
- Weitzer, R. (red.) (2010). *Sex for sale: prostitution, pornography, and the sex industry*. New York City, NY: Routledge.
- Weitzer, R. (2018). Resistance to sex work stigma. *Sexualities*, 21(5-6), 717-729.

Wickham, H. (2020). *Package 'rvest'. Easily harvest (scrape) web pages*: <https://cran.r-project.org/web/packages/rvest/rvest.pdf>

Williamson, C. & Folaron, G. (2003). Understanding the experiences of street level prostitutes. *Qualitative Social Work*, 2(3), 271-287.

Wøldike, M.E. (2009). *Piger bliver ikke lykkelige af analsex: En kritisk undersøgelse af seksualmoraliske standpunkter gennem de seneste år i Danmark*. København: Center for Seksualitetsforskning.

**VIDEN I H
VELFÆRD**

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD